A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE

TANJORE MAHĀRĀJA SERFOJI'S
SARASVATĪ MAHĀL LIBRARY,
TANJORE.

BY

P. P. S. SASTRI, B. A. (OXON), M. A. (MADRAS), M. R. A. S.,
SUPERINTENDENT OF SANSKRIT SCHOOLS AND COLLEGES MADRAS
ACTING DISTRICT EDUCATIONAL OFFICER TANJORE

Published by the Administrative Committee with Grant-in-aid sanctioned by the Government of Madras

VOL. IV. { VEDANGAS (Continued).
KALPA—ŚRAUTA.

SRIRANGAM

SRI VANI VILAS PRESS

Price 8 Rupees only] 1929 [Foreign: Four Shillings only.

CONTENTS.

[Note.—Index of Authors, Index of Owners of Mss., Index of Scribes of Mss., Index to dated Mss., Index to works noticed—these items of information regarding Vols. IV and V will appear in Volume V.]

GENERAL INTRODUCTION TO THE LIBRARY.

THE Tanjore Mahārāja Serfoji's Sarasvatī Mahāl Library, which is described by Dr. Burnell "to be perhaps the largest and most important in the world" and which Dr Bühler says "contains a great many useful and a number of very rare or nearly unique books many of which are quite unknown or procurable only with great trouble and expense" was till recently the private property of the Rājas of Tanjore

The earliest beginnings of the Library must have been about the end of the 16th century when Tanjore was under the rule of Telugu Nāyakas who collected Sanskrit Manuscripts written in Telugu character In the 18th century the Mahrāṭhas conquered the country and since that date the Library has been increasing. By far the greater portion of the collection was made by Serfoji during a visit to Benares during 1820—1830 Śivāji his successor added a few There has practically been no addition of any value till very recent times. A good number of Sanskrit Manuscripts including rare and valuable manuscripts representing the collection of generations of a family of scholars, known as the "Jambunātha Bhaṭ Lāṇḍagai Collection" was added to the Library in 1921

Regarding the origin and importance of this collection, Dr Hultzch has the following interesting information in "No. III. Reports on Sanskrit Manuscripts in Southern India', edited by him in 1905 at Madras .—

"The manuscripts described in this Report belong to Ja nātha bhaṭṭa, a Mahrāṭha Brāhmaṇa at Tanjore, who is the eldest of a certain Mannambhaṭṭa. He is a no mean Sanskrit Scholar a knows the whole Ṛgveda by heart. As he is continually teaching the text of this sacred book to students, even his blind daughter has learnt to recite portions of it. The existence of this Library was brought to my notice by Mr. T. S Kuppuswāmi Śāstrī, of the Educational Department, who is favourably known to Sanskritists by his paper on Rāmabhadra Dīkṣita. During my absence on furlough in Europe, my First Assistant, Mr. V. Veṅkayya, M.A., was deputed to Tanjore in order to catalogue Jambunātha's collection. He spent three months at this work, in which he received the valuble aid of Mr Kuppuswāmi Śāstrī. Both the list and the extracts tetstify to the thoroughness and care with which he has accomplished his task. From his *Annual Report* on Epigraphy for 1898—99 I quote the following details about Jambunātha's collection :—

"He is the eldest of the three brothers and is descended from a family whose influence is reported to have been very great when the Mahrāṭha Kingdom of Tanjore was in existence. When manuscripts were obtained for the Palace Library from Benares and other places in Northern India, the ancestors of Jambunātha bhaṭṭa appear to have systematically used their influence to make their collection of Sanskrit works This accounts for the existence in this collection of a large number of ancient manuscripts evidently copied in Northern India. The texts were transcribed by the members of the family, who appear to have been learned men. This according to the present owner of this Library, was how this collection came into existence. The manuscripts are all written in Nāgarī characters and on loose sheets of

ng been fr

manuscripts b of great and paramount importance.

d of restoring order among the leaf or on paper. They

ed them with cloth. About two years ago, Mr

ri, to whom examination of Sanskrit manuscripts is a labour of ve, prepared a tentative list of the contents of these bundles. When I went to Tanjore on the 2nd January, Jambunāthabhaṭṭa showed me about one hundred of these bundles A cursory inspection of them satisfied me that the Library was an important one and it should be carefully examined This meant that not only should these works which were still complete be registered in my list but that an attempt should also be made to put together pieces which, through careless handling, had got out of their places "

In 1922, the Library received other valuable collections of rare interest, known as the "Kagalkar" and the "Pataṅga Avadhūta" collections. The former is about 159 and the latter, about 100 years old. The collection made by the Kagalkar Family of learned Sanskrit Scholars of Tanjore especially versed in Sanskrit Grammar (व्याकरणम्) contains the autograph copies made by some of them of the works composed by themselves and others Its prominent feature is the collection of works on Sanskrit Grammar The collection made by Pataṅgāvadhūta whose descendants settled at Tiruvaḍamarudūr in Tanjore District contains a large number of works on Vedānta (वेदान्तः) and Bhakti (भक्तिः). Both these collections comprise several Manuscripts which do not already exist in this Library.

The attention of the Government of India and through it of the Government of Madras was directed in 1868 to the importance of the examination, purchase or transcription of Sanskrit Manus-

ng of printed lists

"The manuscripts described in this 'he Government of Indiy nātha bhaṭṭa,a Mahrātha Brāhoue), No. 4338-48, dated Simla, 3rd of a certain Mar).

In respect of magnitude as well as the range of subjects dealt with, not to speak of the diversity of languages employed, the Tanjore Library is probably second to none among Oriental Libraries in India.

In December of the same year, the Government of Madras asked Mr. Pickford, Professor of Sanskrit, to carry out the instructions of the Government of India. He commenced to catalogue the manuscripts at Tanjore; but he fell seriously ill and had to return to Europe in March 1870 and never came back to India. It is not known how much he had done as his unfinished catalogues could not be found (Letter from the Professor of Sanskrit, Presidency College, Madras, to the Chief Secretary to the Government of Madras, 22nd May 1876, and Letter No 1560, dated Madras, 7th June 1876, from the Director of Public Instruction, Madras to the Chief Secretary to the Government of Madras).

Thereupon Dr Burnell, District and Sessions Judge, was appointed in G. O. No. 71, dated 16th March 1871, to catalogue the Sanskrit Library at Tanjore. That learned Scholar devoted a great deal of research and labour to the task and his catalogue which he styled "A classified Index to the Sanskrit Manuscripts in the Palace at Tanjore," was published in three parts between 1878 and 1880 in London This is now the chief key to the huge Sanskrit collection in this Library But unfortunately a great many manuscripts, above 4,000, seem to have been omitted and his catalogue cannot be said to be complete.

During the course and paramount importance.
Mehta collernell wrote to the Chi
The rom Bangalore on 6th Au palm leaf or on paper. They
ferent sources.

are of "It may perhaps be asked if the Library is worth the labour
A la spent on it I can answer unhesitatingly that it is. It is now a
in recognised fact that nearly all Sanskrit Works of importance exist in different recensions The Tanjore Library is unrivalled in this respect; it contains several good manuscripts of all the most important ones known as yet, including a few that are now . .. The Tanjore Library, however, contains additional manuscripts of most of the works which I had discovered elsewhere, and this is a matter of great importance.

I believe that this Library must sooner or later, escheat to the Government The preparation of this catalogue will therefore protect property of enormous value. Sanskrit Manuscripts have long been very dear and the cost of making proper transcripts is now very heavy. As far as I can judge, it would not be possible to form a Collection like that at Tanjore at a less cost than £50,000 but many manuscripts are unquestionably unique."

The Tanjore Mahārāja Serfoji's Sarasvatī Mahāl Library is now a public library in the full sense of that term, the Government of Madras through the treasurer of Charitable Endowments being responsible for its administration. The collection belonged to the reigning princes of Tanjore—the Mahrātha Mahārājas. When the last of them died leaving no direct male heir and after the death of the last surviving Rāṇi this collection together with the other properties formed the subject of litigation in civil courts. There was a rumour a few years ago that the collection had attracted the attention of some wealthy patrons of learning from

gements were very nc

"The manuscripts described in this at an assessed value, wharly nātha bhaṭṭa,a Mahrāṭha [illegible] on certain remarks of Dr. Burnell n [illegible] that it would not be possible to form a collection like that at Tanjore at a less cost than £ 50,000". The parties concerned had perforce to wake up and the deal was not immediately concluded. The public of Tanjore also began to interest themselves in the affair adequately It was rightly considered as a question of National pride. The parties in O. S No. 26 of 1912 on the file of the Subordinate Judge of Tanjore agreed that it was eminently fit that the Library should be preserved and maintained as a Public Library in trust for the public and removed the Library and one lakh of rupees to provide for its up-keep, from the subject-matter of the suit. The Government of Madras in G O. No. 1306 Home (Education), dated 5th October 1918, accordingly took poossession of the same under the Charitable Endowments Act and have framed a scheme for the management of the same.

Since the Library became a Public Trust there has been a marked improvement in the reception accorded to it by the public. Various liberal and generous-minded benefactors have come forward with magnanimous offers The Library has been enriched with several very fine collections of manuscripts, every one of them rare, valuable and very interesting. The Kagalkar collection, Jambunātha Bhaṭ Lāṇḍagai collection and the Pataṅga Avadhūta collection—all these three alone number 2181 manuscripts. Besides these, the Tyāgarāja Svāmi collection which alone contains more than 1000 manuscripts; then the minor collections—the Subrahmanya Śāstri collection, Subrahmanya Rao collection, Rāmacandra Ganapat collection, Nīlakaṇṭha Śāstri collection, Devaśaṅkara Tawker collection, Gopālakṛṣṇa Devalekar collection, and Kṛṣṇāji

Mehta collection—all are of great and paramount importance.

The manuscripts are either on palm leaf or on paper. They are of very different value and come from very different sources. A large collection of these are recent Nāgarī copies of Manuscripts in South Indian characters and are at least a century old.

These manuscripts are in more than eleven distinct alphabets being from all parts of India. On the whole, one may easily say that the total number of manuscripts now in this Library is likely to exceed 30,000.

A large number of original records belonging to the last reigning house of Tanjore which will be of very great importance for reconstructing the political and social history of the Mahrātha rule in Southern India has recently been transferred to the care of this Library from the Civil Court by order of the Judge

Besides these manuscripts there are also a number of books and Manuscripts in almost all the Indian and European languages and on almost all branches of human knowledge. Special mention may here be made of the books and manuscripts in Telugu, Tamil, Mahrāṭhi and English on account of their number and importance.

Dr. Burnell issued what he modestly styled "A classified Index to the Sanskrit Manuscripts in the Palace at Tanjore," between 1878 and 1880. Between 1880 and 1918 for very nearly forty years the Library has been the victim of many an outrage. Those who were in possession gave out on loan very many manuscripts which were never returned. And many more somehow or other, found themselves into Libraries other than at Tanjore Dr. Burnell's Catalogue is very useful to us to trace out lost manuscripts which are never likely to come back to us. Our losses are

probably far more for even Dr Burnell's admirable catalogue was by no means a complete catalogue of all that existed. For, where he mentions a single work in a bundle, we are able today to trace two or more works in the same bundle.

The Committee appointed by the Government of Madras took charge early in 1919. Since then, they have been busily pushing forward the work of revising and preparing a fresh catalogue of all the works now in the Library according to the latest scientific methods. Each work is described in detail in a card-index-form which contains all the necessary particulars.

In 1920 a Catalogue of printed books in French, Latin, Italian and Greek was published. In 1926 three volumes of a Catalogue of Tamil Manuscripts in the Library were published From the year 1924 a Catalogue of Mahrāṭhi Mss and books of this Library was being prepared; the first Volume has been published very recently These are now on sale and can be had from the Secretary of the Library.

The Administrative Committee of the Library approached the Government of Madras, year after year with the request for a special grant to enable them to prepare and publish a descriptive catalogue of the Sanskrit Manuscripts in this Library. In their G. O. No. Mis. 563 Dated 9th April 1927, the Government of Madras were pleased to allot the necessary funds for a three-year programme for carrying out the long delayed desire of the Committee. The work of cataloguing and printing has since been pushed forward with great rapidity.

TANJORE }
15—6—29 }

P. P. S. Sastri,
Editor.

II

DETAILED CONTENTS OF Mss. NOTICED IN Vol. IV.

edangas:— Kalpa:

(III) ŚRAUTAPRAYOGAS: Haviryajñasaṃsthās :

ĀDHĀNA (Contd.).

Vedāṅgas: Kalpa:

(III, ŚRAUTAPRAYOGAS: Haviryajñasaṃsthās :

ANVĀRAMBHAṆĪYEṢṬI.

Vedāṅgas: -Kalpa

(III) ŚRAUTAPRAYOGAS Haviryajñasaṃsthās

DARŚAPŪRṆAMĀSA (Contd.)

ĀGRAYAṆA

Vedangas:—Kalpa.

(III) ŚRAUTAPRAYOGAS. Havìryajñasaṃsthās.

CĀTURMĀSYA.

Vedāṅgas:—Kalpa:

(III) ŚRAUTAPRAYOGAS: Haviryajñasaṃsthāḥ

CĀTURMĀSYA (Contd.)

III

GENERAL SCHEME OF THE DESCRIPTIVE CATALOGUE.

Dr. Burnell issued "a Classified Index of the Sanskrit Mss in the Palace at Tanjore" in three parts between 1878-1880 and noticed briefly 12,376 Mss. At present the Library possesses very nearly 25,000 Sanskrit Mss. The present Descriptive Catalogue is expected to furnish detailed notices regarding all the 25,000 Sanskrit Mss. When the scheme of a descriptive catalogue of the Sanskrit Mss. in the Tanjore Palace Library, Tanjore was first discussed, I expected that the whole catalogue may not exceed 5000 pages of printed matter. But the experience of the last two years shows that the Descriptive Catalogue would easily exceed 10,000 pages. As the Government Grant sanctioned in G. O. No. Mis. 563 dated 9th April 1927 contemplates only a three-year programme ending with 31st March 1930 for a catalogue estimated to extend over approximately 5,000 pages I have to set forth in detail the scheme which is proposed to serve as a guide for the Sanskrit Mss. contained in this Library.

The 25,000 Sanskrit Mss. of this Library may be roughly classified under the following heads.—

PART I—VEDIC LITERATURE

I.	Vedas :	Saṃhitās and Saṃhitābhāṣyas
	,,	Brāhmaṇas and Brāhmaṇabhāṣyas.
	,,	Āraṇyakas and Āraṇyakabhāṣyas
	,,	Upaniṣads and Upaniṣadbhāṣyas.

Nos. 1677.

II. Vedāṅgas. Śikṣā.

,, Chandas.

,, Nirukta

,, Jyautiṣa (vedāṅga only).

,, Vyākaraṇa

(Prātiśākhya and Vedalakṣaṇas only).

, Kalpa—Śrauta—Sūtras, bhāṣyas and prayogas.

,, Gṛhya—Sūtras, bhāṣyas, and prayogas.

,, Dharma—Sūtras, bhāṣyas and prayogas.

(Nos. 2916)

III. Dharmaśāstra:—(1) Smṛtis, Vyākhyās and Nibandhanagranthas.

(2) Nīti—Rājadharma.

Nos. 2221.

IV. Itihāsa: Rāmāyaṇa. Mahābhārata and Śivarahasya.

Nos. 985.

V Purāṇas: Mahāpurāṇas, Upapurāṇas, Upākhyānas and Māhātmyas etc.

Nos. 1540.

PART II—POST-VEDIC LITERATURE.

VI.	Kāvya.	Nos.	2060.
VII.	Nāṭaka.	,,	443.
VIII.	Alaṅkāra.		79.
IX.	Chandas.	,,	13.
X.	Kośa.	,,	404
XI.	Vyākaraṇa.	,,	640.
XII.	Nāṭyaśāstra.	,,	50.

XIII.	Saṅgīta	Nos.	375.
XIV.	Vaidya	,,	374.
XV.	Kāmaśāstra	,,	40.
XVI.	Jyautiṣa.	,,	547
XVII.	Darśanas :	,,	3559
	(a) Nyāya.		
	(b) Vaiśeṣika.		
	(c) Sāṅkhya		
	(d) Yoga.		
	(e) Pūrvamīmāṃsā.		
	(f) Uttaramīmāṃsā (Vedānta)		
	(1) Advaita.		
	(2) Dvaita		
	(3) Viśiṣṭādvaita		
	(4) Śaiva		
	(g) Śāktadarśana		
	(h) Gāṇeśadarśana		
XVIII	Jaina Works.	Nos.	5
XIX.	Āgama or Tantra.	,,	494
	(a) Śaiva.		
	(b) Śākta		
	(c) Gāṇesa.		
	(d) Vaiṣṇava etc.		
XX.	Śilpa	Nos	48
XXI.	Mantraśāstra	,,	2,100
	(a) Śaiva.		
	(b) Śākta.		
	(c) Gāṇeśa.		
	(d) Saura.		
	(e) Vaiṣṇava.		

(f) Prakīrṇaka (Miscellaneous).

XXII.	Stotras.	(Sahasranāmas etc.)	Nos.	2530.
XXIII	Vrata:	Vratapravega / Vratakathā	,,	1900.
			Total	25.000.

VOLUME I.

Volume I describes in detail the Saṃhitās of the four Vedas and the bhāṣyas thereon There are 596 Mss. dealing with the Saṃhitās of the Four Vedas. Along with the Ṛg-Vedasaṃhitā the Ṛg-Vedic Miscellaneous Sūktas the Ṛg-Vedasaṃhitānukramaṇikās and Ṛg-Vedapadapāṭhas are also noticed. Similarly, along with the Sāmavedasaṃhitā, the Sāmavedapadapāṭhas, the Sāmavedagānas and their Anukramaṇikās are described After the Saṃhitās of the four Vedas the Saṃhitābhāṣyas (Nos. 597-697) are noticed This completes Volume I.

VOLUME II

The Second Volume begins with the Brāhmaṇas belonging to the various Vedas Nos 698-828 describe the Brāhmaṇas The Brāhmaṇabhāṣyas are then noticed (Nos. 829-859). After the various Brāhmaṇabhāṣyas, the Āraṇyakas are described (Nos. 860-898). The Upaniṣads are then dealt with (Nos 899-1420). They are classified according to the Veda to which they are attached as is described in detail in the Muktikopaniṣad. Those that are not mentioned in the Muktikopaniṣad are grouped under the general heading 'Miscellaneous Upanisads' Nos 1421-1426 deal with a few Miscellaneous items belonging to the Brāhmaṇas and Upaniṣads Here ends the Second Volume.

VOLUME III.

The Third Volume begins with the Bhāṣyas on the Upaniṣads (Nos 1427-1677) To make the Bhāṣyas more intelligible from the

point of view of a student of Philosophy, these have been classified according to the schools of Philosophy to which the commentators belonged. Nos 1427-1569 describe the Upaniṣadbhāṣyas belonging to the Advaita school, Nos 1570-1673 to the Dvaita school and Nos. 1674-1677 to the Viśiṣṭādvaita school.

The Vedāṅgas are next taken up. The Mss. on Śikṣā, Chandas, Nirukta and Jyautiṣa (Nos. 1678-1723) are described. These are followed by the Mss on Vedalakṣaṇa more particularly comprised by Vedic grammar including Prātiśākhya and other subsidiary texts (Nos 1724-1816). Nos. 1817-1942 contain notices of Mss belonging to the subject-matter described in Volumes I-III, in the form of a 'Supplement', as these were detected too late for incorporation earlier. Here ends the Third volume.

At the end of the Third Volume several Indices are added. For such indices. Volumes I—III are treated as a whole. The indices deal alphabetically with '*Names of Authors, Owners of Mss., Scribes of Mss., Dates of Mss. and Names of Works*'

VOLUME IV

Volume IV. describes in detail Śrauta-Sūtras. Bhāṣyas and a portion of Prayogas. Nos. 1943—2028 describe the various Śrauta-sūtras belonging to the first three Vedas. The Śrautasūtrabhāṣyas are then noticed in detail (Nos 2029—2072). These are followed by Mss. on Śrautaprayoga (Nos 2073-2356) by chiefly dealing with the seven Haviryajñasaṃsthās and their accessories. These are the Ādhāna, the Agnihotra, the Anvārambhaṇīyā, the Darśapūrṇamāsa, the Āgrayaṇa, the Piṇḍapitṛyajña, the Cāturmāsya, the (Nirūḍha) paśubandha and the Sautrāmaṇī sacrifices. Under each of these, the Mss. belonging to the Ṛg-Veda are first noticed; then come those belonging to Sāmaveda and Yajur-Veda, respectively.

In the Descriptive Catalogue each Ms. is described in detail. In dealing with each Ms a reference to Dr. Burnell's catalogue wherever traceable is first given. As regards the Mss. that have been added subsequent to Dr Burnell's time, the name of the donor or collection is also given by appropriate symbols. The 'Substance' on which the work is written, the 'size' of the Ms, the number of 'sheets or leaves' of the Ms, the number of 'lines' on a page, the 'script' used, the 'number of granthas' and the name of the 'author' wherever known are then given. Next follows the description of the Ms. as 'complete' or 'incomplete'; but this completeness or incompleteness of a Ms is to be understood relatively in so far as the Mss on Vedic Literature (Saṁhitās, Brāhmaṇas and Āraṇyakas) are concerned, and is to be limited by the information given under the Heading 'subject' which follows later on. After this the 'Beginning', the 'End' and the 'Colophon' and the 'Subject' with regard to each Ms. are given in detail. Any other useful information regarding each Ms. such as, whether printed or not, the date of the Ms if any, the condition of the Ms are all given under the last heading '*Remarks*'.

VOLUME V

The Fifth Volume will deal with Vedāṅga—Kalpa—Śrauta-prayoga and a part of Gṛhya noticing about 500 Mss.

It is proposed to reserve the notices of the Mss. on Gṛhya prayogas, Dharma (Sūtras, bhāṣyas and prayogas), Dharmaśāstra, Itihāsa and Purāṇa to a future occasion when a second instalment of Government Grant for the publication of the continuation of the Descriptive Catalogue is sanctioned.

To give an idea of the treasures of this Library in the domain of Post Vedic Literature, it is proposed to take up some of the

more important sections of classical Sanskrit Literature in Volumes VI—IX. Volumes VI and VII will describe in detail the Mss. on Kāvyas ; Volume VIII on Nāṭakas and Volume IX on Alaṅkāra, Chandas and Kośa.

To publish the description of the remaining Mss. on Vedic and post-vedic Literature in this Library, it is estimated that at least 10 more Volumes of 500 pages each will be required. It is hoped to undertake this work during the next triennium from 1930 onwards after the necessary funds are sanctioned by Government.

IV

LIST OF IMPORTANT ABBREVIATIONS

1. J. L. Collection = Jambunātha Bhaṭṭa Lūṇḍagai Collection
2. S. K. Collection = Seturāma Rao Kagalkar Collection
3. P. A. Collection = Pataṅga Avadhūta Collection
4. T. S. Collection = Tyāgarāja Svāmi Collection
5. S. S. Collection = Subrahmaṇya Śāstri Collection
6. N. S. Collection = Nīlakaṇṭha Śāstri Collection
7. D. S. T. Collection = Deva Śankar Tawker Collection
8. G. K. D. Collection = Gopāla Kṛṣṇa Devalekar Collection
9. P. S. S. Collection = Peshwa S. Subrahmaṇya Rau Collection
10. K. M. Collection = Kṛṣṇāji Mehta Collection

[ ] = The Right-angular brackets indicate the suggestion of the removal of the letters therein

( ) = The Circular brackets indicate sometimes the suggestion of correct reading and sometimes the supply of omitted portions at the beginning and end of incomplete Mss.

* = Stars indicate the continuity of the text in the manuscript

... = Mere dots indicate the omission of the text in question.

THE SCHEME OF TRANSLITERATION.

The System of Transliteration adopted in this Descriptive Catalogue is, as follows:—

अ	a	ग	ga	न	na
आ	ā	घ	gha	प	pa
इ	i	ङ	ṅa	फ	pha
ई	ī	च	ca	ब	ba
उ	u	छ	cha	भ	bha
ऊ	ū	ज	ja	म	ma
ऋ	ṛ	झ	jha	य	ya
ॠ	ṝ	ञ	ña	र	ra
ऌ	ḷ	ट	ṭa	ल	la
ए	e	ठ	ṭha	व	va
ऐ	ai	ड	ḍa	श	śa
ओ	o	ढ	ḍha	ष	ṣa
औ	au	ण	ṇa	स	sa
ं	ṃ	त	ta	ह	ha
ः	ḥ	थ	tha	ळ	ḷa
क	ka	द	da	ऴ	ḻa
ख	kha	ध	dha		

॥ वेदाङ्गानि—कल्पः ॥

VEDĀṄGAS—KALPA.

१. श्रौतम् ॥

I. ŚRAUTA



A

DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE

TANJORE MAHĀRĀJA SERFOJI'S

SARASVATĪ MAHĀL LIBRARY.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

(ऋग्वेदः)

1943 ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 1061. Page 13. Left column.

Substance—Paper. Size—$8\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Sheets—124. Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1475. Author—Āśvalāyana. Pūrvaṣaṭka only.

Beginning.

श्री वेदव्यासाय नमः ॥

ॐ अथैतस्य समाम्नायस्य विताने योगापत्तिं वक्ष्यामोऽग्न्याधेयप्रभृतीन्याह वैतानिकानि । दर्शपूर्णमासौ तु पूर्वं व्याख्यास्यामस्तन्त्रस्य तत्रा(ऽ)म्नातत्वाद्दर्शपूर्णमासयोर्हविष्यासन्नेषु होता(ऽ)मन्त्रितः प्रागुदगाहवनीयादव-

स्थाय प्राङ्मुखो यज्ञोपवीत्याचम्य दक्षिणावृद्विहारं प्रपद्यते पूर्वेणोत्करमपरेण प्रणीताः । इध्ममपरेणाप्रणीते । चात्वालञ्चात्वालवत्स्वेतत्तीर्थमित्याचक्षते । तस्य नित्याः प्राञ्चश्चेष्टा अङ्कधारणा च यज्ञोपवीतशौचे च विहारादव्यावृत्तिश्च तत्र चेत्कर्मकाङ्क्षवचने दक्षिणं प्रतीयादनादेशे कर्मचोदनायां होतारं । ददातीति यजमानं । जुहोति जपतीतिप्रायश्चित्ते ब्रह्माणमृचं पादग्रहणे । सूक्तं सूक्तादौ हीने पादेऽधिके तृचं सर्वत्र । जपानुमन्त्रणाप्यायनोपस्थानान्युपांशु । मन्त्राश्च कर्मकरणाः । प्रसङ्गादपवादो बलीयान्प्रपद्याभिहृततरेण पादेन वेदिश्रेण्योत्तरया पार्ष्णी समां निधाय प्रपदेन बर्हिराक्रम्य संहितौ पाणी धारयन्नाकाशवत्यङ्गुली हृदयसम्मितावङ्कसंमितौ वा द्यावापृथिव्योः सन्धिमीक्षमाणः । एतद्धोतुस्थानमासनं वा सर्वत्रैवंभूतो वचनादन्यत्प्रेषितो जपति ॥ १ ॥

End:

देवीनाञ्चेत्सूर्यो द्यौरुपा गौः पृथिवी स्मत्पुरन्धिर्न आगहीति द्वे आद्यां तनोषि रश्मिभिरावहन्ती पोष्या वार्याणि न ता अर्वारेणुककाटो अश्नुते न तानश्नन्ति न दभाति तस्करो वलित्था पर्वतानां दृल्हा चिद्या वनस्पतीन्पश्वलाभे पयस्या मैत्रावरुण्यनूबन्ध्यास्थान आज्यभागप्रभृतिवाजिनान्ता कर्मिणो वाजिनं भक्षयेयुः सर्वे तु दीक्षिताः सर्वे तु दीक्षितोत्थिताः पृथगग्नीन्समारोप्योदग्देवयजनान्माथत्वोदवसानीयया यजन्ते पैनराधेयिक्यविकृता(ऽ)विकृता ॥ १४ ॥

Colophon :

इति श्रौतसूत्रे षष्ठोऽध्यायः ॥ इति पूर्वषट्कः समाप्तः ॥

Subject : Āśvalāyanaśrautasūtras, belonging to Ṛg-Veda. 1-6 Adhyāyas These sūtras (1-12 Adhyāyas) have particularly in view the use of the Ṛg-Veda by the Hotṛ priest in vedic sacrifices.

Remarks'—The Ms. is in very good condition. These Śrautasūtras (1-12 Adhyāyas) have been edited in the Bibliotheca Indica, together with Nārāyaṇa's commentary. The text and commentary have been printed in the Poona Ānandāśrama series also.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1944. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 1064. Page 13. Left column. Substance—Paper Size—10⅜ × 1⅜ inches Sheets—60 Lines—11 or 12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1475. Author—Āśvalāyana. Pūrvasaṭka only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 1943.

Remarks :—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1945. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 185. Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches Sheets—91 (24th and 60 to 66 are missing) Lines—1[illegible] to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1345. Pūrvasaṭka only—Incomplete.

Beginning, end and subject—Same as No. 1943.

Colophon :

इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे षष्ठोऽध्यायः ॥ पूर्वषट्कं समाप्तम् ।

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा + न विद्यते ॥

यदक्षरपरिभ्रष्ट + नमोऽस्तु ते ॥

दुन्दुभिसंवत्सरहेमन्ततौं मार्गशीर्षमासे कृष्णपक्षे प्रतिपत्तिथौ

सौम्यवासरे तद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तम् ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहार्पणमस्तु ॥

राघोभट्टसूनुना गङ्गाधरभट्टेन लिखितं स्वार्थं परार्थं च ॥

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition On the title page is given:

गङ्गाधरभट्टलाण्डगयाच पुस्तक; हे पुस्तक लाण्डगो बापळाचें आश्वलायनसूत्र ॥

i. e. the Ms. belonged to Gaṅgādhara Bhaṭṭa lāṇdage. The scribe of the Ms also is Gaṅgādhar Bhaṭṭa, son of Rāghobhaṭṭa The Ms. is dated Saturday—first day after the full Moon—in Mārgaśīrṣa month in Dundubhi year which corresponds to Śaka 1604 or 5th Dec. 1682 A. D.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1946. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 186. Substance—Paper. Size—8½ × 4½ inches. Sheets—62 (sheets 1, 14 & 18 are missing). Lines—11 t a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—1460. Author—Āśvalāyana. Pūrvaṣaṭka—Incomplete.

Beginning:

......हृदयसंमितावङ्कसंमितौ वा etc. Same as No. 1943.

End :

धर्मे च भक्षिणो मैत्रावरुणस्त्रयश्छन्दोगाः इन्द्र षोळशिओजस्विस्त्वं देवेष्वस्योजस्वन्तं मामायुष्मन्तं वर्चस्वन्तं मनुष्येषु कुरु । तस्य त इन्द्रपीतस्यानुष्टुप्छन्दसा(स) उपहूतस्योपहूतो भक्षयामीति भक्षजपः ॥ २ ॥

Colophon: (Sheet No. 63)

इति पञ्चमोऽध्यायः ॥

Subject Āśvalāyanaśrautasūtras 1-6 Adhyāyas

Remarks.—The Ms. is in decaying condition This Ms. abruptly begins in the middle of the 1st Khaṇḍa of the 1st Adhyāya and breaks off in the 3rd Khaṇḍa of the Sixth Adhyāya.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1947. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 1070. **Page** 13 Left column. **Substance**---Paper Size---11 × 4¾ inches Sheets - 20 Lines—13 to 15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—750. Author—Āśvalāyana. First three Adhyāyas only

Beginning—Same as No. 1943.

End :

अग्निहोत्राय कालेऽग्नावजायमानेऽप्यन्यमानीय जुहुयुः । पूर्वालाभो(भ उ)त्तरोत्तरं । ब्राह्मणपाण्यजकर्णदर्भस्तम्बाप्सु काष्ठेषुपृथिव्यां । हुत्वा त्वापि मन्थनं पाणौ चेद्वासे-(ऽ)नवरोधः कर्णे चेन्मांसवर्जनं । स्तम्बे चेन्नाधिशयीताप्सु चेदविवेकः । एतत्सांवत्सरं व्रतं यावज्जीविकं वा ऽग्नावनुगतेऽन्तराहुती हिरण्य उत्तरां जुहुयाद्धिरण्य उत्तरां जुहुयात् ॥ १४ ॥

Colophon.

इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे तृतीयोऽध्याय. ॥

Subject : Āśvalāyanaśrautasūtras 1-3 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition After the colophon the following is given .—

" मन्त्राः कर्म करणाश्चोपांशु प्रयोक्तव्याः ' उपांशुत्वस्येदं लक्षणम् । करणवद्शब्दं मनः— प्रयोगमुपांश्विति जपादीनां लक्षणमुच्यते—

' जपमुच्चारणं विद्या क्रत्वर्थमपि तद्भवेत् ।
अर्थतः कार्यतश्चेदमर्थ एव क्रतोर्भवेत् ॥

मन्त्रमुच्चारयन्नेव मन्त्रार्थत्वेन संस्मरन् ।
शशिनं तन्मना भूत्वा स्यादेतदनुमन्त्रणम् ॥
एतदेवाभिमन्त्रस्य लक्षणं चेक्षणाधिकम् ॥

लिङ्गादिरेवमर्थत्वमेषां ते मन्त्रसंज्ञकाः ।
अनुमन्त्रणग्रहणेनाभिमन्त्रणमपि गृह्यते ' ॥

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1948. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM

Burnell's Catalogue. No. 4062 Page 13. Left column. Substance—Paper Size—10¼ × 1¾ inches Sheets—43. Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—725. Author—Āśvalāyana First three Adhyāyas—Incomplete.

Beginning—Same as No. 1943.

End

त्वमग्ने व्रतभृच्छुचिरग्ने देवाꣳ इहावाह । उपयज्ञं हविश्च नः ॥

' व्रतानि बिभ्रद्व्रतपा अदब्धो यजानो देवाꣳ अजरः सुवीरः । दधद्रत्नानि सुमृळीको अग्ने गोपायनो जीवसे जातवेद ' इति ॥

एषैवाऽऽस्त्याऽश्रुपाते । यद्याहवनीयमप्रणीतमभ्यस्तमियाद्बहुविद्ब्राह्मणोऽग्निं प्रणयेद्भैर्हिरण्येऽग्रतो ह्रियमाणे ।

अभ्युदिते चतुर्गृहीतमाज्य रजतञ्च हिरण्यवदग्रतो हरेयुः। अथैतदाज्यं जुहुयात्पुरस्तात्प्रत्यङ्मुख उपविश्यांषाः केतुना जुषतां स्वाहेति। कालात्ययेन शेषः। न त्विहाग्निरनुगम्यः। आ(हवनीये चाह्रियमाणे गार्हपत्योनुगच्छेत्स्वेभ्य एनमवक्षामेभ्यो मन्थेयुरनुगमयेत्त्वितरम् ॥)

Colophon : (Sheet No 32)

इति श्रौतसूत्रे द्वितीयोऽध्यायः ॥

Subject : Āśvalāyanaśrautasūtras. 1-3 Adhyāyas

Remarks:—The Ms. is in good condition This Ms. abruptly ends in the middle of the 12th Khaṇḍa of the third Adhyāya.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1949. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9130 a. Page 13. Left column
Substance—Palm leaf. Size—18⅛ × 1⅜ inches Leaves—25.
Lines—7 to a Page Script—Grantha. No of Granthas—
Author—Āśvalāyana First three Adhyāyas -Incomplete

Beginning.

....द्वे प्रथममुत्तमस्यामथाध्यर्धान्ताः पञ्चदशाभ्यस्ताभिः। एतेन शस्त्रयाज्यानि गदानुवचनाभिष्टवनसंस्तवनानि। नत्वन्यत्राध्यर्धकारं न जपः प्रागभिहिङ्कारात् नाभिहिङ्काराभ्यासावबहुषु प्रकृत्या ॥

End—Same as No. 1947.

Colophon : Nil.

Subject. Āśvalāyanaśrautasūtras. 1-3 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms. is in a most decaying condition. This Ms. abruptly begins in the middle of the Second Khaṇḍa of

the first Adhyāya. The other works contained herein are (1) आश्वलायनश्रौतसूत्रं, (2) आश्वलायनगृह्यसूत्रं and (3) अंग्निप्रतिश्चर: ॥

A transcribed copy of this Ms. in paper is also available in this library (only from the middle of the second Khaṇḍa of the first Adhyāya to the middle of the seventh Khaṇḍa of the fourth Adhyāya) [Ref. P. V. 77 (No. 27).]

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1950. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 187. Substance—Paper Size—$8\frac{3}{8} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Sheets—22 (11-62). Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—250. Author—Āśvalāyana. Second, third and fourth Adhyāyas—Incomplete.

Beginning :

(आवायो भूषशुचिपा उप नः प्रयाभिर्यासि दाश्वां) सम-च्छ स त्वं नो देव मनसेशानाय प्रहुतिं यस्त आनट्शुना-सीराविमां वाचं जुषेथां शुनं नः फाला विकृषन्तु भूमि-मिन्द्रं वयं शुनासीरमस्मिन्यज्ञे हवामहे । स वाजेषु प्रना-विषद् (त्) । अश्वायन्तो गव्यन्तो वाजयन्तः शुनं हुवे-म मघवानमिन्द्रमश्वायन्तो गव्यन्तो वाजयन्तस्तरणिर्वि-श्वदर्शतश्चित्रं देवानामुदगादनीकमिति याज्यानुवाक्याः ॥ समाप्य सोमेन यजेताशक्तौ पशुना ॥ चातुर्मास्यानि वा पुनश्चातुर्मास्यानि वा पुनः ॥ २० ॥

द्वितीयोऽध्यायः ॥

End :

कर्णे चेन्मांसवर्जनम् । स्तम्बे चेन्नाधिशयीत । अप्सु चे-द्विवेकः । एतत्सांवत्सरं व्रतं यावज्जीविकं वा । अग्रा

(ग्रा)वनुगतेऽन्तराहुती हिरण्य उत्तरां जुहुयाद्धिरण्य उत्त-
रां जुहुयात् ॥ १४ ॥

तृतीयोऽध्यायः ॥

ॐ दर्शपूर्णमासाभ्यामिष्टेष्टिपशुचातुर्मास्यैरथ सोमेन। ऊर्ध्वं
दर्शपूर्ण(मासाभ्यां यथोपपत्त्येके प्रागपि सोमेनैके ॥)

Subject: Āśvalāyanaśrautasūtras 2-4 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms is in good condition This Ms. abruptly begins in the middle of the 20th Khaṇḍa of the Second Adhyāya and ends in the beginning of the first Khaṇḍa of the fourth Adhyāya.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम्

1951. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 1063 Page. 13 Left column. Substance—Paper. Size—10¾ × 1¾ inches. Sheets—46. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas—800. Author—Āśvalāyana. First four Adhyāyas—incomplete.

Beginning—Same as No. 1943.

End:

कृणुष्वपाजः प्रसितिं न पृथ्वीमिति पञ्चपरि त्वा
गिर्वणो गिरोऽभि द्युम्नोरदधा उक्थ्यं वचःशुक्रं ते अन्य-
द्यजतन्ते अन्यदपश्यं गोपामनिपद्यमानं स्रक्वे द्रप्सस्-
स्यायं वेनश्चोदयत्पृश्निगर्भाः पवित्रं ते विततं ब्रह्मण-
स्पत इति द्वे वि(त्पवित्रं धिषणा अतन्वत + वाचयन्तीति
नु पूर्वं पटलम् ॥ ६ ॥)

Subject. Āśvalāyanaśrautasūtras. 1-4 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This Ms. abruptly ends

in the middle of the Sixth Khaṇḍa of the fourth Adhyāya.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1952. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 1065. **Page** 13. Left column.
Substance—Paper Size—10⅝ × 1⅜ inches Sheets—40.
Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Āśvalāyana Uttaraṣaṭka only.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥ शिवाय नमः ॥

मत्राणामुक्ता दीक्षोपसद एतेनाह्ना सुत्यानि । प्रातरनुवाकाद्युदवसानीयान्तान्यन्त्यानि । पत्नीसंयाजान्तानीतराणि द्रप्सप्राशनसख्यविसर्जने त्वन्त्य एव ध्रुवाः शस्त्राणामाताना: सूक्तान्येव सूक्तस्थानेष्वहीनेषु दैवतेन व्यवस्थास्तृचाः प्रउगे । [स] सर्वाहर्गणेषु तायमानरूपाणां प्रथमादह्नः प्रवर्तेते अभ्यासातिप्रैषौ अह्न उत्तमे शस्त्रे परिधानीयाया उत्तमे वचन उत्तमं चतुरक्षरं द्विरुक्त्वा प्रणुयात् । द्वितीयादिषु त्यमूषु वाजिनं देवजूतमिति तार्क्ष्यमग्रे निष्केवल्यसूक्तानाम् । जातवेदसे सुनवामसोममित्याग्निमारुते जातवेदस्यानाम् । आरम्भणीयाः पर्यासान्कद्वतोऽहरहः शस्यानीति होत्रका द्वितीयादिष्वेव । तानि सर्वाणि सर्वत्रान्यत्राह्न उत्तमाद्वैकल्पिकान्यग्निष्टोमेऽहर्गणमध्यगतेऽग्निष्टोमायनेषु वान्यान्यभ्यासातिप्रैषाभ्यामिति कौत्सो विकृतौ तद्गुणभावाश्नित्यानि होतुरिति गौतमः सङ्घातादावनुप्रवृत्तत्वादच्युतशब्दत्वाच्च होत्रकाणामपि । गाणगारिर्नित्य-

त्वात्सत्रचर्यान्वयस्य प्रगाथतृचसूक्तागमेष्वेकाहिकं तावदु-
द्धरेत् ॥ १ ॥

End:

वासिष्ठेति वसिष्ठानां येऽन्य उपमन्युपराशरकुण्डिनेभ्य उपमन्यूनां वासिष्ठा भरद्वस्विन्द्रप्रमदेति पराशराणां वासिष्ठशाक्त्यपाराशर्येति कुण्डिनानां वासिष्ठमैत्रावरुणकौण्डिन्येत्यगस्तीनामागस्त्यदाढ्र्यच्युतेध्मवाहेति सोमवाहो वोत्तमागस्त्यदाढ्र्यच्युतसोमवाहेति पुरोहितप्रवरो राज्ञामथ यदि सार्ष्टं प्रवृणीरन्मानवैलपौरूरवसेतीति सत्राणि तान्यदक्षिणानि तेषामन्ते ज्योतिष्टोमपृष्ठ्यशमनीयः सहस्रदक्षिणोऽन्यो वा प्रज्ञातदक्षिणो दक्षिणावता पृष्ठ्यानि शमयेरन्निति विज्ञायते स एव हेतुः प्रकृतिभावे प्रकृतिभावे नमो ब्रह्मणे नमो ब्रह्मणे नम आचार्येभ्यो नम आचार्येभ्यो नमः शौनकाय नमः शौनकाय ॥ १६ (१५) ॥

Colophon:

इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे द्वादशोऽध्यायः ॥

इति श्रौतसूत्रं समाप्तम् ॥

शक १६१० विभवसंवत्सरे श्रावणशुद्धपञ्चम्यां समाप्तमिदम् ॥

Subject: Āśvalāyanaśrautasūtras, belonging to Ṛg-Veda. 7-12 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This Ms. is dated Śaka 1610 in Vibhava year or 1688 A. D.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1953. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 4066. Page 13. Left column.
Substance—Paper. Size—10⅜ × 5¼ inches. Sheets—39.

Lines—10 to 12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Uttaraṣaṭka only

Beginning, end and subject—Same as No. 1952

Colophon.

इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे द्वादशोऽध्यायः ।

उत्तरषट्कं सम्पूर्णम् ॥

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1954. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 1069a. Page 13. Left column. Substance—Paper. Size—$8\frac{3}{4} \times 5\frac{1}{4}$ inches. Sheets—92 (1-92) Lines—12 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2175 Author—Āśvalāyana. Complete.

Beginning—Same as No. 1943

End and colophon—Same as No. 1952.

Subject: Āśvalāyanaśrautasūtras 1-12 Adhyāyas.

Remarks —The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is आश्वालायनगृह्यसूत्रम् ॥ On the title page is given—

"विद्वत्प्रभुवरश्रीमद्विनायकतनूभुवः ।

प्रभोर्यशन्तरायस्य ग्रन्थ एष प्रवर्धताम् ॥"

i.e. the Ms. originally belonged to one Yasantarāya Prabhu, son of Vināyaka the Learned.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1955 ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 8976 a. Page 13. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17¾ × 1½ inches. Leaves—59. Lines—7 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—2300. Author—Āśvalāyana. Incomplete.

Beginning—Same as No. 1943.

End :

त्रीणि त्रयस्त्रिंशद्रात्राणि प्रतिष्ठाकामानां प्रथमं त्रयाणा-
मभिप्लवानामुपरिष्टादुपरिष्टादतिरात्रः ।

* * * * * * *

एकान्न चत्वारिंशद्रात्रं त्रिरात्रोपजननमनन्ता श्रियमि-
च्छन्तः । चत्वारिंशद्रात्रं चतूरात्रोपजनं परमायां विराजि
प्रतितिष्ठन्तः । एकचत्वारिंशद्रात्रप्रभृतीन्युत्तराणि न्यायेना-
ष्टाचत्वारिंशद्रात्रात् । पञ्चाशद्रात्रप्रभृतीनि चाऽऽषष्टि-
रात्रात् । द्विषष्टिरात्रप्रभृतीनि चैकोनशतरात्रात् । तत्रैक-
रात्रचतूरात्रोपजनानि प्र(तवन्ति) । ४ ॥

Colophon—Nil.

Subject—Āśvalāyanaśrautasūtras. 1-11 Adhyāyas.

Remarks.—The Ms. is in a fairly good condition. The Ms. abruptly ends with the 4th Khaṇḍa of the 11th Adhyāya. The other work contained herein is आश्वलायनगृह्यसूत्रम् ॥

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1956. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9130 b. Page 13. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—18⅜ × 1⅜ inches. Leaves—60 (1-60). Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—1860. Author—Āśvalāyana. Incomplete.

Beginning :

पशाविष्टिरुभयतो(ऽ)न्यतरतो वा(ऽ)मेयी वा(ऽऽ)ग्नावैष्ण-

(वी) वोभे व[य]ान्यतरा पुरस्तादुक्तमग्निप्रणयनं (पश्चा)त्पा-
शुबन्धिकाया वेदेरुपविश्य प्रेषितो यूपायाज्यमानायाञ्जन्ति
त्वा मध्वरे देवयन्त इत्युक्तमेन वचनेनार्धर्चेमा(र्चे आ)
रभेदुच्छ्रयस्व वनस्पते समिद्धस्य श्रयमाणः पुरस्तादूर्ध्व ऊषु-
ण ऊतय इति द्वे जातो जा(य)ते सुदिनत्वे अह्नामित्यर्धर्चे
आरभेयुवा सुवासाः परिवीत आगादिति परिदध्यात् ॥

End:—Same as No. 1952.

Colophon· Nil.

Subject: Āśvalāyanaśrautasūtras 3-12 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. Two indices are given at the end of this Ms..

1. 'अथ सवनीया । अथ सारस्वतानि । सर्पाणामयनं । कुण्डपायिनामयनम् । आदित्यानामयनेनाङ्गिरसामयनं व्याख्यातं गवामयनेनादित्यानामयनं व्याख्यातम् ।'

giving the first Sūtra of each Khaṇḍa in reverse order, and

2. 'अथैतस्योक्ता देवता वेदं पर्वाणि त्रयः । पूर्णमासेनेष्टिर्दर्शपूर्णमासावारप्स्यमानः पवित्रेष्ट्यां पञ्चम्यां वरुणप्रघासेश्चत्वारः ।'

giving the beginning of each Khaṇḍa in a Paṭala (?) and No. of Paṭalas (?) in an Adhyāya. For the other works contained herein see Remarks under No. 1949.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रम् ॥

1957. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 188. Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—16 (3-18). Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—360. Author—Āśvalāyana. Incomplete—a fragment only.

Beginning :

यजमानस्यार्षेयान्प्रवृणीते यावन्तः स्युः परं परं प्रथमं पौरोहित्यात्राजविशां रजार्षीन्वा राज्ञाम् ॥

End :

महारोगेण वाऽभितप्तः प्राश्नीयादन्यतरां गतिं गच्छ-त्येवमनाहिताग्निर्नित्ये श्रपयित्वाऽतिप्रणीय जुहुयाद्वित्र-त्पात्राणामुत्सर्गस्तूष्णं द्वितीयमुद्रिक्ते ॥ ७ ॥

दर्शपूर्णमासावा........ .. . . ॥

Colophon : (Sheet No 11)

इत्याश्वलायनश्रौतसूत्रे प्रथमोऽध्यायः ॥

Subject : Āśvalāyanaśrautasūtras 3-13 Khaṇḍas of the First Adhyāya and 1-7 Khaṇḍas of the Second Adhyāya only

Remarks:—The Ms is in good condition. The Ms. begins only with the third Khaṇḍa of the First Adhyāya and breaks off in the beginning of the eighth Khaṇḍa of the Second Adhyāya.

॥ शाङ्खायनश्रौतसूत्रम् (ऋग्वेदः) ॥

1958. ŚĀṄKHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3759 Page 15 Left column Substance—Paper. Size—10¾×5 inches Sheets—68. Lines—9 to 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No of Granthas—1200 Author—Śāṅkhāyana First eight Adhyāyas only.

Beginning :

श्री गणेशाय नमः ॥

यज्ञं व्याख्यास्यामः । स त्रयाणां वर्णानां ब्राह्मणक्ष-त्रियवैश्यस्य चासंयुज्य विधीयमानं साधारणं संयोगा-

द्रव्यवतिष्ठते। यज्ञोपवीती देवकर्माणि करोति प्राचीनावी-ती पित्र्याण्याचमनप्रभृति येनाधिकरणेन संयुज्येत न तेन व्यावर्तेत न च व्यवेयादित्याकृताल्ल(वृता ल)क्षणोद्दे-शोत्तरत उपचारः। प्राङ्न्यायानि देवकर्माणि दक्षिणा-न्यायानि पित्र्याण्यासी(न)न्यायं (प्राङ्न्यम्)। वचना-त्स्थाने होता च कुर्यादनादिष्टे त्रिप्रभृतिष्वृग्गणेषु (प्रथमो-त्तमयोस्त्रि)र्वचनमन्यत्र जपेभ्य उत्तमस्य च छन्दोमान [स्य] स्योर्ध्वमादिव्यञ्जनात्स्थान ओकारः प्लुतस्त्रिमात्रः शुद्धो मकारान्तो वा त प्रणव इत्याचक्षते। अवसाने मका-रान्तं सर्वेष्वृग्गणेषु सपुरोनुवाक्येषु तेनार्धर्चमुत्तरस्याः स-न्धायावस्यति पादं वा तन्सन्ततामित्याचक्षते म सर्वेषामृ-ग्गणानां धर्मो वै (ये) कर्मसंयोगेन चोद्यन्ते विहा(हृ)रेष्व पि कर्मस्वन्तरेण प्रथमां परिधानीयां च सन्तानार्थो(ऽ)र्धे र्चे(न) कांक्षत्यर्धर्चेन्यायाश्चर्चः। वचनादन्यदुच्चैर्न्यायश्चर्ग्वे-दो वचनादुपांशुना मन्त्रा(मंस्त्रा)रन्यायता च शब्दाना मेकस्वर्यञ्चोच्चैस्तरां प्रणवः पुरानुवाक्यायां प्रणवाद्या-यो(याज्यो)च्चैस्तरामुच्चैस्तरां वषट्कारः समो वा प्रण-वो येयजामहे(।) वषट्कारः संप्रैषाः प्रैषश्चोच्चैरुपांशु हविः-षु देवतानामधी(धे)यं चोपांशु निगमस्थानेषु भूर्भुवः इति पुरस्ताज्जपो ये यजामहे वौषडोजः महः सह वो(ओ)जः स्वरित्युपरिष्टादिति चतुष्टयं सर्वासु याज्यास्वनूयाजेषु न(तु) येयजामहे(हो) नास्त्यनुवषट्कारे च प्लुतेन याज्यान्ते-[ते]न वषट्कारस्य सन्धानमप्लुतेन वा तदुपांशुयाजे ना-स्ति ॥ (४४ ॥) १ ॥

End .

अस्य मदे जरितरिन्द्रः सोमस्य मत्सत् । अस्य मदे जरितरिन्द्रोऽहिमहन् । अस्य मदे जरितरिन्द्रो वृत्रमहन् । अस्य मदे जरितरिन्द्र उग्रामस्तभ्नादप्रथयत्पृथिवीमस्य मदे जरितरिन्द्रो व्यन्तरिक्षमतिरद्दा सूर्यं दिव्यैरयत् । अस्य मदे जरितरिन्द्र उदार्यं वर्णमतिर(र)द्व दासं वर्णमहन् । अस्य मदे जरितरिन्द्रो(ऽ)पिन्वद्पिता(ऽ)जिन्वद्जुवः अस्य मदे जरितरिन्द्र ऋष्या इव फम्फणा(ण)तः पर्व(तान्प्र)कुपिता अरम्णात । अस्य मदे जरितरिन्द्रो(ऽ)पां वेगमे(मै)रयत् । अस्य मदे जरितरिन्द्र इह श्रवदुप गिरि ष्ठात् । अस्य मदे जरितरिन्द्र इह श्रवदिह सोमस्य मत्स[स]त । [त] प्रेमां देव इति समानपंथोक्थवीर्ये रोहोभ्यां रोहो ब्रघ्नस्य विष्टपं स्वग्प्रति(ष्ठा त)नूनाक इति [ना] नाक इति ॥ (३॥) २५ ।

Colophon :

इति शाङ्खायनसूत्रे अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

समाप्तिमगमत् ॥ श्रीशुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥

Subject. Sāṅkhāyanaśrautasūtras belonging to Ṛg-Veda 1-8 Adhyāyas.

This Ms. adopts the following division into Adhyāyas and Khaṇḍas.

1st Adhyāya.	(1—16 khaṇḍas)	यज्ञं व्याख्यास्यामः ॥	sheet	1
2nd ,,	(1—17 ,,)	ॐ वसन्ते ब्राह्मणस्याग्न्याधेयम	,,	9
3rd ,,	(1—21 ,,)	ॐ संस्थितायां पौर्णमास्यां इन्द्रायेष्टिः		17
4th ,,	(1—18 ,,)	पत्नीयजमानौ प्रथममश्नीयाताम०	,,	26
5th ,,	(1—20 ,,)	आर्षेयान्पूतोनूचानानृत्विजो वृणीत		43

6th Adhyāya. (1—13 Khaṇḍas)	व्याख्यातोऽग्नीषोमीयः प्रकृतिः पशूनाम	sheet	42
7th „ (1—28 „)	पसृष्टस्य पुरोलाशीयै सवनीयैश्चरन्ति		49
8th „ (25 „)	अथ माध्यन्दिनायैवमूर्ध्वं मध्यंदिना हवमर्पन्ति	„	60-68.

Remarks:—The Ms. is in very good condition. Of the 18 Adhyāyas of this Śrautasūtra, this Ms. contains only the first eight Adhyāyas. These Sūtras together with Varadattasuta Ānirtīya's commentary are edited by Alfred Hillebrandt, Ph. D. in Bibliotheca Indica.

॥ द्राह्यायणश्रौतसूत्रम् (सामवेदः) ॥

1959. DRĀHYĀYAṆAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 1185 Page 22. Left column. Substance—Paper. Size—11¾ × 4 inches Sheets—76. Lines—8 to 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1700. Author—Drāhyāyaṇa Complete.

Beginning .

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ ॐ ॥

अथातो विध्यव्यपदेशे सर्वे[त्र]क्रत्वधिकारो मन्त्राविधि-श्चादिग्रहणेन उत्तरादिः पूर्वे(वां)[मन्त्रा]न्तलक्षणमेकश्रुति-विधानान्मन्त्रान्कर्माणि चोद्गातैव कुर्यादनादेशे यावद्यजु-रनादिष्टान्तान्मन्त्रान्नृचश्चादिग्रहणेनर्त्विगार्षे(ऽ)योनूचाना(नः) साधुचरणो वाग्म्यन्यूनाङ्गो(ऽ)नतिरिक्ताङ्गो दे(द्व)य-सतश्चानातिकृष्णो(ऽ)नतिश्वेतो याज्यश्च प्रथमैस्त्रिभिर्गुणै-

ण्याख्यातः सोमप्रवाकम(करिष्यन्) 'नमः सोमाय राज्ञ' इत्युक्त्वा प्रत्याचक्षीत महन्मे(ऽ)वोच इति करिष्यन्प्रतिमन्त्रयेत तन्न जह्यादप्रोक्त(ऽ)पि करिष्यामीति विदित्वा(ऽ)वसथं सोमप्रवाकाय लवणमन्नं दद्याऽह्वान(र)येत् प्रहिणुयात्प्रस्तोवृसुब्रह्मण्यौ पुरस्तात्कर्मभ्यः प्रागुदक्प्रवणं देवयज[मा]नं सा(लो)मशं समं पुरस्ताच्चा(स्या)पः स्युः त्रिशुक्रियमिति ह्याह तदभावे महावृक्ष उदपारो(ना) महापथो वा न चास्य स्थलतरमदूरं स्याद्देवयजनमात्रं च पुरस्ताद्विपर्यस्याभिचरणी(ये)षु [ये]स्थलादन्यद्देवयज[मा]नमात्वञ्च(त्राच्च) स्वयं व्रजेत् क्रय औपवसथ्ये वोदङ्केव तु ग्रहेभ्यः प्रथमं देवो देवेषतिवार्ति दूरं वि(व्र)जित्वा विहाय दोष्कृत्यमिति बद्धानामा(ऽ)सीति पन्थानमापद्योत्तरं वेद्यन्तमाक्रम्य दक्षिणमीक्षमाणः पितरो भूरिति यजुरन्तर(रा)ये(ऽ)न्वाहारं धानञ्जय्यः उपेक्षणं शाण्डिल्यः ॥ १ ॥

End •

संवत्सरमहरहस्तोरेण यजेत षष्ठ्यां वैत्रीपक्षस्येत्याचार्याः पञ्चम्या इति शाण्डिल्यायनः प्रातराहुतिं हुत्वा व्रतोपायनीयमोदनमसि त्वा केशश्मश्रूणि वापयित्वा(ऽ)हतं वसनं परिधाय परिमृह्याग्नीन्परिस्तीर्य प्रणीताः प्रणीय दण्डं पाणौकृत्य मेखलामाबध्य नवनीतेनाक्षान्यभ्यूज्य पश्चाद्गार्हपत्यस्योपविश्य स्वयं कृष्णाजिनं प्रतिषजेत तूष्णीं पश्चिमेनाहवनीयदक्षिणातिक्रम्यैतत्कुर्याचत्र तिस्र इष्टयः पूर्वाह्ण एका पृथक्त्वं मध्यन्दिनापराह्णयोस्तासु पृथगनुपूर्वं हवींषि यान्युक्तानि ब्राह्मणेनैका-

वेव स्यात्तस्यां तानि सर्वाणि स्युस्तत्र सामगानं यथा पूर्वस्मिन्नुभयोस्त्ववभृथादुदेत्य यत्पुरस्तादिष्ट्ययनं तेष्वा सोमेन यजेत यावन्ति हवींषि पुरस्ताच्चावद्भिर्वा पशुभिस्तदे(द्दे)वत्यैः सर्वसत्रं गवामयनं स्तोमं (सं?)स्थाविकृतमित्येके षण्डकुषण्डाने अभिगरापगरावेिति ह्याह प्रत्यक्षविहितत्वादार्षेयकल्पेन तत्रानुमानुमानं नाविद्यते अभिगरापगरावेत्रोपोत्तमे(ऽ)हनि स्यातां पौर्णमासी प्रवन्ति संवत्सरं तस्य याथाकामी दीक्षाणां षष्ठिरिति शाण्डिल्यः प्रथमोत्तमौ संवत्सरौ व्यतिहरेदिति धानञ्जय्यो(ऽ)भिप्लवस्तोमपृष्ठ्यदेशरोहार्थोमावस्याप्रसवे सहस्रसंवत्सरे सहस्रसंवत्सरे ॥ ४ ॥

Colophon.

द्वात्रिंश पटलः ॥

द्राह्यायणसूत्रं समाप्तम् ॥ ॐ हरिः ॐ ॥

सरस्वत्यै नमः ॥ श्रीकृष्णाय ॥

Subject Drāhyāyaṇaśrautasūtras belonging to Sāma Veda. 1-32 Paṭalas. This Ms. adopts the following division into Paṭalas and Khaṇḍas:—

Paṭala	Khanda	Paṭala	Khaṇḍa.	Paṭala.	Khaṇḍa.
I	4	X	4	XIX	4
II	4	XI	4	XX	4
III	4	XII	4	XXI	4
IV	4	XIII	4	XXII	5
V	4	XIV	4	XXIII	4
VI	4	XV	4	XXIV	4
VII	4	XVI	4	XXV	4
VIII	4	XVII	4	XXVI	4
IX	4	XVIII	4	XXVII	3

Patala.	Khanda.	Patala	Khanda	Patala.	Khanda
XXVIII	3	XXX	4 (in which the 2nd Khanda is divided into 3 sections)	XXXI	4
XXIX	1			XXXII	4

Remarks.—The Ms. is in a very good condition It is said by Dr Burnell to have been written about 1700 A D On the title and back sheets is given:

"द्राह्यायणसूत्रपुस्तकं गाम्भीरेः । प्रधानसूत्रम् ।" 'श्रीभास्करराय-भारतीदीक्षिताग्निचिनां'

i e the Ms originally belonged to one Bhāskararāya, son of Gambīrarāya. These sūtras (1-31 Paṭalas) with Dhanvin's commentary are edited by J N Reuter ph. d., ll. d. in London An Adhyāya division also (generally three paṭalas making into one Adhyāya) is given in the Printed Volume

॥ द्राह्यायणश्रौतसूत्रम् ॥

1960. DRĀHYĀYAṆAŚRAUTASŪTRM.

Burnell's Catalogue No. 9101 c Page 22. Left column

Substance—Palm leaf. Size—16¼ × 1⅜ inches Leaves—90 Lines—6 to a Page Script—Grantha No of Granthas—1600. Author—Drāhyāyaṇa Incomplete

Beginning, end and subject—Same as No. 1959.

Colophon

एकत्रिंशः पटल । प्रधानसूत्रं सम्पूर्णम् । हरि ॐ ।

शुभमस्तु । अविघ्नमस्तु । महागणपतये नमः ।

श्रीरामचन्द्राय नमः । श्रीमीनाक्षीसुन्दराभ्यां नमः ॥

ரக்தாக்ஷி வருஷம் ஆவணிமீ உ௰௫ ஞாயாற-

வாரத்துக்கும் எழுதிமுகிஞ்சுது. हरिः ॐ ।

करकृतमपराधं क्षन्तुमर्हन्ति सन्तः ॥

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition.

For the other works contained in this Ms. see the list under Remarks on No 1691. In this Ms. many leaves in the middle are found missing. These Sūtras are otherwise known as Pradhāna Sūtras. The division of the Sūtra text in this Ms. is the same as is given in the Printed Volume.

॥ द्राह्यायणश्रौतसूत्रम् ॥

1961. DRĀHYĀYAṆAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 1186. Page 22 Left column.

Substance—Paper. Size—$10\frac{1}{2}\times5\frac{1}{8}$ inches. Sheets—22. Lines—9 to a Page Script – Devanāgarī No of Granthas—100. Author—Drāhyāyaṇa First six Paṭalas only.

Beginning.—Same as No. 1959

End:

अस्तमितश्चेदाहवनीयं तस्मिन्समिध आदध्यु'रेधोऽस्येधि-
षीमही' ति प्रथमां 'समिदसि समेधिषीमही'ति द्वितीयां
'यदेनश्चकृमा वयं यद्वा(ऽ)न्यकृतमारिम । अनया
समिधा वयं सर्वं तदपमृज्महे' इति तृतीयान्तमेवोपतिष्ठेरन्
'अपो अद्यान्वचारिषं रसेन समसृक्ष्महि । पयस्वानग्न
आगमं तं मा संसृज वर्चसे 'ति प्रागुदयनीयातिरात्रादध्यु-
षोमान्तमहः सत्रेषु दधिभक्षान्तमहीनेषु यावन्त्यहानि रा-

जानं भक्षयेयुस्तावत्स्वब्राह्मणायोच्छिष्टं न दद्युरद्भिर्वा सो
श्य दद्युस्तदेष श्लोकः ।

'सोममेतत्पिबत यत् किञ्चाश्नीत ब्राह्मणाः ।'

मा ब्राह्मणायोच्छिष्टं दात मा पात्सोममसोमपः ॥

इत्येवं परिक्रमं सर्वक्रतुषु विद्यादेष ज्योतिः सर्वे कामाः
सर्वे कामाः ॥ ४ ॥

Colophon:

इति षष्ठ. पटलः ॥ ६ ॥

Subject: Drāhyāyanaśrautasutras First and Second Adhyāyas. 1-6 Paṭalas.

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ द्राह्यायणश्रौतसूत्रम् ॥

1962. DRĀHYĀYAṆA ŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's **Catalogue No.** 4187. **Page** 22 Left column. Substance—Paper Size—10¼ × 5 inches. Sheets—22 Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—400. Author—Drāhyāyaṇa First and Second Adyāyas only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 1961.

Remarks:—The Ms. is in good condition

॥ द्राह्यायणश्रौतसूत्रम् ॥

1963. DRĀHYĀYAṆAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 9105 a Page 22. Left column. Substance—Palm leaf Size—18½ × 1½ inches. Leaves—10 (1-10). Lines—10 to 12 to a Page Script—Grantha No.

of Granthas—400. Author—Drāhvāyana. First and Second Adhyāyas only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 1961.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. The other work contained herein is फुल्लसूत्रम् ॥

॥ प्रतिहारसूत्रम् ॥

1964. PRATIHĀRASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9101 a Page 10. Right column Substance—Palm leaf Size—16½ × 1⅛ inches Leaves—11 (1-11) Lines—5 to a Page Script—Grantha No of Granthas—245 Author—Kātyāyana(?). Complete.

Beginning.

अथातः प्रतिहारस्य न्यायसमुद्देशं व्याख्यास्यामः । उत्तमं पदं प्रतिहारस्थानम् । तत्र पदसङ्ख्यानादेशेन चतुरक्षरं न्याय्यं प्रतीयात् । (सङ्ख्यानवृद्धिह्रासौ च । सङ्ख्या) शब्दे वा(च) स्तोभिकान्यक्षराणि । तस्य पुरस्ता(त्) स्तोभा न्याय्यंनोद्गातुरुपरिष्टात्प्रतिहोतुः सप्तानान्तु पुरस्तात् प्रतिहारस्य प्रतिहर्ता स्तोभं भजेत न्याय्यप्रतिहाराणामिडानां सप्ताराश्वसूक्तेडस्वरवार्षाहरस्वारक्रौत्सानां । गोराङ्गिरसस्य साम्नोऽभ्यासवतश्च क्रौञ्चस्य ॥

End:

अथ छन्ननिधनानीडोपायास्तदाकृति । रूपार्थम् । रहस्यवद्ध्यर्धास्वर्हीष्यभिसोमान्त्या पूर्वा वा । काशीतारूढवदाङ्गिरसदैवोदासमुद्रानेष्वेकिनस्वरासुद्राने

* * *

सपपुष्ट्यै विपुष्ट्यै सत्यपुष्ट्यै पुष्ट्या इति वैश्यस्यौ- पगवयोरथामथावा । कामन्तुनानाभिचरिणीयेषु वा- मथान्यत्राग्निहोतेति यथा महादिवाकीर्त्यस्यात्मनोन्ततो निधनम् । पाहि प्रेतिः । कातयशे च त्रयो वि- कल्पाः । दधित्तवेहं दधित्तवेहं दधित्तवेहं एवमेव सा- मान्ते । ना । कामा । च्छा । औ हो वा । ना । कामा- च्छा । औहो वा । पाक्षण्वो दाशाताशता । पक्षिण्यो दाशाताशताः इति वा । वाग्बृहद्रथन्तरयोः ॥ १५ ॥

Colophon

प्रतिहारसूत्रम् ॥

Subject Pratihārasutras 1—15 Khaṇḍas. "This work treats of the way in which the hymns of the Sāmaveda are to be sung by the Pratihartṛ in concert with the other singing priests of the Udgātr class in Vedic sacrifices"

Remarks :—The Ms is in a fairly good condition For the other works contained herein see the list under Remarks on No. 1691 Before the colophon the following index is given, giving the beginnings of each Khaṇḍa in reverse order :—

अथ च्छन्ननिधनानि । शुक्रियाद्यमग्रेव्रतम् । सत्रस्यर्धिचतुर्थम् । द्वन्द्वाद्य प्राणापानौ । द्वन्द्वानामेकार्षेयाणाम् । कातयशं पश्चानं अथा इष्टाना । सच्छन्दस्यं सोम साम । ऋषभाभीकयोरुप्रम् । शामसाकोशं स्यादाक्षास्या । आ इहि निहवः । श्यैतं सहस्रेण इवाशा । मार्गीयवेशं यन हा औ ही इ । बृहद्भारद्वाजमस्य या- ज्ञा । द्वन्द्वानामेकार्षेयाणाम् । अथातः प्रतिहारस्य ॥

For the transcribed copy of this work and for the other works contained in this Ms see Remarks under No. 1691. This Ms. is full of scriptorial errors.

॥ प्रस्तावसूत्रम् ॥

1965. PRASTĀVASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9101 b Page 10. Right column.

Substance—Palm leaf Size—16½ × 1⅛ inches. Leaves—7 (11-13). Lines —6 to a Page. Script--Grantha. No. of Granthas—25. Author (?). Complete.

Beginning:

ॐ अथोहगीतीनां प्रस्तावोद्देशः । स्तोभः पुरस्तादन्तवां प्रस्तोतुः । अन्तेचाविधाद्यः । उद्गातुस्तु काण्वऋषभपावमानजानित्राणां । हुवादिर्वासिष्ठे । पद्यो नादेशे । त्र्यक्षरो वा सङ्कृतिदार्ढच्युतयोश्चतुरक्षरो वा सुरूपाजिगेडमाकमश्वानाम । सदेवतोत्राराजनऋषभशाक्करयोः । द्विपात् । सञ्जयनानदगोशृङ्गरात्रिदेवोदासानाम् ॥

End

यथोक्तमितरेषु । अन्यत्राद्यक्षरः । महानाम्नीषु द्विपद·······प्रस्तावाशाक्करप्रथमेष्वश्यामपुरीषपदेषु च । यथोपदिष्टं वै छन्दसेषु गीतम् । प्रास्ताविकमेवं स्यात् । यण्वादीनां पत्यसन्तानिशाक्करवर्णानामप्रस्ताव्या उत्तराः । प्रस्ताव्ये वासन्तनिनः । प्रस्ताव्ये वासन्तनिनः ॥ २१ ॥

Colophon: Nil.

Subject: Prastāvasūtras belonging to Sāma Veda. 20th and 21st Khaṇḍas only. This work allots the special work of the Prastotṛ priest of the Udgātṛ gaṇa in Soma sacrifices

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the transcribed copy of this work and for the other works contained in this Ms. see Remarks under No. 1691

॥ फुल्लसूत्रम् ॥

1966. PHULLASŪTRAM

Burnell's Catalogue No. 9105 b. Page 10 Right column. Substance—Palm leaf Size 18½ × 1⅓ inches. Leaves—18 (11-28). Lines—10 to a Page Script—Grantha No. of Granthas—825 Author—Vararuci (?) Complete.

Beginning:

अथ तालव्यमा इ पदवृद्धम् । अवृद्धं प्रकृतिः । ए-
इके ई इत्येतानि तालव्यानि । आ इ प्राप्तमो इ भवति ।
हि शब्द एवाहि सौभरा महीयवयोर्मुहीमिह वदेद्वोदासो ।
त्वं हि कौन्मले । एकारश्च प्रकृतिप्राप्त ए भवति । हवद्दैवो-
दासे । पुनश्चावृद्धमप्या इह वतीशानकण्वतरेस्तावे पवते
कौञ्चे । वसोनिरेतकेभिनियने । यदवृद्धं प्रकृतिर्भवति ।
तस्य ग्रहणम् । नियनेहीषीर्थं सर्वत्र । नजिनं वृषासन्त-
निनी । शिशुं तिस्रो संहिते । च प्रपित्वमपि यूजये । भि-
क्षत्वें सोमजये । नियामस्ते हिते । ममद्विपरीताया ममा
नपजययोः । विषद्गिन्द्रो मदार्या सत्तानिनि ॥ १ ॥

End:

यौक्ताश्वेडायास्यत्रैशोकक्रोशयौष्टोद्धंशपुत्रदैर्घतमसासि-
मानां निषेधवैराजानां ज्यक्षरं अभ्यस्तेज्यक्षर आनूपे
अतसौ हविष वैष्णवोत्तरप.... योस्वराणाम् ।

* * * *

अन्त्योवाज्यक्षरः । महानाम्निषु द्विपदासु प्रस्तावाश्वाकर-
प्रथमेष्वध्यास पुरीषपदेषु च । यथोपदिष्टं वै छन्दसेषु गीतं
प्रास्ताविकमेवं स्यात् । यण्वादीनां प्रस्ताव्या उत्तराः ।

प्रस्ताव्येवासन्ततिन । प्रस्ताव्ये वा सान्ततिनः ॥ २१ ॥

Colophon:

समाप्त फुल्लसूत्रम् ॥

श्रीरामाय नमः । श्रीमहुण्ढविनायकाय नमः ॥

करकृतमपराधं क्षन्तुमर्हन्ति सन्त ॥

Subject: Phullasūtras otherwise known as Puṣpasūtras. I—132 Khaṇḍas: (a) 61 Khaṇḍas: (b) 50 Khaṇḍas: (c) 21 Khaṇḍas

Remarks.—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is द्राह्यायणश्रौतसूत्रम् ॥ Dr Burnell observes that "according to the best South Indian Mss. on the commentary on these Sūtras, the text is by Vararuci". The Ms. is full of scriptorial errors

---

॥ उपग्रन्थसूत्रम् ॥

1967. UPAGRANTHASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 2517. Page 22 Right column. Substance—Paper. Size—$10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Sheets—30. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas —600. Author—?. Incomplete.

Beginning

ॐ नमः सामवेदाय ॥

अथ सम्पत्सिद्धिरनादेशे स्तोत्रियानः शतेऽपि ते स-
ङ्ख्यासमस्ताव्ये प्रत्येकमर्थाद्धि नियमो ज्योतिष्टोमेनवति
मुक्थ्ये त्रिपञ्चाशच्छन्दा(श वा) च चत्वारिंशानि चत्वार्य-
तिरात्रे सवनानां भक्ति(न)वादछन्दस्तो भक्ष्य(क्ष)स्था-
नादेवर्तयानि सप्तचतुरुत्तराणीति गायत्रीजगत्यौ द्वे बृह-
त्यावुष्णिककुभौ(त्रिष्टुभौ)च द्वे पङ्क्त्यनुष्टुभौ सैव सप्तमीये-
रुकेच्छन्दोभिरिति षष्ठित्रिष्टुभस्तासां सिद्धिस्त्रयोस्त्रयोविंश-

शतिगायत्र्यः पञ्चचत्वारिंशतं बृहत्यो द्वादश ककुभश्च-
तसृभिर्गायत्रीभिस्ता बृहत्यस्ताः सप्तपञ्चाशतं तावन्त्य-
ष्टाक्षराणि गायत्र्यस्तेस्तास्त्रिष्टुभस्तिसश्चौ(सृष्वौ)शने पुरो-
जित्यांदशपद्यापदान्यनुष्टुप् शिरमश्चाक्षर्याशीत्यक्षर गो आ-
युषोः पूर्वस्यैकचत्वारिंशे परस्यैकान्नषष्ठ न्यूनातिरिक्तावेवं
समानां विराजंसम्पद्येते चत्वारित्रिंशान्यतिरात्रयोरष्टा-
दशायुषोऽधिकाः पञ्चद्विषष्ठान्यतिरात्रे गायत्रीसम्पन्ने(न्ना)
[ता]सांसिद्धिः ॥ १ ॥

End:

इन्द्राग्ने प्राणापानौ पञ्चमषष्ठे व्रतपक्षावुपत्वा बल-
भिदि । भर्गयशसी । सोमदेववीतय इति धर्मस्य तन्त्रौ ।

* * *

रायो वाजीय बार्हिद्रियोः षडक्षरस्तोभान्तः सक्राति-
नश्चतुर्थे स्तोभाः पार्थुरश्मे प्रस्तावनदृशाः । इयं (ने च) ॥

Colophon: Nil.

विविधानेकवाग्जालवैश्रवणाविलक्षणम् ।
विघ्नानां विनिवाराय विष्वक्सेनं विभावये ॥

Subject. Upagranthasūtras—belonging to Sāmaveda, treating of expiations in connection with Kalpa ceremonies.

Four prapāṭhakas. 52(?) Khaṇḍas.

1	अथ सम्पत्सिद्धिरनादेशे	Prapāṭhaka	1	Khaṇḍas	13
2	यदि सोममक्रीतमपहरेयुः	,,	2	,,	13
3	अथ खलु वैश्यस्य वर्णकल्पे	,,	3	,,	13
4	वैतहव्यमौक्षो निधनं	,,	4	,,	13

Remarks :— The Ms is in a decaying condition. This Ms.

abruptly ends in the middle of the twelfth Khaṇḍa of the fourth Prapāṭhaka. In this Ms the last five Khaṇḍas of the third Prapāṭhaka and the whole of the fourth Prapāṭhaka form the Pratihārasūtra. The following table will give the readers the inter-relation between the Prapāṭhaka and Paṭala division of these Sūtras given in Nos. 1967 & 1968 (taking No 1967 as the standard):—

Prapāṭhaka.	Khaṇḍa		Paṭala	Khaṇḍa
I	1	=	I	1
II	1	=	V	1
III	1	=	VIII	4
IV	1	=	X	4(middle)

॥ उपग्रन्थसूत्रम् ॥

1968. UPAGRANTHASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9103 b Page 22. Right column. Substance—Palm leaf Size—18¾ × 1¼ inches. Leaves—15(40-55). Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—615. Complete.

Beginning—Same as No 1967

End—Same as No. 1961

Colophon Nil.

Subject Upagranthasūtras—belonging to Sāmaveda, treating of expiations in connection with Kalpa ceremonies.

Ten Paṭalas. 46 Khaṇḍas

1	अथ सम्पात्साक्षिरनादेशे	Paṭala	1	Khaṇḍas	2
2	चैत्ररथे पूर्वस्याह:...	,,	2	,,	2
3	अथात: प्रायश्चित्तान्युद्गाता	,,	3	,,	4
4	यदि पर्यायैरस्तु तमभिव्युच्छेत	,,	4	.	4
5	यदि सोममक्रीतमपहरेयुरन्य·	,,	5	,,	4

6	नविष्टी दीक्षिते	Paṭala	6	Khaṇḍas	4
7	पृष्ठानामनुकल्प.	,,	7	,,	2
8	विश्वजिति प्रज्ञाता:	,,	8	,,	6
9	अथैते षडह्विचारेषु	,,	9	,,	3
10	अथात: प्रतिहारस्य	,,	10	,,	15

Remarks:—The Ms. is in a most decaying condition. Many leaves are almost broken and gone on both edges The tenth Paṭala in this Ms., however, forms the Pratihārasūtra given in No. 1964. The following table will give the readers the inter-relation between the Paṭala and Prapāṭhaka division of these Sūtras given in Nos. 1967 & 1968, taking No. 1968 as the standard:—

Paṭala.	Khaṇḍa.		Prapāṭhaka.	Khaṇḍa
I	1	=	I	1
II	1	=	,,	1
III	1	=	,,	6
IV	1	=	,,	10
V	1	=	II	1
VI	1	=	,,	5
VII	1	=	,,	8
VIII	1	=	,,	11
IX	1	=	III	1
X	1	=	,,	9

॥ कल्पब्राह्मणम् ॥

1969. KALPABRĀHMAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9102. Page 23. Left column. Substance—Palm leaf. Size—16 × 1½ inches. Leaves—118 (11-128). Lines—6 or 7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2300. Author—?. Complete.

Beginning:

पुरोजिती वो अन्धस इति नादमेकस्यां मधुश्चुन्निध-नमेकस्यां श्यावाश्वमेकस्यां आन्धीगवन्त्रिषु कावमन्त्यं यज्ञायज्ञियञ्च साकमश्वञ्च सौभरञ्च नार्म्मेधञ्च षो-डशी पञ्चदशी रात्रिस्त्रिवृत्सन्धिरिति त्रिकर्मकास्त्रैकर्म-कस्त्र्यहः ॥ ३ ॥ त्रिवृदग्निष्टोमश्शुनस्कर्णस्तोमस्सप्तदशा-वग्निष्टोमौ मरुस्तोमौ तृवृती प्रातःसवने पञ्चदशम-च्छावाकस्याज्यं सर्वन्दशममाध्यन्दिनं सवनं सर्वं एक-विंशं तृतीयसवनं स उक्थ्यो गायत्रश्चतसृषु बहि-ष्पवमानमष्टास्वाज्यानि द्वादशो माध्यन्दिनः पवमानः षोडशानि पृष्ठानि स विंशआर्भवश्चतुर्विंशमग्निष्टोमसामय-ज्ञायज्ञीयस्यषड्भिस्तुत्वा ..... ष ....सामभिः....क्षु

*　　*　　*　　*

त्रिवृदग्निष्टोमो वसिष्ठस्य पञ्चदशाग्निष्टोमो भरद्वाजस्य सप्तदशाग्निष्टोमो जमदग्नेरेकविंशोऽग्निष्टोमो गौतमस्य त्रिणवोऽग्निष्टोमोऽत्रेस्त्रयस्त्रिंशोऽग्निष्टोमो विश्वामित्रस्य षो-डशाग्निष्टोमोऽगस्त्यस्य ॥ ४ ॥

End:

अथाष्टाचत्वारिंशस्य षो....करोति स तिसृभिः सद्वाद-शभिः स एकया षोडश...रोति स एकया स तिसृभिस्स द्वादशभिः षोडशभ्य एव हिं करोति स द्वादशभिः स एकया स तिसृभिरित्यष्टाचत्वारिंशदक्षरा जगती पादमात्रा आवापो भवति षोडशिनोहपर्याया भवन्ति द्वादश्यावाप-स्तदष्टाचत्वारि अष्टाचत्वारिंशदक्षरा जगती ॥

अथ नवभ्या हिङ्करोति स तिसृभिः स पञ्चभिः स एकयाष्टाभ्यो हिङ्करोति............... स तिसृभिस्स चतसृभिरष्टाभ्य एव हिङ्करोति......भिस्स एकया स तिसृभिरिति पञ्चविंशस्य पञ्चविधे स्तोमे पञ्चावापोऽथास्य द्वौ च नववर्गावभितो भवतः सप्तपर्यायस्तस्यैवं विहितस्य नव............ह पूर्वे स्तोत्रिये भजते सप्तोत्तमा भजते विश्वेवनिर्भाज्यत इति ॥

* * * * *

कुर्याद्यथा सप्तदशपञ्चविंशयोरथ यत्रैको ह्रसिष्ठः पर्यायो भवति मध्यमन्तरं कुर्याद्यथा चत्वारिंश............ द्वौ मन्येत न मे कश्चन स्तोमो वि.......... .... स्तिना क्लृप्त इति ना क्लृप्त इति ना क्लृप्त इति ....समाप्तः ॥

Colophon ·

कल्पब्राह्मणमिदम ॥ उपरि आर्षेयं लिख्या(खा)मः ॥

ओमित्येतत्परमेष्ठिनः + प्राजापत्यं गायत्रम ॥

Subject · Kalpabrāhmaṇa probably belonging to Maśaka (?) This Ms. contains the following sections (as given in the side margin of this Ms.)

1. अभिजिदतिरात्रः, विश्वजित, सर्वपृष्ठातिरात्रः	Leaf No.	11.
2. वाजपेय + प्रतीचीनस्तोमातिरात्रः	,,	12
3. अग्निष्टोमभेदाः ...	...	,,
4. रुद्राणामग्निष्टोमः ...	...	,,
5. द्विरात्रः ...	...	14

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ क्षुद्रकल्पः ॥

1970. KSUDRAKALPAH.

Burnell's Catalogue No. 9103 (a). Page 22. Right column. Substance—Palm leaf. Size—18¾ × 1⅜ inches. Leaves—13 (28-40). Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—100. Author—(?) Complete.

Beginning:

................प्रतिवादः ॥ १ ॥ अथातो ब्रह्मसामि-
का.................. ....निधनं काण्वमे-
कस्यां दैर्घ्यश्रवसमेकस्यामुद्वद्वा प्राजापत्य....... . ..

* * * * * * *

॥ इति प्रथमोऽध्यायः ॥ प्रतिष्ठाकामस्य.........
.......थेष्वेजुषा स्वर्गकामस्य बृहत्मिन्धुषामैतष्वे......
वारवन्तीया वामदेव्यं वा श्रव्यं वै तेषामेकं पशु-
कामाः मन्धि कुर्यात् । ....थैष्वेडन्तेत्स-
न्धिषामस्यात् कौत्सस्य लोकमुद्गंशीयमात्वा विशन्विन्द्व
इत्येतासु सत्रात्साम्यासिष्ठन्ति ॥

End:

अनन्ता द्वादशाहा इति प्रदिशन्ति । यावन्त्यृक्सामानि
तावन्तो द्वादशाहास्ततो वा भूयासस्तेषामाहारं कल्पयेत् ।
स यदा सर्वा ऋचः समीपात् सर्वाणि सामानि सर्वान्स्तो-
मानप्येकतृचमाहृत्यान्यस्य स्थानेन कल्पयेत् । तत एव
सोऽन्यः कल्पो भवति ॥

* * * *

स्तोमौ वा कल्पौ वा तन्त्रे वा पृष्ठे वा संस्थे वा साम-

नीव तत एव सोऽन्यः कल्पो भवतीत्येतेन प्रदेशनापर एव द्वादशाहानां विद्यते न पर इति न पर इति ॥ ७ ॥

Colophon :

षष्ठोऽध्यायः । क्षुद्रकल्पः समाप्तः ॥

Subject : Kṣudrakalpa beolnging to Sāmaveda.

Remarks:—The Ms. is in a most decaying condition. The other work contained herein is उपग्रन्थसूत्रम् ॥

Regarding the condition and the contents of this Ms. Dr. Burnell observes the following: The Ms. is "very much injured and written about 1650. The second Adhyāya ends on leaf 31. The third begins अथो वर्णकल्पाः०. The fourth contains eight Khaṇḍas and begins on leaf 34. The fifth contains six Khaṇḍas and the work ends with the sixth Adhyāya. Unfortunately this Ms. will be of very little use."

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम्(कृष्णयजुर्वेदः) ॥

1971. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3846 (a). Page 15. Left column. Substance—Paper Size—11½×3 inches Sheets—193. Lines—9 or 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—4850 Author—Āpastamba. First fifteen Praśnas.

Beginning :

श्री सर्वेश्वराय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

अन्तरायो मास्तु । श्रीरस्तु ॥

अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः । प्रातरग्निहोत्रं हुत्वान्यमाहवनीयं प्रणीयाग्नीनन्वादधाति । न गतश्रियोन्यम[म]ग्निं प्रणयति । 'देवा गातुविदो गातुं यज्ञाय विन्दत । मनसस्पतिना देवेन वाताद्यज्ञः प्रयुज्यता 'मिति ज·

पित्वा 'ममाग्ने वर्चो विहवेष्वस्त्वि' त्याहवनीयमुपसमिन्ध उत्तरया गार्हपत्यमुत्तरयान्वाहार्यपचनं। तिसृभिस्तिसृभि- र्वोत्तमां तु जपेदाहवनीये वाऽऽदध्याद्व्याहृतीभिरन्वाधान- मेके समामनन्ति । सन्नयतः पलाशशाखां शमीशाखां वा हरति बहुपर्णां बहुशाखामप्रतिशुष्काग्रामसुषिरां यं कामयेतापशुः स्यादित्यपर्णां तस्मै शुष्काग्रामाहरेदपशुरेव भवति । 'यं कामयेत पशुमान् स्या'दिति बहुपर्णां तस्मै बहुशाखामाहरेत्पशुमन्तमेवै[वे]नं करोती'ति विज्ञायते । सा या प्राच्युदीची प्रागुदीची वा भवतीषेत्त्वोर्जेत्वेति ता- माच्छीनत्त्यपि वेषेत्वेत्याच्छिनत्त्यूर्जे त्वेति सन्नमयत्य- नुमार्ष्टि वा ॥ १ ॥

End.

यस्याग्निरुक्थ उद्वायेद्गार्हपत्यादन्य प्रणयेत्स एव पुनः परीध्यः स्वादेवैनं योनेर्जनयतीति विज्ञायते । कृष्णं वासः कृष्णा धेनुः कृष्णो वा गौः शतमानं च हिरण्यं दक्षिणा यत्पूर्वस्मिन्नहन्युत्तरस्माद्ध क्रियते तेनाहरभ्यास- जनितेन यज्ञꣳसन्तनोति यत्पूर्वस्मिन्नहन्युत्तरस्माद्ध वसतीवरीर्यज्ञायज्ञियं प्रतिगृह्णाति तेनाहरभ्यासजनितेन यज्ञꣳ सन्तनोति यत्पूर्वस्मिन्नहन्युत्तरस्मा । अह्नि प्रयाꣳ सि विशास्ति तेनाहरभ्यासजनितेन यज्ञꣳ सन्तनोति यदि प्रेष्यति तेनाहरभ्यासजनि तेन यज्ञꣳ सन्तनोत्येषामेकस्मिन्न- प्यक्रियमाणे नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्य नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि स्वाहेत्याहुतिꣳहुत्वा सर्वप्रायश्चित्तं जुहुयाज्जुहुयात् ॥ ३४ ॥

Colophon:

इत्यापस्तम्बसूत्रे उक्थ्यप्रश्नः पञ्चदशः ॥

श्रीरामो जयति जगत्त्रयैकबन्धुः ॥

Subject. Āpastambaśrautasūtras belonging to Black Yajur Veda. 1—15 Praśnas (Prapāṭhakas). 1—371 Khaṇḍas. This Ms. adopts the following division into Prapāṭhakas and Khaṇḍas.

प्रपाठकः	1	दर्शपूर्णमासौ ॥	खण्डाः	25	पटलाः	8
,,	2	Do.	,,	21	,,	6
,,	3	Do.	,,	2	,,	8
,,	4	याजमानम् ॥	,,	16	,,	4
,,	5	अग्न्याधेयम् ॥	,,	29	,,	8
	6	अग्निहोत्रम् ॥	,,	31	,,	8
,,	7	पशुबन्धः ॥	,,	28	,,	8
,,	8	चातुर्मास्यम् ॥	,,	22	,,	6
,,	9	विष्यपराधप्रायश्चित्तम् ॥	,,	20	,,	5
,,	10	सोमपञ्चकम् ॥	,,	31	,,	10
,,	11	Do. प्रवर्ग्यम् ॥	,,	61	,,	8
,,	12	Do. अग्नीषोमीयप्रवृत्तिः ॥	,,	21	,,	8
,,	13	Do. प्रातःसवनम् ॥	,,	27	,,	8
,,	14	Do. माध्यन्दिनसवनम् ॥	,,	25	,,	7
,,	15	उक्थ्यः ॥	,,	34	,,	10

Remarks:— Two indices are given at the end of every Prapāṭhaka—one giving the beginning of each Khaṇḍa in reverse order and other—giving the beginning of each Paṭala and the number of Paṭalas in a Prapāṭhaka.

For example, the following is given at the end of the first Prapāṭhaka.

I. ''समानजातीयेन कर्मणा ॥ १ ॥

प्रक्षालितायां पात्र्याम् ॥ २ ॥

मरुतां शर्धोसीति षष्ठम् ॥ ३ ॥

आहवनीये गार्हपत्ये वा हवींषि श्रपयति ॥ ४ ॥

देवेभ्यः शुन्धध्वम् ॥ ५ ॥

उच्चैः समाहन्त्व वा इति स प्रेष्यति ॥ ६ ॥

मशूकायामग्निहोत्रहवण्यामप आनीय ॥ ७ ॥

एवमुत्तरं यथादेवतम ॥ ८ ॥

वानस्पत्यासि दक्षाय त्वा ॥ ९ ॥

अत्र पूर्ववत्पवित्रे करोति ॥ १० ॥

उदित आदित्ये पौर्णमास्यास्तन्त्रं प्रक्रमयति ॥ ११ ॥

ओषधयः पूतीकाः कलास्तण्डुलाः ॥ १२ ॥

उत्सं दुहन्ती कलश चतुर्बिलम ॥ १३ ॥

निष्टप्तंरक्षो निष्टप्तोघ शंसः ॥ १४ ॥

अमावास्यायांरात्र्यांस्वयं यजमानः ॥ १५ ॥

एतानि वः पितरो वासांसि ॥ १६ ॥

सव्य जान्वाकुच्यावाचीनपाणिः ॥ १७ ॥

उत्पूतेन नवनीतेन ॥ १८ ॥

अमावास्यायां यदहश्चन्द्रमसं न पश्यति ॥ १९ ॥

यत्कृष्णो रूपं कृत्वा ॥ २० ॥

प्रेयमगादुर्वन्तारक्षमन्विहीति ॥ २१ ॥

पृथिव्याः सम्पृचः पाहि ॥ २२ ॥

उत्तरेण गार्हपत्यम ॥ २३ ॥

इमां प्राचीमुदीचीम ॥ २४ ॥

अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः ॥ २५ ॥"

II. "अथात उत्तरेणामावास्यायां यदहरमावास्यायामुदिते शशूकायामाहवनीये प्रक्षालितायामश्रौ ॥"

The other work contained in this Ms. is आपस्तम्बशुल्बसूत्रम् ॥ This Ms. is in very good condition Dr. Burnell observes that this Ms. has been written about 1750 A. D. A portion of these sūtras is edited together with Rudradatta's commentary in Grantha and Devanāgarī scripts.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1972. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9519 b. Page 15. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—18¼ × 1½ inches Leaves—12. Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—480. Author—Āpastamba. Eighth & Ninth Praśnas only.

Beginning :

अक्षय्यं ह वै चातुर्मास्ययाजिनः सुकृतं भवति फाल्गु-
न्यां पौर्णमास्यां चैत्र्यां वा वैश्वदेवेन यजते पूर्वेस्मिन् पर्व-
णि पञ्चहोतारं मनसानुद्रुत्याहवनीये सग्रहं हुत्वान्वा-
रम्भणीयामिष्टिं निर्वपति ॥

End:

यदि यूपः सुषिरः स्यात् अतिसारेण यजमानो म्रि-
येत वैष्णव्याहुतीभिः प्राजापत्यया च हुत्वा तं सङ्ख्या-
ग्नौ प्रवृज्याथान्यं साधयेद्यदि क्रिमिणः क्रमय एनं भक्ष-
येयुः ।



श्वेताश्वेत् प्रदक्षिणं क्षिप्रं साहस्रं क्रतुमा हरिष्यतीति वि-

यायाहुतो हुतायां कृष्णो धूमो दक्षिणां दिशं अभिनिह-
न्यादाहुतो वा प्रसव्यं धूममावेष्टयेद्यजमानो म्रियेत सर्व-
प्रायश्चित्तं जुहुयाज्जुहुयात् ॥

Colophon: Nil.

Subject: Āpastambaśrautasūtras. Eighth & Ninth Praśnas.

1. Cāturmāsya. 1—17 (22) Khaṇḍas
2. Prāyaścittavidhi. 3—21 Khaṇḍas.

Remarks :— The Ms. is in a very much decaying condition. For the indices given at the end see Remarks on No. 1971. Of the fifteen leaves in this Ms. three leaves are broken out. The works contained herein are :—

1. उत्तरप्रायश्चित्तम् ॥
2. आपस्तम्बश्रौतसूत्रम्— (चातुर्मास्यम् and प्रायश्चित्तविधिः ॥)
3. पितृमेधसूत्रम् ॥
4. पितृमेधप्रयोगः ॥
5. चयनकारिका ॥
6. ग्रामशान्तिः ॥
7. काठकचितिप्रयोगः ॥

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1973. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9155 a. Page 25. Left column. Substance—Palm leaf. Size—14⅛ × 1 inches. Leaves—23. Lines—6 to a Page Script—Grantha. No. of Granthas —360. Author—Āpastamba. Fifteenth Praśna only

Beginning:

उक्थ्यः षोडश्यतिरात्रोऽप्तोर्यामश्चाग्निष्टोमस्य गुणवि-
कारा उक्थे(क्थ्ये)न पशुकामो यजेत षोडशिना वीर्यकामोऽ
तिरात्रेण प्रजाकामः पशुकामो वाप्तोर्यामेणातिरात्रेण सर्वा-

न्कामानवाप्नोति ॥

End—Same as No 1971.

Colophon : Nil

Remarks —The Ms is in a decaying condition. For the description of the index see remarks under No 1971. The works contained herein are:— 1. उक्थ्यप्रश्नः (15th प्रश्नः) 2. वाजपेयः (18th प्रश्नः) 3. कौकिली (19th प्रश्नः) 4. सामान्यसूत्रम् (21th प्रश्नः) 5 हौत्रकम् (24th प्रश्नः)

Dr Burnell has grouped all the works under Prayoga and observed that they all 'modified from Tālavrnta nivāsin's work'

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1974. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

J. L Collection No. 189 Substance—Paper Size—7¾ × 4¼ inches. Sheets—7 (5th & 6th missing) Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—160 Author —Āpastamba Eighteenth Praśna only—incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ नमः हरिः ॐ ।

शरदि वाजपेयेन यजेत ब्राह्मणो राजन्यो वर्धिकामो नित्यवदेके समामनन्ति प्रजापतिमाप्नोति तस्य षोडशिवत्कल्पः सर्वः सप्तदशो भवति सप्तदश दीक्षास्तिस्र उपसदः एकविंशी प्रसुतस्त्रयोदश वा दीक्षास्तिस्र उपसदः सप्तदशी प्रसूतः सप्तदशारत्निर्बैल्वो यूपः खादिरो वा तूपरश्चतुरश्रो गोधूमपिष्टचषालो गोधूमकलापी वा यत्प्रागुपसद्भ्यस्तस्मिन्कृते प्रतिप्रस्थाता सुरायाः कल्पेन सुराः सन्दधाति ॥ परिस्रुग्भवति खरकाले प्रति·

प्रस्थाता दक्षिणस्य हविर्धानस्याधस्तात्पश्चादक्षं सुराग्रहार्थं द्वितीयं खरं करोति ।

End

बृहस्पतिसवो ब्राह्मणो ब्रह्मवर्चसकामः पुरोधाकामो वा यजेत य वा स्थापत्यायाभिषिञ्चेयुः परिस्रजी होता भवत्यनुणोमिर्मिरास्त्रिशुक्रो बृहस्पते जुषस्वन इति बार्हस्पत्यमतिग्राह्यं गृह्णाति बार्हस्पत्यः पशुरुपालम्भ्यः प्रातः सवने सत्रेषु नाराशंसेष्वेकादशदाक्षिणा व्यादश ह्या(?) ज्यन माध्यन्दिने सवने कृष्णाजिन आसीनमभिषिञ्चति शुक्रामन्थिनोर्वा संस्रावेण बृहस्पते युवमिन्द्रश्च वस्वो दिव्यस्येशाथे उत पार्थिवस्याधत्तं रयिं स्तुवते कीरयान्विषूयं पात स्वस्तिभिः सदा न इत्यस्य(?)द्वादशा माध्यन्दिन एकादश तृतीयसवने वा उभयोरपाकरोत्यपि वाष्टौ प्रातःसवन एकादश माध्यन्दिने द्वादश तृतीयसवने सर्वाश्चा माध्यन्दिनेष्वं तृतीयशानुसवनं नयन्त्यपि वा सनसेतरयोः सवनयोर्ध्यायन्नवा मनसा च .. .. ॥

Colophon Nil.

Subject: Āpastambaśrautasūtras. Eighteenth Praśna containing two parts

Remarks — The Ms is in a fairly good condition This Ms abruptly ends at the end of the 5th Khanda of the 2nd part. On the title page is given 'आपस्तम्बसूत्रं वाजपेय **गाम्भीरः**' This Ms. is full of scriptorial errors

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1975. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9155 b. **Page** 25 **Left column.**

Substance—Palm leaf. Size—14⅜×1 inches. Leaves—8 (25-32). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—20. Author—Āpastamba. Incomplete.

Beginning—Same as No. 1972.

End:

तद्यत्रैषा अनूयाजा भवन्त्यप्यूढाः स्रुचस्तदेतैः प्रच-
रेयुस्तत्तथा कुर्यादुराति वा एतद्यज्ञो यदेकं कुर्वन्तीति
तस्यान्यत्रैव पूर्वेषां वपाभिश्चरेयुस्तदितरेषां पत्नीरैव
हविर्भिस्तद्धविर्भिः सन्तिष्ठते वाजपेयस्तेनेष्ट्वा सौत्रामण्या
यजेत मैत्रावरुण्या चामिक्षया यावज्जीवं न कश्चन प्रत्यव-
रोहेद्बृहस्पतिसवेन वा प्रत्यवरोहाणि येन यजेत श्वेतच्छ-
त्री भवतीति विज्ञायते ॥ ७ ॥ रा

Colophon: Nil.

Subject: Āpastambaśrautasūtras Vājapeya only. 1—7 Khaṇḍas of 18th Praśna.

Remarks:— The Ms. is in a decaying condition. For the other works contained in this Ms see Remarks under No.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1976. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9155 c. Page 25. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—14⅜×1 inches. Leaves—21 (33-53). Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—350 Author—Āpastamba. Nineteenth Praśna—Incomplete.

Beginning:

अथातः कौकिलीं व्याख्यास्यामस्त........पूर्ववत्कल्पा-

निर्वपणकालपैन्द्रं पशुमाल(भे)त ऋषभो दक्षिणादित्यश्चरुं वत्सः पुरस्तादेव कालायसेन कालानुशातनेन कालेन तरसेदपक्ष्मणा व्रीहियवश्यामाकान् क्रीत्वा क्षौमे वास-स्युपनद्धान् व्रीहीन् स्तोकमान् निर्व(प)ति यवानीषदुप-तप्तां चूर्णानि तानि दध्नोदग्नितावासंसृज्य दर्भैः परितः स्याभिदधाति समासास्तेषामेव स्थलचूर्णानि संस्रावेणा-भिषिक्तानि सनगुहुश्यामाकान् सक्थून् कृत्वा सुरायाः सन्धानकाले तोक्मैर्मासरेण नगुहुना च संसृज्य सक्थुना तृतीयेन परिकीर्य परितोषिश्चत सन्ततमित्येकस्या गो-दुग्धेन परिष्येन तिस्रो रात्रीः संसृषा वसति ॥ ५ ॥

End :

यवमयस्तु मध्यम ऐन्द्रावैष्णवं हविर्भवति । प्रहो अग्नय इत्युष्णिहककु . . धाय्ये दधात्यग्ने तृते वार्त्रिनस्तूष-यस्योति त्रिवत्या परिदधाति सर्वा कर्मणो भाजिग्युरिति याज्यानुवाक्ये उत्तरे संयाज्ये हिरण्य ताप्यन्धेनुरिति दक्षिणेन्द्रबार्हस्पत्यश्चरुं निर्वपेद्राजन्ये जाते हिरण्मयं दाम दाक्षिणा दक्षिणा ॥ २७ ।

Colophon : Nil.

Subject : Āpastambaśrautasūtras 19th Praśna. 5—27 Khaṇḍas

Remarks :—The Ms. is in a decaying condition. It is full of scriptorial errors. The following incomplete index of Khaṇḍas is given at the end :—

"राज्ञः सार्वभौमः । असितवर्णा हरयः सुपर्णाः । पुरो वातो वर्षञ्जि-न्वश्री । ऐन्द्रावारुणं पुरोडाशं निरूप्य । उपहोमकाले । त्वामिद्धि हवामहे । प्रथमं पुरोडाशमधिश्रित्य । प्राजापत्यान् शतकृष्णलान्नि-र्वपेत् । उपाधाय पूर्वं वासो दक्षिणा । अदित्यं चरुं निर्वपेत् ।

काम्याभिरिष्टिभिरमावास्यायाम । ऋषभो गोषु जीर्णे । काम्यै· पशुभिरमावास्यायां । एतेन वैश्वसृजो व्याख्याताः । सावित्रं स्वर्गं कामश्चिन्वीत । कोऽहं कतमोऽमीति । अथाहुतीर्जुहुत. । पूर्ववत (पशूनुपाकरोति)"

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम्

1977. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 9110 | Page 15 Right column.
Substance—Palm leaf Size—16⅜ × 1½ inches Leaves—7 (129-135). Lines—7 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—150. Author—Āpastamba 24th Praśna only· incomplete.

Beginning—Same as No. 1978.

End

कर्माणि होतुराम्नातानि भवन्त्युपदेशादितराणि ॥ ८ ॥
प्रवरान्व्याख्यास्याम आर्षेय वृणीत बन्धोरेव नै· त्यथो मन्तत्वा इति विज्ञायते * *

अथ वाध्र्यश्वामित्रयवस्तेषामेकार्षेया वाध्र्यश्वेतिहो· तावध्र्यश्ववादित्यध्वर्युरथ वैन्याः पार्थास्तेषां त्र्यार्षेयो भार्गववैन्यपार्थेति पृथिवद्वेतवद्भृगुवति मे भृगवो व्या ख्याताः ।

Colophon Leaf No 131.

सामान्यसूत्रं समाप्तम् ॥

Subject . Āpastambaśrautasūtras. Twenty-fourth Praśna which contains the following sections .—

a. परिभाषासूत्रम् 1—4 Khaṇḍas.

b. हौत्रकम् 5 -8 Khaṇḍas

c. प्रवरसूत्रम् 9 & 10 ,, Incomplete

Remarks :— The Ms. is in a fairly good condition This Ms abruptly ends in the middle of the Second Khaṇḍa of the Pravarasūtra. In this Ms the Hautra is given after Paribhāṣā. Cf. No. 1978 a & b This Ms. contains the following works:—

1 केशवीयप्रायश्चित्तम् ॥ 8 सौत्रामणि. ॥

2 आपस्तम्बप्रायश्चित्तम् ॥ 9 अग्निष्टोम ॥

3 आधानहौत्रम् ॥ 10 आग्रयणम् ॥

4 दर्शपूर्णमासहौत्रम् ॥ 11 उत्सर्गेष्टि ॥

5 आधानम् ॥ 12 आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् (24th प्र०) ॥

6 आग्रयणम् ॥ 13 पथिकृद्वैश्वानरः ॥

7 निरूढपशुबन्धः ॥ 14 प्रायश्चित्तम् (आण्डपिल्लै).

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1978. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue. No 9186 a & b. Page 15 Right column. Substance—Palm leaf Size—12¾ × 1 inches Leaves—15 Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—150. Author—Āpastamba. Twenty-fourth Praśna only incomplete.

Beginning :

यज्ञं व्याख्यास्यामः । स त्रयाणां वर्णानां ब्राह्मणराज-न्ययोर्वैश्यस्य च । स त्रिभिर्वेदैर्विधीयते ऋग्वेदयजुर्वेद-

सामवेदे ऋग्वेदे यजुर्वेदाभ्यां दर्शपूर्णमासौ यजुर्वेदेनाग्नि-होत्रं सर्वैरग्निष्टोमः । उच्चैर्ऋग्वेदसामवेदाभ्यां क्रियत उपांशु यजुर्वेदेनान्यत्राश्रुतप्रत्याश्रुतप्रवरसंवादसंप्रैषैश्चान्तरा सामिधेनीष्वनूच्यम् । मन्द्रेण प्रागाज्यभागाभ्यां प्रातः सवने च मध्यमेन प्राक्स्विष्टकृतो माध्यन्दिने च क्रु(क्रु)ष्टेन शेषे तृतीयस(व)ने च वाक् सन्द्रवश्च तद्वदृग्वेदेन होता करोति ॥

End.

अथ शण्डिलाद्रार्षेयो दैवलासितेत्यसितवद्देवलवदिति त्रियार्षेयमुहैके काश्यपदैवलासितेत्यसितवद्देवलवत्कश्यप-वदिति त्र्यार्षेयस्त्वेवं न्यायेन नैकार्षेयावासिष्ठः + एक एवैषां प्रवरो मानवैडपौरूरवसेति पूरूरवावदिडावन्मनुवदि-त्यथ येषां मन्त्रकृतो वन्त्यार्षे(?)...न कार्षेयाविशो वात्स-प्रेति होतावत्सप्रवदित्यध्वर्युरथासम्प्रज्ञातबन्धुराचार्यमु... यणमनुब्रवीताचार्यप्रवरं प्रवृणीताथ ह ताण्डिन एकार्षेयं सार्ववर्णिकं समामनन्ति मानवे... होतामनुवदित्यध्वर्युर्मानव्यो हि प्रजा इति हि ब्राह्मणमिति हि ब्राह्मणम् ॥ १० ॥

Subject: Āpastambaśrautasūtras. Twenty-fourth Praśna which contains the following:—

(a) Paribhāṣāsūtra 1—4 Khaṇḍas.

(b) Pravarasūtra 5—10 Khaṇḍas.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The third section of the 24th Praśna 'Hautraka' is omitted in this Ms. Compare No. 1977. Dr. Burnell observes that this Ms. was written about 1750 A. D.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1979. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 3847 Page 25. Left column. Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches Sheets—4. Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—55. Author—Āpastamba Paribhāṣāsūtra only.

Beginning—Same as No. 1978.

End.

स्वामिनोऽग्नेर्देवतायाः शब्दात्कर्मणः प्रतिषेधाच्च प्रति-
निधिर्निवृत्तास्त्रि भिः करणैः प्रकृतिर्निवर्तन्ते प्रत्याम्नानात्
प्रतिषेधादर्थलाभा(लोपा)च्च + अन्वारम्भणीया विकृतौ
नस्यात्प्रकृतिकालमध्यत्वात् कृता हि तदर्थेन । स्याद्वा का-
लस्याशेषभूतत्वात् । आरम्भविभागाच्चार्थायार्थायाग्नि प्र-
णयत्यपवृत्ते कर्मणि लौकिकः सम्पद्यते यथा समा-
रूढे ॥ ४ ॥

Colophon

• इति चतुर्विंशतिः प्रश्नः ॥

Subject: Āpastambaśrautasūtras. Twenty-fourth Praśna. (Paribhāṣā Sūtras otherwise known as Sāmānya-sūtras only). 1—4 Khaṇḍas.

Remarks:— The Ms. is in good condition. This Praśna has three sections of which this Ms. contains only the first section. 1-4 Khaṇḍas. Compare No 1977 These Paribhāṣāsūtras were edited by Prof. Max-Muller in 1855 The same is edited with two commentaries in the Mysore Govt. Series also.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1980. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9978 b Page 15 Right column.

Substance—Palm leaf. Size—16⅛ × 1½ inches. Leaves—4 (12-15). Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—55 Author—Āpastamba. Paribhāṣāsūtra only.

Beginning, end and subject—Same as No. 1978.

Colophon. Nil.

Remarks — The Ms. is in a fairly good condition. The other works contained herein are two copies of आपस्तम्बगृह्यसूत्रम् ॥

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1981. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9155 d. Page 25. Left column.

Substance— Palm leaf. Size—11⅜ × 1 inches. Leaves—6 (54—59) Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No of Granthas—100 Author —Āpastamba Incomplete.

Beginning and subject Same as No. 1979.

End: Same as No. 1979. यथा समारूढे ॥

[अर्थान्मन्त्रकरणमासमर्थ्याद्द्रव्यमासमर्थ्यादूहो न वानाम्ना नाद्विप्रतिषेधाद्विकल्पस्थाने चोदनानिवृत्तिर्यदि सामान्याल्लिङ्गदर्शनाच्च प्रकृतिसंस्कारो विकृतौ यदि नाजस्रागार्हपत्यवर्जमन्यत्रापवादाद्ध्रौवादेवाहवनीये होमः] ॥ ४ ॥

Remarks — The Ms. is in a decaying condition. For the other works contained herein see Remarks under No 1973. The text given in end after यथा समारूढे is an additional portion Cf. No. 1979.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1982. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9155 e Page 25 Left column

Substance—Palm leaf. Size— 11⅓ × 1 inches Leaves—8 Lines—5 to a Page Script—Grantha No.of Granthas —75. Author—Āpastamba Twenty-fourth Praśna—Hautraka only.

Beginning

पुरस्तात्सामिधेनीनां होता हृदयदेश ऊर्ध्वं प्रादेश धारयमाणो जपति । मयि(गृ)ह्णाम्यग्रे अग्निं यो नो अग्निः पितर इत्यन्तराहवनीयमुत्करञ्च प्रतीचीनं गच्छन् जपति कं प्रपद्ये तं प्रपद्ये यत्ते प्रजापते च(श) रणश्छ(णं छ)न्दस्तत(त्वद्य्येते) यावत्ते विष्णो देवता वेद तावत्ते करिष्यामि नमोऽग्नय उपद्रष्ट्रे नमो वायव उपश्रोत्रे नम आदित्यायानुख्यात्रे जुष्टा मध्ये देवेभ्यो वाचमुद्यासं स्वधावतीं पितृभ्यः शुश्रूषेण्यां म(नु)ष्येभ्यः प्रशास्तात्मना प्रजया पशुभिः प्रजापतिं प्रपद्ये भयं मे (नो) अस्तु प्राजापत्यमनुवक्ष्यामि ॥

End :

मुखमिव प्रत्युपह्वयेत कं(यं) कामयेतापशुः स्यादिति परा-चिन्तस्येत्युक्तं(पदाभ्या)सप्रतिषेधस्तु विज्ञायते चेडोपहूतेति तत् पराच्युपहूतेडेति तत् प्रती(च्या)स्वयैव एवातोऽन्यानि कर्माणि होतुराम्नातानि भवन्त्युपदेशादितराणीतराणि ॥ १४ ॥

Colophon : Nil.

ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

Subject Āpastambaśrautasūtras. Twenty-fourth Praśna—(Hautraka only). 10—14 (?) Khaṇḍas.

Remarks :— The Ms is in a decaying condition. For the other works contained herein see Remarks under No.1973. A loose stanza is given at the end :—

आद्ययोः कल्पयोः कुर्याद्विकृतिः प्रकृतेः पराम् ।
अन्यत्र विकृतिन्ता· ····याज्य: प्रकृतिर्भवेन ॥

There are found two fragmentary leaves at the end of this Ms.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् ॥

1983 ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 3846 (b). Page 15. Left column.

Substance—Paper Size—11 × 3 inches Sheets—10 (194-203). Lines—9 or 10 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—225 Author—Āpastamba Thirtieth Praśna only

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ विहारयोगान् व्याख्यास्यामो यावदायामं प्रमाणं तदर्धमभ्यस्यापरस्मिन् स्तृतीये षड्भागोने लक्षणं करोति पृष्ठ्यान्तयोरन्तौ नियम्य लक्षणेन दक्षिणान्तायम्य निमित्तं करोत्येवमुत्तरतो विपर्यस्येत रतः समपाधिस्तत्रिमित्तो निह्रासो वृद्धिर्वायामं वाभ्यस्यागन्तुचतुर्थमायामश्चाक्ष्णया रज्जुस्तिर्यङ्मानी शेषो व्याख्यातं विहरणं दीर्घस्याक्ष्णया रज्जुः पार्श्वमानी तिर्यङ्मानी च यत्पृथग्भूते कुरुतस्तदुभयं करोति ताभिर्ज्ञेयाभिरुक्तं । वि(ह)रणं चतुरश्रस्याक्ष्णया रज्जुर्द्विस्तावतीं भूमिं करोति समस्य द्विकरणीप्रमाणम् । तृतीयेन वर्धयेत्तच्चतुर्थेनात्म चतुरस्रि-

शोऽनेन स विशेषोऽथापरं प्रमाणमात्रीं रज्जुमुभयतः पाशां करोति ॥

End :

कङ्कविदलजविदिति श्येन चित्याख्यातावेवमिव हि श्येनस्य वर्षीयांसौ पक्षौ पुच्छाद्वङ्कौ सन्नतं पुच्छं दीर्घमात्मा मण्डलः शिरश्च तस्माच्छ्रुतिसामर्थ्यादशिरस्को वा नाम्नानाद्विज्ञायते च कङ्कचितं शीर्षण्वन्तं चिन्वीत यः कामयते सशीर्षाममुष्मिँल्लोके संभवेयमिति विद्यमाने कथं ब्रूयात्प्राकृतौ वङ्कौ पक्षौ सन्नतं पुच्छं विकारश्रवणाद्यथा प्रकृत्यात्मा विकाराद्यथोपश्येनचितं चिन्वीतेति यावदाम्नानसारूप्यं तद्याख्यातं त्रिस्तावोग्निर्भवतीत्यश्वमेधे विज्ञायते तत्रैव सर्वाभ्यासो विशेषाद्दीर्घचतुरस्राणां समासेन पक्षपुच्छानां समास उक्तः एकविंशोग्निर्भवतीत्यश्वमेधे विज्ञायते तत्र पुरुषाभ्यासो नाग्निप्रादेशानां सङ्ख्यासंयोगात्सङ्ख्यासंयोगात् ॥ २१ ॥

Colophon .

इत्यापस्तम्बसूत्रे शुल्बाध्याय. समाप्त. ॥

Subject Āpastamba Śrautaūtras—Śulbasūtras only 30th Praśna. 1 –6 Paṭalas. 1—21 Khaṇdas

Remarks .— The Ms is in a very good condition. The other Ms. contained herein is आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् (1-15 Praśnas) ॥

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1984. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM

Burnell's Catalogue No 9117 Page 18. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17¾×1 inches. Leaves—180. Lines—5 to 7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—3600. Author—Bodhāyana. Incomplete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ॥

आमावास्येन वा पौर्णमासेन वा हविषा यक्ष्यमाणो भवति । स पुरस्तादेव हविरातञ्चनं उपकल्पयते एका हेन वा द्व्यहेन वा यथर्त्वेथ वै ब्राह्मणं भवति दध्नातनक्ति सेन्द्रत्वायाग्निहोत्रोच्छेषणमभ्यातनक्ति यज्ञस्य सन्तत्या इति । चन्द्रमसं वा निज्ञाय सम्पूर्णं वा विज्ञायाग्नीन्वादधाति त्रीणि काष्ठानि गार्हपत्ये(ऽ)भ्यादधाति त्रीण्यन्वाहार्यपचने त्रीण्याहवनीये । परिसमूहन्त्युपवसथस्य रूपं कुर्वन्ति ॥ अथास्य व्रतोपेतस्य पर्णशाखामाच्छैति प्राग्वो(क्तो)दग्वा(क्ता वा)चंयमो यत्र वा वेत्स्यन्मन्यते । सा या प्राची वोदीची वा बहुपर्णा बहुशाखा प्रतिशुष्काग्रा भवति तामाच्छिनत्ति इषे त्वोर्जे त्वेति । तया वत्सानपाकरोति वायवस्थोपायवस्थेत्यथैषां मातॄः प्रेरयति देवो वः सविता प्रार्पयतु श्रेष्ठतमाय कर्मण आप्यायध्वमघ्निया देवभागमूर्जस्वतीः पयस्वतीः प्रजावतीरनमीवा अयक्ष्मा मा वस्तेन ईशत माघशंसो रुद्रस्य हेतिः परि वो वृणक्त्विवर्ति ध्रुवा अस्मिन् गोपतौ स्यात बह्वीरिति य जमानमीक्षते (ऽ)थैतां शाखामग्रेणाहवनीयं पर्याहृत्य पूर्वया द्वारा प्रपाद्य जघनेन गार्हपत्यमग्निष्ठे(ऽ)नस्युत्तरा(र्धे वा)ग्न्यगारस्योगूहति यजमानस्य पशून्पाहीति नु यदि सम्नयति यद्यु वै न सम्नयति बर्हिः प्रतिपदेव भवति ॥ १ ॥

End.

अथारण्योरग्नीन्समारोह्योदवसाय मथित्वाग्नीन्विहृत्या- ग्नेयमष्टाकपालमुदवसानीयामिष्टिं निर्वपति श्रपयित्वा सा- दयति तस्याः पञ्चदश सामिधेन्यः पञ्च प्रयाजानिष्ट्वा वार्तघ्नावाज्यभागावथ हविषोग्ने तमद्याधा ह्यग्न इति त्रिष्टुभौ संयाज्ये ऽन्वाहार्यमासाद्यानड्वाहं ददाति सा प्रसिद्धेष्टिः स- न्तिष्ठतेऽ(था)रण्योरग्नीन्समारोह्योदवसाय मथित्वाऽग्नी- न्विहृत्याथ तदानीमेव पृष्ठ्याऽस्तीर्त्वापः प्रणीय पूर्वाणि दे- विकाहवींषि निर्वपत्यनुमत्यै चरुं राकायै चरुं धात्रे पुरो- डाशं द्वादशकपालम(मित्य)न्वाहार्यमासाद्य वत्सतरीं ददाति सा प्रसिद्धेष्टिः सन्तिष्ठतेऽथ तदानीमेव पृष्ठ्याऽस्तीर्त्वापः प्रणीयोत्तराणि देविकाहवींषि निर्वपति सिनीवाल्यै (चरुं) कुह्वै चरुं धात्र एव पुरोडाशं द्वादशकपालम(मित्य)न्वाहार्य मासाद्य वत्सतरीं ददाति सा प्रसिद्धेष्टिः सन्तिष्ठतेऽथार- ण्योरग्नीन्समारोह्य स्वान्यग्न्यायतनान्यध्यवसाय मथित्वा- ग्नीन्विहृत्य सायं प्रातरग्निहोत्रे प्रतिजुहोति सन्तिष्ठते- ऽग्निष्टोमः सन्तिष्ठतेऽग्निष्टोमः ॥ १२ ॥

Colophon. (Leaf No. 39)

वन्दे सनीरमेघाभं तेजः परमपावनम् ।
स्वलीला निर्मितजगत्कृष्णाख्यममलाश्रयम् ॥

(Leaf No. 141)

हरिः ॐ ॥ अग्निष्टोमः समाप्तः ॥

आपद्दुद्धारणेनालिखित ॥

Subject: Bodhāyanaśrautasūtras. 1—11 (1—9) Praśnas. This Ms. adopts the following division into Praśnas and Khaṇḍas:

1	दर्शपूर्णमासौ	Praśna.	1		Khaṇḍas.	32	(21)
2	आधानम्	,,	2	(2)	,,	12	(21)
3	Do.	,,	3		,,	11	
4	अग्निहोत्रम्	,,	4	(3)	,,	32	(31)
5	पशुबन्धम्	,,	5	(4)	,,	12	(11)
6	चातुर्मास्यम्	,,	6	(5)	,,	19	(18)
7	प्रवर्ग्यम्	,,	7	(9)	,,	22	(20)
8	अग्निष्टोमः	,,	8	(6)	,,	33	(34)
9	Do.	,,	9	(7)	,,	27	(20)
10	Do.	,,	10	(8)	,,	9	(22)
11	Do.	,,	11		,,	15	

Remarks:— The Ms. is in a fairly good condition. The numbers of Praśnas and the numbers of Khaṇḍas according to the printed volume are given within brackets. Compare Dr. W. Calland's edition of Bodhāyanaśrautasūtras at Calcutta. The 2nd and 3rd Praśnas in this Ms. are treated as the second praśna in the printed Volume. Agnistoma is treated only in 3 praśnas, and the seventh praśna is given as the 9th praśna.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1985. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3791 Page 18. Right column.

Substance—Paper Size—11¼ × 1½ inches. Sheets—32. Lines—7 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—500. Author—Bodhāyana. Darśapūrṇamāsa only.

Beginning—Same as No. 1984.

End:

अथैनां तथैव तिरः पवित्रमप आचामयति पयस्वती·

रोषधयः पयस्वद्वीरुधां पयः । अपां वयसो यत्पयस्तेन मामिन्द्र सꣳसृजेति ।

* * * * * *

अथोपोत्थाय दक्षिणेन पदा वेदिमवक्रम्य ध्रुवया समिष्टयजुर्जुहोति देवा गातुविदो गातुं वित्त्वा गातु· मित । मनसस्पत इमं नो देव देवेषु यज्ञꣳ स्वाहा वाचि स्वाहा वाते धाः स्वाहेत्युदूहाति स्रुचं निनयति प्रणीता ' उपोत्थाय यजमानो दक्षिणेन पदा विष्णुक्रमान् क्रमते ' सन्तिष्ठत आमावास्यं वा पौर्णमासं वा हविः ॥

अथ प्रायश्चित्तं ॥ आज्यभागानन्तरं व्रतलोपप्राय- श्चित्तं करिष्यामीति यजमानः । त्वमग्ने व्रतपा असि देव आमर्त्येष्वात्वं यज्ञेष्वीड्यो यद्वो वयं प्रमिनाम व्रतानि विदुषां देवा अविदुष्टरासः ॥

* * * *

यजुर्वेदभ्रंशप्रायश्चित्तं भूस्वाहेति च ॥ आहवनीयेप्येवमवजु हुयात् । सामवेदभ्रंशप्रायश्चित्तं स्वःस्वाहा । सर्ववेदभ्रंशप्रा- यश्चित्तं भूर्भुवस्वः स्वाहा । प्रायश्चित्तादीनि हुत्वा । अथ बर्हिषो धातूनामिति करोति ॥

Colophon:

दर्शपूर्णमासप्रायश्चित्तं समाप्तम् ॥

Subject Bodhāyanaśrautasūtras--Darśapūrṇamāsa and Prāyaścitta. First Praśna. 1—36 (1-21) Khaṇḍas.

Remarks:— The Ms. is in good condition. After the colophon

is given : ' श्रीः ॥ चेरुपक्ष चरोरभिघारणम् । आप्यायस्व ॥'

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1986. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No 190 Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches Sheets—19 Lines—8 to 12 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—500. Author—Bodhāyana. Darśapūrnamāsa only.

Beginning, end and subject—Same as No. 1985.

Colophon :

बोधायनसूत्रे दर्शपूर्णमासौ समाप्तौ ।
श्रीनृसिंहो जयति । श्रीकालभैरवार्पणमस्तु ।
श्रीवीरेश्वराय नमः ॥

Remarks.—The Ms. is old and is in a fairly good condition. This Ms adopts the division of this Praśna into 21 Khaṇḍas, as found in the printed volume. Compare Dr. W Calland's edition of Bodhāyanaśrautasutras at Calcutta.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1987. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L Collection No. 191 Substance—Paper. Size—9 × 4 inches. Sheets—29 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—500 Author—Bodhāyana. Darśapūrnamāsa only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 1985.

Remarks: —The Ms. is old and it is in a fairly good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1988. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No 192. Substance—Paper Size—10½ × 4⅜ inches. Sheets—19 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—900. Author—Bodhāyana. Darśapūrṇamāsa only

Beginning, end and subject—Same as No 1985.

Colophon. (sheet No. 17).

दर्शपूर्णमासः समाप्त. । इदं पुस्तक पुडोपनामक गङ्गाधरना-
यकस्य ।

Remarks:—The Ms. is old and is in good condition The Ms originally belonged to one Puda gaṅgādhara Nāyaka

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1989. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 193 Substance—Paper Size—10¾ × 3¾ inches. Sheets—10 (1-8 and 19 and 20; 9 to 18 are wanting). Lines—8 or 9 to a page. Script—Devanāgarī No. of Granthas—170. Author—Bodhāyana. Darśapūrṇamāsa only incomplete.

Beginning, end and subject—Same as No 1985.

Colophon :

इति बोधायनसूत्रे दर्शपूर्णमासौसमाप्तौ । श्रीसाम्बसदा-
शिवार्पणमस्तु । शेळगांवकर गङ्गाधरभट्टेन लिखितं
स्वार्थे परार्थे च ॥

Subject Bodhāyana Śrauta Sūtras. First Praśna (Darśapūrṇamāsa). 1-11, 20th and 21st Khaṇḍas.

Remarks:—The Ms. is old and it is in good condition. This Ms.

also adopts the division of the text into 21 Khaṇḍas. The scribe is one Gaṅgādhara bhaṭṭa.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1990. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 194 Substance—Paper. Size—8½ × 4½ inches. Sheets—21 (15th wanting). Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—360. Author—Bodhāyana. Agnyādhāna only

Beginning:

ॐ ढुण्ढिराजाय नमः ॥ श्रीकालभैरवायः नमः ॥

ॐ अथोपव्याहरणं विज्ञायते क्रत्वादौ क्रतुकामं कामये-(यी)त यज्ञाङ्गादौ यज्ञाङ्गकाममिति प्राक्तूलाꣳदर्भान्सꣳस्तीर्य तेषु प्राङ्मुखो यजमान उपविश्य जपति याः पुरस्तात्० ज्यतामिति श्रद्ध एहीरि[री]त्युच्चैः ह्वयामीत्याकूत्यावेदनं करोत्याकूत्यै०निविष्टमिति मनसा त्रिः सङ्कल्पयते त्रिरुच्चैः सर्वकामोऽग्नीनाधास्य इत्याग्न्याधेयं स्वर्गकामो दर्शपूर्ण मासाभ्यां यक्ष्य इति दर्शपूर्णमासयोः स्वर्गकामश्चातुर्मास्यैर्यक्ष्य इति चातुर्मास्येषु स्वर्गकामः पशुना यक्ष्य इति पशुबन्धे स्वर्गकामः सोमेन यक्ष्य इति सोमेन स्वर्गकामोऽग्निं चेष्य इत्यग्निचये अहीनेऽहर्गणे वा यथा कामो यत्कामो वा यजेत तन्म ऋध्यतां तन्मे समृध्यतां तन्मे सम्पद्यतां काम इत्यथा(थ)र्त्विजो प्रतिवचनं तत्त ऋध्यतां तत्ते समृध्यतां तत्ते सम्पद्यतां काम इत्यों तथेति प्रतिवचनमिति ॥ १ ॥

End—Same as No. 1992

Colophon :

इत्याधानबोधायनसूत्रं समाप्तम् ॥

Subject: Bodhāyana Śrauta sūtras—Ādhāna only. Second and third Praśnas. (Second Praśna) only.

Remarks :— The Ms. is in a fairly good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1991. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No 195. Substance—Paper Size—7½ × 1? inches. Sheets—91 (17-111; Sheets 1-16, 102, are missing) Lines—18 to 20 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—3700. Author—Bodhāyana. Incomplete.

Beginning.

......द)दात्वित्यों तथेति प्रतिवचनं ब्रह्मन्देवय-
जनं मे देहीति ब्रह्माणं चन्द्रमा देवो देवो ब्रह्मा स ते देव-
यजनं ददात्वित्यों तथेति प्रतिवचनम् ॥

End—Same as No. 2009.

Colophon : (Sheet No. 30)

इति बौधायनीये द्वितीय· प्रश्न. ॥

Subject· Bodhāyana Śrauta Sūtras. This Ms. contains the following Sections:—

Praśnas.	Subject-Matter.
II.	अग्न्याधेयम् ॥
III	दशाध्यायिक: ॥
IV.	पशुबन्ध: ॥
V.	चातुर्मास्यानि ॥
VI. }	
VII. }	अग्निष्टोम:
VIII. }	

IX. प्रवर्ग्यः ॥

XI. वाजपेयः

Remarks:—The Ms. is old and is in a fairly good condition though many sheets in the middle are worn out. The Ms. abruptly begins with the beginning of the second Khaṇḍa of the Second Praśna—the Agnyādheya praśna

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1992. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3793 Page 18 Right column. Substance—Paper. Size—$11\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{8}$ inches. Sheets—14. Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—200 Author—Bodhāyana. Agnyādhāna only—incomplete

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । हरिः ॐ ॥

अग्निनाऽ(ग्नीना)धा[न]स्यमानो भवति स उपकल्पयते ऊषाश्च सिकता(श्चा)खूत्करं च वल्मीकवपां च सूदञ्च वराहविहतं च पुष्करपर्णं च शर्कराश्चेत्यष्टौ पार्थिवा[अथ वा] अथ वानस्पत्या अश्वत्थश्चोदुम्बरश्च पर्णश्च शमी च विकङ्कतश्चाशनिहतश्च शा(श्च)मीगर्भावरणीमुञ्जकुलायं चित्रियस्या(श्व)त्थस्य तिस्रः समिध आर्द्राः सपलाशाः सप्रारोहाः प्रादेशमात्रीराप्रतिशुष्काग्राः षड्ढिरण्यशल्का(ः)स्त्रीन्सौवर्णान्स्त्रीन्राजतानश्वं पूर्ववाहं रथचक्रं ब्राह्मौदनिकान् व्रीहीन् सर्वौषधं रोहितं चर्मानडुहं नवाजि(नि) यज्ञपात्राणीत्यथास्मा अरणीराहरति यो अश्वत्थः शमीगर्भः आरुरोह त्वे स चा। तं ते हरामि ब्रह्मणा यज्ञियै(ः) क्रतुभिःसहेत्यथातो

नक्षत्राणामेव मीमांसा कृत्तिकास्वग्निमादधीत रोहिण्याम-
ग्निमादधीत पुनर्वस्वोरग्निमादधीत पूर्वयोः (फल्गुन्या-
रुत्तरयोः) फल्गुन्योश्चित्रायामित्यथा(त) ऋतूनामेव
मीमांसा वसन्ते ब्राह्मणोऽग्निमादधीत ग्रीष्मे राजन्यः
शरदि वैश्यो वर्षासु रथकार इत्यथो खलु यदेवैनं श्रद्धा-
पनमेदथादधीत मैवास्यर्धिरिति तदेतदार्तस्य वातिवेलं
श्रद्धायुक्तस्याथ वै ब्राह्मणं भवति ॥

End:

अथातोन्वारम्भण्यैव मीमांसाऽन्वारम्भं पूर्णमास्याः स-
मानोपवसथं करोत्यथ प्रातर्हुतेऽग्निहोत्रे पुरापां प्रणयना-
द्गार्हपत्य आज्यं विलाप्योत्पूय स्रुचि चतुर्गृहीतं गृहीत्वा
चतुर्होतारं मनसानुद्रुत्याहवनीये जुहोत्यन्वारब्धे यज-
माने स्वाहेत्यथापरं चतुर्गृहीतं गृहीत्वा सारस्वतौ होमौ जु-
होति पूर्णा पश्चादित्यनुद्रुत्याग्नीषोमाविति जुहोत्यथापरं च
तुर्गृहीतं गृहीत्वा निवेशनी सङ्गमनी वसूनामित्यनुद्रुत्य
श्च ते देवा अदधुर्भागधेयमिति जुहोत्यथ पृष्ठ्याः स्तो-
त्वापः प्रणीयाग्नावैष्णवमेकादशकपालं निर्वपति सरस्वत्यै
चरुं सरस्वते द्वादशकपालमिति श्रापयित्वासादयति
तस्याः पञ्चदश सामिधेन्यः पञ्च प्रयाजा वात्रघ्ना-
वाज्यभागावथ हविषामग्नाविष्णू अग्नाविष्णू प्र णो देव्या
नो दिवः पीपिवांसं सरस्वतः स्तनं ये ते सरस्व ऊर्मय
इति त्रिष्टुभौ संयाज्येन्वाहार्यमासाद्य मिथुनौ गावौ ददाति
सन्तिष्ठत एषेष्टिः सपूर्णपात्रविष्णुक्रमा विसृजते व्रतमथ
पौर्णमासवैमृधाभ्यां यजते सन्तिष्ठतेऽग्न्याधेयं सन्तिष्ठते-

न्याधेयम् ॥ १३ ॥

Colophon :

आधानं समाप्तम् ॥

Subject : Bodhāyanaśrautasūtras. Agnyādhāna. Third Praśna 5—13 Khaṇḍ s. (Second Praśna. 12-21 Khaṇḍas.)

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1993. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No 196 Substance—Paper Size—10¼ × 1¼ inches. Sheets—8. Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas —200. Author—Bodhāyana. Ādhāna only-incomplete

Beginning, end colophon and subject—Same as No. 1992.

Remarks.—The Ms. is in a fairly good condition On the title page is given 'गङ्गाधरनायकस्येदं पुस्तकम्' i.e. the Ms. belonged to one Gaṅgādhara Nāyaka

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम्

1994. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3792 Page 18. Right column. Substance—Paper Size—10⅞ × 3⅜ inches. Sheets—19. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—300. Author—Bodhāyana. Paśubandha only.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

पशुना यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते पौतुद्रवा-
न्परिधीन्गुल्गुलुसुगन्धितेजनं भु(शु)क्लामूर्णास्तुकां या

पेत्वस्यान्तरा शृङ्गे द्वे रशने द्विगुणां च (त्रिगुणां च) द्वे वपाश्रपणी विशाखां चाविशाखां च हृदयशूलं कार्ष्मर्यमयान्परिधीनौदुम्बरं मैत्रावरुणं दण्डं मुखेन सम्मितमिध्माबर्हिरिध्मं प्रणयनीयं प्लक्षशाखामिडसूनं यवान्यवमतीभ्यः सकृत्सकुहोमाय पृषदाज्याय दधि हिरण्यमित्यथामावास्येन वा हविषेष्ट्वा नक्षत्रे वा गार्हपत्य आज्यं विलाप्योत्पूय स्रुचि चतुर्गृहीतं गृहीत्वा षड्ढोतारं मनसानुद्रुत्याहवनीये जुहोत्यन्वारब्धे यजमाने स्वाहेति । अपरं चतुर्गृहीतं गृहीत्वा यूपाहुतिं जुहोत्युरु विष्णो विक्रमस्वोरुक्षयाय नः कृधि । घृतं घृतयोने पिब प्रप्र यज्ञपतिं तिरस्वाहेति ॥

End :

तं मध्यमेऽग्नावपि सृजत्याजुह्वान उद्बुध्यस्वाग्न इति द्वाभ्यामथ मध्यममग्निमुपसमाधाय मध्यमेऽग्नौ पूर्णाहुतिं जुहोति सप्त ते अग्ने समिधः सप्तजिह्वा इति पूर्णाहुतौ वरं ददाति धेनुं(नु)वरं वानडुहं वा दद्यादिति ह स्माह बोधायनः मन्तिप्रुते पशुबन्धः मन्तिप्रुते पशुबन्धः ॥ १२ ॥

Colophon :

इति बौधायनसूत्रे पशुबन्धः समाप्तः ॥ ३ ॥

Subject Bodhāyanaśrautasūtras. Paśubandha. Fifth (Fourth) Praśna. 1-3 Adhyāyas. 1-12 (1-11) Khaṇḍas.

Remarks ;—The Ms. is in very good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1995. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 197. Substance—Paper. Size—10 × 4 inches. Sheets—17. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—300. Author—Bodhāyana. Paśubandha only.

Beginning, end and subject—Same as No. 1994.

Remarks:—The Ms. is old and is in a fairly good condition. The paper is of Indian manufacture.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1996. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 198. Substance—Paper. Size—9¾ × 4½ inches. Sheets—16. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—300. Author—Bodhāyana. Paśubandha only.

Beginning, end and subject—Same as No. 1994.

Colophon:

इति बोधायनपशुसूत्रं सम्पूर्णम् ।

Remarks:—The Ms. is old and is in good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1997. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 199. Substance—Paper. Size—10 × 4 inches. Sheets—13. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—300. Author—Bodhāyana. Paśubandha only.

Beginning, end and subject—Same as No. 1994

Colophon:

इति पशुसूत्रं सम्पूर्णम् ॥

इदं पुस्तकं आलूरकरराजम्भट्टेन लिखितम् ॥

रेणुकादेव्यै नम. ॥ इदं पुस्तकं मोरव्यासस्य ॥

Remarks:—The Ms is old and is in a fairly good condition. The scribe is Ālurakara Rāja bhaṭṭa The Ms belonged to one Moravyāsa.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1998. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 3753 b Page 18. Right column Substance—Paper Size—10½ × 5 inches Sheets—20 (6-25) Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas —335. Author—Bodhāyana. Cāturmāsya only.

Beginning.

वैश्वदेवहविर्भिर्यक्ष्यमाणो भवति फाल्गुन्यां वा चैत्र्यां वा पौर्णमास्यां नक्षत्रप्रयोग इत्येक आहुरुदगयन आपूर्यमाणपक्षस्य पुण्याहे प्रयुञ्जीतेति स उपकल्पयते त्रेणीं शललीं लोहितायसस्य च क्षुर चतुष्टयानि पुरोडाशकपालानि चतस्रश्चरुस्थालीस्तावन्ति मेक्षणानि द्रवं पयः पृषदाज्याय च दधि हविरातञ्चनाय च त्रेधा बर्हिः सन्नद्धं तदेकधा पुनः सन्नद्धं प्रसूमयं प्रस्तरमित्यथोपवसथीयेऽहन्निष्टिहविषमारम्भणीयामिष्टिं निर्वपति वैश्वानरं द्वादशकपालं पार्जन्यं चरुं सा प्रसिद्धेष्टिः सन्तिष्ठते । अथास्यैतदहर्विश्वेभ्यो देवेभ्यो वत्सा अपाकृता भवन्ति वैश्वदेवं पयो दोहयित्वोपवसति सान्नाय्यस्य वावृता तूष्णीं वाथ प्रातर्हुते-

ग्निहोत्रे पुरापां प्रणयनात् गार्हपत्य आज्यं विलाप्योत्पूय स्रुचि चतुर्गृहीतं गृहीत्वा पञ्चहोतारं मनसानुद्रुत्याहवनीये जुहोत्यन्वारब्धे यजमाने स्वाहेत्यथ पृष्ठ्ययास्तीर्त्वापः प्रणीयाग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति सौम्यं चरुं सावित्रं द्वादशकपालं सारस्वतं चरुं, पौष्णं चरुं, मारुतं सप्तकपालं वैश्वदेवीमामिक्षां द्यावापृथिव्यमेककपालमिति हविष्कृता वाचं विसृजते ॥

End :

अथातश्चतुर्षु मासेषु शुनासीरीयहविर्भिर्यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते त्रेणीं शललीं लोहितायसस्य च क्षुरं पञ्चतयानि पुरोडाशकपालानि पञ्चचरुस्थालीस्तावन्ति मेक्षणानि पृषदाज्याय दधीत्यथास्यैतां रात्रिं वायवे वत्सा अपाकृता भवन्ति प्रातर्वायव्यं पयो दोहयति सान्नाय्यस्य वावृता तूर्ष्णीं वाथ प्रातर्हुतेऽग्निहोत्रे पृष्ठ्यास्तीर्त्वापः प्रणीय निर्वपत्याग्नेयमष्टाकपालमिति पञ्च सञ्चराण्यैन्द्राग्नं द्वादशकपालं वैश्वदेवं चरुमिन्द्राय शुनासीराय पुरोडाशं द्वादशकपालं वायव्यं पयस्सौर्यमेककपालमिति त्वचं पुरोडाशं पुरोडाशानां ग्राहयित्वा श्रपयित्वाभिवास्य प्राङ्‌ त्याप्येभ्यो निनीय स्तम्बयजुर्हरति इदमेव प्रसिद्धं पौरोडाशिकं+शीर्ष्णस्ततं तत्सत्यं० राष्यामिति पुरस्ताद्देवाग्रेऽथदक्षिणतोथ पश्चादथोत्तरतोथोपरिष्टात्सन्तिष्ठन्ते शुनासीरीयहवींष्यनुवत्सरीणां स्वस्तिमाशास्त इत्याशास्ते ॥ १७ ।

Colophon :

Sheet No. 10. इति प्रथमं पर्व ॥

Sheet No. 11. द्वितीयोऽध्यायः ॥

Sheet No 25. चातुर्मास्यानि समाप्तानि ॥

Subject. Bodhāyanaśrautasūtras Cāturmāsya Prakaraṇa. Sixth (Fourth) Praśna. 1-17 (1-18) Khaṇḍas

Remarks:—The Ms. is in good condition. It is full of scriptorial errors. At the end of the fourth Khaṇḍa is given the Parva division — 'प्रथमं पर्व' and at the end of the fifth Khaṇḍa the Adhyāya division is given—

'इति द्वितीयोऽध्यायः ॥'

After the colophon there is an index giving the beginnings of each Khaṇḍa in reverse order, as follows:—

"अथातश्चातुर्मास्येषु शुनासीरीयहविर्भिर्यक्ष्यमाणो भवति त्र्यम्बकं यजामहे यावद्देवाध्वर्युश्चरति उपहूतायामिडायां सोमाय पितृमते स्वधेति । अथैष्यत्मिन्नमावास्ये आह शरदमेव प्राप्य ॥ महापितृयज्ञं करिष्यन्नुपकल्पयते ॥"

"अथातश्चतुर्षु मासेषु उपहूतायामिडायाम् ॥ सोपूर्ण इन्द्र ॥ अथ प्रोक्षणीभिरुपतिष्ठति । अथातश्चतुर्षु मासेषु वरुणप्रघासम् ॥ अथाध्वर्युःप्रदक्षिणमावृत्य अथैष्यत्समिन्नं इदमेव प्रतिष्ठं पौरोडाशिकं वैश्वदेवहविर्यक्ष्यमाणो भवति ॥"

The other work contained in this Ms. is Bodhāyanaśrautasūtra (Kāṭhaka).

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

1999. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3722. Page 21. Left column.

Substance—Paper. Size—10 × 4¾ inches. Sheets—26.

Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—335. Author—Bodhāyana Cāturmāsya only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 1998.

Remarks.—The Ms is in very good condition. At the end of this Ms there is an index giving the beginnings of each Khaṇḍa.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2000. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM

Burnell's Catalogue No. 3789ᵃb Page 8, Right column Substance—Paper Size—11 × 4¼ inches Sheets—26 (97-122) Script—Devanāgarī No. of Granthas—250. Author—Bodhāyana Pravargya only.

Beginning

हरिः ॐ प्रवर्ग्यꣳ सम्भरिष्यन्नुपकल्पयते खादिरीमौदुम्बरीं वैणवीं वैकङ्कतीं वाभ्रिं व्याममात्रीं वारत्निमात्रीं वोभयतःक्ष्णुं मृदञ्च भावितां करणीयां कृष्णाजिनं वराहविहतं वल्मीकवपामूतीकस्तम्बं वादारस्तम्बं वा छागापयोऽश्मकपालानि शर्करा अवाञ्जनपिष्ठा अजलोमानि सूनामधिकरणीं कर्तारं कुशलं वेणुकाण्डं मदन्तीरित्यथामावास्येन वा हविषेष्ट्वा नक्षत्रे वा पूर्वाꣳशान्तिमुपयन्ति नमो वाच इत्यथाग्रेण शालां धनुर्मात्रे वेद्ये गर्तं खानयति ॥

End:

प्रवर्ग्यवति सोमे दाधिध(घ)र्मं भक्षयति(न्ति)भूर्भुवः सुवर्मयि त्यादिन्द्रियं महादित्येतेनानुवाकेनाथ घोरास्तनूरनुदि-

शाति + तमनुव्याहरेत् ब्रह्मणा त्वा श्पामीत्यथ यं द्विष्टि
तस्य दक्षिणं द्वार्बाहुमनुप्रचालयेदुत्तुद शिमिजावरीति स
योऽन्य एतेभ्यो वाञ्यत तस्मा उभयत आदीप्तमुल्मुकं
क्षिपेदुत्तुद शिमिजावरीत्यथ यत्रुद्धन्वाभ्रिव वातो वा·
यातमनुमन्त्रयते भूर्भुवः सुवो भूर्भुवः सुवो (भूर्भुवस्सुवो)
भुवोऽधायि (भुवोऽधायि) भुवोऽधायी भुवोधायीत्यथ
यद्य[प्र]वृत्तः शालां उपद्येताभिर्गीर्भिर्यदतो न ऊनमित्ये·
तया प्रपद्येत यद्य वै प्रवृत्त एतयैव । १८ ॥

Colophon :

इति बौधायनसोमसूत्रप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Bodhāyanaśrautasūtras Pravargya and Pravargya-prāyaścitta only. Seventh (Ninth) Praśna. 1-18 Khaṇḍas.

Remarks :—The Ms. is in very good condition. The other work contained herein is Bodhāyana Agniṣṭoma Kāṇḍa. The last three (19-21) Khaṇḍas (Avāntaradīkṣā) of this Praśna are not found in this Ms

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2001. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3790 b Page 18 Right column. Substance—Paper Size—10½ × 1¾ inches Sheets—24 (83 to 106). Lines—12 to a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—250. Author—Bodhāyana. Pravargya only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2000.

Remarks :—The Ms. is in a very good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2002. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 200. Substance—Paper. Size—10 × 4½ inches. Sheets—10. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—160 Author—Bodhāyana. Pravargya Praśna only—incomplete.

Beginning:—Same as No. 2000

End:

अथ गार्हपत्यमुपातिष्ठन्ते(ते) त्वमग्ने गृहपतिर्विशामासि विश्वासां मानुषीणां शतं पूर्भिर्यविष्ठ्य(ष्ठ) पाह्यंहसः समेद्धा(द्धा)रꣳ शतꣳ हिमारत(स्त)न्द्राविणं हार्दि(वान)मिहैव रातयः सन्त्वित्यन्तर्हिते प्रतिप्रस्थाता वेदे पत्नी(त्नीं) वाचयति त्वष्टि(ष्टी)मतीते सपेय(ये)त्यान्तादनुवाकस्येत्येतस्मिन्काले प्रतिप्रस्थाता दक्षिणं रौहिण(णं) जुहोत्यहर्ज्योतिः केतुना जुषतां सुज्योतिर्ज्योतिषां स्वाहेति ॥

Colophon: Nil.

Subject: Bodhāyanaśrautasūtras Pravargya only. Seventh (Ninth) Praśna, 1-8 Khaṇḍas.

Remarks:—The Ms. is old and is in good condition This Ms. breaks off in the 8th Khaṇḍa of the Pravargya Praśna.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2003. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3789 a. Page 18. Right column. Substance—Paper. Size—11 × 1¼ inches. Sheets—97 (1-97). Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No.

of Granthas—1550. Author—Bodhāyana Somaprakaraṇa only.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ॥

अग्निष्टोमेन यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते कृष्णाजिनञ्च कृष्णविषाणञ्च वासश्च मेखलां च सेषा पृथ्वी वेणी कार्या भवति त्रिवृदेकतः पाशा द्वाविंशतिं च दर्भपुञ्जीलानि नवनीतं चाञ्जनं च सतूलां च शरेषीकामौदुम्बरं दण्डं चमसं च व्रतप्रदानं स्थालीं सशिक्यां समेक्षणामेतानि त्रयोदश यजमानस्तावन्त्येव पत्नीमभितो भवन्ति कुम्भञ्च कुरीरञ्च वासश्च योक्रं चापरिमितानि दर्भपुञ्जीलानि नवनीतं चाञ्जनञ्च सतूला च शरेषीका मृन्मयः पात्रः शङ्कुश्च स्थाली सशिक्या समेक्षणा जुष्टे देवयजने शाला कारिता भवति पुरा हविषि देवयजने याजयेदित्येतेषां यज्ञोषयते प्राचीनवंशा दिक्षवतीकाशा दक्षिणतो वर्षीयसी तस्यै चतस्रो द्वारः कुर्वन्ति प्राचीं दक्षिणां प्रतीचीमुदीचीं दक्षिणतो व्रतश्रपणागारं कुर्वन्ति पश्चात्पत्नीशाना(ल)मथ यदि दूरे तीर्थे भवत्युत्तरेण शालां द्वौ कटपरिवारौ कुर्वन्ति पूर्वं यजमानाय परं पत्न्यै तयोः प्राची द्वारौ कुर्वन्ति ॥

End :

अथारण्योरग्नीन्समारोह्योदवसाय मथित्वाग्नीन्विहृत्याग्नेयमष्टाकपालमुदवसानीयामिष्टिं निर्वपति + सिनीवाल्यै चरुं कुह्वै चरुं धात्रयेव(त्रे) पुरोडाशं द्वादशकपालमन्वाहार्यमामाद्य वत्सतरीं ददाति सा प्रसिद्धेष्टिः सन्तिष्ठते·

थारण्योरग्नीत्तमारोह्य स्वान्यग्न्यायतनान्यध्यवसाय म- थित्वाग्नीन्विहृत्य सायं प्रातरग्निहोत्रे प्रतिजुहोति स- न्तिष्ठतेऽग्निष्टोमः सन्तिष्ठतेऽग्निष्टोमः ॥ १३ ॥

Colophon: Nil.

Subject. Bodhāyanaśrautasūtras. Agniṣṭoma. 8—11 (6—8) Praśnas

8th Praśna.	अग्निष्टोमीयम्.	(32 khaṇḍas)	sheets	1
9th ,,	प्रातःसवनम्.	(20 ,,)	,,	38
10th ,,	माध्यन्दिनसवनम्.	(8 ,,)	,,	70
11th ,,	तृतीयसवनम्.	(13 ,,)	,,	80 to 97

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Pravargyakalpa (7th Praśna).

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2004. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3790a. Page 18. Right column. Substance—Paper. Size—10¾ × 1¾ inches. Sheets—83 (1-83 out of 106). Lines—12 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1550. Author—Bodhāyana. Somaprakaraṇa only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2003.

Remarks:—The Ms is in very good condition This Ms. contains also Bodhāyana pravargya Kalpa.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2005. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L Collection No. 201. Substance—Paper. Size—10 × 4½ inches. Sheets—30 Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas—475. Author—Bodhāyana.

Incomplete.

Beginning—Same as No. 2003

End :

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णोहस्ता भ्यामादद इत्यादायाभिमन्त्रयतेऽभ्रिरसि नारिरसीति ।

  

अथाग्नीध्रमाहाग्नीदेहीमं यूपावटं खनोपरसम्मितं प्राक् पुरीषमुद्वपताच्चतुरङ्गुलेनोपरमति खनतादिति तं स खनति वा खा(नयति वा यावद्देवात्राध्वर्युश्चेष्टति तावदेष प्रति· प्रस्थातौदुम्बरीं स्थुणां यजमानेन सम्मायाधस्तात्परिवास· यत्यच्छिन्नो रायस्सुवीर इति + तां परस्तादर्वाचीं प्रो· क्षति ॥ २६ ॥)

Subject Bodhāyanaśrautasūtras Eighth (sixth) Praśna. 1-26 Khaṇḍas.

Remarks:—The Ms. is in a very good condition. This Ms. abruptly ends in the middle of the 26th Khaṇḍa of the 8th Praśna.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2006. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 202 Substance—Paper Size—9¾ × 4¾ inches. Sheets—40 Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—750. Author—Bodhāyana. Agnicayana only.

Beginning :

हरिः ॐ ॥ शुभमस्तु ॥

उखां(खाः) सम्भरिष्यन्नुपकल्पयतेऽश्वञ्च गर्दभञ्च

तयोरेव रशने मौञ्ज्यौ वा कुशमय्यौ वाग्निञ्च ब्राह्मणसम्पन्नां मृदञ्च भावितां करणीयां वल्मीकवपां कृष्णाजिनञ्च पुष्करपर्णञ्च योक्त्रमुदकुम्भं हिरण्यममेकपालानि शर्करा अवाञ्जनपिष्टा अजलोमानि कृष्णाजिनलोमानि वैश्यं सप्तदशं सूनामधिकरणीमुखाकृतं कुशलमित्यथामावास्येन वा हविषेष्ट्वा नक्षत्रे वाग्रेण शालां शम्यां(म्या)न्यासे गर्भं खानयति तद्भावितां मृदमवलेपयति समां विलेन करोति तदुपासादयति कृष्णाजिनञ्च पुष्करपर्णञ्च योक्त्रमुदकुम्भं हिरण्यमित्यथ विषुवति स्फ्येनोद्धृत्यावोक्ष्य वल्मीकवपां निदधाति ॥

End·

सर्वसंस्थां पशोः कुर्वन्त्यथ गार्हपत्य आज्यं विलाप्योत्पूय स्रुचि चतुर्गृहीतं गृहीत्वाज्यस्य पूर्णां स्रुचमग्नेर्विमोकं जुहोतीमं स्तनमूर्जस्वन्तं जापयामी(धयापामि)त्यथैनमुपतिष्ठते येऽग्नयः पुरीष्या इत्यथैनमाप्तिभिरुपतिष्ठते आपं त्वाग्ने मनसेति नवभिरनुच्छन्दसमथोदवसानीयया यजतेऽथ देविका हविर्भिर्यजतेऽथ त्रैधातवीयया यजतेऽथ सौत्रामण्या यजते संवत्सरं न कञ्चन प्रत्यवरोहति न शीर्षमांसं खादति न वयस्यं(सां)मांसं नाग्निं चित्वा रामामुपेयाच्चाग्निचिद्ध(द्व)र्षति धावेद्यदि धावेदुपावर्तेताग्नमेवाभ्युपावर्तत इति ब्राह्मणं ॥

Colophon:

इत्यग्निः समाप्तः । श्रीलक्ष्मीनृसिंहार्पणमस्तु ॥

इत्यग्निचयनसूत्रम् ॥

Subject: Bodhāyanaśrautaśutras Agnicayana. 11th (10th) Praśna 1-60 Khaṇḍas

Remarks:—The Ms is in good condition On the title Page is given—'गङ्गाधरदीक्षितस्येदं पुस्तकम्' i. e. the Ms belonged to one Gaṅgādhara Dīkṣita

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2007. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No 203. Substance—Paper Size—10¼ × 1 inches. Sheets—18. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—750. Author—Bodhāyana Agnicayana only.

Beginning, end and subject—Same No 2006

Colophon:

इति अग्निः समाप्तः ॥

इत्यग्निचयनसूत्रम ॥

इदं पुस्तकं शामभट्टानां ॥ मह्यायपणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is given 'इदं पुस्तकं शामभट्टस्य वेंकटभटाचे वास्याम आले' i. e. the Ms. belonged to Śāmabhatta.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2008. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3800 Page 18. Right column. Substance—Paper. Size—10⅜ × 5 inches Sheets—23. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—420. Author—Bodhāyana Agnicayana. Incomplete.

Beginning—Same as No. 2006.

End :

अथाग्निं सर्वतोमुखं चिनुते गायत्रीं पुरस्तादुपदधा-
ति त्रिष्टुभं दक्षिणतो जगतीं पश्चादनुष्टुभमुत्तरतः पङ्क्तिं
मध्ये तयादेवतं कृत्वा सूददोहसः करोति

* * *

सम्प्रच्छन्नं पलाशशाखया परिकर्षति लोकं पृण छिद्रं
पृणत्यथ चितिक्लृप्त्याभिमृशति चित्तिमचित्तिं चिनवद्वि
विद्वानित्याग्नेय्या गायत्र्यैतां चितिमभिमृश्य द्वाभ्याम-
वद्वति त्वाम्न आसन् प्राणदा इत्यथापराह्णिकीभ्यां
प्रवर्ग्योपसद्भ्यां चरति एतावदेवैतदहः कर्म क्रियते
वसन्त्येतां रात्रिम् ॥ ३६ ॥

अथ द्वितीयेऽहन्युदित आदित्ये प्रवर्ग्योपसद्भ्यां प्रचर-
न्त्यथ... ॥

Subject Bodhāyanaśrautasūtras Agnicayana. Fourteenth (Tenth) Praśna 1-36 Khaṇḍas.

Remarks :—The Ms is in good condition The Ms. breaks off in the beginning of the 37th Khaṇḍa of the Cayana kalpa.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2009. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3794. Page 18 Right column.

Substance—Paper. Size—10 × 4¾ inches. Sheets—13. Lines —9 to a Page. Script—Devanāgarī. No of Granthas—250. Author—Bodhāyana. Vājapeya only.

Beginning .

श्रीगणेशाय नमः ॥

वाजपेयेन यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते कृष्णा-
जिनं सुवर्णरजतौ च रुक्मौ वस्ताजिनं शतमानꣳ हिरण्यं
सप्तदश सौवर्णानि कृष्णलानि हिरण्यपात्रं मधोः पूर्णमौ-
दुम्बरꣳ रथचक्रꣳ सप्तदशारꣳ सप्तदशफलकां च सी(श्रि)र्निं
यूपं च तूपरं चतुरश्रिं सप्तदशारत्निं गोधूमकलापीमुष्णीषं
नैवारं सप्तदशशरावं सप्तदशोपपुटान्सप्तदश वायव्यानि
सप्तदश पृथुबुध्नानुपयामान्सतं च वालं च सप्तदश निष्का-
न्सप्तदश वसनानि सप्तदश वासोभारान्सप्तदश रथान्स-
प्तदश दुन्दुभीन्सप्तदश हस्तिनः सप्तदश दास्यः सप्तद
शानाꣳसि युक्तानि सप्तदश गवां शतानि वयसोवयसो
वा सप्तदश सहस्रं वा तस्मिन्हि सर्वाणि वयाꣳसि भवन्ति ॥

End .

अथैनमाह्वयते होता प्रत्याह्वयते अध्वर्युः शꣳसति
प्रतिगृणाति प्रसिद्धमुक्थं प्रतिगीर्य प्राङुत्थायाध्वच्छन्त एतꣳ
होतृचमसमनूद्यच्छन्त ऋतगानुपोद्यच्छन्ते चमसानथाश्रा
वयत्योश्रावयास्तु श्रौषडुक्थशा यज सोमानामिति वष-
ट्कृते जुहोति तदेतान्प्राजापत्यान्सह जुह्वति वषट्कृता-
नुवषट्कृते द्विर्जुहोति तथैव द्विर्द्विः सर्वांश्चमसान्जुह्वति +
समानमत ऊर्ध्वꣳ सन्तिष्ठते वाजपेयो वाजपेयेनेष्ट्वा प्र-
त्यवरोहणीयेनाग्निष्टोमेन चतुष्टोमेन यजेत सन्तिष्ठते
वाजपेयः सन्तिष्ठते वाजपेयः ॥ १२ ॥

Colophon . Nil.

Subject Bodhāyanaśrautasutras, Vajapeya Fifteenth(11th)

praśna 1—13 Khaṇḍas

Remarks. The Ms. is in good condition. An index of Paṭalas is given after the colophon, as follows:—

'वाजपेयेन यक्ष्यमाणो भवति । अथ वै भवति सावित्रं जुहोति । अथातो महारात्र एव बुध्यन्ते । अथैष्मात्मभिषमाददान आह । अथ प्रतिप्रस्थाता पत्नीमुदानयति । अथ सावित्रꣳ हुत्वा प्रसर्पति माध्यन्दिनाय । अथ याचति नैवारम् । अथाहाभिसर्पे यजमान । अथ याचति नैवारम् । (तद्गृह्य प्रतिगृह्योपावरोहति । सम्पृचस्थ सं मा भद्रेण पृङ्क्ति) अभाय त्वेति पुरस्तात् । अथ सावित्रꣳ हुत्वा प्रसर्पन्ति तृतीयसवनाय' ॥

बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2010. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM

J L. Collection No 204 Substance--Paper. Size--10 × 4½ inches Sheets—11 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—250. Author—Bodhāyana. Vājapeya only

Beginning end, and subject—Same as No 2009.

Remarks —The Ms. is old and is in good condition. It is partly damp in appearance The paper is rough and is of Indian manufacture

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम्

2011. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3796. Page 18 Right column. Substance—Paper. Size—10 × 4½ inches. Sheets—11.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas —320. Author—Bodhāyana Rājasūya only

Beginning:

ॐ राजसूयेन यक्ष्यमाणो भवति पुरस्तात्फाल्गुन्यै वा चैत्र्यै वा पौर्णमास्या आमावास्येन वा हविषेष्ट्वा दीक्षते तस्यैका तिस्रो वा दीक्षास्तिस्र उपसदः सप्तरथां प्रसुतः मन्तिष्ठत एवं(ष) प्रायणीयोऽग्निष्टोमश्चतुष्टोमः सहस्रदक्षिण उदवसानीयान्तोऽथाष्टमेह्न्यानुमत निर्वपति हविष्कृता वाचं विसृजते समानं कर्माभिवपनादभ्युष्य दक्षिणार्धे गार्हपत्यस्याष्टौ कपालान्युपदधात्येकं प्रतिप्रस्थातोत्तरतो नैर्ऋताय हविः पेष्ये प्रयच्छन्नाह प्राचश्च प्रतीचश्च व्यवशातयन्ती पिण्ढीति स ये प्राञ्चः शम्याया अवशीयन्ते तानध्वर्युः समुप्य संयुत्यानुमतं श्रपयत्यथ ये प्रत्यञ्चः शम्याया अवशीयन्ते तान्प्रतिप्रस्थाता समुप्य संयुत्य नैर्ऋतं श्रपयित्वा(त्वा)दद्त एतन्नैर्ऋतमुपस्तीर्णाभिघारितं कृष्णं वासः कृष्णतूषमन्तमागारादेकोल्मुकमुदपात्रमित्येतत्समादाय गार्हपत्ये स्रुवाहुतिं जुहोति ॥

End:

प्रसिद्धोऽभिषवः प्रसिद्धं ग्रहा गृह्यन्ते समानं कर्मावभृथात्प्रसिद्धोऽवभृथ उदयनीय(ये)ष्ट्येष्ट्वा मैत्रावरुणीं वशामुपाकरोति तस्यैव प्रसिद्धं वपया चरित्वा दक्षिणे वेद्यन्ते यानि कानि च लोमानि व(वा)पा(प)यते सन्तिष्ठतेति एष प्रतीचीनस्तोमः केशवपनीयोऽतिरात्रि(त्रः) सहस्रदक्षिण उदयनीयान्तोऽथ मध्यमां शालामध्यवसाय माथित्वाग्नीन्विहृत्य व्युष्टये द्विरात्राय दीक्षते तस्यापरिमिता

दीक्षा द्वादशोप(पस)दस्तया राजानं क्रीणाति (यथा मन्यते) द्विरात्रस्य मे सतोऽमावस्यायै उपवस्थीयेहन्पूर्वमहः सम्पन्स्यत उत्तराग्निमन्नुत्तरमिति सन्तिष्ठते व्युष्टिद्विरात्रोथोत्तरां(ष्टां) शालामध्यवसाय मथित्वाग्नीन्विहृत्योदयनीयायामग्निष्टोमाय दीक्षते तस्य तिस्रो दीक्षास्तिस्र उपसदः सप्तम्यां प्रसुतः सन्तिष्ठत उदयनीयोऽग्निष्टोमश्चतुष्टोमः सहस्रदक्षिण उदयनीयान्तोऽथ देविकाहविर्भिर्यजतेऽथ त्रैधातवीयया यजतेऽथ सौत्रामण्या यजते राजसूयोऽधेमप्रदशेषामैः सन्तिष्ठते राजसूयः सन्तिष्ठते राजसूयः ॥ २३ ॥

Colophon

इति बौधायनराजसूयप्रश्नः समाप्तः ॥

Subject Bodhāyanaśrautasūtras Rājasūyakalpa. Sixteenth (twelfth) Praśna 1-23 (1-20) Kaṇḍas

Remarks — The Ms. is in good condition This Ms is full of scriptorial errors

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2012. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 3797 Page 18. Right column.

Substance—Paper Size—10 × 1¼ inches Sheets—20. Lines—9 to [illegible] Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—320 Author-Bodhāyana Rājasūya only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2011.

Remarks - The Ms. is in good condition

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2013. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 3798 Page 18 Right column. Substance—Paper Size -10×4⅜ inches Sheets--8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—140 Author—Bodhāyana Dvādaśāha only

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

द्वादशाहेन यक्ष्यमाणो भवत्येको वा बहवो वा (य)द्येको दक्षिणावता यजते यदि बहवोऽमावास्या एव षड-हेनोपरिष्टाद्दीक्षते(न्ते) गृहपतेररणेः(ण्योः) मञ्जानते पृथग्वा ते यदि गृहपतेररणेः(ण्योः) मञ्जानते मथित्वा गार्हप त्यमाहवनीयमुद्धरति ग्रामाद्धृतश्रपणमाहरन्ति यदु वै पृथक् ञ्जानते गृहपतिरेव प्रथमो मन्थते नदेवेतरे पर्यु-पविश्य मथित्वा माथित्वैव गार्हपत्यं मन्निवपन्ति तस्मा-देकवद्धृतादाहवनीयमुद्धरन्ति ग्रामाद्धृतश्रपणानाहृत्य म-न्निवपन्त्यथ यदि पश्चादपर आगच्छति मथित्वैव गार्हपत्ये-ध्नं निवपत्याहवनीयेध्नं ग्रामाद्धृतश्रपणमाहृत्याप्यजेत्युपो एनं पूर्वेषु कर्मसु ह्वयन्तेऽथातः पवनस्यैव मीमांसा गृहपतिमे-वाध्वर्युः प्रथमं पवयत्यथ होतारमथ ब्रह्माणमथोद्गातारं प्रतिप्रस्थाताऽध्वर्युं पवयति प्रस्तोतारं प्रशास्तारं ब्राह्मणा-च्छंसिनमाग्नीध्रः प्रतिप्रस्थातारं पवयत्यच्छावाकं नेष्टारं पो-तारं मदस्यमुन्नेताऽग्नीध्रं पवयति ग्रावस्तुतं सुब्रह्मण्यं प्रति-हर्तारमात्मानमन्ततस्ते चेद्भूयुरध्वर्युर्वाव सर्वस्य पवयिता

म नः सर्वान्पत्रयत्विति स एवैनान्सर्वान्पवयत्यपि वा-
न्योन्यं पवयति(न्ति) यद्यधीयन्तो भवन्ति ॥

End:

तदु वा आहुर्द्वादशा(श) दीक्षा द्वादशोपसदो द्वादशाहं प्र-
सुताः कथमस्यैतान्यहान्यनीष्टान्यहान्वा(न्या)प्रीता[ति]नि
पशुमन्ति भवन्तीति तस्म एकादशिनो(न्यो)ऽग्नीषोमीयो
वैश्वदेवोऽनूबन्ध्याः षट्त्रिंशतमेते पशवः षट्त्रिंशतमेतान्यहा-
न्येवमस्यैतान्यहानीष्टान्या प्रीतानि यण्णु(पशु)मान्ति भव-
न्तीति तदु वा आहुर्यद्वादशदीक्षा द्वादशोपसदो द्वादशाहं
प्रसुतः कथं द्वादशाहेन संवत्सर आप्यत इति द्वादश पौर्ण-
मास्यो द्वादशाष्टका द्वादशामावास्या एतानि नवे (ह वै)
संवत्सरस्य वर्षिष्ठान्यहान्येतान्यनुसंवत्सर आप्यते मासो(?)
(समाप्तो) द्वादशाहः समाप्तः संवत्सरकाम एवं द्वादशाहेन
संवत्सर आप्यत एवं द्वादशाहेन संवत्सर आप्यते ॥ १२ ॥

Colophon:

द्वादशाहसूत्रं समाप्तम् ॥ श्रीशिवार्पणमस्तु ॥

श्रीगोपालाय नमः ॥

Subject : Bodhāyanaśrautasūtra, Dvādaśāha Kalpa.
Ninteenth (16th) Praśna 1—12 Khaṇḍas.

Remarks :—The Ms. is in very good condition. This Ms. is full of scriptorial errors.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2014. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3784 Page 18. Right column.

Substance—Paper. Size -10 × 4¾ inches Sheets—11. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No of Granthas—180. Author—Bodhāyana. Atirātra, Aptoryāma and Ekādaśinī only.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ अतिरात्रं करिष्यन्नुपकल्पयते चतुरोऽस्त्रि(ति)रात्रप-शूनरुणपिशङ्गमश्वपौदुम्बरं षोडशिपात्रं चतुस्स्रक्ति ज्यायसो-म्भृणान् ज्यायस एकधनान् दीक्षते रोहिण्या पिङ्गलैकहा-यन्या सोमं क्रीणाति द्वादशोपसदः प्रसिद्धेन कर्मणोपव-सथाद्य वसतीवरीः परिहृत्य पयांसि विशिष्योपवसन्त्य-थातो महारात्र एव बुध्येते(ध्यन्ते) ॥

End .

अथ वै भवतीष्टं वपया भवत्यनिष्टं वशयाथ पात्नीवते न प्रचरतीति स यत्रैकादशिन्या अनुबन्धस्येष्टं वपया भव-त्यनिष्टं वशया तज्जघनेन गार्हपत्यमौपसदायां वेद्यां स्तम्बयजुर्हरतीदमेव प्रसिद्धं पौरोडाशिकं त्रियजुषा तूष्णीं चतुर्थं पूर्वं परिग्राहं परिगृह्णाति ॥

* * * *

आज्येन दिशो जुहोति पृषदाज्येन वनस्प(तिमाज्यस्य) स्विष्टकृतमाज्यस्येडामवद्यति पृषदाज्येनानूयाजान्यजति सोत्रैव पत्नीः संयाज्यात्रैव समिष्टयजुर्जुहोति सन्तिष्ठते पात्नीवतः ॥

Colophon:

इति बौधायनीये एकादशिनीसूत्रं समाप्तम् ॥

Subject: Bodhāyanaśrautasūtras. (Seventeenth Praśna).

a. Atirātra. 1—4 (1—10) Khaṇḍas.

b. Āptoryāma. 1 Khaṇḍa

c. Paśvekādaśinī 5—7 (11—16) Khaṇḍas

Remarks.—The Ms is in good condition The Ms. is full of scriptorial errors

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2015. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J L Collection No 205 Substance—Paper Size—10¾×4 inches Sheets—14. Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—200 Author—Bodhāyana. Kāṭhakapraśna only.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ सावित्रं स्वर्गकाममश्विन्वीत पशुबन्धे चेश्रीयते षड्ढो तारं हुत्वा यूपाहुतिं हुत्वा यूपं सयजुषं कृत्वा वेदिं विमि मीते वेदितृतीये यजतेति विज्ञायते तस्याः सौमिकं मा- नमेतावदेव नानासौमिकात्प्रक्रमात्तृतीयोऽशः प्रक्रमः स्या- त्तेन वेदिं विमिमीते पदाक्ष्णया पार्श्वमानी पदं तिरः पशुमानेन तयोर्थः कर्णसम्मितः प्रक्रमः स इष्यते पदा- द्वा नवमस्त(द)क्ष्णया तयोस्तु यः कर्णसम्मितः सप्तक- मार्थः । तेन मेया सौमिकी वेदिरग्नीनन्वादध्याद्व्रतमुपे- यादिष्मा बर्हिः सन्नह्य स्तम्बयजुर्हरति इदमेव प्रसिद्धं पौरो०(डाशिकं त्रियजुषा तूष्णीं चतुर्थं पूर्वं परिग्राहं परिगृह्णाति करणं जपत्युद्धन्त्युद्धतादाग्नीध्रस्त्रिर्हरति) ॥

End:

आपः न विभत्स्यात् (बीभत्स्या) यथाब्राह्मण(मेक)·
काम(:) सर्वकामो वा आपां वा इदं सर्वमिति ब्राह्मणं वि·
ज्ञायते ब्रह्म वा आपो यद्(दा)प उपधीयन्ते ब्रह्म वै त
आत्मा धत्त (तदात्मन्धत्ते) ब्रह्मणः (सायुज्यं) सलो·
कतामाप्नोति (य) एतमग्निं चिनुत इति सन्तिष्ठत अ(ा)रु·
णकेतुकः सन्तिष्ठत अ(ा)रुणकेतुकः ॥

Colophon.

अरुणकेतुसूक्तं सम्पूर्णम् ॥

इति बोधायनसावित्रादिचयनसूत्रम् ॥

इदं पुस्तकं शामभट्टस्य ॥

Subject. Bodhāyanaśrautasūtras Kāṭhakapraśna (19th Praśna) which contains the following

1 सावित्रः ॥ 4 समस्त ॥
2 नाचिकेतः ॥ 5 वैश्वसृज. ॥
3 चातुर्होत्रचयन ॥ 6 आरुणकेतुक ॥

Remarks:—The MS. is old and is in good condition

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2016. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Not noticed by Dr Burnell.

Substance—Paper. Size—$10\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{4}$ inches. Sheets—7. Lines—9 or 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—125. Author—Bodhāyana. Sāvitracayana only.

Beginning—Same as No. 2015.

End :

उपहूयमानायामिडायां उपप्रगृह्णन्ति ग्रहमुपहूताया-मिडायामग्नीध आदधाति षडवत्तं प्राश्नन्ति मार्जयन्ते इडोपहूतं ग्रहं यजमानो भक्षयति ॥

  

दक्षिणानां काले दक्षिणाः भवनीयस्य पूष्णो मृत्युग्रहः न सत्रे दक्षिणा नीयन्ते नाचिकेत एव मृत्युग्रहस्स्यादित्येतद-परं अग्निं चित्वा सौत्रामण्या यजेत मैत्रावरुण्याऽमिक्षया वेति तस्यै सायमग्निहोत्रे हुते सायन्दोहः प्रातरग्निहोत्रे हुते प्रातर्दोहः पशुपुरोडाशेन सह श्रपणं असमुदिते चर्या स-न्तिष्ठते सावित्रः सन्तिष्ठते सावित्रः ॥ ६ ॥

Colophon. Nil.

Subject. Bodhāyanaśrautasūtras Sāvitracayana. (Nineteenth Praśna) 1-6 (1—5) Khaṇḍas

Remarks :—The Ms. is in good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम्

2017. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 3753 a. Page 18. Right column.

Substance—Paper. Size—10¾ × 5 inches. Sheets—6 (1-6). Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—85 Author—Bodhāyana. Kāṭhaka-praśna—incomplete.

Beginning.

अथ नाचिकेतस्य प्रसिद्धं क्षेत्रकरण यथा सावि-त्रस्यैतावदेव नाना नात्र लेखा भवन्त्यथ याजुषीरुपदधाति

लोकोसि स्वर्गोऽसीति अञ्जलिनैकाविंशति यथा निपतन्ति तास्त(त्र त)त्रोपदध्याति तदेतदन्यत्रापि प्रकीर्णानां उपधानस्य निदानं यदि प्राङ्कः पञ्च पुरस्तात्पञ्च दक्षिणतः पञ्च पश्चात्पञ्चोत्तरत एकां मध्ये अथ यदि त्रिवृत सप्त पुरस्तात् तिस्रो दक्षिणतः सप्त पश्चात्तिस्र उत्तरतः एकां मध्ये अथ यद्यूर्ध्वाः पश्चात् कोद्यां(द्याः) प्रभृत्यूर्ध्वा(ः) स्वयमातृण्णावकाशादथ यदि प्राची स्वयमातृण्णावकाशात् प्रभृति प्राची स्वयमातृण्णाभ्यः प्रभृति सिद्धमत ऊर्ध्वं स यदीच्छेत् तेजस्वी यशस्वी ब्रह्मवर्चसी स्यादि(मि)ति प्राङ्गाहोतुर्धिष्ण्यादुत्सर्पेदित्याहवनीयसकाशाद्येयं प्रागाद्यशस्वती सा मा प्रोर्णोतु तेजसा यशसा ब्रह्मवर्चसेनेति * * सन्तिष्ठते नाचिकेतस्सन्तिष्ठते नाचिकेतः ॥ ६ ॥

End :

लोकम्पृणयैव द्वितीयामन्याः प्रथमचिनी(ति)वत् पुष्करपर्णादय उत्तरतो लोकं प्र(पृ)णयापवर्ग(र्गो) दीर्घदारुभिर्मञ्चं कृत्वा पृष्टा दिवीतीपुरीषव्यूहनं अन्त्येष्टकोर्ध्वं शतरुद्रियहोमोऽनुशंसनान्तेग्निप्रणयनं हूयमानायां वैश्रवणयज्ञो ब्राह्मणं(णेन) व्याख्यातोऽन्नकामस्य वा सर्वकामस्य वा पर्वणि पर्वणि वैश्रवणयज्ञः सोत्तरवेदिषु क्रतुषु चिन्वीतेति यथा ब्राह्मण तस्यैतद्व्रतमिति यथाब्राह्मणम्मिताश्च व्रतसमुच्चयाः आपोन विभिन्त्स्या[त्] यथाब्राह्मणमेककामस्सर्वकामो वा आपो वा इदं सर्वमिति ब्राह्मणं विज्ञायते ब्रह्म वा आपो यदाप उपधीयन्ते ब्रह्म वै ता आ(दा)त्म(न्) वत्ते ब्रह्मणः सायुज्यं सलोकतामाप्नोति य एतमग्निं चिनुत इति

सन्तिष्ठत आरुणकेतुकः सन्तिष्ठत आरुणकेतुकः ॥

Colophon: Nil.

Subject: Bodhāyanaśrautasūtras. Kāṭhakapraśna (19th Praśna) containing Nāciketacayana, Brahmacit, Sāmasta, Vaiśvasṛja and Āruṇaketuka.

Remarks:—The Ms. is in good condition The other work contained in this Ms. is Bodhāyana Cāturmāsya Kalpa.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2018. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3749. Page 20. Left column

Substance—Paper. Size—10 × 5½ inches Sheets—49. Lines—11 to 15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1600. Author—Bodhāyana. Dvaidhasūtras only.

Beginning

श्रीलक्ष्मिनृसिंह्माय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

उपवसथ इति कथमु खलूपवस(थं) इति जानीयात । सन्ध्यस्वी(स्वि)[क]देवोपपाद्ये(द्यो)[त]थो(थ) सू(पू)रि णा-(नाद)शीति साधु खलु सन्ध्यः साधु खलु सन्धरूपपादनं ननु खलु सन्ध्यः ॥ सूपपादय (यत्पौर्णमासीं यजते तस्य चेदुपम-थोस्तमित आदित्ये) इव सर्वेषां त्वेव सन्ध्यः स ह स्माह बोधायनो यत्रैतदुपवसथो(त) अस्तमित आदित्ये पुरस्ताच्च-न्द्रमा लोहिती भवन्नित्रवादी(दि)याचमप्युत्रमथं विजानीया-दित्यत्रो ह स्माह शालिकी(लीकि)रतिपन्नः खल्वेष भवति स सन्ध्यं वेवोपयादयिषेत पूर्णां वाभियजेत तस्य चेदुप-

वसतोऽस्तमित आदित्ये पुरस्ताच्चन्द्रमा लोहितीभवन्निवो-
दी(दि)यादरं(दारम)ताम्निहोत्रेणेत्युक्त्वा पार्वणेन प्रक्रामेत्
सस्थिते पार्वणेऽग्निहोत्रं जुहुयादिति नु खलु पौर्णमास्या-
मथामावस्यायामिति स ह स्माह बोधायनो दृश्यमान
एवोपवमेश्च दृश्यमानं ए(इत्ये)वश्चैव खलु कुर्यादिति शा-
लीकिरस्ति त्वमपि दृश्यमान उप(व)सथो यत्रैव तद्रात्री-
[त्रि]भिरुपपश्चोऽणुश्चन्द्रमाः परिनक्षत्रमुपण्युषं भवति ॥

End :

बृहस्पतिमवे दाक्षिणानां होम इत्यनुमवनं दक्षि-
णानां जुहुयादिति बोधायनो माध्यन्दिने सवने दाक्षिणा
नि जुहुयाद्दामीत्येवेतरयोः सवनयोः ब्रूयादिति शालीकि
र्हिरण्येन घृतमुत्पुनातीति मन्त्र निरुप्रमेतकृतं स्यादिति
बोधायनस्तूष्णीक इति शालीकिरनुभृते वेद्यै दक्षिणत आ-
हवनीयस्य बृहतस्स्तोत्रं प्रत्यभिषिञ्चतीति मृतं बोधायनस्य
कृष्णाजिनमप्यन्यत्राभिषिञ्चेदिति शालीकिः ❀ ❀

श्वेतमश्वं ददाति श्वेतां वडवां ददाति अश्वमसितञ्च
ददाति गर्भिणीं वडवां ललामं ददात्यनुसूत्रं (नडुहं छत्र)
ददाति त्रयस्त्रिंशतं निष्कान्ददाति सोमदण्डं (चमसं)
ददाति हिरण्मयं चमसं ददाति) राशिकृतं धान्यं
ददाति नखकृतं धान्यं ददातीत्येतानि च नित्यानि च
दद्यादिति बोधायन एतान्येवेति शालीकिरेतान्येवेति
शालीकिः ॥ १८ ॥

Colophon

दशमोऽध्यायः ॥ द्वैधचतुर्थः प्रश्नः ॥ समाप्तः ॥
बोधायनाचार्येभ्यो नमः ॥

Subject : Bodhāyanaśrautasūtras. Dvaidhakalpa. (20-23 Praśnas). The following table will show the division of the four praśnas into Adhyāyas and Khaṇḍas :

No.	Subject.	Praśna	Adhyāya.	Khaṇḍa.	Sheets.
1	दर्शपूर्णमासौ.	I	1—5	1—15	1
2	अग्न्याधेयम्.	,,	6	16—18	10
3	पुनराधेयम.	,,	7	19—26	12
4	पशुबन्धः.	,,	8—10	27—33	15
5	चातुर्मास्यम.	II	1—2	1—6	19
6	अग्निष्टोमः.	,,	3—10	7—26	22
7	अग्निकल्पः.	III	1—6	1—12	32
8	वाजपेयः.	,,	7	13—15	38
9	राजसूयः.	,,	8—10	16—21	39
10	इष्टिकल्पः.	IV	1—4	1—8	41
11	द्वादशाहः.	,,	5—10	9—18	45

Remarks :— The Ms is in a fairly good condition, though the last few sheets are worn out

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2019. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 2525. Page 20. Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 1¾ inches. Sheets—90. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas —1600. Author— Bodhāyana. Dvaidhasūtras only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2018.

Remarks:—The Ms. is in a good condition. This Ms is recent and a copy of No. 2018.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2020. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 206. **Substance**-Paper Size—10 × 4 7/8 inches. Sheets—90(1-41 and 1-49) Lines- 9 or 10 to a Page. Script—Devanāgarī No of **Granthas**—1600 Author —Bodhāyana Dvaidhasūtras only

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2018

Remarks:— The Ms. is in a very good condition It is full of scriptorial errors After the colophon the Pariśiṣṭa treating of Sarvatomukha is given, as follows.—

'अथातः सर्वतोमुखं व्याख्यास्याम । चिन्वीत सर्वतोऽग्निमिति बो-धायनः न चिन्वीतेति शालीकि. अत्राहस्माह मौद्गल्य. पूर्वस्मि-न्नेवाग्निचयः ॥

* * * * *

प्राञ्च एवावभृथमन्वेयुरिति गौतमोऽरण्योस्समारोह इति सूत्रं शालीकि रत्रोह स्माह बोधायनो गृहपतिरेवारण्यो समारोपयेतत इतरे यथार्थं गच्छेयुः ॥ इति श्रीद्वैधसूत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2021. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3799. Page 19. Right column. Substance—Paper. Size—10¾ × 5 inches. Sheets—10.

Lines—8 to a Page. Script— Devanāgarī. No. of Granthas—180. Author—Bodhāyana. Karmānta Kalpa only

Beginning :

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐ ॥

ॐ पञ्चतयेन कल्पमवेक्षेत च्छन्दसा ब्राह्मणेन प्रत्ययेन न्यायेन संस्थावशेनेति । छन्दसेति यद्वोचाम यथान्यायं प्रणीयि(?) (इ)दंपूर्वमिदमुत्तरामित्यथापि मन्त्र एव स्वयं कर्म प्रब्रूत कर्मानुवादी भवति यथैतद्भवति प्रेयमगाद्धिषणा बर्हि रच्छोर्वन्तरिक्षमन्विहि देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णोर्हस्ताभ्यामग्नये जुष्टं निर्वपामीति यच्छन्दसा न शक्नुयात्कल्पयितुं ब्राह्मणेन तच्च कल्पयिषेत ब्राह्मणमुहैर्वेना मन्त्रा न प्रज्ञातान्विदधाति दमनेन करोति दमनेनेति यथापि भवतीषे त्वोर्जेति शाखामाच्छिनत्ति वायवस्थोपायवस्थेति वत्सानपाकरोत्यथाप्यमन्त्राणि कर्माणि विदधाति यथैतद्भवत्यष्टासु प्रक्रमेषु ब्राह्मणोऽग्निमादधीतैकादशसु राजन्यो द्वादशसु वैश्य इत्येवं व्यवस्थावसंयोगात् ॥

End :

अथ पौर्णमासवमृधाभ्यामिष्ट्वाऽऽमावास्यमेव ततः कांक्षे चेदमावास्यायां सद्यस्कालममावास्यां तमथ सारस्वतौ होमौ जुहुयाच्चैवंचमुपमन्दध्यादेवं पूर्णदर्वे(?) एवं वास्तोष्पतियेकथमु खलु पूर्णाहुतिं जुहुयादग्नये पृथिव्यै वायवेऽन्तरिक्षाय सूर्याय दिवे वरुणायाम्भः स्वाहेति जुहुयादथेदं तूष्णीमग्निहोत्रमग्निसंस्कारार्थं द्र(द्दी)ष्टं भवति तदाज्ये

नैव जुहुयादर्वाचीनमवमृज्योर्ध्वमुन्माष्टर्युभे एवं त्ये(?)सायं प्रातरग्निहोत्रे प्रतिजुह्वा मन्यते औपवसतिकायै रात्रेरथ सामिधेनीरनुवक्ष्यन् दश होतारं व्याख्याय व्याहृतीरुक्त्वा-थाहिङ्कुर्यादथानुब्रूयादेतदवानुपूर्व्यं भवति कथन्नु खल्व-ग्न्याधेये सोम इति पूर्णाहुत्यन्तं कर्म कृत्वा शालामध्यवस्य-दीक्षणीयमाग्नेयोऽष्टाकपालोऽनुवर्तेत प्रायणीयमैन्द्राग्ना-श्चादित्यश्च चरुरातिथ्यामग्नये पवमानाय पुरोडाशोऽष्टा-कपालोग्नीषोमीयस्य पशुपशुपुरोडाशमग्नये पावकायाग्न-शुचये प्रातस्सवनीयानन्वारम्भेष्टिरपि वा सर्वाण्येवाग्न्या-धेयिकानि हवींषि परिनिष्ठाप्य शालामध्यवस्येदवमानी-यायामन्वारम्भेष्टिरिति ॥ १७ ॥

Colophon

नवमोऽध्यायः ॥

Subject : Bodhāyanaśrautasūtras. Karmānta Kalpa (24-26 Praśnas) 1-9 Adhyāyas. 1-17 Khandas.

Remaaks:—The Ms. is in good condition After the colophon the following is given:—

'अथेदं पुनराधेयं कियन्नु खलु पुनराधेयं भवतीत्यग्नीनाधाय पापिगा-नभूवमब्राशिषि पुत्रो मे मन इत्येतस्मिंस्त्वे...... ' ॥

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2022. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 207 Substance—Paper. Size—7¼ × 1¼ inches. Sheets—16. Lines 17 to 19 a Page. Script - Deva-

nāgarī. No. of Granthas—700. Author—Bodhāyana. Prāyaścitta sūtras only.

Beginning :

अथातो मन्त्रगणाम्नातानि प्रायश्चित्तानि व्याख्यास्यामः । सर्वत्रोपरिष्टान्मन्त्रकृतं यद्यपस्ताभिपतेद्ब्रह्मप्रतिष्ठा मनस इत्येतया प्रतिष्ठाप्यैतयैव स्रुवाहुतिं जुहुयाद्धुत्वा वा प्रतिष्ठापयेद्धुत्वानन्तरं कर्म कुर्यादेवमन्येष्वतिक्रान्तं कर्म नाद्रियेत यद्यर्थलुप्तं भवति सर्वत्राश्रावितप्रत्याश्रावितवषट्काराणामत्युक्तानुक्तहीनेष्वाश्रावितमत्याश्रावितमित्येतया स्रुवाहुतिं जुहुयात् सर्वत्र देवतोच्चारणेषु भागिनीं देवतामनुच्चारयित्वा योऽन्यामुच्चारयेद्यद्वो देवा अतिपातयानीत्येतया स्रुवाहुतिं जुहुयात् ।

* * * * *

सर्वत्र दार्विकूर्चप्रस्तरविधृतिपरिधिबर्हिःपवित्रवेदोपवेषेष्मद्रव्यसम्भाराणां छेददाहोपघातेषु नाशे विनाशे वाऽन्यं यथालिङ्गं कृत्वा यथालिङ्गमुपसाद्य 'त्वमग्ने अयासि प्रजापते' इत्येताभ्यां स्रुवाहुती(तिं) जुहुयात् सर्वत्र वितते यज्ञकर्मणि ॥ १ ॥

End :

अथ यद्येककपालः परावर्तते प्रजापतेर्वर्तनिमनुवर्तस्वेत्यध्वर्युः स्वस्थाने प्रतिष्ठापयेत् प्रतिक्षत्रे प्रतितिष्ठामि राष्ट्रे विश्वमन्याभि वावृध इत्येताभ्यां यजमानोऽनुमन्त्रयेत ।

* * * *

सर्वप्रायश्चित्तानि जुहुयाज्जयादीनीत्येकेऽभ्यातानीत्येके

राष्ट्रभृत इत्येकेऽमात्यहोमानित्येके छन्दांसीत्येके सौरीदारित्येके तनुरित्येके होतृनित्येके दशात्मकामित्येके पौर्वीरित्येके वैष्णवीरित्येके महाव्याहृतीरित्येके प्राजापत्यानित्येके व्याहृतीरित्येके प्रणवामित्येके सर्वानित्याचार्यः सर्वानित्याचार्यः ॥

Colophon:

इति बौधायनप्रायश्चित्ते तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

Subject:—Bodhāyanaśrautasūtras. Prāyaścittasūtras only 1-3 (27-29) Praśnas.

(a) First Praśna 1—12 Khaṇḍas.

(b) Second „ 1—13 „

(c) Third „ 1—18 „

Remarks:—The Ms. is old and is in a fairly good condition.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2023. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 3795 Page 18. Right column. Substance—Paper. Size—10⅝ × 1⅞ inches. Sheets—5. Lines—10 or 11 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—100. Author—Bodhāyana Twenty-eighth Praśna—incomplete.

Beginning:

श्रीवेङ्कटेशाय परमगुरवे नमः ॥

बोधायनम् ॥ मृगारेष्टिसूत्रम् ॥ अथ वै भवति यः पापयक्ष्मगृहीतः स्यात् यो वा त्रस्येत देवेभ्यः पितृभ्यो गोब्राह्मणेभ्यः स्तेयेनाभिशस्तोऽभिशस्यमानो वा रहस्येष्ट्या यजेतैतयेष्ट्या यक्ष्यमाण उपकल्पयते हिरण्यं तस्याः प्रज्ञात

उपवसथोऽथ प्रातर्हुतेऽग्निहोत्रे पुरा अपां प्रणयनात् गार्हप-
त्ये आज्यं विलाप्योत्पूय स्रुचि चतुर्गृहीतं गृहीत्वाहवनीये
जुहोत्यन्वारब्धे यजमानो येन देवाः पितर इति अपरं
चतुर्गृहीतं गृहीत्वा तस्मिन्नेव जुहोति प्राजापत्यं पवित्रमिति
पुनः चतुर्गृहीत्वा जुहोतीन्द्रः सुनीती सह मा पुनात्विति
अथ पृष्ठ्यास्तीर्त्वाऽपः प्रणीयाग्नये॰ होमुचेऽष्टाकपालमि-
त्यादि दश हविषमिष्टिं निर्वपति ॥

End:

अथैतस्मै नक्षत्राय चरुं निर्वपति यथा त्वं देवानाम-
सि एवमहं मनुष्याणां भूयासमिति निर्वपणकाले यजमा-
नायतन आसीनो यजमानो जपत्यभिनीयैवाहनि निर्वपेत्
उदिते सूर्ये प्रचरेदथैतमदित्यै चरुमथैतं विष्णवे चरुमिति
यजति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञ एवान्ततः प्रतितिष्ठतीति ब्राह्म-
णं वरो दक्षिणा भवतीति विज्ञायते पाकवद्वापसिदथ (प्र-
सिद्धेष्टिः प्रसिद्ध.) पशुः पथिकृत्येष्ट्येष्ट्वा दर्शपूर्णमासाभ्यां
यजेत नक्ष(त्रम)त्रेण द्युतिरातन्त्याय ज्योतिषामयनेनेष्ट्वा पापं
निनु(णु)द ज्योतिष्ट्रमुपजायतेऽपपुनर्मृत्युं जयतीति ह स्माह
बोधायनः ॥ ४ ॥

Colophon: Nil.

Subject: Bodhāyanaśrauta-sūtras (Twenty-eighth) Praśna.
1-4 Khaṇḍas.

Remarks:—The Ms. is in good condition

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2024. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 208. Substance—Paper. Size—7 × 4 inches. Sheets—11 (1-12, 2nd sheet missing) Lines—15 to 17 to a page. Script—Devanāgarī. No of Granthas—270. Author—Bodhāyana. Śulbasūtras only—incomplete.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथेमे अग्निचयास्तेषां भूमेः परिमाणविहारान्व्याख्यास्यामः । अथाङ्गुलप्रमाणं चतुर्दशाणवश्चतुस्त्रिंशत्तिलाः (पृथुसंश्लिष्टा इत्यपरं) दशाङ्गुलं क्षुद्रपदं द्वादशप्रदेशः पृथोत्तरयुगे त्रयोदशिके पदं पञ्चदशाष्टाशीतिशतमीषा चतुःशतमक्षः षडशीतिर्युगं द्वात्रिंशज्जानुः षट्त्रिंशच्छम्याबाहू द्विपदः प्रक्रमो द्वौ प्रादेशावरत्निरथाप्युदाहरन्ति पदे युगे प्रक्रमेऽरत्नावियति शम्यायां च मानार्थेषु याथाकामीति पञ्चारत्निः पुरुषो व्यामश्च चतुररत्निर्व्यायामश्चतुरस्रं चिकीर्षन्यावच्चिकीर्षेत्तावतीं रज्जुमुभयतः पाशौ कृत्वा मध्ये लक्षणं करोति ॥

End :

तासां पञ्चषोडशीरपोद्धृत्य(त्यू)शेषं परिमण्डलं करोति तदुत्तरेण द्रोणचिता व्याख्यातमथ याः पञ्चषोडश्यस्ताभिरन्तरदिक्षु पादानुपधयेच्छिरसः पुरस्तात् (तासां) परिकर्षणं व्याख्यातं प्रभीना सप्तधा विभागः प्रधिमध्यमाः प्रक्रमव्यासा भवन्ति (यदतिरिक्तं सम्पद्यते न) चतुरस्राणामध्यर्धाभियोयुञ्ज्येताऽपरस्मिन्प्रस्तारे पादानां शिरो-

वद्विभाग(ः)शिरः पादवन्न्यासं चिनुयाग्नुषतः प्रस्तारोऽश्चि-
कीर्षेत्कूर्मस्यान्ते तनुपुरीषमुपदध्यान्मध्ये बहुलमेत(देव)-
द्रोणे विपरीतमथ हैक एकविधप्रभृतीन्प्र उगादीन्
ब्रुवते समचतुरस्रानेक आचार्यास्तस्य करणा द्वादशेनेष्टकाः
कारयेत्तासामपध्र्याः पाद्याश्व(था)श्वमेधिकस्याग्नेः पुरुषा-
भ्यासो नारत्निप्रदेशानां प्रकृतौ वा त्रिगुणस्त्रिस्तावोऽग्नि-
र्भवत्येकविंशोऽग्निर्भवतीति तदु(तीत्यु)भयं ब्राह्मणमुभयं
ब्राह्मणम् ॥

Colophon:

इति बौधायनीयशुल्बसूत्रं समाप्तम् ॥

Subject: Bodhāyanaśrautasūtras. Śulbasūtras only. (30th Praśna) 1—8 Adhyāyas. 1—22 Khaṇḍas.

Remarks:— The Ms is in a fairly good condition. Before the colophon an index of Khandas is given in reverse order, as follows:—

'अथापरः पुरुषस्य षोडशीभिः । कूर्मचितं चिन्वीत । श्मशानचितं चि-
न्वीत । अथापरः पुरुषस्य षोडशीभिः । द्रोणचितं चिन्वीत ।
(अथापर पुरुषार्धात्पञ्चदशेन) । रथचक्रचितं चिन्वीतेति ।
उभयतः प्र उगं चिन्वीतेति । प्र उगचितं चिन्वीतेति । अलज-
चित चिन्वीतेति । कङ्कचित एतेनात्मा पुच्छं च व्याख्यातम् ।
अथापरः पुरुषस्य पञ्चमीभि अथ चक्रपक्षो व्यस्तपुच्छः ।
अथापरः पुरुषस्य पञ्चरथः(स्यः) । अथ वै भवति श्येनचितं
चिन्वीत । न खण्डाम्(दु)पदध्यात् । पशुधर्मो ह वा अग्निः ।
अथा(धा)ष्टमाः पुरुषाः प्रथमोऽग्निः । प्राग्वंशः षोडश प्रक्रमा-
यामः । अथाग्न्याधेयिके विकारे नानाचतुरस्रे समस्यन् ।
अथेमेऽग्निचयाः ॥'

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम् ॥

2025. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 209 Substance—Paper. Size—6¼ × 1¾ inches. Sheets—25 Lines—12 to a page Script—Devanāgarī No. of Granthas—300 Author—Bodhāyana. Śulbasūtras only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2024

Remarks.—For Index see Remarks under No. 2024 The Ms. is in a fairly good condition

---

॥ बोधायनश्रौतसूत्रम ॥

2026. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No 359. Page 18 Right column Substance—Paper Size—11⅛ × 5⅛ inches. Sheets—16. Lines—7 or 8 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—200. Author—Bodhāyana Pravarapraśna only

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातः प्रवरान् व्याख्यास्यामः । सप्तानामृषीणाम-
गस्त्याष्टमानां पक्षा भवन्ति । त्रयः पक्षा भृगूणां पञ्चार्षेयाः
वत्साद्विदा आर्ष्टिषेणाश्चत्वार एवाङ्गिरसाः कौमण्डा दीर्घ-
तमा रौक्षायणा गर्गाश्च । गर्गाणां त्र्यार्षेयो विकल्पो विश्वा-
मित्रपक्षे पूरुणाश्चार्षेयाः शुनकवसिष्ठा एकार्षेया अतोऽन्ये
त्रिप्रवरा भवन्त्येतेषु भृग्वङ्गिरसो भिन्नविवाहं कुर्वते न
चेत्समानार्षेया बहवः स्युरिति मतं बोधायनस्येत्यथात

ऊर्ध्वानवयुवृणीतेऽमृतोवाचो होतेत्येव एवोभयो मवत्रा इथः ॥ १ ॥

End

नाराशंसान् व्याख्यास्यामः । आत्रेयवाध्र्यश्ववाधूल वसिष्ठकण्वशुनकमङ्कितियस्करगजन्यवैश्या इत्येते नारा शंसाः प्रकीर्तितास्तान्नपातमित्येषां गोत्राणामुभयेषां पुरोहितप्रवरो गाझो भवतीति विज्ञायते ।

* * * *

विश्वामित्रो जमदग्निः भरद्वाजोऽथ गौतमः अत्रिर्वसिष्ठः कश्यप इत्येते सप्तर्षयः सप्तानां सप्तर्षीणां अगस्त्याष्टमानां यदपत्यं तद्गोत्रमित्युच्यते । भवत्ययाजनीयो यः प्रवरान् स्वानपा(प)ंश्च जानाति मन्त्रब्राह्मणं वेद इत्याचक्षते तस्मा त्प्रवरज्ञाने यत्नस्तु महान् द्विजैः कार्यः श्राद्धविवाहर्त्विजो दैवाहस्तोत्रं गोत्रमूलानि च महाप्रवरं याः सन्तिष्ठते नित्यं पर्वणि पर्वणि स्वाध्यायी ब्रह्मलोके महीयते ब्रह्म लोके महीयत इत्याह भगवान्बोधायनः ॥ ५५ ॥

Colophon

प्रवरप्रश्नः सम्पूर्णः ॥

Subject Bodhāyanaśrautasūtra Pravara Praśna 1–9 Adhyāyas 1–55 Khaṇḍas

1	अथातः प्रवरान्	Adhyāya 1	Khaṇḍas	1—9
2	अङ्गिरसां व्याख्यास्याम	2	..	10—16
3	भारद्वाजाश्चाम्या	.. 3	.	17 —19
4	विष्णुवृद्धाः शठमर्षणः	.. 4	..	20 —30
5	काश्यपान् व्याख्यास्याम.	. 5	,,	31 —34

6	वासिष्ठानेकार्षेयान	Adhyāya 6	Khandas	35 & 36
7	उपमन्यव: औपगव	,, 7	,,	37—48
8	अगस्तीन् व्याख्यास्याम	,, 8	,,	49—52
9	अत्रियाणां त्र्यार्षेय	,, 9	,,	53—55

Remarks—The MS. is in good condition. Before the colophon the following index is given:

' अथात: प्रवरान् ; द्व्यार्षेय । भृगूणाम् । वत्सा:(?) । बिदा: । आर्ष्टिषेणा. । यस्का मित्रयव. । वैन्या । शुनका । सप्त भृगव: । आङ्गिरस । शरद्वन्त । कोमण्डा । दीर्घतमा । औशनसा । कारेणुपालय । वामदेवा । सप्त गौतमाङ्गिरस: ॥ भारद्वाजा: । रौक्ष्यायणा । गर्गा त्रयो भारद्वाजाङ्गिरस: ॥ विष्णुवृद्धा कण्वा. । हारीता । सङ्कृतय: रथीतरा । मुद्गला । कपय: । शुद्धाङ्गिरस: सप्त । अत्रीणां वाग्भूतकानां गविष्ठिराणां (मुद्गला)(?) चत्वारो । [त्रय:] काश्यपा ॥ शण्डिला: । लौकाक्षय चत्वार: काश्यपा । वसिष्ठा. कुण्डिना उपमन्यव पराशरा चत्वार: । विश्वामित्र लौहित विश्वामित्रदेवश्रवस रौकथक (कतारैवस्या)धनञ्जया जानजा घमर्षणकौशिके न्द्रकौशिक पूरणा दश विश्वामित्रा: । अगस्तीनां साम्भवाहानां यज्ञवाहानां सोमवाहानां चत्वार ॥ अत्रियाणां वैश्यानां नाराशसानां त्रय: । '

॥ भारद्वाजश्रौतसूत्रम् (कृष्णयजुर्वेद:) ॥

2027. BHĀRADVĀJAŚRAUTASŪTRAM.

J. L. Collection No. 210. Substance—Paper. Size—9¾ × 4½

inches Sheets—149 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—3725 Author—Bhāradvāja. First fifteen Praśnas—Incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीदक्षिणामूर्तिगुरवे नमः ॥

दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः । आमावास्येन हविषा यक्ष्यमाण एकस्या द्वयोर्वा पूर्वमुद्दविरात्रसनं दो(ह)मन्यपि वा पुरस्तादेव ग्रहे ग्यहे वानुगुप्तं दुग्ध दोहयित्वानुगुप्तेन द-ध्ना(ऽ)तनक्ति सन्ततमविच्छिन्नमभिदुह्य त्योपवसथायदह(ः) पूर्णचन्द्रम(ः) स्यात्तां पौर्णमासमुपवसेच्छुः पूरितेति वा यदहर्न दृश्येता[म]पावास्यांश्चोनो(?)देतेति(?) वा तत्रैषात्य-न्तप्रदेशो वे(?) केचन पौर्णमासीममावास्यां वा धर्मा अनार भ्याम्नायं त उ(दु)भयत्रैव ते क्रियन्ते यज्ञोपवीत्येव देवेषु कर्मसु भवति प्राचीनावीती नित्येषु प्राकृन्यायान्युदक्न्या यानि वा प्रदक्षिणं दैवानि कर्माणि कुर्याद्विपरीतं पित्र्याणि न विहारादपपर्या वर्तेत न यज्ञाङ्गनात्मानमभिपरिहरेदन्य वोत्तरत उपचारो विहारे यत्र क्क च जुहोतीति चोदयेदध्वर्युरे-व जुह्वाज्येनाहवनीये जुहुयादध्वर्युमेव दानादिषु कर्तरि ना-ग्नीध्रं द्वितीयं यत्र क्क चोपतिष्ठतेऽनुमन्त्रयत इति चोदयेद्यज-मान एव तत्कुर्यादेकमन्त्राणि कर्माण्यादिप्रदिष्टा मन्त्रा भवन्ति ॥ १ ॥

End

यत्रैनमामन्त्रयते ब्रह्मन्स्तोष्यामः प्रशास्तरिति तत्प्र-सौति हि देव....तरे तचे प्राह तत्पचप्तुवप्रचयजु(?)र्बृहस्प-तिप्रसूतापुष्पन्त्वा ऋचो मागात तनूपात्साम्नस्सत्याय आ-

.संवसत्या ।

* * *

दक्षिणेन मार्जालीयं दक्षिणेन सदः परीत्यापरया द्वारा सदः प्रविश्यापरेण प्रशास्त्रीयमतिक्रम्य दक्षिणत उपविशे-दित्याश्मरथ्योऽपरेणोत्तरवेदिमतिक्रम्योत्तरेण हविर्धाने द-क्षिणेन मार्जालीयं परीत्य पूर्वया द्वारा सदः प्रवि-श्याग्रेण प्रशास्त्रीयमतिक्रम्य दक्षिणत उपविशेदित्याले-खनः ॥ ४ ॥

Colophon Nil

Subject Bhāradvājaśrautasutras, belonging to Black Yajurveda 1—15 Praśnas. This Ms. adopts a division into Praśnas and Khaṇḍas, as follows :-

Praśna	Khaṇḍas		Subject	Sheets
1	26	दर्शपूर्णमासौ	दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्याम.	1
2	19	Do.	देवस्य त्वा सवितुः प्रसव इति	12
3	18	Do.	ॐ भिक्षापात्रमुपस्पर्शयित्वेयस्य	20
4	20	याजमानम् —	याजमानं व्याख्यास्याम पर्वणि यजमान	28
5	20	आधानम् —	अग्नीनाधास्यमानो योऽश्वत्थ	38
6	18	अग्न्युपस्थानम् . अग्निहोत्रम् & आग्रयणम् —	ॐ अग्न्युपस्थानं व्याख्यास्यामः	47
7	24	पशुबन्ध	पशुबन्धेन यक्ष्यमाणश्शक्रोतारं मनसानुद्रुत्य	55
8	35	चातुर्मास्यम —	चातुर्मास्यैर्यक्ष्यमाण पशु होतारं मनसानुद्रुत्य	66

Praśna	Khaṇḍas	Subject		Sheets
9	19	त्रिष्यपराधप्रा- ग्र्श्चित्तम्	श्रुतिलक्षणं प्रायश्चित्तं वि- ष्यपराधे विधीयते	76
10	22	ज्योतिष्टोम —	वसन्ते ज्योतिष्टोमेन यक्ष्यमाण:	85
11	22	Do	प्रवर्ग्ये सम्भरिष्यन्नुद्गायना- पूर्यमाणपक्षे	95
12	21	Do.	यद्यतिज्यायां श्रोत्रमाज्यम्	107
13	33	D	महारात्रबुध्यन्त आग्नेय- चामीध्रम्	117
14	26	Do.	माध्यन्दिनं सवन रुगारुह्या- स्याम:	134
15	4(?)	Do.	सोमो वंसिष्ठो ब्रह्मा	148

Remarks This Ms ends with the fourth Khaṇḍa of the 15th Praśna The Ms is old and is in a fairly good condition It is full of scriptorial errors

---

॥ कात्यायनश्रौतसूत्रम् (शुक्लयजुर्वेदः) ॥

2028. KĀTYĀYANAŚRAUTASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No [illegible] Page [illegible] Left column Substance —Paper Size 10½ × [illegible] inches Sheets —[illegible] Lines —10 or 11 to a Page Script —Devanāgarī No of Granthas —[illegible] Author —Kātyāyana First eleven Adhyāyas

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातोऽधिकारः । फलयुक्तानि कर्माणि सर्वेषामविशे-
षान्मनुष्याणां वारम्भसामर्थ्यादङ्गहीनाः श्रोत्रियषण्ढशूद्र-

वर्जं ब्राह्मणराजन्यवैश्यानां श्रुतेः स्त्री चाविशेषाद्दर्शनाच्च रथकारस्याधाने नियतं च नाभावादिति वात्स्यो निषादस्थपतिर्गावेधुके(ऽ)धिकृतो वावकीर्णिनो गर्दभेज्या लौकिके भूमौ पशुपुरोडाशश्रपणमप्स्ववदानहोमः शिश्नात्प्राशित्रावदानं त्रैतानिकेषु मन्त्रे मन्त्रार्थत्वाद्दर्शनाच्च नौपासनश्रुतेरधिश्रयणीये मांसप्रतिषेधः ॥ १ ॥

End

ब्रह्मत्वमतो वाग्यतः कर्मणि वर्तमाने हिरण्यवत्स्याहृतायां दक्षिणो(णा)नुगच्छत्या क्रयात्क्रीते प्राङ्नीत्य पूर्वेणानः परीत्यापरेण वा दक्षिणो(णतो)नुगच्छत्या निधाना(त्) दक्षिणाग्नि वाऽपरेण धर्मे स्तम्बयजुर्हरिष्यन्त्याहवनीयदक्षं दक्षिणेनाग्ने वेदिसंहित एव मवत्र प्रागग्नीषोमप्रणयनात्क्रमेण क्रमणो वा संहितस्तत्र देवान्वत्याहवनीये प्रणीयमाने प्रतिरथस्य द्वादशभुवस्त्वग्नौ मवेत्रके स्तीर्णायां यथार्थमेत्याग्नीषोमप्रणयनागोत्तरेण धिष्ण्यां त्वात्वाद्द्रायं पूर्वेणेत्याग्ने दक्षिणतो हुते च सोममादायाग्नी(ग्नि)मन्वति यजमानो वा सोमं हरेदन्यस्मै प्रदायानिहिते यथेतमेत्यास्ते दक्षिणतो हुते च सोममादायाहवनीयं चातीत्यापररात्रेऽग्नीप्र(षोम)प्रणयनवद्दिच्छन्निषुषाः होमः हुत्वा प्रतिहर्तारमन्वारभेत वा दीक्षितः प्रस्तोत्रापन्त्रित एतं ते देवसवितस्तुत सवितुः प्रसव इत्युक्त्वा प्रयेनि(मीति) देवसावितरेतद्बृहस्पते प्रे(इ)ति वा [र]रश्मिना मत्यायेति वा प्रतिमन्त्रं येन प्रवेशनं तस्मिन्सर्पणं पूर्वेण यूपं परीत्यापरेण चेत्प्रश्नास्तुर्दक्षिणत आस्ते परेण धिष्ण्या·

नितरं नेष्टा च विम॰ स्थितमसञ्चरः प्रशास्तृधिष्ण्यं वोत्त-
रेणापत्रमाने स्व॰ स्वपितरं स्व॰ स्वपितरं ॥ ॥

Colophon

कात्यायनसूत्रे एकादशोऽध्यायः ॥

Subject Kātyāyanaśrautasutras, belonging to white yajurveda 1–11 Ādhyāyas

Remarks — The Ms is in very good condition These sūtras with selected commentary have been edited by Dr Weber in the third Volume of his edition of White Yajurveda They are now reprinted with Karkabhāṣya in the Benares Sanskrit Series

---

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2029. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

J L. Collection No [illegible]11 Substance—Paper Size—9¼ × 3¼ inches Sheets 224 (1-232, sheets 146-149 151 and 225-227 are missing). Lines -11 to Page Script—Devanāgarī. No of Granthas -6700 Author -Siddhāntin Complete.

Beginning

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ अथैतस्य समाम्नायस्य विताने योगापत्तिं
वक्ष्यामः ॥

अथनिपातः शुभमङ्गलार्थः शास्त्रादौ प्रयुज्यते । अका-
रो वै सर्वा वागिति वचनात् । अकारस्य ... सर्वान्वर्णान्
ब्रूयादिति शिक्षायां वचनाच्चाकारस्य मङ्गलार्थत्वं तथाऽका-
रस्याप्यकारोदयत्वान्मङ्गलभावः । समाम्नायविशेषणार्थं-

मेतस्येत्युच्यते । अस्ति कश्चित्समाम्नायविशेषोऽनेनाचार्येणाभिप्रेतः शाकलको वा बाष्कलको वा महानिवित्पुरो ऋगादिभिस्तस्यैव परिग्रहः कथं स्यात् । न सर्वेषां समाम्नायानामिति । अथ वा एतस्येत्यत्र वीप्सालोपो द्रष्टव्यः ॥ एतस्यैतस्य समाम्नायस्येति । एवमृग्वेदे सर्वे समाम्नायाः सर्वे सगृहीता भवन्ति । तथा सत्येतस्यातिवचनं वीप्सार्थमित्युक्तम् । तेन किं सिद्धं भवति— एतेनैव समाम्नायेन प्रारब्धं कर्म समापयेदिति । इतरथैतस्मिन्यज्ञे शाकलेन किञ्चित्कृत्वा पु ...चित्बाष्कलकेन वान्येन वा कुर्यात् तस्मा भूदिति ताण्डकेति वचनम् । येनोपक्रमः स्यात्तेनान्तं गच्छेदेषः प्रयो—धर्म इति । अस्येति लघुना सिद्धेप्येतस्येति गुरुनिर्देशः समाम्नायः पूजाकरणार्थम् । अथवातु....शाकलयसंहिता समाम्नायस्य परिग्रहार्थं तेन किं सिद्धं भवति वृषाकपौन्यैस्व(!)......रित्यत्राकारलोपार्थम् । इतरथा पदसमाम्न यः परिगृहीत इति कृत्वा अकारस्य लोपो न भवति । तस्मा भूदिति । समाम्नायस्येत्यृग्वेदसमाम्नायनिर्देशः कृतः । उत्तरत्र कर्मचोदनायां होतारमिति एतावन्मात्रहोतृकामिति वचनाद्वेदस्मिन्छ्रा... विधीयमानं होतृकर्मेत्यवगम्यते श्रुतौ च सिद्धम् । ऋग्वेदेन होता करोतीति । तस्मादृग्वेदसमाम्नायस्येति सिद्धम् । किञ्चान्यदुत्तरत्र ऋचामादिग्रहणाद्यजुषां कृत्स्नशः पाठात्साम्नामनभ्यसनदर्शनाच्च यदि साम नाधीयादिति तस्मादृग्वेदसमाम्नायस्य परिग्रहमिद्धम् । यत्र

इति लघुना सुखज्ञेयेन शब्देन सिद्धेऽपि वितानवचनं सर्वेष्वग्निषु विहृतेष्वेव सर्वं कर्तव्यमित्येवमर्थम् । इतरथा तस्यै तस्यै देवतायै पूर्णाहुतिं जुहुयादित्यत्र प्रयोजनाभावाद्दक्षिणाग्नेर्विहरणं न स्यात्तथा पौर्णमासीमेव यजेत भ्रा[त्य]तृव्यवानमावास्यामित्यत्र पिण्डपितृयज्ञस्याहवनीयस्य वा तान्मा भूदिति । तत्रापि विहृतेष्वेव कर्म कर्तव्यमित्येवदर्थम् । योगापत्ति योगस्यापत्तिर्योगापत्ति तां योगापत्तिमिति अयमृग्वेदसमाम्नायः क्वचित्सामिधेनीसंज्ञं योगमापद्यते । क्वचिन्मरुत्वतीयसंज्ञं तां तां वक्ष्याम इति तस्यात्तत्र विधानादेव सिद्धेऽपि इह योगापत्तिमिति वचनं नियमार्थं कथं योगः क्रम इत्यनर्थान्तरम् । अथ वा योगः सङ्घातः इति यथा । अथैतेषामह्नां योगविशेषान्वक्ष्याम इत्यत्र सङ्घातविशेषा इति योगापत्त्यमात्रमेव वक्ष्यामो नान्य विकारमिति तेन किं सिद्धं भवति वक्ष्यति छन्दोगप्रत्ययं स्तोमस्तोत्रिय इत्यत्र । छन्दोगस्तोत्रिये त्वक्षरविपर्यासं पदविपर्यासं यदि कुर्युस्तत्रास्माभिरादरो न कर्तव्यः । ऋचामेव विपर्यासे आदरः कर्तव्य इति नियम्यते । एतस्य विताने योगापत्तिमिति पदत्रयेण योऽर्थः साध्यते स एतस्मिन्ननारभ्यमाणे न लभ्यते तस्मात्सूत्रारम्भः क्रियते ॥

End

पाराशर्येति । पराशरवच्छक्तिवदिति । कुण्डि॰ डिवेति । कुण्डिनवान्मित्रावरुणवद्वसिष्ठवदिति । अगस्त॰हेति । इध्मवाहवदृढच्युतवदगस्त्यवदिति । सोमहोते । सोमवाहव·

ढच्युतवदगस्त्यवदिति। मप(अथ य)दि० स(मे)ति। पुरू-रवोदिळावन्वदित्यध्वर्युः। इति स० ..।एतस्मिन्काले दक्षि-णाहेष्विस्यत्रैव सत्राणाम(द)क्षिणत्वे सिद्धेऽपि पुनरिह वचनं सदक्षिणानामपि प्रतिषेधार्थम्। प्रत्यपकेभ्यो यद्दातव्य तद्भ्रियत इति। अन्यो०क्षिणः। प्रज्ञातदक्षिणे(ण) इत्यनु-व्यमानं सहस्रदक्षिणस्यानुवृत्ति . ..तन्माभूदिति प्रज्ञा-तदक्षिण इत्युच्यते। अपरं प्रज्ञातदक्षिण इति वर्णयन्ति। बृहस्पतिसववाजपेयादय प्रतिप .. ....दक्षिणमन्यो वा क्रतुः प्रजातदक्षिणः पृष्ठशमनीयो भवति। एवं प्रति दक्षिणावृ(व)ता पृष्ठानि शमयेरन्निति ...ज्योतिष्टोमः पृष्ठशमनीयो भवति तदा तस्यापि प्रज्ञातदक्षिणस्वाद्वादश-शतदक्षिणत्वमेव .. . इतरथा ज्योतिष्टोमपृष्ठशमनाय इत्यविधानं ज्योतिष्टोमस्य पृष्ठाशमनीयत्वे सहस्रदक्षिण-त्वमेव स्यात्तन्माभूद्द्वादशशतदक्षिणत्वं वा कथं स्यादित्ये-तदर्थमेतदारभ्यते ॥

Colophon

इत्याश्वलायनसूत्रव्याख्यायां सिद्धान्तिकृतायां

द्वादशोऽध्याय ।

कृष्णार्पणमस्तु ।

संवत् १६९३ समये मार्गशीर्षवदि दशम्यां भृगुवासरे वना-गा(?)गुपनामकेन नारायणेन लिखितमिदं पुस्तकं स्वार्थं परार्थेऽच ॥

श्रीमत्कुम्भीरराजभारतीदीक्षितानामिदम् ॥

Subject : Āśvalāyanaśrautasūtravyākhyā—a commentary on

these sutras belonging to Ṛg veda. 1—12 Adhyāyas.

Remarks —The Ms is very old and is in a fairly good condition. The Ms is dated Samvat [illegible] or 15[illegible] A D The scribe is one Vetīva(?) Nārāyana The Ms originally belonged to one Gambhīrarājabhāratīdīkṣita It is one of the oldest Mss found in this collection

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2030. ĀSVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No [illegible] Page [illegible] Left column. Substance—Palm leaf Size—[illegible] × 1⅞ inches Leaves—[illegible]74 Lines—[illegible] or [illegible] to a Page Script—Grantha. No. of Granthas [illegible] Author—Nārāyaṇa Complete.

Beginning

श्रीगणाधिपतये नमः ॥

स्व(सं)ज्ञानानन्दमूर्तिः सकलदिगतिगः
सद्दासनत्रमृग्यः(नन्यः)
सर्वस्मात्स्वप्रकाशः स्थिरचरनिलयः
प्रत्यगात्मासदेह.(त्मा सदैव) ।
श्रौतस्मार्तक्रियार्थ(त्मा) श्रुतिमनन
निदिध्यासवैराग्यलब्धः(भ्यः)
स ब्रह्मा विष्णुरीशः सकलमपि
जगत्सर्वदाव्यादसौ नः ।

ग्राम्यांपराग(गुणदोषवि)निर्मुक्त स्वप्रकाशमनाकुलम् ।
गम्भीरबाधमानन्द नमामि ब्रह्म शाश्वतम् ॥

आश्वालायनसूत्रस्य भाष्यं भगवता कृतम् ।
देवस्वामिसमाख्येन विस्तीर्णं मदनाकुलम् ।
तत्प्रसादान्मयेदानीं क्रियते वृत्तिरीदृशी ।
नारायणेन गार्ग्येण नरसिंहस्य सूनुना ।

ॐ अथैतस्य समाम्नायस्य वितानं योगापत्तिं वक्ष्यामः ॥

लोके यानि प्रत्याम्नायप्रयोगशास्त्राणि स्मर्यन्ते तान्यनुष्ठानौपयिकतयाऽध्ययनविध्याक्षिप्तत्वात्प्रत्याम्नायमन्त्वं प्रतिपन्नानि । तत्राङ्गाङ्गिनोरनुष्ठानक्रमानन्तर्यमथशब्दो द्योतयति । एतस्य(स्ये)[वे]ति शब्दो निर्दिश्यमान[न]रोरुक्कुन्तापवालखिल्यमहानाम्न्यैतरेयब्राह्मणसहितस्य शाकल्य(ल)स्य वाष्कलस्य (वा)ऽम्नायद्वयस्याश्वैवा(तदा)श्वलायनसूत्रं नाम प्रयोगशास्त्रमित्यध्येतृप्रसिद्धं व(मस्व)न्धविशेषं द्योतयति । समाम्नायस्येत्युच्यते, एतस्यैव सम्यगभ्यासयुक्तस्येदं शास्त्रं नि(न) खिलानां सम्यगभ्यासविमुक्तानामिति । वितता अग्नयो यस्मिन्निति श्रौत(तं) कर्मजातमग्निहोत्रादि वितानशब्देनोच्यते । समाम्नायस्य वितान इति विशेषणाच्छ्रौतस्यैव खिलरहितत्वं गार्ह्येषु सखि(ल)त्वमेवेति ज्ञायते । योगापत्तिः (प्रयोगापत्तिः) प्रयोगपरिणतिः । प्रयोगस्वरूपमित्यर्थः । तां वक्ष्याम इति ब्रुवन्निदमेव शास्त्रप्रतिपाद्यमिति दर्शयति ।

End

नमो ब्रह्मणे० ॥ आरब्धं शास्त्र परिसमाप्य ब्रह्मणे नमस्कारं कृतवानाचार्यः । ब्रह्मनाम सामाभिप्रेन्थाग्भे

श्रोकाभ्यां नमस्कृतं संज्ञानानन्दमूर्तिरित्यादिनोत्तरेण च [द]ता(त)दाविहायां(भोवां)पायश्च तत्रैवोक्तः । श्रौतस्मार्तक्रियात्मन् श्रवणमननविदिध्यासनवैराग्यलभ्य(लक्षणलक्ष्य) इति । तत्र श्रौतस्मार्तक्रिया प्रसिद्धा । आत्मश्रवणादीन्यवरूपाणि ।

* * * * * *

एवं ब्रह्मणे नमस्कृत्य स्वाचार्येभ्यो नमस्कारं कृतवान् । योऽयमस्य शास्त्रार्थसम्प्रदायाविच्छेदादस्माभिरधीतेन पुनः स्वमनीषितयोत्प्र[पित]क्षित इति भगवतो निदर्शनमनेनेति नमस्कारेण नमः शौनकाय नमः शौनकायेति (भगवानाचार्यः स्वाभिमतज्येष्ठं शौनकाचार्यं नमस्करोति) चतुष्कृत्वो द्विरुक्तिः शास्त्रसमाप्तिसूचनार्था ॥ १२ ॥

Colophon

इत्याश्वलायनसूत्रवृत्तौ नारायणीयायां द्वादशोऽध्यायः ॥

नारायणाय गुरवे सप्तश्रौतार्थ(वदिने) ।
(अर्थं) प्रथयते नित्यं नमस्तस्मै महात्मने ॥

हरिः ॐ । सर्वधारिसंवत्सरम् । अनन्तन लिखितम् ॥
पुरट्टाशिमासं सम्पूर्णम् ॥

Subject. Āśvalāyanaśrautasūtravṛtti—a commentary on the Āśvalāyanaśrautasūtras belonging to Ṛg-veda 1—12 Adhyāyas.

Remarks.—The Ms. is in a very good condition. This commentator is Nārāyaṇa, son of Narasiṁha of Gārgya family. He is later than the other commentator Devasvāmin. The scribe of this Ms. is Ananta.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2031. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No 8978 Page 13 Left column

Substance—Palm Leaf Size—15 × 1 inches Leaves—107 Lines—8 to a Page Script—Telugu No of Granthas —7000 Author—Nārāyaṇa First Nine Adhyāyas—incomplete

Beginning—Same as No 2030

End

हिर + श्वयोः ॥ प्रकाश्य प्रदीप्र कुण्डले इति केचित् । तौ सुवर्णमयौ दातव्यौ । अश्वयोराश्वयेवमित्यर्थः एवमत्र सर्वत्र चतुर्थ्यर्थे षष्ठी ॥ राज+स्थातुः । राजतौ रजतमयौ प्राकाशावित्यर्थः । [अस्ते तु] ॥ द्वादश + ब्राह्मणः ॥ षष्ठ्यौ द्यः पञ्चवर्षास्ता[म]गर्भिणीर्दद्यात् ॥ वशा + रुणस्य ॥ प्रजननामप्रथा ॥

  

उशान + (यजेत ॥ उशनसस्तोमो नामैकाहः । पुनस्तोम) इति चास्यैव संज्ञा गरो विषं गरो गीर्णो येन स गरगीर्णः (यो बहुप्रतिग्रहादिना पापाभिप्रवादात्मानं गरगीर्णमिव मन्यते स एतेन यजेत) ॥

Colophon (Leaf No 100)

इत्याश्वलायनसूत्रवृत्तौ नारायणीयायामष्टमोऽध्यायः ॥

श्रीनृसिंहाय नमः ॥

Subject Āśvalāyanaśrautasūtravṛtti—a commentary on Āśvalāyanaśrautasūtras 1—9 Adhyāyas

Remarks :—The Ms is in a decaying condition This Ms abrup-

tly ends in the 1st Sūtra of the 5th Khaṇḍa of the 9th Adhyāya. This MS. is said to have been 'written about the end of the 17th century', according to Dr. Burnell.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2032. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 1008. Page 13. Left column. Substance—Paper. Size—11 × 4 inches. Sheets—70. Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2175. Author—Nārāyaṇa. First and second Adhyāyas only.

Beginning:—Same as No. 2030.

End:

चातुर्मास्यानि वा पुनश्चातुर्मास्यानि वा पुनः ॥ २० ॥

चातुर्मास्यैर्वेति वक्तव्येऽन्यथा वचनं नेमानि तदङ्गभूतानीति ज्ञापयितुम् । तेन पुनरपि तान्येवाभ्यसितव्यानीति गम्यते । अभ्यासपक्षे समाप्तावपि नैव पशुसोमौ कर्तव्यौ । तस्य पक्षस्य पूर्वाभ्यां सह वैकल्पिकत्वात् । वरुणप्रघासेषूह उच्यते । अग्निद्वित्वाभावादग्निवाचिनामनूहः । 'घृतवतीम' इत्यत्र 'अग्नी आग्नेयेथां विश्ववारा' इत्यूहः । 'वेदोसि' इत्यत्र वेदविषयाणां पदानामूहः । अन्यदप्येवं रूपमस्ति चेत्तदन्वेषणीयम् ॥ २० ॥

Colophon:

इत्याश्वलायनसूत्रवृत्तौ नारायणीयायां द्वितीयोऽध्यायः

Subject. Āśvalāyanaśrautasūtra Vṛtti on the First and Second Adhyāyas.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2033. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 4107. Page 10. Left column.

Substance—Paper. Size.—13 × 8 inches. Sheets.—51. Lines—10 or 12 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas—2175. Author.—Nārāyaṇa. First and Second Adhyāyas only.

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2032.

Remarks.—The Ms. is very old and is in a decaying condition. Dr. Burnell says that this Ms. has been "written about 1700 A. D."

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2034. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

J. L. Collection No. 212. Substance.—Paper. Size.—10 × 13 inches. Sheets.—18. Lines.—10 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas.—450. Author.—Nārāyaṇa. First Adhyāya—incomplete.

Beginning.—Same as No. 2030.

End.

एतमाज्यानि दर्शनम् ॥ २१ ॥

यदिदं याज्यायाः पुरस्ताद्वागुक्तस्य आदौ (याज्या)-

न्तं च स्तुतिः तस्या उपरिष्टाद्वषट्कारस्तस्य चादौ स्तुति

स्ततोऽनुमन्त्रणं एतयाज्यारूपनिदर्शनम् । ...... ॥

Subject Āśvalāyanaśrautasūtravṛtti 1—5 Khaṇḍas of the first Adhyāya only

Remarks — This MS. abruptly ends in the middle of the commentary on the 5th Khaṇḍa of the first Adhyāya. The MS. is in a decaying condition.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2035. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVYAKHYA.

I. L. Collection No. 213. Substance—Paper. Size—9½ × 3¾ inches. Sheets—114 (1-124, 111 to 120 missing). Lines—6 or 7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1240. Author—Nārāyaṇa. Third Adhyāya—incomplete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ विध्यपराधे प्रायश्चित्तिः ॥

प्रायश्चित्तिरित्यधिकारोऽयं आऽध्यायसमाप्तेः । (विधि-शब्देन विहितमुच्यते ।) अपराधोऽन्यथाकरणमकरणं वा । विहितस्यान्यथाकरणेऽकरणे च प्रायश्चित्तिः क-र्तव्या । प्रायो विनाशः चित्तिः सन्धानम् । वि-नष्टसन्धानं प्रायश्चित्तिरित्युक्तं भवति ॥ विध्यपरा-धे प्रायश्चित्तिरिति वचनादपाये सति तदर्थतया वि-हितमस्ति चेत्तदेव कर्तव्यं । नास्ति चेद्याहृतिहोमः कर्त-व्यः । 'तस्मादेषैव यज्ञे प्रायश्चित्तिः कर्तव्ये'ति वचनात् । 'विध्यपराधे' इति वचनाद्विधिसम्वादेन प्रायश्चित्तिनां-

स्ति। यथा यदि वास्याग्निहोत्र उपसन्न इत्यन्तरागमननिषे-
धावसरे यजमानस्यान्तरागमनमवि(नं वि)हितमपरेण वेदि-
मतिव्रज्येति तस्मिन् गमन इत्यर्थः । कालस्तु प्रायश्चि-
त्तानां नैमित्तिकत्वात् निमित्तानन्तर [मिति] कर्तव्यमित्यु-
त्सर्गः ॥

End

॥ अप्सु चेदविवेकः ॥

अथापेवाविवेकः स्त्रादिग्रासु क्षारासु च इमा भोज-
नीया इमा अभोजनीया इति एवंरूपो विवेको न कार्यः।
या अशुद्धा आपस्ता वर्जयेदेव ॥

एतत्सांवत्सरिकं व्रता(तं) यावज्जीविकं वा ॥
पूर्वं य(वेव)द्विकल्पप्रतिभासे हेतुर्द्रष्टव्यः ॥

अग्नावनुगतेऽन्तराहुति(र्ती) हिरण्य उत्तरां
जुहुयात् ॥
(आहुत्योरन्तराऽग्नावनुगत सति हिरण्यं निधाय तस्मिन
द्वितीयामाहुतिं जुहुयात्। हिरण्य एव यथासम्भवं शेष-
कार्याणि कुर्याच्च पुनरग्निरुद्धर्तव्यः। अस्यामोऽस्याग्रपरि
समाप्त्यर्थः ॥ १४ ॥

Colophon Nil

Subject. Āśvalāyanaśrauta-sūtravyākhyā on Vidhyaparādha-prāyaścitta 10—14 Khaṇḍas of the first Adhyāya

Remarks — The Ms is in good condition At the end of this Ms there are four sheets (121—124) dealing with Āśauca.

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2036. ĀSVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

J L Collection No 211 Substance Paper Size—9¼ × 4 inches Sheets—52 (151 – 205) Lines —9 to a Page Script —Devanāgarī. No of Granthas—1000. Author—Nārāyaṇa. Fifth and Sixth Adhyāyas - incomplete

Beginning

(॥ अवान्तरेळां॰ उपह्वयस्वेत्युक्त्वा ॥ अवान्तरेळा-प्राशनविधानमत्र क्रमार्थं । आचमनविधानं नियमार्थं+ते-नेदानीमिळाभक्षणं नास्तीति ज्ञायते । इदमप्यनेन ज्ञायते-प्रकृतावव(ा)न्तरेळाप्राशनं च कृत्वा पश्चाच्छौचार्थमाचमनं भवति न तयोर्मध्ये पीति । 'अध्वर्य उपह्वयस्व' त्युक्त्वाः (क्त्वा) भक्षयेदित्यनेनात्र चत्वारोऽर्थास्सूचिता भगवता सूत्रकारेण । तत्रायमेकोऽर्थः 'नानुपहूतेन सोमः पात-(व्य । न)व सोमपीथेन हव्यको भवती'ति वचना-दुपहूतेनैव सोमो भक्षयितव्य इत्यपरोऽर्थः । उपहव-याचनं कर्मनामधेयेन सम्बध्यते 'न (ना)पहु(ह्व)यस्वे'त्येव-मन्तेन वाक्येनेति ॥

End

पशु॰ पातान् ॥ निपातानामेवं प्रकारः । 'मेद उद्धृतं पार्श्वतश्शोणित' इति ये पशो(शु)समवेताभिधायिनो द्रव्यान्तरसमवेताभिधायिनो मन्त्रमध्ये निपतितास्ते नि-पाता इत्युच्यते । तानाज्येन क्रियमाणे पशुवत्क्रियायां पशुवदेव ब्रूयादित्यर्थः ॥ यस्यानु॰ कुहूः ॥ यस्य देविका हवि(वीं)ष्यनुनिर्वपेयुः अन्वायातयेयुरित्यर्थः,

तदा धात्रादयः पञ्च देवता यष्टव्याः । ते यागा देविका इत्युच्यन्ते स्थानोपदेशश्चान्वायत्य(त्वं स्पष्टय-ति ॥)

Subject Āśvalāyanaśrautasūtravṛtti Adhyāya V 6 to VI 11

Remarks — The Ms is in a fairly good condition This Ms abruptly begins with the middle portion of the commentary on the Sixth Khaṇḍa of the Fifth Adhyāya and breaks off in the middle of that on the 11th Khaṇḍa of the Sixth Adhyāya

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2037. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

J L Collection No 215 Substance —Paper Size —9¾ × 4⅜ inches Sheets—106 Lines —10 to a Page Script — Devanāgarī No of Granthas—2755 Author —Nārāyaṇa. Uttaraṣaṭka only

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

मन्त्राणाम् ॥ अधिकारोऽयम् । अ(आऽ)ष्टमाध्यायप-रिसमाप्तेः यदत्र वक्ष्यते तन्मंत्रविति वेदितव्यम् । उक्ता+मदः ॥ एकाहप्रभृत्या मवत्सर्गादित्यादिना यथा सुत्योप-सद इत्येवमन्तेन दीक्षाः मन्त्राणामुक्ताः । उपसदः चतुर्वि-शतिः संवत्सर इति मन्त्राणामित्युक्ताः । तत्र वचनं प्रकृति-प्राप्तदीक्षोपसदस्सङ्ख्यानिवृत्त्यर्थं तत्र मन्त्राणामित्यवच-नात् ॥

End

॥ नम आचार्येभ्यः ॥ ब्रह्मणे नमस्कृत्य स्वाचार्येभ्या नमस्कारं कृतवान् योऽयमस्य शास्त्रार्थः स सम्प्रदायाविच्छेदादस्माभिरधीतेन पुनः स्वमनीषितयोत्प्रेक्षित इति भगवतो दर्शनमनेन नमस्कारेण नमः शौनकाय नमः शौनकायेति चतुष्कृत्वो द्विरुक्तिः शास्त्रसमाप्तिसूचनार्थः ॥ १२ ॥

Colophon

इत्याश्वलायनसूत्रवृत्तौ नारायणीयायां द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

नारायणाय गुरवे सप्तश्रौतार्थवेदिने ।
अर्थं प्रथयते नित्यं नमस्तस्मै महात्मने ॥

हरि ॐ ॥ शुभमस्तु ॥ कर्मब्रह्मणे नम ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

Subject Āśvalāyanaśrautasūtravṛtti 7-12 Adhyāyas

Remarks — The Ms is in good condition The readings in this and other Mss Nos 2030—2038 are slightly different from and better than those found in the printed Volume available in the Poona Ānandāśrama Series

---

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2038. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No 9131 Page 13. Left column

Substance—Palm leaf Size—16½ × 1¼ inches. Leaves—149 Lines—7 or 8 to a Page Script—Telugu No of Granthas—5500 Author—Ṣaḍguruśiṣya First Nine Adhyāyas—incomplete

Beginning

·····सूक्तग्रहणं न भवति ॥ अधिके तृचं सर्वत्र ॥ प्रतीयादित्येव । पाद इति च सूक्तादौ च सर्वत्राधिके पादे तृचं विद्यात् । अग्न आ याहि वीतये गृणानः प्रेतां यज्ञस्य शम्भु वा ॥ युवां सर्वत्रेति सूक्तादावेव भु(?)दिति । जपानुमन्त्रणाप्यायनोपस्थानान्युपांशु ॥ प्रतीयादित्येव । सर्वत्रेति च । अनुशब्दोऽभेरप्युपलक्षणं अभिमन्त्रणस्यापीष्टत्वात् । जपादिना चोदितो मन्त्रो जप । करणे हि व्यथजपोरित्यप् अनुमन्त्रणेषु ल्युट् च मन्त्रवाच्यार्थस्मृतिपूर्वकं अग्नि अमनस्कमुच्चारणमनुमन्त्रणम् ॥ ईक्षणादिकमेतदभिमन्त्रणम् ॥ आङ्गः सम्मर्शनादिकमेतदेवाप्याचमनं तद्वत्‌ प्रणतिस्थानसंयुक्तमुपस्थानं परानभिव्यक्तोच्चारणमुपांशु । तत्र नमः प्रवक्त इत्यादिर्जपः वा गोज इत्यनुमन्त्रणम् । अंशोरंशुष्ट इत्याप्यायनं शम्यपसून्मे पाहीत्युपस्थानामित्यादि सर्वत्रेत्यनुवृत्तेर्मन्द्रेण प्रातः सवनं मध्यमस्वरेणेदं सवनमुत्तमस्वरेणेदं सवनामिति विशेषविहिताः सवनस्वरा अपि जपादिषूपांशुत्वेन बाध्यन्ते ॥ मन्त्राश्च कर्मकरणाः ।

End

॥ यथा नित्या निविदोऽभ्युदियात् ॥ एको तृच इति मोक्तस्थाने तु निविद्भवेत । अत्राव···जेसम(?) यथा यथाव वाम्ते स्युः । सूक्तं तास्त्यवक्तपूर्वका ॥ उक्तानि चातुर्मास्यानि । वक्ष्यमाणधर्मार्थमिदं युञ्जन्तीति योजनं पशोः कार्यं दक्षिणयो(णो)त्तरयोर्भेवेत मध्यमेनैव प्रयोगोऽत्र

विरुध्यते ।

नियोजनं पशोः कार्यं दक्षिणोत्तरयोर्भवेत् ॥

परिध्योर्मध्यमेनैव प्रयोगोऽत्र विरुध्यते ।

योजनविवधेति(?) नियुञ्जीतेति शब्दिताः ॥

वैश्वदेव्या स्थाने प्रथमं पृष्ठ्याहः स्यात् ।

पृष्ठकार्यमहस्स्थाने वैश्वदेव्या विधीयते ॥

Colophon (Leaf No 152)

इति षड्गुरुशिष्यविरचितायामाश्वलायनसूत्रवृत्ता-

वभ्युदयप्रदायामष्टमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ हरिः ॐ ॥

Subject Āśvalāyanaśrautasūtravṛtti, otherwise known as Abhyudayapradā 1—9 Adhyāyas

Remarks :— The Ms. is in a decaying condition. The first five leaves of this Ms are almost broken away. On the sixth leaf this Ms. abruptly begins with the commentary on the 19th Sutra of the first Khaṇḍa of the first Adhyāya It breaks off in the commentary on the fifth sūtra of the second Khaṇḍa of the ninth Adhyāya

About the author of this work Dr. Burnell observes that "Saḍguruśiṣya (is) generally identified in South India with a Śankarācārya Prof Weber shows that he must have lived about 12th century" If Weber's view is correct, the identity of this commentator with the famous Saḍguruśiṣya, the commentator on Ṛg-vedasarvānukramaṇī, seems to be plausible While giving the contents of this work chapter by chapter, Dr Burnell adds — "(In this work) I have noted quotations from Āpastamba and Śaunaka only The opinion of 'others'

is frequently given as regards the division of the Sutras, but without mentioning names "

॥ आश्वलायनश्रौतसूत्रवृत्तिः ॥

2039. ĀŚVALĀYANAŚRAUTASŪTRAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No 1060 Page 13 Right column

Substance—Paper Size 10 × 5 inches Sheets—90 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—1020 Author—Ṣaḍguruśiṣya First and Second Adhyāyas—incomplete

Beginning—Same as No 2038

End

शुद्धिकामो वा ॥ एतामिष्टिं कुर्यादिति शेषः । एत-च्छुद्धिकामकर्तव्यत्वमेव यज्ञगाथया द्रढयति— तदेषाभी० मिति । पुक्तमर्थरूपमभिप्रगीयते । आत्माऽस्नायते वैश्वानरि-ष्टातपर्वो(न्यौ) वक्ष्यमाणे द्वे इष्टी वैश्वानरस्य विमतानापन्न-भोजने व्रतानिपात्रौ(पत्तौ) व्रतपतय इति च । ऋतानृतो वम न्तादिषु दशपूरुषं दशपूरुषयुक्तं स्व वंशं पुनाति शोधय-ति । किम्पुनरिहात्मानम् । वर्षकामेष्टिः कारीरीष्टिः ॥ वक्ष्यत इति शेषः वर्षं यः कामयते तस्य कारीरीष्टिः ...॥

Colophon (Sheet No 90).

इति षड्गुरुशिष्यविरचितायामाश्वलायनसूत्रवृत्तावभ्युदयप्रदायां प्रथमोऽध्यायः ॥

Subject: Āśvalāyanaśrautasūtravṛtti otherwise known as Abhyudayapradā 1 and 2 Adhyāyas

Remarks — The Ms is in good condition The Ms abruptly begins with the commentary on the 19th Sutra of the first

Khaṇḍa of the first Adhyāya and ends with that on the 1st Sūtra of the 13th Khaṇḍa of the 2nd Adhyāya.

॥ शाङ्खायनश्रौतसूत्रपद्धतिः ॥

2040. ŚĀNKHĀYANAŚRAUTASŪTRAPADDHATIḤ.

T. S Collection No. 535 Substance—Paper. Size—9 × 4 inches Sheets—61 Lines—9 or 15 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas—8371 Author—Nārāyaṇa First four Adhyāyas only

Beginning

कौषीतकिं प्रणम्यादौ शङ्करं पद्मजोद्भवम् ।
शङ्खचक्रधरं (विष्णुं) शाङ्खायनमुनिं प्रभुम् ॥
अस्मद्गुरुमतं सर्वं सम्प्रदायपुरस्सरम् ।
श्रुत्वा नारायणाख्येन पद्धतिः कथ्यते स्फुटम् ॥

यद्यपि पद्धतिकारा वयं तथापि परिभाषासूत्राणि सङ्क्षेपेण(णे)व वक्ष्यामः । 'यज्ञं व्याख्यास्याम' इति प्रथमं सूत्रम् । यज्ञो देवतामुद्दिश्य द्रव्यपरित्यागः । तथापि प्रयाजाद्यङ्गयुग्यागोऽत्र विवक्षितः । यज्ञमित्येकवचनं जात्यपेक्षम् । अधिकारसूत्रमेतत् । व्याख्यास्याम इति प्रकटयिष्याम इत्यर्थः । बहुवचनं गुरावात्मनि च शिष्टसंव्यवहारः । अथ वादिनो वदन्ति । सकलविधानाभावात् यज्ञस्येत्यत्रयव(वेन(?)) भवितव्यम् । तदयुक्तम् । कुतः । तथाविधेऽपि ब्राह्मणे यज्ञ इति श्रवणात् स एष सर्वकामस्य यज्ञ इति । तस्माददोषः । (अपर बहूचप्राधान्याच्च) प्रतिज्ञा·

नञ्च शिष्यबुद्धिसमाधानार्थम् ॥

End·

आग्नेयः सौम्य आज्यभागौ देवतायै वपा देवतायै हवि स्विष्टकृते चाज्याहुतिश्चानुमतये स्थालीपाकानि। प्रकरणात्पश्वर्थानाञ्च दर्शनाञ्च। आज्यभागोपदेशः। पश्वर्थवादप्राप्ते। तौ न पशौ न सोमे करोतीतीह पशौ प्रतिषेधः। अतस्स्वशाखापशुष्वभावदेवतानुपदेश(?) ग-तादेवतानुपदेशे गृह्यविहितत्वात् स्रुचैव वपाहोमः। स्थालीपाकश्च स्थाली चैकदेशो वपार्थे पायसोर कदेशत्वात्(?)। स्विष्टकृदनन्तर अनुमतये स्रुवेण आ ज्याहुतिं शेषपरिकर्मसमापनम्। 'षळर्घ्या भवन्त्याचार्य ऋत्विक् श्वशुरो राजा स्नातकः प्रिय इति' एते आर्घ्या अर्घ्याहा इति प्रसिद्धाः। स्नातकः समावर्तनमात्रः समावर्तनं कृते तदानीमेव द(त)स्म अर्घ्या दातव्यः(व्याः) इतरेषामपि यथाकाले त्वत्तः पाद्यमर्घ्यं आचमनीयं मधु पर्कौ गौरिति। इत्येवमादि ऋत्विग्वरणं मधुपर्कादिभिः सङ्क्ष्यते तेन प्रकारेण सर्वेव कर्तव्यः॥

Colophon

इति शाङ्खायनसूत्र(?) निरञ्जनपद्धति.॥

प्रकारेण व्याख्यमर्थं (स)शोध्य लिखितमस्माभिः। पुनरपि विबुद्धि शोधनाया चतुर्थोऽध्यायः समाप्त ॥

नारायणनामवता

शिवपुरग्रामजन्मना चैतत्।

[आर्जितमृजित] कृतमज्जनगङ्गाम्भ:
पिबता च विमुक्तभक्तियुक्तेन ॥

.. ..

... शाङ्खायनसूत्रपद्धतिरियम् ।

गङ्गामहं गात्रकरीं विचित्रां
देवीं विशालाक्षपदादिभूताम् ।
बालार्कमिन्दीवरनेत्रयुग्मं
व्रजामि विश्वेश्वरपादभक्त्या

कल्लोलभूतं जलधौरिवाम्भो
गाङ्गं पुनस्तीर्थमवती(तीव) शस्तम् ।
अस्याः(प्रि)यं सोममहं दुमौलिं
तल्लीलमुद्धृत्य कथं व्रजामि ।

पूतैः पवित्रैरविनीतजन्तोः
गाङ्गैर्जलैरिन्दुनिभैरनन्तैः ।
कल्यातवल्यातरुस्ववेश(?)-
स्वल्लीनवल्लीमवलम्ब्य धीरम् ॥

इति समाप्तम् । संवत् १५२९ वर्षे मार्गवदि ७ रवौ पठनार्थं परो-
पकारार्थञ्च लिखिता ।

Subject Śāṅkhāyanaśrautasūtrapaddhati—a commentary on these Sūtras belonging to Ṛg veda. 1—4 Adhyāyas.

Remarks —The Ms is in a fairly good condition The Ms. is dated Samvat 1529 or 1472 A. D. Whether the verses given in the colophon belong to the author or the scribe is not known On the title page is given शाङ्खायनश्रौतसूत्रवृत्ति.

भास्कररायमखिनाम्' i.e. the Ms belonged to Bhāskara-rāyamakhin. This is one of the rare Mss found in the Tyāga-rājasvāmi collection of this Library. If the date of the Ms given in the colophon is correct, then this is one of the oldest paper Mss found in this Library. The Ms is full of scriptorial errors.

॥ द्राह्यायणश्रौतसूत्रदीपः ॥

2041. DRĀHYĀYAṆAŚRAUTASŪTRADĪPAḤ

Burnell's Catalogue No. 926 a. Page 22. Left column.

Substance - Palm leaf. Size [illegible] inches. Leaves 112 (1-67 and 13-87). Lines [illegible] or 10 to a Page. Script - Grantha. No. of Granthas - 1200. Author - Dhanvin. Incomplete.

Beginning :

ॐ मिति ब्रह्म परमं प्रपद्ये पुरुषोत्तमम् ।
छन्दोगसूत्रं व्याचष्टे धन्वी शुद्धार्थमञ्जसा ॥

अथ भगवान् सूत्रकारः प्रथमं तावत्परिभाषां करोति । 'अथातो विध्यव्यपदेशः सर्वक्रत्वधिकारः' इति । अथात इति पदद्वयं वाक्योपक्रमे लोकवेदयोर्दृष्टम् । यथा वाक्यसमाप्ताविति शब्दः । तद्यथा । 'अथातोऽनन्ता द्वादशाहा' इति प्रतिदिशन्ति । "अथातः सामान्ता-नाम्" 'अथा(तः सं)हिता(या) उपनिषद्' इत्यादि । आनन्तर्यहेत्वर्थता तु वाक्यस्य परिभाषापरत्वान्न सम्भ-वति । विधानं विधिः । विशेषकथनं व्यपदेशः । तदभा-वोऽव्यपदेशः ।

   

अर्थान्यते । प्रकृतावुपदेशाद्भवति विकृतावतिदेशादित्येवं सर्वार्थत्वमिति । तर्हि यजुर्विप्रुति[: ।] सुब्रह्मण्या प्रायश्चित्तानां विशेषत(स्तवैकत्वर्थत्वं)स्त(त)श्च वक्तव्यम् । अन्येषा(मु)पास्मै गायता नर इत्यादिस्तोत्रीयाणां गौरवयोर्वाजयादिमाम्नाञ्च तेनैव न्यायेन सर्व(र्वा)र्थत्वात् । तस्मात्सूत्रकारः सुव्यवहाराय परिभाषां करो(तीति मन्त)व्यमिति ॥

End

'प्रत्यवरोहेण एतस्य तत् षष्ठ(षट्)'मि(इ)ति ॥ तस्य चतुरुत्तरसम्पन्नस्यैकाहस्य षष्ठुद्वन्द्वं प्रत्यवरोहेण स्यात् पञ्चदशस्तोममारभ्यत्रिवृत्स्तोमं यज्ञायज्ञियमित्यर्थः । 'शतदक्षिणा' इति स्पष्टमिति ॥ ५ ॥

द्राह्यायणीयसूत्रे(त्रस्य) दीपे धन्विविनिर्मिते ।
तृतीये दशके वृत्तो द्वितीयः पटलोऽधुना ॥

व्रात्यस्तोमैर्यक्ष्यमाणाः पृथगग्नीनाधा(धा)य यज्ञोपाकरणानि चेष्ट्वा य एषामध्ययनेऽभिक्रान्ति[म]त(मः)स्यादभिजनेन वा तदभावे(ऽ)पि भोगलाभेन तस्य गार्हपते दीक्षेरन्निति ॥ व्रात्यस्तोमेषु क्रतुषु सर्वत्रवत् ।

   

'निरुक्तनिधनत्वादि'ति । नौधसस्य यथार्थनिधनं । प्रत्यक्षनिधनत्वादित्यर्थः श्यैतानं पुनः परोक्षनिधनम् । तथा च कात्यायनेन प्रतिहाराख्ये 'अथ च्छन्नानिधनानी-

डोपायास्तदाकृति'रित्युपक्रम्य श्रौतानयोरा इति परोक्षं शाखान्तरीयाभिधनमुक्त, तत्प्रशंमां कृत्वा नोधमस्य प्रतिषेधः । किमिदं.. ॥

Colophon Leaf No 10.

इति काश्यपगोत्रेण धन्विना प्रीतये हरे ।
छन्दोगसूत्रदीपोऽयं प्रथमे पटले कृत ॥

Leaf 72

मास्रा भक्तिविभागश्च शास्त्रदृष्ट्यनुसारत ।
उपगच्छेतिप्रियं धाम मास्रा विष्णोश्च शाश्वतम ॥
इति काश्यपगोत्रेण धन्विना प्रीतये हरे ।
छन्दोगसूत्रदीपोऽयं मध्यमे दशमे कृत ॥

Subject Drāhyāyana Srauta Sutra Dīpa – a commentary on these Sūtras belonging to Sāma Veda 1-3 Dasakas Patalas 1-11 and 16-23

Remarks —The Ms is in good condition This Ms abruptly breaks off in the middle of the first Khaṇḍa of the 23rd Patala The other works contained herein are — (1) सामऋषिच्छन्दो देवताः (a fragment only) (2) अम्बिकास्तोत्रम (3) श्रौतप्रायश्चित्तम (a fragment only) In this Ms the commentary on four Patalas (12-15) are missing A transcribed copy of this Ms in paper is also available in the Library See Transcript Volume No. 3 [Ref T V 3 (No)] This commentary together with the text has been edited by J N Reuter P H D, L L D, in London "Though the majority of Drāhyāyaṇa Srauta Sūtras are said to be identical with those of Lāṭyāyana, this commentary by Dhanvin and Agnisvāmin's commentary on Laṭyāyana Sūtras stand entirely independent of each other in the treatment of the subject and both form useful complements to one another

wherever the two Sutra texts agree."

॥ लाट्यायनश्रौतसूत्रभाष्यम् ॥

2042. LĀṬYĀYANAŚRAUTASŪTRABHĀṢYAM.

Burnell's Catalogue No. 2519, Page 22, Left column.

Substance—Paper. Size—1[illegible] × [illegible] inches. Sheets—206 (1-31, [illegible], 52, [illegible]). Lines—13 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—[illegible]. Author—Agnisvāmin. Incomplete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमो विघ्नराजाय ।

'अथ त्रिष्यकृत्ययपदेशो सर्वक्रत्वधिकारः' । किमिदं सूत्रं नाम शास्त्रं । किमर्थमारभ्यते । यज्ञ(विधि)प्रसिद्ध्यै[ः] । इह हि छान्दोग्ये द्विविधो विधिः आनुब्राह्मणिकः षट्प्रामाणिकश्च । तत्रानुब्राह्मणिकः—'यजुषां कर्मसु लिङ्गतो विधानमथग्रहणादि'त्यत आरभ्य 'साधारणगुणविधिस्तु सर्वत्रेति यावत् । अपरः षड्भिः प्रमाणैर्निर्वर्त्यते । कानि पुनस्तानि षट् प्रमाणानि । ब्राह्मणसूत्रार्षेयकल्पश्रुतकरणासमाम्नायो(द्दो)पदेशाः ॥

* * * * *

अस्पष्टानिष्टपर्युदासशेषविध्यङ्गविधिविकल्पसमुच्चयनियमार्थं शास्त्रारम्भः । अस्पष्टानां तावत् तस्य द्वादशदीक्षोपसद इति दीक्षोपसदोर्विभागमस्पष्टं विशिनष्टि । तिस्र उपसद इति । अनिष्टपर्युदासः दक्षिणासीनः प्रतिहरतीति

म (विधिः) पर्युदस्यते दक्षिणपूर्वेपष्टमेदशमीक्षमाणः प्रतिह
र्तेति शेषविधिः ॥

End .

"प्रथमोत्तमौ संवत्सरौ व्यतिहरेदित्येकेऽभिप्लवस्तोमपृष्ठ्यदेशारोहार्थं इति" । (१६) ॥ एके आचार्या ब्रुवते अस्मिंस्त्रिसंवत्सरे प्रथमोत्तमौ संवत्सरौ व्यतिहरेदिति प्रथमोत्तर(म)योः (संवत्सरयोः) [व्यतिहारं कुर्यादिति] व्यतिहारं (र.) कथं कुर्यादिति अत्रायन[मथातिदेशस्य](मिति किमर्थं अभिप्लवस्तोमपृष्ठ्यदेशारोहणार्थं एवं त्रिवृत्)स्तोमा अभिप्लवाः प्रथमे संवत्सरे भवन्ति । त्रिवृत्पञ्चदश स्तोमा द्वितीये चातुष्टोम्येन तृतीय अभिप्लवस्तोमानामे[ग्र]पगोह । पृष्ठ्य(देश)स्य [देशे पृथा] (ये पृष्ठ्यः अ).भिप्लवानां (पुरस्तात् मध्य) उपरिष्टाद्भवति ॥ यथाम्नायमेवोपयुः । (१७) । यथैवाम्नास्ता (ताः) संवत्सरास्तथैव तानुपेयुः. के हि कारणमाश्रुत्य प्रत्यक्षश्रुतिं प्रत्यापनन्ति तस्माद्यथाम्ना(यमेवोपेयुः ॥ १७ ।)

Colophon (Sheet No. 10)

इति अग्निस्वामिना विरचिते लाट्यायनसूत्रभाष्ये

तृतीयः प्रपाठकः समाप्तः ॥

Subject Lāṭyāyana Śrauta Sūtra bhāṣya, belonging to Sāma Veda ... Prapāṭhakas. This Ms adopts the following division into Prapāṭhakas and Khaṇḍikās

Ist	प्रपाठक	1–12	खण्डिका	Sheets 1–[illegible]
IInd	,,	1–11	,,	{ 1–[illegible] (17th & 18th missing)
IIIrd	,,	1–11	,,	

IVth	प्रपाठक	1—12	खण्डिका:	Sheets	1-52
Vth	,,	1—12	,,		
VIth	,,	Nil	Nil		Nil.
VIIth	,,	1—13	खण्डिका:		1-35.
VIIIth	,,	1—12 (in which 1 & 2 incomplete)	,,		
IXth	,,	1—12	,,		1-18.
Xth	,,	1—20 (incomplete).	,,		1-32.

Remarks—The Ms. is in good condition. The text together with Agnisvāmin's commentary (I—X prapāṭhakas) has been edited by Ānandacandra Vedānta Vāgīśa in the Bibliotheca Indica. The Ms. breaks off in the commentary on the last but one sutra of the tenth Prapāṭhaka.

॥ कल्पब्राह्मणव्याख्या ॥

2043. KALPABRĀHMANAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9109. Page 22. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—16 × 1½ inches. Leaves—221. Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—4100. Author—Varadarāja. Complete.

Beginning:

अथार्षेयकल्पो व्याख्यातस्तत्र च सर्वक्रतुप्रकृतिभूतस्य त्रिपर्वणो ज्योतिष्टोमस्य सर्वाहर्गणप्रकृतिभूतस्य व्यूढस्य द्वादशाहस्य ब्राह्मणेनैव क्लृप्तिरुक्तेति । तदुपजीवनेन क्रत्वन्तराण्येव कल्पितानि । अस्माभिस्त्वन्यप्रबन्धस्य कार्त्स्न्यार्थं तयोस्तावत्प्रयोगस्सूत्रब्राह्मणानुसारेण सङ्क्षेपः प्रदर्श्यते । तत्राग्निष्टोमसंस्थस्य ज्योतिष्टोमस्य एवं प्रयोगः । 'ऋत्विगार्षेयोऽनूचानः साधुचरण,' इत्यादिसूत्रोक्तल-

क्षणाश्वत्त्रिग्याजौ । यज्ञशर्मा ज्योतिष्टोमेनाग्निष्टोमे(न) रथन्तरपृष्ठेन द्वादशशतदक्षिणेन सोमेन यक्ष्ये(क्ष्यते) ॥

End

पञ्चपञ्चाशतस्त्रिवृतः संवत्सरं पञ्चपञ्चाशतः पञ्चा(श)-दशः पञ्चपञ्चाशतः सप्तदशाः पञ्चपञ्चा ... ..विश्वसृजां सहस्रसंवत्सरयुक्तम .वाततता ... .विश्वसृजामयन म् । पक्षान्तरमाह - ज्योतिष्टोमेन वाभिक्लृप्तेन यथास्तोम-क्लृप्ते यथास्तोम - ति गोरिवीतिस्वरनिषेधः । यथा स्तोम क्लृप्तेनेति आदितः पञ्चपञ्चाशतिसंवत्सरेषु ज्योतिष्टोमः ।

तथाच द्वादशाहस्य सत्रत्वोपपादने निदानं सप-हीनप्रायणीय...... .. .. प्रतिपत्कृता तेन समानमित्यर्थः ॥

Colophon (Leaf No. 112)

इत्थ वरदराजेन वामनाचार्यसूनुना ।
अहीनकल्पो व्याख्यातो गोविन्द प्रीयतामिति ॥
इति कल्पव्याख्यायामष्टमोऽध्यायः ॥

(Leaf No. 206)

आदित्यानामयनं समाप्तम् ॥
इति कल्पव्याख्यायां सत्रेषु द्वितीयाध्याये
आदितः दशमः ॥

Leaf No. 112)

इति वामनाचार्यसूनुः कुशिकान्वयसम्भव
वरदराज एकाहीनां कल्पं[स]व्याचष्ट यथागम यथाबुद्धि इति कल्प
व्याख्याने पञ्चमोऽध्याय ॥

Subject Kalpavyākhyāna vyākhya—a commentary on the

Sūtras, belonging to Sāma Veda 1-11 Adhyāyas. This Ms consists of the following important sections —

1	रथन्तरपृष्ठोऽग्निष्टोम:	Adhyāya	I
2	पृष्ठ्य: षडह:	,,	,,
3	मत्रात्मा व्यूढो द्वादशाह	Adhyāya	I
4	अभिप्लव षडह	,,	,,
5	अभिजित	,,	II
6	विश्वजित	,,	,,
7	महाव्रतम्	,,	,,
8	द्वादशाहस्य दशाह		,,
9	एकाह:	Adhyāyas	III to V
10	अहीन		VI to VIII
11	सत्रम्	,,	IX to XI

Remarks —The Ms. is in a decaying condition This Ms is full of scriptorial errors The author of this Vyākhyā is Varadarāja, son of Vāmanācārya and grandson of Anantanārāyaṇārya of Kauśika family.

॥ प्रतिहारनिधनसूत्रवृत्तिः ॥

2044. PRATIHĀRANIDHANASŪTRAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No 313. Page 10 Right column.

Substance—Palm leaf Size—18 × 1 inches Leaves—61. Lines—7 or 9 to a Page Script—Grantha No of Granthas—1025 Author—Vardarāja Complete

Beginning

(नमोऽस्तु तस्मै) देवाय यः प्रसूत्यजन्मनाम् ।
कार्त्स्न्ये च वेदे शृणुमो यं साक्षाद्देवकीसुतम् ॥

यो वामनार्यमिश्रादनन्तनारायणार्ययज्वसुतात् ।
अजनि कुशिकान्ववाये साङ्गे (वेदे च निष्णातः) ॥
(रच)यति स वरदराजः प्रतिहारार्थेग्यकल्पयोर्वृत्तिम् ।
वीक्ष्य ब्राह्मणसूत्रोपग्रन्थनिदानतद्व्याख्याः ॥
इदन्ताप्रत्ययस्माम्नामृषिच्छन्दोऽभिदैवतम् ।
भक्तयः पञ्चयज्ञेषु विनियोगश्च सक्रमः ।
इति मे ....इह यत्नतः ।
साम्नान्दशार्था इत्यत्र वृत्तिरेषा प्रथिष्यते ॥

अथ भगवान कात्यायनो वक्ष्यमाणं वस्तु निर्दिशति ।
'अथातः प्रतिहारस्य न्यायसमुद्देशं व्याख्या-स्याम' इति खलूपग्रन्थे कल्पब्राह्मणोक्त .... विसृजता(श्वसृजा)मयनपर्यन्तानामेकाहाहीनसत्त्राणां क्षुद्रकल्पोक्तानां ज्योतिष्टोमषडहद्वादशाहविकाराणां य-थायोगं सम्पत्तिसिद्धयः । प्रायश्चित्तादिविषयाश्च न्यायाः प्र..................(सा)म्नां प्रयोगप्रकारा उक्ताः ।
अथ तेष्वेव क्रतुषु विनियुज्यमानानां साम्नां प्रतिहारभक्ति-स्तदनुषङ्गेण साम्नामिदन्ताप्रत्ययोपायसमाननामधेयानां विनियोगव्यप...... .. ..स्मिन्नुपग्रन्थशेषे प्रति-हाराख्ये ग्रन्थे वक्ष्यते अतस्तदुपसंयोगात् प्रतिहारस्य ये न्यायाः पारिभाषिकास्तेषां समुद्देशं संक्षिप्तं लक्षणं व-क्ष्याम इत्यर्थः । उद्दिश्यतेऽनेने .. ..तथा च फुल्लभाष्यकारेणा...'सर्वोहगीतानां प्रस्तावोऽत्र इत्यत्र व्याख्यातम् । ननु भक्तयः साम्नां पञ्च—प्रस्तावोद्गीथौ

प्रतिहारोपद्रवौ निधनमिति । सप्त वा । हिङ्कारः प्रस्ताव- ....दाङ्कार इति । तत्र प्रस्तावस्तावद्वक्तव्यः उद्गीथोपद्रव............ .. । प्रस्तावस्त्वाचार्येणैव फुल्लग्रन्थे प्रस्तावखण्डिकायामुक्तः । प्रतिहारोऽत्र वक्ष्यते । निधनन्तु ....पदशब्दः पाद....... ..उत्तमः ।

....

क्षराणि पारिशेष्यादुपोत्तमपादान्ते चत्वारीत्येव नैरन्तर्येण नाना...दृष्टा ..प्रतिहार इति सिद्ध्यति । तथा यौक्त स्नुच मा इन्द्रामित्यादावप्यस्य प्रयोजनन्द्रष्टव्यम् । तत्र पदसङ्ख्याना .....माद्यन्त्यास्यं प्रतीयात् । एतावाति पादे एतावन्त्यक्षराणि प्रतिहार इत्येवं पादस्याक्षरसङ्ख्यायाश्च विशेषोक्तावसत्यान्तत्रोत्तमपादे यश्चतुरक्षरमाद्यं तन्न्यास्यं प्रतिहारं विद्यात् । न्यास्यशब्द औ...थाच शप औ त्सर्गिकत्वेन न्याय्याविकरणा भूवादय इति व्याकरणे व्यवहारः । पदसङ्ख्यानादेश इत्येवौत्सर्गिकत्वे सिद्धे पुन- र्न्यायपदसंज्ञत्वेनोपात्तमुत्तरत्र व्यवहारार्थमाद्ये न्यास्यौ । .. टौ अत्र च यद्यप्यूहगीतीनां साम्नां सर्वेषां प्रतिपदं प्रति हारो वक्ष्यते । ततश्च तत्र चतुरक्षरमाद्यन्न्यायसिद्धमित्ये- तावदेव वक्तव्यम् तथापि न्यायप्रतिहारस्यानूहगीतिष्वपि व्याप्तत्वा......वृद्धिह्रासौ च । तत्र प्रतीयादित्यनुवर्तनेन पदाक्षरो रथन्तर इत्यादौ च वक्ष्यमाणसङ्ख्यायाः पूर्वोपात्त- चतुरक्षरापेक्षया यौ वृद्धिह्रासौ तावप्युत्तमे पदे प्रतीयात् । तत्र प्रथमातिक्र(मे)...विति सिद्ध्यति । अथ वा आद्यामि- तीहानुवृत्तमर्थाद्विवचना(न्तं) विपरिणम्यते सङ्ख्याया-

न्दे चास्तोभिकान्यक्षराणि मङ्ख्यानिर्देशप्रस्तो-भिकानि स्तोभिकव्यतिरिक्तान्यार्चिकान्यक्षराणि प्रती-यात् वारवन्ती......या इति तत्रोत्तमपादे भा(गो)होहा या औह्लोवेत्येतानि स्तोभाक्षराणि विहाय ततः पूर्वाण्या-र्चिकाक्षराणि ग्राह्याणि । प्रागौ होवाया इति नोक्तम् । उपरिष्टात् प्रति.. .. .. प्रतिहारेऽन्त-र्भावार्थम् ॥

End

प्रतिहारोपदेशानन्तरं 'अथच्छन्नानिधनानि' — इत्यनेन खण्डेन निधनप्रकारा उच्यन्ते । तत्र तावा-(व)न्निधनानि द्विविधानि सामान्तिकान्यन्तस्थामिकानि च । निधनमिडा वागिति सामान्तिकानि तदन्वयाश्च सा-मानि यथा ब्रूमः स्वाराणि निधनवन्त्येडानि वाङ्निध-नानि चोच्यन्ते यथा सूत्रकारः स्वाराणि हा इकार स्वा-रपदानुस्वाराणि च तेभ्योऽन्यान्यैडवाङ्निधनेभ्यश्च नि धनवन्तीति तत्र हा इकार स्वाराणि वामदेव्यानि पदा-नुस्वाराण्यौशनादीनि निधनानि वाक्निति(?) द्विविधानि पद-निधनानि च बहिर्निधनानि च । पदनिधनानि यौधाज-यादीनि । बहिर्निधनानि आमहीयवादीनि ॥

  

अन्ततइति वचनं तन्निधनव्यावृत्त्यर्थं पाहि प्रेति पाहि नो अग्नय इत्येषामन्त्ये साम्न्युपस्थाने ... .

... ...

यदा यदा इति.... अबोध्य...कमच्छेत्यार्चिकान्यक्षराण्येयं

ग्रागान्तानि गीत्वा तत पक्षिण्य ..(र)थन्तरयोः प्राकृत-
निधनस्थाने निधनं कार्यं यच्च सूत्रकारेणानुक्तत्वादयम्रमं-
युक्तविक... ... ॥

Colophon

श्रीवरदराजेन वामना(चा)र्यसूनुना ।
उपग्रन्थस्य वै दृत्तिर्मोधवार्येण या कृता ॥
तस्या य... ...
.. चोक्ता ।
कल्पब्राह्मणसूत्रैराहत्यक्रतुषु विहितानाम् ।
अपि चैकार्थेयाणामिह विनियोगव्यवस्थोक्ता ॥
छन्दे देव...देवता विनियोगादीनान्तु दर्शयिष्याम. ।
आर्षेयकल्पविवृतौ क्रतुप्रयोगक्रमानुसारेण ॥
हरि ॐम् ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीराम(चन्द्राय नम)

Subject Pratihāra Nidhana Sūtra Vṛtti—a commentary on the Pratihāra and Nidhana sūtras which form the tenth Paṭala of the Upagrantha sūtra, belonging to Sāma Veda

Remarks —The Ms is in a decaying condition It is full of scriptorial errors This is a commentary on the tenth Patala of the Upagrantha sūtras of Kātyāyana, of which the first 14 Khaṇḍas form the Pratihāra and the 15th, Khaṇḍa forms Nidhana The Upagrantha Sūtras are attributed to Kātyāyana by Ṣaḍguru Śiṣya also in his Ṛg Veda Sarvānukramaṇī Vṛtti—c/f.

' वाजिनां सूत्रकृत्स्नानामुपग्रन्थस्य कारक. ।

* * * * * * *

एवंगुणगणैर्युक्त. कात्यायनमहामुनि. ॥' Cf No 1940

There are also other Pratihāra Sūtras composed by Jaimini and Āhiśreṇya cf No 2015

॥ प्रतिहारसूत्रभाष्यम् ॥

2045. PRATIHĀRASŪTRABHĀṢYAM.

Burnell's Catalogue No. 9117 b.

Substance—Palm leaf. Size—15¼ × 1¼ inches. Leaves—14 (147-160). Lines—9 or 10 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—325. Author—Vamateva (?). Complete.

Beginning :

॥ प्रगी • स्याम: ॥ (प्रगीतानां प्रतिहारान्यथावदधी- तान् व्याख्यास्याम) प्रकर्षेण गीतानि प्रगीतानि गीतस्य प्रकर्षो बहुकृत्वो गानम् । यानि नानुत्पन्ना(न्ना)नि सामा- नि स्तोत्रार्थव्यूहाम्नाये गीयन्ते तानि प्रगीतानि । अथवा ओंकारस्तोभात् प्रत्यूष . भिर्विशेषै प्रकृत्य यानि गीयन्ते तानि प्रगीतानि सर्वथा ऊहाम्नायगीतानीत्यर्थः । तेषां प्रगीतानामूहाम्नायगीतानां साम्नां प्रतिहारान्यथावदधी- तानध्ययनवशेन क्लृप्ता[न्य]न्व्याख्यास्याम: । प्रतिहाराणि .... वता सिद्धये ? यथाधीतानि नेत्यनर्थकमानर्थक्यं बुद्धिविवशेनैव गेयानीति यथा गीतिविशेषः परोक्षः स्तो- भैश्चाध्ययने विशिष्य गीयन्ते तथैव प्रतिहारकाले गेयानी- त्येतदर्थत्वादाम(ही)यवस्य चतुरक्षरः प्रतिहार उक्तः । स उदात्तानुदात्तविशिष्ट एव स्यात् नेकश्रुतिः पांक्तस्य ग्रक्षरः परोक्षीकृत्यैव वाच्येत नासीते वाभ्रवस्य चतुर- क्षरः समभ्यस्तोभसहित एव स्यान्न केवल(म)गक्षर- मन्त्रमेव प्रतिहारस्य तु परिमाणमात्रमेवोच्येत । न स्यात् ....इत्युपलक्षणमित्येतदर्थनिरूपणार्थमुक्तम् । यथाधी- तानीति । अथवा सति विकल्पे सत्रंम...चा यथा स्व-

सामायमनुमन्त्रयति निश्चेतव्यमित्येतदर्थः । यथाधीता-
नीत्युक्तम् । एकैकानि हि सूत्राणि अनेकशाखोपकारकाणि
तस्यामोघवे(य)स्य प्रागभ्यासादुत्तमेन पदेन प्रतिहरेदित्या
भिश्रेण्योऽभ्यासादिभिश्चतुर्भिरिति शाण्डिल्य इति । अत्र
यासु शाखासु अभ्यासादेव च्छिन्नमस्ति तासु पूर्वः पक्ष
आश्रयणीयः । यास्त्वभ्यासमपश्चमं तासूत्तर[ः]श्चास्य छन्न
श्चास्ति तासु विकल्पस्त्रीणि धनस्य त्व–माम्नोऽपि तथैवा-
भ्यासमवतो वेदन्वतस्य त्रीणि वस्तोभानि तृतीयमेव वेत्यत्र
मःस्ता(?)ध्यायितान्त्रीणि विश्राभ्याध्यायिनान्तृतीयमिति ।
अथवात्रोक्तलक्षणस्य यस्य साम्नस्तद्विरोधिश्रुतिवचन श्रु-
...तत्र[ः]श्रुतिवचनमेव ग्राह्यमित्येतदर्थं यथाधीतानीत्यु
क्तम् । पञ्च रथन्तरस्येत्यथोक्तं शानमिन्द्रानि प्रतिहरतीति
श्रुतिः । तत्र यथाधीतानीति वचनात् पथमायां स्तोत्रि-
यायाश्चतुरक्षर एव प्रतिहा(रः) कल्प्यः । किम्पुनरिदं
विस्मृत्योच्यते 'अथातः प्रतिहाराणा'मित्यधिकृत्य
प्रतिहारलक्षणः पूर्वमेव कथितः । इदमिदानीं पुनरुक्तमर्थमिव
प्रतिभाति । अत्र ब्रूमः । 'अथातः प्रतिहाराणा'मित्यभि-
कृत्य भगवदाचार्येण जयिमि(जैमिनि)ना प्रतिहा-
रलक्षणं सामान्यरूपेण प्रतिपादितम् । न व्यक्ततरं प्र-
तिसामोक्तमिदानीं पुनस्तावता ग्रन्थेनाधुनातनानामराणा-
मल्पमेधसां सर्वेषां साम(प्रति)हारावगतिराशक्येति
मत्वा भगवानाहिश्रेण्यो नामाचार्यः प्रयोजनमा
त्रजिघृक्षया स्तोत्रार्थानामेव साम्नां व्यक्ततरं प्रतिहा
रानाचिख्यासुरेवमारब्धवान् । तत्रोक्तमनुक्तञ्चाखिलं प्र-

तिहारलक्षणतयैतदाचार्यस्य भेदात्पुनरुक्तदोषो न भवति।
प्रति०वत्र(प्रतिहारस्थानं पदाद्यः भवत्र) ॥

End

॥ उत्त० न्यवत्र ॥ (उत्तमे पद तु न्यायवत्र) ॥

* * * *

ननु विकल्पवाची वाश(ब्दः) प्र(यो)क्तव्यः. विकल्पवाची तुशब्दोऽस्त्येव। अनेकार्था हि निपाताः। आचार्यो हि यथेष्टशब्दैरिष्टमर्थन्निरूपयन्ति। तस्मान्छाखाभेदवशाद्विकल्पः। कथमत्र समुच्चय(प)क्षो नाश्रित उपोत्तमपदमुत्तमञ्चतुरक्षरसहितं प्रतिहार इति। तुशब्दस्समुच्चयवाची भवति। अत्र ब्रूमः यथाद्दीर्घात्प्रतिहारो भूयान् भवति तदयुक्तम्। भूयिष्ठ ..तस्माद्विकल्प एव श्रेयान्। पाङ्क्तानां प्रतिहारान्वक्ष्यमा(णो)ऽत्राख्याति पद। मञ्जु० कारात् ॥ मञ्जयस्य यः प्रतिहार उक्तः षडक्षरः।

* * * * *

॥ सर्वे० स्तात्र ॥ (सर्वेषां प्रथमेन प्रस्तावः ॥) सर्वेषां पदानां ...न्तु...प्रथमेन स्तोमेन प्रस्तावः स्यात् प्रथमस्य नवमेन वा प्रतिहारः द्वितीयतृतीययोर्दशमेनेव ... प्रतिहारपटलचतुष्टयं व्याख्यातं पर्यवसितम् ॥ हरिः ॐम्। श्रीगोविन्दाय नमः ॥

Colophon Nil

Subject Pra...āra sūtra ...āsya — a commentary on Maśreņya's Pratihāra sūtra — belonging to the Jaiminīya recension of Sāma Veda ... Paṭalas.

Remarks —The Ms is in a very much decaying condition This

is a very good commentary on the Pratihāra Sūtra of Āhiṇeṇya which consists of a division into four Paṭalas This Pratihāra Sūtra is an elaboration of and a supplement to, the Jaimini's Pratihāra Sutra (See the introductory remarks in the beginning) This Pratihāra Sūtra, therefore, belongs to the Jaiminīya Śākhā The other work contained herein is Kalpabrahmaṇa (?) Prayoga Vṛtti This Pratihāra Vṛtti is not, however, noticed by Dr Burnell under this Ms On the side margin of the first leaf of this Ms is given 'प्रतिहारभाष्यं, मैनतंगम्'॥ Whether Vamadeva is the author of this commentary is yet to be known.

॥ फुल्लसूत्रभाष्यम ॥

2046. PHULLASŪTRABHĀṢYAM.

Burnell's Catalogue No 2518 Page 10. Right column.

Substance—Paper Size 13¾ × 7 inches Sheets 86 (No. 78 given for two sheets) Lines 13 to a Page Script —Devanāgarī No of Granthas 3100 Author—Upādhyāyājātaśatru Incomplete

Beginning

ॐ नमः श्रीमामवेदाय ॥

जितं भगवता येन हरिणा लोकधारिणा ।
अजेन विश्वरूपेण निर्गुणेन गुणात्मना ॥ १ ॥

॥ सौभराभीवर्त्त(यौधा)जयानां वृद्ध तुरीयम् ॥

सौभराभीवर्त्त(यौधा)जयानां माम्ना तुरीयं चतुर्थमक्षरं यं दी(यदी ?)र्घं यत्तद्वृद्धं भवति तुरीयशब्देन चतुर्थमुच्यते । दीर्घं द्विमात्रमुच्यते । वृद्धं त्रिमात्रम् । उदाहरणानि सौभरे वष-

मुत्वाद्यान्त्ययोः । अभीवर्ते पुनानः सोमाद्ययोः। योषाजये-
तत्राह ऽ सोमाद्यायां अस्यापवादमाह ॥ आपीयुषाजेता
ऽषि ॥ अकारः प्रतिषेधार्थः । प्रत्न पीयू योषाजये प्रस्व
वाजे इति च येन ज्योतींऽषि सोमेर एतेषु वृद्धिप्रतिषेधः
ह्रस्वानामपि वृद्धिप्रापणार्थमाह ॥ अनिमधुद्स्सम ॥

End

॥ गण्वादीनामप्रस्ताव्या उत्तरा ॥ गण्वादीनां
पञ्चानां अपत्यमन्तनिशाकरनणानां स्तोत्रीया अप्रस्ता-
व्या भवन्ति आद्याप्रस्तावमस्यन्यद्वि उत्तरयोः । प्रस्ताव
एव न उच्यते अप्र(स्ता)व्या उत्तरा इति ॥ प्रस्ताव्ये
वा स्यात्र (मन्त)निनः प्रस्ताव्ये वा मन्तल(नि)नः ॥
वा शब्दो वि आत्रेः(?)या ..आद्य(?)नुचरयोः प्रस्तावलो(?)
एवं सन्तनिन्यापि प्राप्त तस्मिन्नसान्विकल्पमाद(?)वाप-
स्ताव्यं उत्तर मन्तनिन· वा अपस्ताव्ये उत्तरे सन्तनिन
वा अप्रस्ताव्ये इति विकल्प· उत्तरयोरिति सिद्धम ॥

Colophon (Leaf No. 84)

इति पप्रस्य दशमी कंडि(खण्डि)का ॥

उपाध्यायाजानशत्रुकृते पुष(ष्प)भाष्ये दशमस्ये(?)·
कादशी कं(ख)डिका समाप्ता ॥

दशम:(?) प्रपाठक: समाप्त: ।

संवत १९[१]०३ शाके १८(७)६८.

(Leaf No. 64)

उपाध्याय जानशत्रुवाद(कृते) विष्णुयशशिष्याय अनुचरणार्थभाष्यं
अतन्त्रित ..ता परिसमाप्ता ॥

Subject Puṣpasūtrabhāṣya—a commentary on these Sūtras belonging to Sāma Veda 1-6 Prapāṭhakas This

Ms adopts the division into Prapāṭhakas and Khaṇḍas as follows :-

1	मोमगमीवर्नजयानाम०	Prapāṭhaka	I	Khaṇḍas	12
2	अः कारौ वृद्धः पद्गीत ०	..	II	..	12
3	गावृत्य मङ्क्ष्या २ इडामङ्क्ष्या०		III	.	12
4	यकार वप्रत्यायवृद्धमन्त:०	..	IV	..	10
5	इदानीं विकल्पा उच्यन्ते०		V	..	9
6	नकारश्चत्रवानिमन्थ्यगीत:०	.	VI	..	11

Remarks :—The Ms is in good condition. This Ms is dated Samvat 1911903 or Śaka 1868 which might be corrected Samvat 1903 or Śaka 1768 corresponding to 1846 A. D.—the time of King Śivāji, the last Maratta ruler of Tanjore (1833-55 A. D.) Regarding this Ms. Dr Burnell observes on page 10 in his Catalogue, as follows :—"This work appears to exist in two distinct recensions, the Northern called Puṣpa sūtra and the Southern called Phullasutra. The difference also extends to the commentary by Ajātaśatru. This commentary begins with the 50th section of the text in the Ms (No 1966). Cf Weber's "Ueber das Sapta, śatakam des Hāla." P. 259 note."

It is to be conjectured from the last colophon in this Ms that this author must have divided the whole of Phullasūtra into two parts, the former consisting of the first four Prapāṭhakas(?) and the latter the last six Prapāṭhakas. A portion of this commentary is now printed together with the text in Benares

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2047. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No 91.9 a. Page 1: Right column.

Substance—Palm leaf Size—16¾ × 2¾ inches Leaves—207 Lines—12 to 15 to a Page Script—Grantha. No. of Granthas—25000 Author—Rudradatta First fifteen Praśnas

Beginning

॥ ॐ यज्ञेश्वराय नमः ॥

स्वं स्वं मनोरथमवाप्तुमपार्दाविघ्नं
यस्य प्रसादमनवाप्य न शक्नुवन्ति ।
पद्मासनप्रभृतयः प्रथमेऽपि देवाः
तद्वस्तु हस्तिमुखमस्तु मयि प्रसन्नं ।

आज्ञा श्रुतिस्मृतिरू(र्वा य)स्य यस्य यज्ञास्सभाजनम् ।
नमः परस्मै विश्वस्मात्तस्मै श्रीवत्सवक्षसे ॥

आदिमं ब्राह्मणं क्षमपश्यस्थितपरावरम् ।
अपास्ताशेषपाप्मानमापस्तम्बमुनिं स्तुमः ॥

अस्यापस्तम्बसूत्रस्य दुर्ज्ञानज्ञानपशयान् ।
सूत्रदीपिकया वृत्त्या रुद्रदत्तः प्रकाशयति ॥

सन्तु ये सुविवक्तारः सन्तस्स्युगुणसाक्षिणः ।
रत्नं रत्नमिति ग्राह्यं मूल्यं किं तस्य गृह्यते ॥

अत्र भगवानापस्तम्बस्समस्तलोकहितचिकीर्षया वि-
ध्यर्थवादमन्त्रात्मकविविधवेदभागव्याकीर्णं विप्रकीर्णानेक-
शाखाव्यासक्तञ्च विश्वस्य वैतानिकस्य कर्मणो
याजुर्वेदिकं प्रयोगं व्याचिख्यासुस्तत्र सर्वप्रथमभाविनोऽ-
ग्न्याधेयस्यापि इष्टिरूपपश्वात्मकेष्टीनाञ्च दर्शपूर्ण-
मासप्रकृतित्वात् समाम्नाये च दर्शपूर्णमासमन्त्राणामेव

प्राथम्यात्तावेवाग्रे व्याख्यास्यन्नधिकारं दर्शयति—

'अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्याम' इति ॥

End

॥ यज्ञायज्ञीयं प्रति ॥ यज्ञायज्ञीयस्तोत्रोपाकरणे कृते वमतीवरी गृह्णाति । पयांसि आशीरर्थानि विशास्ति विविधं प्रेष्यति सूक्तवाककाले श्रम्सुत्यामिन्द्राग्निभ्यामित्यादिनापि । शेषं पूर्ववत् ।

एतेषामेकस्मिन्नप्यक्रियमाणे नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि स्वाहेत्याहुतिं हुत्वा सर्वप्रायश्चित्तं जुहुयाज्जुहुयात् ॥

एतेषामेकस्मिन्नपि कर्मणि पूर्वेणरत्वाक्रियमाणे आहुतीर्जुहुयात् किं पुनर्द्वयोर्बहु(षु) वेत्यर्थ ।

Colophon

नवम पटल ॥

इति भट्टरुद्रदत्तप्रणीतायामापस्तम्बसूत्रवृत्तौ

सूत्रदीपिकायाश्चतुर्दश (पञ्चदश)

प्रश्नस्समाप्त ॥

हरि ओ । श्रियै नम ॥ यज्ञेश्वराय नम ।

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ।

बृहदग्राग्रपुरं कन्दाडै श्रीनिवासाचार्येलिखितम् ॥

अबद्धं वा सुबद्धं वा मम दोषो न विद्यते ।

करकृतमपराधं क्षन्तुमर्हन्ति [समीक्ष्य] सज्जन ।

कन्दाडै श्रीनिवासाचार्यलिखितम् ।

मन्मथनाम संवत्सरं मिथुनमास त्रयोविंशति (?) ॥

Subject.—Āpastamba Śrauta sūtra vyākhyā [illegible] as Sūtradīpikā [illegible] sūtra belonging to Black [illegible] Veda [illegible] 15 Praśnas. This Ms. adopts the [illegible] of praśnas and paṭalas as follows:

Praśna	Paṭalas	Praśna	Paṭalas
I	[illegible]	VIII	[illegible]
II	[illegible]	IX	[illegible]
III	[illegible]	X	10
IV	4	XI	[illegible]
V	[illegible]	XII	[illegible]
VI	[illegible]	XIII	[illegible]
VII	[illegible]	XIV	[illegible]
		XV	9

Remarks.—The Ms. contains [illegible] leaves [illegible] fairly good condition. The works contained [illegible]:

1 आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या (सूत्रदीपिका) ॥

2 आपस्तम्बप्रायश्चित्तशतद्वयीव्याख्या ।

3 आपस्तम्बनित्यहोमप्रायश्चित्तम् ॥

4 अग्निहोत्रादिप्रायश्चित्तम् ॥

5 श्रीनिवासदीक्षितीय प्रायश्चित्तम् ॥

The scribe of this M[illegible] is one K[illegible]ādai Śrīnivāsācārya of Bṛhadvyāghrapura [illegible] modern Peru[illegible]puliyur near Tiruvadi in Tanjore D[illegible]. A part of th[illegible] commentary [illegible] been edited in grantha script in South India. Dr. Burnell observes that 'it is more than uncertain if Rudradatta wrote a commentary beyond Praśna XV.'

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2048. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3818. Page 16. Left column. Substance—Paper. Size 9 × 3¾ inches. Sheets—251. Lines—9 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—7750. Author—Cauṇḍapācārya. First three Praśnas.

Beginning:

श्रीमाम्नाय परस्मै ब्रह्मणे नमः ॥

श्रीदक्षिणामूर्तये नमः ॥

वेदान्ता(न्त्या)न्यन्माधवार्यैः मायणार्यैरपूर्वैरः ।
तस्मात्सदुदयं प्रापदुदयाद्रिरिवांशुमान ॥ १ ॥
कर्पूरितसर्वाशः श्रीमान्हरिहरेश्वरः ।
यः शश्वदाक्रमीद्दक्षिणभुवं नानानृपाश्रयाम् ॥ २ ॥
व्यधादपि पुराणानि महादानानि षोडश ।
तस्मादभूद्गिरिधामा युवा बुक्कमहीपतिः ॥ ३ ॥
यः प्राचीमाक्रमीदुग्र(गुप्य)मथः(थ) सर्वा दिशो वशी ।
समुत्खातनिखातारिमण्डलः स्तम्भमण्डिते ॥ ४ ॥
मण्डपे तुलया येन स्वे(मे)नात्मामार्यमाश्रि(यि)ना(ता) ।
तृप्य(निप्पा)म्बा नाम तस्याभूद्राज्ञी गुणगरीयसी ॥ ५ ॥
देवपत्न्यो भजन्याशाः(न्तीशान्) शच्याद्या यीक्षया भृशम् ।
तस्मादस्यां समुदभूद्भूपतिः श्रीभुवः पतिः ॥
कर्मब्रह्माध्वनीनेन कविर्येन कृती कृतः ॥ ६ ॥
क्रिया(च्चा)वञ्चितधर्मेण येन श्रीभूसमं प्रिये ॥

पद्मामल्लाम्बिके(का)देव्यां दीव्यतो दिव्यलीलया।
अलब्धासौ चि(सु) क्रिययोः पृथक्थास्तनयास्त्रयः ॥ ७ ॥

हयपेशममुद्रेशबुक्कभूपरथीनमान्।
शस्त्रशास्त्रैकविदुषा जितवाग्यान्तरद्विषा ॥ ८ ॥

अभ्यासम्वाक्षरक्षोणा(:?) क न(नु?) तेन समा नृपा
नित्ययज्ञाग्नितकुला पृरूरा ह महाक्रतो(तोः) ॥ ९ ॥

अपूर्णपञ्चयज्ञानां नृपाणां कस्य का तला।
कर्ता हेपाददानानां श्रोता श्रन्यादिसाद्गराम ॥ १० ॥

आहतोऽसौ पृथ्थानामादतो सन्क्रियाजृपाम्।
स कदाचिद्भूपतीन्द्रः(न्द्र) पालयन्धर्मत प्रजाः

सम्प्रार्थितो द्विजैः श्रौतं विशदीकर्तुमद्यतः।
विचार्य विदुषां मध्ये चौण्डपार्यमदीदिशत्

व्याचक्षा(क्ष्वा)श्वरतन्त्र त्व समन्त्रार्थमिति स्फुटम्।
किं स्तुपश्चौण्डपाचार्य जातं तत्र महाकुले ॥

वसिष्ठारुन्धतीमुख्या यत्कुले गृहमेधिनः।
वसिष्ठो वासिष्ठकुले चौण्डाचार्यः सतां मतः ॥

कामाम्बा गृहिणी तस्य भरद्वाजकुलेऽजनि।
आद्यादिवादोमधु(नो मिथु)ना भारतो मनुयं(दभूवन्माहिताः)
सुताः ॥

चौण्डपार्यादित्यदेवमञ्चव(पा)र्याभिधाः स्त्रि(त्र)यः।
यानमंस्त जनो देवांस्त्रिलोकाहितसम्पदा ॥

त्रीन्वेदान्सर्वविज्ञानां(ना)मीनर्थान्पावनत्वतः।
उत्साही सत्कृत्येषु प्रभुमन्त्रा(न्त्र)नुजद्दय ॥

चौण्डपार्योऽमात्यवर्गः सोऽभूद्भूपतिभूपते। ।
सद्गुरूपासनाद्धि(द्बि)श्री विष्णुसद्गुरुमूर्तिभिः ॥
विद्वत्प्रयोगं सफ(क)लं क्रतुमाहरतु त्वयम्(क्रतूना-
माकरोम्यहम्)
कल्पसूत्रेष्वनेकेषु सर्वक्रतुसमन्वयान् ॥
आपस्तम्बाचार्यसूत्र प्रधानं प्रचुर त(त्व)तः ।
व्याख्यास्यते च तत्सूत्रं होत्रोद्गात्र(त्र) प्रसङ्गतम्(तः) ॥
सूत्रार्थमन्त्रव्याख्यार्थप्रयोगप्रतिपादनैः ।
ब्राह्मणं कल्पसूत्राणि मीमांसान्यायविस्तरौ ॥
तर्कव्याकरणं छन्दो निरुक्तज्योतिषं अप ।
वेदभाष्याणि सर्वाणि स्मृतिवत्सङ्ग्रहानपि ॥
सूत्रव्याख्यास्तथा सर्वा आचारं तद्विदामपि ।
कलाविद्या शिल्पविद्या अपि संशोध्य यत्नतः ॥
प्रयोगरत्नमालेय तन्यते हृदयङ्गमा ॥
गणयन्तो गुणानेव सर्वे तां बहुमन्यताम् ।
परिग्रहो हि महतां गुणेन्दीवरचन्द्रिका ॥
यद्वा सन्तो नार्थनीया नितरामितरे यतः ।
गुणानां सदसद्भावौ स्वयमेव नियच्छतः ॥

* * *

त्रिंशत्प्रश्नात्मकं सूत्रमापस्तम्बमुनीरितम् ।
श्रौतगार्ह्यस्मार्तकर्मबोधकं तत्र पञ्चभिः ।
पञ्चविंशतिभिः प्रश्नैर्गार्ह्यस्मार्तविनिर्णयः ।
इतरैः पञ्चविंशत्या श्रौततन्त्रं प्रपञ्च्यते ।

तत्रादिमैनवैः(व) प्रश्नैर्हविर्यज्ञविधिक्रम ॥
अन्यै(न्त्यै): षोडशभिः सोमः प्राधान्येन समञ्चितः ।
तत्रादिमैस्त्रिभिर्दर्शपूर्णमासौ ततादिमे ॥
एकदेशे पिण्डपितृयज्ञोऽपि प्रतिपादित ।
चतुर्थे तद्याजमानमाधानं पञ्चमे ततः(सतम्) ॥
षष्ठेऽग्निहोत्राग्रयणे सप्तमे पशुरष्टमे ।
चातुर्मास्यान्यथ प्रायश्चित्तानां नवमे विधिः ॥
अग्निष्टोमप्रपञ्चोऽथ पञ्चभिर्दशमादिभिः ।
प्रश्नेऽत्र दशमे दीक्षा प्रायणीये स्वरादृक्रमः ॥
आतिथ्येष्टिरिति प्रोक्तं सप्रपञ्चचतुष्टयम् ।
एकादशे प्रवर्ग्याणां सप्रायश्चित्तको विधिः ॥
द्वादशे सोमसंस्थानां त्रिग्रापीपत्तनम् ।
प्रश्ने त्रयोदशे प्रातःसवनादिकचतुर्दश ।
सवने द्वेऽथावभृथोऽदयनीयादशाविधि ॥
प्रश्ने पञ्चदशे चोक्थ्यषोडशी चातिरात्रक ।
आप्तोर्यामैकादशिना(न?)त्रयस्त्रिं दक्षिणाविधि ।
प्रसक्तादग्निहोत्रादिप्रायश्चित्तञ्च सोमिकम् ॥
अग्नि साङ्गो द्वयोस्तत्र षोडशे प्रथमा चितिः ।
प्रश्ने सप्तदशे शिष्टा द्विविधाहस्त्रिके(?) अपि ॥
अष्टादशे वाजपेयराजसूयौ सविस्तरौ ।
एकोनविंशे सौत्रामणिकाठकचितिक्रमः ॥
तत्रैव काम्याः पशवः इष्टयश्च समाश्रिताः ।

विंशेऽश्वमेधपुरुषमेधयोर्विधिविस्तरः ॥
एकाविंशे द्वादशाहमहाव्रतविधिर्गवाम् ।
उत्सर्गिणामप्ययनं द्वाविंशेऽहीनविस्तरः ॥
त्रयोविंशे ततः प्रश्ने सत्रायनविधिक्रमः ।
चतुर्विंशे ततः प्रश्ने न्यायप्रवरहोत्रकम् ॥
पञ्चविंशे च षड्विंशे गार्ह्या मन्त्राः प्रपञ्चिताः ।
प्रश्नेऽथ सप्तविंशे स्याद्गृह्यतन्त्रविधिक्रमः ।
अष्टाविंशैकोनत्रिंशप्रश्नयोः स्मार्तमतिक्रियाः ॥
सामान्यतो विशेषेण त्रिंशे शुल्वविनिर्णयः ।
एवं सामान्यतः सर्वप्रश्नानामर्थसङ्ग्रहः ॥

End.

एवं विहितमिष्टीयपशुबन्धानां ब्रह्मत्वं ब्रह्मत्वम् । यदेवं विहितं दर्शपूर्णमासयोर्ब्रह्मत्वमिदमेव सर्वेष्टीनां पशुबन्धानाञ्च ब्रह्मत्वम् । विशेषस्तु तत्र तत्र वक्ष्यते । अतोऽन्यत्र स व्यावृत्तौ ब्रह्मयजमानाविति यदुक्तं तदकरणेप्यदोष इत्यर्थः ।

इति ब्रह्मत्वान्ततन्त्रमन्त्रव्याख्यासुगन्धिभिः ।
सूक्तिप्रसूनैः पुष्णातु पुमर्थान्पुरुषोत्तमः ॥
प्राशित्रादिब्रह्मत्वान्तपदार्थोक्तिसमुज्वलः ।
तृतीयो व्याकृत प्रश्नोऽनुनिर्वाप्यादिसक्रियः ॥ १ ॥

Colophon :

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरश्रीवीरहरिहरमहाराजसाम्राज्यधुरन्धरप्रतापयुक्तबुक्कभूपालश्रीराणवपूर्णचन्द्रस्य राजव्यासराजवाल्मी-

के: कर्मब्रह्माध्वनीनस्य श्रीवीरभूपतिभूपालस्य मन्त्रिणा चिन्नागानन्दनेनादित्यदेवमञ्चपाचार्यप्रजन्मना चौण्डपाचार्येण विरचितायामापस्तम्बीयाध्वरतन्त्रस्वतन्त्रव्याख्यायां प्रयोगरत्नमालायां तृतीये प्रश्ने षष्ठ: पटल: ॥

श्रीदक्षिणामूर्तिगुरुचरणारविन्दयोरर्पितास्तु प्रयोगरत्नमाला ॥

समाप्तश्चायं तृतीय: प्रश्न ॥

Subject: Āpastambaśrautasūtravyākhyā, otherwise known as Prayogaratnamālā—a commentary on these sūtras belonging to Black Yajur Veda. 1-3 Praśnas

Remarks —The Ms. is in a very good condition. On the title page is given ' दर्शपूर्णमासप्रश्नत्रयप्रयोगरत्नमाला पिङ्गलोपनाम्न: श्रीपतिरायस्य ' i.e. the Ms belonged to one Pingala Śrīpatirāya.

The long beginning given in this Ms contains historically interesting information on the succession of Vijayanagar dynasty, though the author has in view a completely different one from the accepted order of succession in the same dynasty. It is probably, as Dr Burnell himself observes, more correct than the four or five lists collected by Lassen (L. A-K. IV., Beilage, pp 976 ffg.)

Again, the introductory verses of this work give a clue to the size and contents of the Āpastamba Kalpasūtras—since probably the oldest authority on this subject might be Cauṇḍapācārya of the 15th century.

After giving the size and contents of the Āpastamba Sūtras as given by Cauṇḍapācārya, Dr. Burnell observes on page 17 of his Catalogue as follows:—

" It is thus evident that Cauṇḍappa's account is correct. One point remains to be noticed. He (Cauṇḍappa) entirely

omits mention of two Praśnas which treat of paitṛmedhika rites, and which are reckoned usually to be the thirty-first and thirty-second of the work In some Mss however of the thirtieth, thirty-first and thirty-second Praśnas (which are not uncommon in S India). I have seen them numbered as twenty-fifth, twenty-sixth, and twenty-seventh, and, apparently, excluding the Dharmasūtra.

"Commentaries on the different sections of this huge Sūtra are numerous; and in fragments, at all events, are not uncommon in S. India; but I cannot hear of anything like a complete copy of any one of them Dhūrtasvāmin, and perhaps also, Kapardisvāmin, have written commentaries (it is said) on the whole. The commentary by the first is very brief in parts and not of much use in restoring the text as far as the 18 Praśnas go which I possess It has been annotated by Kāśikarāma. There is also a comment on these Sūtras by Gurudevasvāmin, which is probably an old one, and another (of recent time) by Ahobalasūri. It is not unlikely that Haradatta commented on the whole 30 sections; the tradition in S India, in fact, that he is the same as Rudradatta, whose commentary has been already described. Under the name of Haradatta are commentaries on the Mantrapraśna, Gṛhya and Dharma sections (xxvi, xxvii, xxviii, and xxix); his commentary on the gṛhya section he termed "Anākulā." (Su)darśanā(cā)rya has also explained the gṛhya Prśana. I have a copy of an anonymous commentary on the Paribhāṣā —(sāmānya) sūtra which is probably by Tālavṛntasvāmin. The Śulba praśna has been annotated by Karavindasvāmin, Kapardisvāmin and Sundararāja There are also prayoga treatises which are more easily to be had than the commentaries and which are described further on.

"Of the Āpastambasūtras but little has been published. Dr Max Muller long ago translated the Paribhāṣā Section into German Dr Bühler has edited the Dharmapraśnas (Bombay, 1868-1871 with extracts from Haradatta's commentary and critical notes, and he promises shortly a translation which has been sometime nearly printed Prof. Eggeling has long promised an edition of the Gṛhya chapter Perhaps, the most interesting section of the whole is the Śulba chapter, which treats of the construction of altars This involves (as I pointed out in 1890 in my catalogue p 29) considerable geometrical knowledge, and must throw much light on the beginnings of Indian Geometry. Dr Thibaut has recently taken up this subject, and it is to be hoped that he will be able to bring out an edition The Āpastamba and Baudhāyana sūtras differ much in this respect, and a comparison of the two is requisite, to say nothing of reference to the traditional diagrams for constructing these altars which may still be found here and there with Vedic priests. and without which (though perhaps sometimes erroneous) it is impossible to understand the necessarily great variety of bricks which are used."

The author of this work is Cauṇḍapācārya who is said to be the elder brother of Ādityadeva and Mancapācārya, and the son of one Cinnāryā He is again known as the famous Minister of Śrī Vīrabhūpati of Vijayanagar dynasty.

|| आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ||

2049. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3854 Page 16. Left column.

Substance—Paper. Size—11¾ × 1¾ inches. Sheets—117. Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—3050. Author—Gauṇḍapācārya. First and Second Praśnas—incomplete.

Beginning.

श्रीमहागणपतये नमः ।

श्रीपाण्डुरङ्गाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ।

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥ ॐ ॥

समुन्मूलितमर्वाङ्गकृतार्था भारती यतः ।
तं भारतीतीर्थगुरुं लोकैकगुरुमाश्रये ॥ १ ॥
अस्तिस्वस्तिनिवासो वा वासुदेवनिवासभूः ।
क्षीरनिधिः पद्मसुधासुधाकरसुधाकरः ॥ २ ॥
ततः समुदभूद्भूरियशसः शशलाञ्छनः ।
योऽसौ श्रुतिशिरोरत्नशिरोरञ्जितविग्रहः ॥ ३ ॥
तस्मादजनि भूजानिकुलं कलिमलापहम् ।
यादवं यदुजन्मापि जन्मालब्ध परः पुमान् ॥ ४ ॥
तत्राभूत्सङ्गमः सम्राट्सम्राडग्रीकसम्भवः ।
हरिरप्यत्रताराणामेको(के)नान्येन सङ्गमः ॥ ५ ॥
ततोऽभूवन्पञ्च भूपा भूतवज्जगतः कृते ।
हर्षपक्ष्मापभूकशाकेशकम्पमुदारपाः ॥ ६ ॥
तेष्वन्यकृतदिक्पाला......वैक्षितः ।
वेदान्व्याख्यन्माधवार्यः मायणार्यवपुर्धरः ॥ ७ ॥

Same as No. 2048.

End :

॥ क्षत्रस्य त्वौजसे यन्त्राय धर्त्रोवगृह्णामि ॥

क्षत्रस्य क्षत्रियजातेः ओजः यत्सामर्थ्यं । शेषं व्याख्यातम् ॥ विशे त्वा यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि । वैश्यजातेः कृषिवाणिज्यादि(षु) यत्सामर्थ्यं तस्मै यन्त्रायेत्यादि पूर्ववत् ॥ सुवीर्याय त्वा गृह्णामि ॥ सुवीर्यं सर्वेषां स्वस्वव्यापारे सामर्थ्यातिशयः । शेषेण ध्रुवायां चतुः पञ्चकृत्वो वा प्रतिमन्त्रं । शेषेणानुवाकशेषेण । अन्यत्पूर्ववद्व्याख्येयम् । प्रा(जापत्यानि यजूंषि) ।

Colophon : Same as No. 2018

Subject : Āpastambaśrautasūtravyākhyā, otherwise known as Prayogaratnamālā. First and Second Praśnas.

Remarks.—The Ms. is in a decaying condition. This Ms. abruptly ends in the middle of the commentary on the second paṭala of the second Praśna of th Āpastambaśrautasūtra.

The six and a half verses given in the beginning are additionally found in this Ms and in No. 2050 The readings of this Ms. are slightly different from those found in No 2018. Some of the important variations in readings found in this Ms. are given within circular brackets in No. 2018.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2050. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3850. **Page** 16. Left column.

Substance—Paper Size—11 × 4½ inches **Sheets**—158.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—3750 Author—Gaundapācārya First and second Praśnas—incomplete.

Beginning—Same as No 2040

End :

अयं वेद· पृथिवीमन्वाविन्द·

द्गुहामतीं गहने गह्वरेषु ।

स विन्दति यजमानाय लोक·

मच्छिद्रं यज्ञं भूरिकर्मा करोतु ॥

अयं वेदो वेदिरूपां पृथिवीं असुरेभ्योऽनुक्रमणालभत। तथा च ब्राह्मणम । वेदेन वै देवास्त(द)सुराणामिति। किंविधां पृथिवीं गुहा गोप्ये तत्रापि गहने द्रष्टुमशक्ये स्थाने तत्रापि गह्वरेषु दुष्प्राप्येषु प्रदेशेषु वर्तमानां । तथा च ब्राह्मणम् । वराहोऽयं वामसोष इति । तादृशो वेदः यजमानार्थं स्थानविशेषं लभतां । तत्सिद्ध्यर्थं बहुव्या· पारः सन् यज्ञमविकलं करोतु ॥

* * * * * *

प्रागग्रैर्दक्षिणोत्तरैरुत्तरतोऽधरैः प्राक् प्रतिपयो(?)दपवर्गे परिस्तीर्यान्तरश्रोण्योत्तरतो दर्भैर्होतृषदनं कल्पयित्वा सा· मिधेनीराधातुमिध्ममादत्ते ॥

इत्थं हविरासादनान्तमन्त्रव्याख्यासुगन्धिभिः ।

सूक्तिप्रसूनैः पुष्णातु पुमर्थान्पुरुषोत्तमः ॥

Colophon:

इति श्रीमद्राजाधिराज + प्रयोगरत्नमालायां

द्वितीयप्रश्ने तृतीयः पटलः ॥

Subject: Prayogaratnamālā. First and second Praśnas.

Remarks:—The Ms is in good condition It breaks off in the third paṭala of the Second Praśna.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या

2051. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3819 Page 16. Left column Substance—Paper Size 10¼ × 1½ inches. Sheets—195 Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Cauṇḍapācārya Second and third Praśnas—incomplete

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

कर्मब्रह्माध्वनीनस्य मन्त्री भूपतिभूपतेः ।
व्याचष्टे चौण्डपाचार्यः सामिधेन्यादिसत्क्रियाम् ॥

अत्र वक्ष्यमाणसामिधेन्यनुवचनादि तावद्धौत्रं होतृक-मेत्वात्तत्रैष्टिकं पाशुकं हौत्रद्वयमाश्वलायनमापस्तम्बीयञ्च ॥ तथा हि ॥ ऋग्वेदेन होता करोति ऋग्यजुर्वेदाभ्यां दर्शपूर्णमासावित्याचार्यवचनात् । ऋग्वेदे तन्मन्त्राणामाम्नानादाश्वलायनेन सूत्रे तत्प्रतिपादनाच्चाश्वलायनं तावदेकं यथा यजुर्वेदे वा वेनर्चेनेत्यादिब्राह्मणे तद्विधानात्समत्यं प्रपद्य इत्यादिप्रश्नद्वये तन्मन्त्राणामाम्नानादाचार्येण प्रवरानन्तरं तत्प्रतिपादनादापस्तम्बीयञ्चापरम् । अतो विकल्पेन द्वयोरनुष्ठेयत्वाद्यथाद्दतभेदमुभयं प्रतिपाद्यते ॥

End and colophon—Same as No 2048

Subject: Āpastambaśrautasūtravyākhyā, otherwise known as Prayogaratnamālā. Second and third Praśnas.

Remarks:—The Ms is in good condition It begins with the text from the fourth paṭala of the Second Praśna. Hence it might be a continuation of 2050 Dr. Burnell observes that this is an independent Ms but inferior to No. 2048.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2052. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3853. Page 15. Right column Substance—Paper Size—11¾ × 1½ inches. Sheets—40. Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas—950. Author—Dhūrtasvāmin. Paribhāṣāvyākhyā only

Beginning

श्रीयज्ञेश्वराय नमः ॥ ॐ यज्ञं व्याख्यास्यामः ॥

अत्रायं सूत्रारम्भहेतुः । नित्ययज्ञक्रिया पुरुषश्रेयोऽभिव्यनक्ति । तस्यैवाक्रिया[यां] प्रत्यवायमापादयति । ऋणश्रुतेरक्रियायां प्रायश्चित्तविधानाच्च ये चान्ये आश्रमा ऊर्ध्वरेतसां ते च नित्यश्रुतिविरोधादनधिकृतान्धपङ्ग्वादिविषयतया व्याख्येयाः । एवमवश्यमनुष्ठेयो यज्ञः श्रुत्यर्थस्यासर्वज्ञागम्यत्वेन शाखान्तरविध्युपसंहाराशक्तेश्चाव्याख्यातोऽनुष्ठातुमशक्य इति करुणाविष्टहृदयतया धर्मकथनाय तत्तच्छ्रेयोऽ(र्थि)तया यज्ञं व्याचिकीर्षन्नाचार्यः प्रतिजज्ञे— यज्ञं व्याख्यास्याम इति । देवतां प्रति स्वद्रव्यस्योत्सर्जनं यज्ञः । यज्ञ इत्येकविंशतिसंस्थो यज्ञो जात्यभिधानेन व्यपदिश्यते । सप्त सोमसंस्थाः, सप्त हविर्यज्ञसंस्था । सप्त पाकसंस्था इति । तत्राग्निष्टोमोऽत्यग्निष्टोम

उक्थ्यः षोडशी वाजपेयोऽतिरात्रोऽप्तोर्याम इति(सप्त) सोमसंस्थाः । अग्निहोत्रं दर्शपूर्णमासावाग्रयणं पिण्डपितृयज्ञश्चातुर्मास्यानि निरूढपशुबन्धः सौत्रामणिरिति सप्त हविर्यज्ञसंस्थाः । औपासनहोमो वैश्वदेवं पार्वणमष्टका मासिश्राद्धं सर्पबलिरीशानबलिरिति सप्त पाकयज्ञसंस्था इति । वी आङ् इत्येतावुपसर्गौ । उपसर्गश्च क्रियान्तरे वर्तमानमर्थान्तरमभिद्योतयति । यथा प्रतिष्ठित इति तामेव क्रियां विशेषयति । अत्र विशब्दो विस्तरार्थः अधिकृतायां शाखायां सङ्क्षिप्तो विधानेन शाखान्तरस्थान् विधीनुपसंहृत्य विस्तरेणेत्यर्थः । आङ् बलवदर्थे, श्रुत्यर्थसंशये सिद्धान्तं बलवद्भिर्हेतुभिरुपपाद्येत्यर्थः । व्याख्यास्याम इति चक्षिङ्धातोर्व्यक्तवचनस्य कृतख्याञादेशस्य लि(लृ)ट्प्रत्ययोत्तमपुरुषबहुवचनान्तस्य रूपं व्यक्तं वक्ष्याम इत्यर्थः । एकविंशतिसंस्थं यज्ञं विस्तारेण शाखान्तरस्थान् विधीनुपसंहृत्य सिद्धान्तं बलावद्भिर्हेतुभिरुपपाद्य व्यक्तं वक्ष्याम इति पिण्डितार्थः ॥

End :

अर्थायार्थायाग्निं प्रणयत्यपवृक्ते कर्मणि लौकिकः सम्पद्यते यथासमारूढे ।

अर्थायार्थाय प्रयोजनाय प्रयोजनायेत्यर्थः । अग्निरित्याहवनीयो विधीयते ।

  

आपस्तम्बमत्या सर्वेषां धारणमेव भारद्वाजस्य हिरण्यकेशि(नः), आश्वलायनस्य तु सर्वत्राधानप्रभृति आधाना-

द्वादशरात्रमपजस्रा अत्यन्तं तुगतश्रिय इति यदानुक्र(नक्त)मा-
हवनीयं धारयेदिति नक्तधारणं तदा होमद्वयार्थं प्रणेष्यामी-
ति सङ्कल्प्य प्रणयनं दक्षिणाग्नेः पुनरानयनमेवाहवनीय-
धारणवचनात् यथाममारूढ इति दृष्टान्तोपदेशोपपत्ते
कर्मण्यपि समारोपणं यजमानस्य मानसव्यापारपक्षे गार्ह-
पत्यागारं प्राक् ॥(१)

Colophon

इति धूर्तस्वामिकृतसामान्यसूत्रभाष्यं समाप्तिमगमत् ॥

Subject : Āpastamba paribhāṣāsūtra Vyākhyā—a commentary on Paribhāṣāsūtras otherwise known as Sāmānya sūtras (i.e. the former part of the 24th Praśna of Āpastamba Śrautasūtras.)

Remarks :—The Ms. is in a very good condition. This work has already been printed in the Government Oriental Library Series, Mysore, by Mr. A. Mahādeva Śāstrin, who attributes the authorship of this work to Haradatta and says that Dhūrta-svāmin's authorship is restricted to the commentary on the first eighteen praśna only. But we have in this Ms. Dhūrta-svāmin's commentary on a portion of the 24th Praśna also. The readings of this Ms. are slightly different from those found in the printed Volume.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2053. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3852. Page 15. Right column.
Substance—Paper. Size—12¼ × 5 inches. Sheets—84. Lines—5 to 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2500. Author—Karavindasvāmin. Sulba Sūtra Vyākhyā only.

Beginning

श्रीमहागणपतये नमः ॥

विहारयोगान्व्याख्यास्यामः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ मित्येकाक्षराख्येयं वन्दे वाङ्मनसातिगम् ।
पश्यन्ति सूरयो यद्धि तद्विष्णोः परमं पदम् ॥ १ ॥

लक्ष्मीसहायमतसीकुसुमच्छविशाश्वतम् ।
ज्योतिर्मे हृदये भूयात्सदा राजीवलोचनम् ॥ २ ॥

आपस्तम्बाय मुनये नमो वेदार्थभूमये ।
यत्सूत्रमक्तास्तिष्ठन्ति यज्ञाः श्रुतिकुमारिकाः ॥ ३ ॥

तच्छुल्बसूत्रव्याख्येयमक्षरार्थविबन्धिनी ।
करविन्दाधिपेनाभिधीयते भाष्यकृन्मते ॥ ४ ॥

यज्ञव्याख्याप्रतिज्ञां कुर्वता भगवताऽपस्तम्बेन व्याख्येयतया हविर्यज्ञाः सोमयज्ञाः पाकयज्ञाश्च प्रतिज्ञाताः व्याख्याताश्च । तत्र तावदैष्टिकसौमिकपाशुबन्धिकदार्विहोमिकाः म मविषमधनुर्मण्डलचतुरश्रत्र्यश्रनानाश्रयो(?)गार्हपत्यायतनप्रभृति चित्यग्न्यकापर्यन्ता नियतपरिमाणा देशविशेषास्तत्र तत्रोक्तास्ते च विमातव्या इति च तद्धि मानं प्रति साधनभूतरज्ज्वादीनां साधनभूतस्यैतावती रज्जुरेतावती क्षेत्रस्य करणीति स्वरूपमात्रेण ज्ञातुमशक्यत्वात्तत्प्रतिपादनमवश्यं कर्तव्यमिति यज्ञव्याख्यानानन्तरं विहारयोगव्याख्या क्रियते ॥

विहार इति ॥ विहारो विहरणं योगस्तत्साधनम् । विहाराणां योगा विहारयोगास्तान्व्याख्यास्यामः प्रतिपा-

दयिष्यामः। विपूर्वो हरतिः क्रीडाप्रज्वलनबन्धनसंवरणविमानाद्यनेकार्थस्तत्क्रियाविशेषसम्बन्धादेव देशादिषु तत्र तत्रार्थे विहारव्यपदेशः। अत्र तु विमानवाची युजिश्च द्विविधः। समाधिवाची सम्बन्धवाची च। अत्र तु समाधिवाची वेद्यादेः। सम्यगवस्थानं समाधिः। ससमाधिरित्यत्र वक्ष्यते। युज्यन्ते एभिरिति योगाः। विहरणोपायभूतरज्ज्वादयः। पृष्ठ्यान्तयोरित्यादिना विमातव्यस्य वेद्यादिक्षेत्रस्य श्रोण्यंसानां विविधसम्पादनावच्छेदो विहरणं तत्साधनभूतरज्ज्वादयो विहारभूतास्तान्व्याख्यास्यामः। व्याख्यानं नाम सति सन्देहे बलवता हेतुनोपपाद्य विवरणम्। यथा समचतुरश्रानुपपदत्वाच्छब्दस्य मानार्थेषु यथाकामीशब्दार्थस्य विशयित्वात्येवमादिकम्॥

End

एकविंशोऽग्निर्भवतीत्यश्वमेधे विज्ञायते। तत्र पुरुषाभ्यासो नारत्निप्रादेशानां सङ्ख्यासंयोगात्सङ्ख्यासंयोगात्॥

एक॥ प्रकृतौ सप्तविधौ वाचेति सप्तसङ्ख्यापृथक्त्वनिवेशिनी समानजातीयेषु पुरुषेष्वसंयुक्तः नारत्न्यादिषु।

अरत्निप्रादेशास्ता अरत्निना दक्षिणत इत्यादिवाक्येन स्वरूपमात्रेण विहितानर्थसङ्ख्यया। अतः प्रकृतौ पुरुषाणामेव सङ्ख्यासंयोगात्॥

अश्वमेधेऽपि॥ एकविंशाग्नौ पुरुषाणामेव सङ्ख्यासंयोगो युक्त इति। अरत्निप्रादेशास्त्वनभ्यस्ता भवेयुः। पुरु-

ाभ्यासादनन्तरं अरत्निना दक्षिणत इति कुर्यादित्यर्थः ।
एतदुक्तं भवति। त्रिस्तावेकविंशप्रकारादयविधेः-(?)स्ताव
एकविंशोऽग्निर्ब्राह्मणदर्शनात् । द्वादश दश वास्यां द्विरुक्तिः
प्रभ(श्न)समाप्तिद्योतनार्था ॥

Colophon.

इति करविन्दस्वामिकृतौ शुल्बटीकायां
षष्ठ पटल. ॥

Subject. Āpastambaśrautasūtra Vyākhyā—a commentary on Āpastamba's Śulbasūtras only (1-21 Khaṇḍas) 1-6 Paṭalas of the 30th Praśna.

Remarks:—The Ms. is in a very good condition. Though this and the following four Mss. of Śulbasūtravyākhyā give only the Paṭala division of the text and of the commentary, the relation between the Paṭalas and Khaṇḍas of these Sūtras may be noted down, as follows:—

1st	Paṭala	=	1-3	Khaṇḍas.
2nd	,,	=	4-7	,,
3rd	,,	=	1-10	,,
4th	,,	=	11-14	,,
5th	,,	=	15-17	,,
6th	,,	=	18-21	,,

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2054. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

J. L. Collection No. 216. Substance—Paper. Size—9¼ × 4 inches. Sheets—65 (sheets —17-66; 1-16, 19 and 20, 27-44 are missing). Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī.

No. of Granthas—1500. Author—Karavindasvāmin. Śulba sūtra Vyākhyā—incomplete

Beginning:

(समचतुरश्रं दीर्घचतुरश्रं० यथायोगमुपदध्यात् ॥ समचतुरश्रं द्विधा कृत्वा तस्यैकस्मिन्भागे + शेषस्य समच)तुरश्रकरणीं समां पार्श्वमानीं तावतीमुक्त[म]या तिर्यङ्मान्या समचतुरश्रं कृत्वा तत्र शेषं विभज्य तस्य शेषस्य यदधिकं स्यात् तद्यथायोगमुपदध्यात् । अधिकस्य यथा(वि)भागे कृते भागा एकैकशो वा संहृत्य वा भागान्तरस्योपरि निधीयमानास्तद्विस्तारं व्याप्यान्योन्यसम्पृक्तास्तद्दीर्घं सम्पादयन्ति । तथा विभज्य सर्वशेषं भागान्तरस्योपरि निदध्यादिति ।

अयमर्थः ॥ समचतुरश्रं दीर्घचतुरश्रं चिकीर्षन् क्रियमाणस्य दीर्घस्य चिकीर्षितविस्तारप्रमाणया तिर्यङ्मान्या समचतुर(श्रमेकतोऽपच्छि)द्य शिष्टस्य पार्श्वमानीं तावतीं कृत्वा, तदधिकमेकधाऽनेकधा वा(भागं विभज्य ते) सर्वे भागा दीर्घ(चतुरश्रं यथा सम्पा)दयन्ति तथा सर्वशेषं भागान्तरस्योपर्युपदध्यात् ॥

End:

विज्ञायते च कङ्कचितं शीर्षण्वन्तं + यथाप्रकृत्यात्मविकारात् ॥

किञ्च विज्ञायते च इदं – कञ्च कङ्कचितं शीर्षण्वन्तं चिन्वीतेति श्रूयते । यदि बोधकप्राप्ता कङ्के शिरो विधत्ते तत्कथं ब्रूयाद्ब्राह्मणं कङ्कचितं शीर्षण्वन्तमिति ब्रूयात्

ए(वे)त्यर्थः । तस्मादशिरस्कः श्येन कङ्के शिरोविधानात् तथा वयोमात्रसादृश्यप्रकृते प्राप्ते श्येनप्राप्तिविधानसामर्थ्यादेव श्येन शिरोऽप्यस्तीति गम्यते । तत्रिवृते अग्ने शिर इत्यादिशिरस्युपधानदर्शनाच्च । अतस्तयोर्विकल्प इति मत्वा नोवा शब्दं ब्रूते । तत्र कङ्कश्येनोलज इति सङ्कल्पमात्रभेदः नाकारे दाक्षायणयज्ञादिवत् । अशिरस्कः श्येन इत्युच्यते प्रकृतौ वक्रौ विकारात्प्रकृतिवदेव पक्षौ वक्रौ पुच्छात्सन्नतं वक्रपक्षो व्यस्तपुच्छ इति विकारश्रवणात् आत्मा तु यथा प्रकृत्या यद्वा यथाप्रकृति यदिकृतं (अविकृतः) समचतुरश्रः चतुः पुरुष इत्यर्थः अ(विकारं न विकारं श्रूयते ॥)

Colophon : Sheet No. 59.

इति करविन्दस्वामिकृतायां शुल्ब(प्र)दीपिकायां पञ्चमः पटलः ॥

Subject Āpastambaśrauta Sūtra Vyākhyā—a commentary on Śulba Sūtras only 1-6 Paṭalas (3-21 Khaṇḍas). This commentary is also known as Āpastambaśulba pradīpikā.

Remarks:—The Ms is in a decaying condition This Ms. begins with the commentary on the sixteenth Sūtra of the first Paṭala and ends abruptly in the middle of that on the last twelfth Sūtra of the sixth Paṭala It is full of scriptorial errors.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2055. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No 3851 Page 15 Right column.

Substance—Paper Size—11½×5 inches. Sheets—50. Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1150. Author—Kapardisvāmin. Śulbasūtravyākhyā only.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

उक्ता यज्ञास्तेषामायतनानि नियतप्रमाणानि नियतदेशानि तेषामायामविस्तारान्वकुकाम आह ॥

विहारयोगान्व्याख्यास्यामः ॥ विह्रियन्तेऽस्मिन्नग्नय इति विहाराः प्राग्वंशादयः गार्हपत्यादयश्च ॥ युज्यतेऽनेनेति योगो रज्जुविशेषः। विहाराणां योगो विहारयोगः। विहारसम्पादनार्थान् रज्जुविशेषान् व्याख्यास्यामः प्रतिपादयामः। अथवा आयामादीनां विहरणमेव विहारस्तेषां योगो विहारयोगः सम्यक्सम्पादनमित्यर्थः। योगा इति बहुवचनं बहुव्रीहिः(?) प्रकारैर्दर्शयितुं, दर्शनञ्च प्राधान्यप्रतिपत्त्यर्थम्। यथा रथादयो न नियताङ्गप्रमाणा एकस्मिन्नङ्गेऽपि मात्रया हीयमाने सम्यङ्न गच्छन्ति, एवमग्न्यायतनादीन्यपि मात्रया हि(ही)नानि साधनभावं न गच्छन्ति। तस्माद्यत्नेन सम्पादयनीयानि। सर्वत्र विज्ञायत इति श्रुतीनामुपन्यासात्सर्वथा आयामादय उक्तैरेव मार्गैः सम्यक्सम्पादनीयाः। आयतमानां भ्रेषे च प्रायश्चित्तेन भवितव्यम्। अमुमेवार्थं पृथग्दर्शयितुं शुल्वान्तरे 'अथातः' शब्दौ प्रयुक्तौ—'अथातो विहारयोगा'निति। आदितस्तावद्दिशां ग्रहणं वक्तव्यमनेनाचार्येण नोक्तं कल्पान्तरतो ग्राह्यम् ॥

End :

॥ एकविंशोऽग्निर्भवतीत्यश्वमेधे विज्ञायते ॥ गतमेतत् ॥ तत्र पुरुषाभ्यासो नारत्निप्रादेशानां ॥ कुतः । सङ्ख्यायोगात् ॥ एकविंश इति । ननु सप्तविध इत्यत्रापि सङ्ख्यैव विधीयते । वाक्यान्तरेण तत्रारत्निप्रादेशा निविशन्ते । न तत्र सप्तसङ्ख्यासंयोगः । पुरुषाभ्यास एव नारत्निप्रादेशानाम् । तत्र श्लोकः —

'विधे नरः...प्रोक्तं त्रिस्तावति विभावसो ।
एकविंशे ततो न्यूनं तिलानाञ्चैव सप्तभिः ॥'

द्विरुक्तिर्मङ्गलार्था ॥

Colophon :

षष्ठः पटलः ॥

इत्यापस्तम्बीयशुल्बभाष्यं कपर्दिस्वामिकृत सम्पूर्णम ॥

जयसंवत्सर आश्वी(श्वयु)जशुद्धचतुर्थीचन्द्रवारे सम्पूर्णम ॥

Subject : Apastambaśrautasūtravyākhyā—a commentary on Śublasūtras only. 1—6 Paṭalas of the 30th Praśna

Remarks—The Ms is in a very good condition The Ms is dated Monday—fourth day after the New Moon—in Āśvayuja month in Jaya year which corresponds to Śaka 1756 or 1834 A. D.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2056. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9160 a. Page 16. Left column. Substance—Palm leaf. Size—16 × 1¼ inches. Leaves—66 (1-66). Lines—5 or 6 to a Page. Script—Grantha. No.

of Granthas—1100. Author—Sundararāja. Śulbasūtravyākhyā only.

Beginning:

श्रीमहागणपतये नमः ॥

आपस्तम्बेन योऽयं व्यरचि भगवता शुल्बसंज्ञो गभीरः
प्रश्नोऽर्थस्त(र्थन्त)स्य भाष्यप्रभृतिषु कथितं वीक्ष्य कृत्स्नं प्रयोगम् ।
संक्षिप्योद्बोधनार्थं कुशिककुलनिधेर्माधवार्यस्य यष्टुः
पुत्रः शुल्बप्रदीपं विवरणमधुना सुन्दरो निर्मिमीते ॥

सूत्रम् ॥ विहारयोगान्व्याख्यास्यामः ॥

टीका ॥ विहारो विहरणम् । चतुरश्रादिरूपेण भूमेः करणम् । तस्य योगा उपायाः ॥

End:

सूत्रम् ॥ एकविंशो भवतीत्यश्वमेधे विज्ञायते ॥

टीका ॥ शाखान्तरे एकविंशतिपुरुषपरिमाणमित्येकविंशतिकः स्तोमे तद्विधिः पञ्चदशार्षाधे इत्यत्रोपाधेः प्रायिकत्वादस्तोमेऽपि ॥

सूत्रम् ॥ तत्र पुरुषाभ्यासो नारत्निप्रादेशानां सङ्ख्यासंयोगात्सङ्ख्यासंयोगात् ॥

टीका ॥ अस्मिन्पक्षेऽर्धद्वाविंशाः ॥ पुरुषाग्निः । तत्र द्वे शते तिस्रश्चाङ्गुलयः । षट् च तिलाः पुरुषस्थानीयो वेणुस्तस्य चतुर्थपञ्चमषष्ठ....दशमाणूकारत्निर्वस्थप्रादेशा अवगन्तव्याः ॥ अरत्निप्रादेशाभावेऽपीति पक्षद्वयेऽप्येकविंशतिरेव पुरुषाः । श्रीमद्रामायणेऽप्यष्टादशपुरुषत्वमश्वमेधाग्नेर्दृश्यते ॥ श्लोकः :—

'स चिन्त्यो राजसिंहस्य सञ्चितः कुशलैर्द्विजैः ।
गरुडो रुक्मपक्षो वै त्रिगुणोऽष्टादशात्मकः ॥'

स तु शाखान्तरेण षड्विधस्यापि प्रकृतित्वदर्शनात् तन्निस्तावोऽवगन्तव्यः ॥ उक्तं हि षड्विधस्यापि प्रकृतित्वं बोधायनेन—'षड्विधं वा सप्तविधं वा द्वादशविधं वा चेष्यमाण' इत्यत्र । त्रयोदशविधांस्तानग्नींश्चित्वाऽश्वमेधमारभते ततः परमग्निं चित्वा ततो द्वाविंशत्यादिविधमेव चिन्वीत । न तु पूर्वविधं न ज्यायांसं चित्वा कनीयांसं चिन्वीतेति । अथ यो द्वाविंशतिविधादूर्ध्वमपि विधामभ्यस्य ततः परमश्वमेधमारभते यथा त्रिंशद्विधान्ते तस्याप्यश्वमेधाग्निस्तिस्ताव एकविंशो वा तस्य प्रकारान्तराभावात् । ततः परन्तु पूर्वकृतादारभ्यैकत्रिंशादिविधमेव चिन्वीत पूर्वेषां कृतत्वात् । व्यञ्जितञ्चैतद्बोधायनेन । अश्वमेधं प्राप्तश्चेदाहरेत् अत ऊध्व(र्ध्वं ?)मभ्यसेत् नेतरदाद्वीयेतातीतश्चेदाहरेदाहृत्य कृतान्तादेव प्रत्याददीतेति सिद्धम् ॥

Colophon.

इति सुन्दरराजीये शुल्वविवरणे शुल्बप्रदीपे
षष्ठः पटलः ॥

विजयनामसंवत्सर आषाढशुद्धपञ्चम्यामापस्तम्बशुल्बव्याख्यानं
सम्पूर्णम् ॥

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीयज्ञेश्वराय नमः ॥

सुन्दरराजबुधेन्द्रो व्याचख्यावग्निसूत्रषट्पटलीम् ।
वेङ्कटपतिरलिखत्तामरुणाचलदीक्षितात्मजसुदेऽसौ ॥

Subject: Āpastambaśrautasūtravyākhyā, otherwise known as Śulba Pradīpa—a commentary on Śulbasūtras or Agnisūtras. 1—6 Paṭalas of the 30th Praśna.

Remarks.—The Ms. is in a very good condition. The other work contained herein is बोधायनशुल्बसूत्रदीपिका by Dvārakanātha yajvan.

The author of this commentary is Sundararāja, son of Mādhavārya yajvan of Kuśika family. The scribe of this Ms. is Venkaṭapati, who copied it down to please the son of one Aruṇācala Dīkṣit.

॥ आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या

2057. ĀPASTAMBAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9172 (j). Page 25. Right column.

Substance.—Palm Leaf. Size—16 × 1¼ inches. Leaves—26 (86-111). Lines—8 to 10 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas.—1100. Author.—Sundararāja. Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2056.

Remarks.—The Ms. is in a decaying condition. Some leaves are broken out and some are rat-eaten. Dr. Burnell observes about this Ms. on page 25 b as follows:—

"(This Ms.)—153 leaves—(contains) Āpastamba Cayana prayoga and extracts from Sundararāja's commentary on the Śūlba Sūtra. (It is) written about 1700".

As the leaves of this Ms. had originally been ill-arranged, Dr. Burnell could not have traced out its full contents. The leaves are now fully arranged with great care and labour, as the following table of the contents and the number of leaves in this Ms. will show.—

1	आपस्तम्बसूत्रप्रयोगवृत्तिः ॥	LL	1—12
2	नक्षत्रेष्टिप्रयोगः ॥	..	12—57
3	प्रकीर्णकारिकाशतकम् ॥	..	58—61
4	मित्रविन्देष्टिप्रयोग ॥	..	62 & 63
5	आपस्तम्बसूत्रप्रयोगवृत्ति ॥	..	63—72
6	मृगारेष्टिप्रयोग ॥	..	72—76
7	पवित्रेष्टिप्रयोगः ॥	..	76—78
8	पौण्डरीकप्रयोगः and कारिका ॥	..	78—80
9	सर्वतोमुखप्रयोग ॥	..	80—86
10	आपस्तम्बशुल्बप्रदीपः ॥	..	86—111
11	जातकफलवर्णनम् ॥	..	1—18
12	Fragments (?)	..	1

बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या

2058. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No 3744 Page 15 Right column

Substance—Paper Size—11½ × 4½ inches Sheets—317 Lines—7 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—5000 Author—Bhavasvāmin First Nineteen Praśnas.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्राह्मणानां बहुत्वादेकैकस्यां शाखायां परिसमाप्तत्वा-
दर्थस्य च दुर्बोधत्वादसर्वज्ञजन्यत्वाच्च संहृत्य विवरणार्थं
सुखं बुद्ध्वा कर्माण्यनुष्ठाय फलं सर्वे प्राप्नुयुरिति कल्प

आरभ्य आचार्येण। वाक्यसम्बन्धश्च ।। आधानादिसंस्कारैः संस्कृतोऽधीत्य वेदान्न्यायतः कृतदार आहिताग्निरामावास्येनेति चोदितस्य कर्मणोऽधिकारी। तानि च कर्माणि नानाविधानि। तत्र दर्शपूर्णमासाग्निहोत्रज्योतिष्टोमप्रवर्ग्याण्यपूर्वाणि। तत्र दर्शपूर्णमासविकारा इष्टयोऽग्नीषोमीयः पशुः, ज्योतिष्टोमविकारा एकाहद्वादशाहाश्च। अग्निहोत्रं न प्रकृतिः। प्रकृतं(तिः) नाम सर्वधर्माणामतिदेशकं। प्रवर्ग्याधाने कुण्डपायिनामयनेषु प्रवर्ग्यश्च न प्रकृतिः दधिघर्मे धर्मातिदेशं केचिदिच्छन्ति परिशिष्टोभयत्र शान्ति कृत्वेति दर्शपूर्णमासज्योतिष्टोमौ प्रकृती एव। अग्नीषोमीयद्वादशाहसंवत्सरादयः प्रकृतिविकृतयः। इष्टय एकाहाश्चोद्भिदादयो विकृतयः एव। दर्विहोमादयो न प्रकृतयो न विकृतयः। 'आमावास्येन वा पौर्णमासेन वा हविषा यक्ष्यमाणो भवती'ति दर्शपूर्णमासारम्भो मन्त्रक्रमान्निरपेक्षत्वादाधानादीनां साङ्गानां समस्ताधानाभावादेतदपेक्षत्वाच्चान्योर्ज्ञाने तेषां गतकल्पत्वात्। इह पौर्णमास्यादित्वेपि अमावास्यायाः प्रथममन्त्रग्रहणमन्त्रक्रमात् दीक्षा(यण)यज्ञादौ शाखाहरणाद्यारम्भस्य पौर्णमास्यामप्युपकारात् पौर्णमासीधर्मारम्भे क्वचिदप्यामावास्यस्यानुपकारादसाधारणा(ण्या?)दादिपदार्थस्य 'अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्याम' इत्यप्रतिज्ञातमारम्भादेव गम्यते इति। अथेत्यधिकारकरणं। तयोरेवारम्भाच्चाद्वितश्च कालप्रकृतस्तस्येदमिति वा भवार्थे वा विध्यपेक्षः ॥

End :

सवनीयेष्वयं विशेषः प्रतिप्रस्थातः पशू अन्तिके-स्तां पशवोऽन्तिके सन्तु अग्नये परैरविदं परोवरैस्तौ वां जुषे अग्नये परैरविदं परोवरैस्तान्वो जुषे दिवमग्राभ्यां मा लेखिष्ठ समैमर्लिखिष्ठ मध्याभ्यां मध्यैमाहिंसिष्ठ माहिंसिष्ठेत्रिः या जुष्टामुपाकरोति ॥

   

त्रिस्त्रिः प्रच्युतयोः पशुहृदये उत्तमे कुरुतात् शमितहृदयानि जिह्वा वक्षांसि तानि तानीत्यादि तानि मध्यानि दोष्ण्यैकचराणि नानापार्श्वाणि दक्षिणा श्रीरच्यु-थिद्दक्षिणानि दोंपि मध्या श्रोणिरणिपन्ति उदानीवनि-ष्टूश्वजाघनीश्चावथंतान (?) त्रिस्त्रिः पशून्पशूनां प्रच्युतानां हृदयान्युत्तमानि पश्वो. मंवदम्व पशुषु दिवं वां भस्मना प्रणेथां दिवं वः भस्मना प्रणष्वं शुचो स्थस्त(?)मभिशोचतं शुचस्थ(?) तमभिशोचत मह्यं यजमानाय तिष्ठतं(?) तिष्ठत ॥

Colophon

इति भवस्वामिकृत कल्पविवरणे ततो
द्वितीयोऽध्यायः ॥ श्रीरस्तु ॥

भोसलकुलभूपच्छायावासिना उरगीत्युपनाम्ना लेखकेन लिखितम् ॥

Subject Bodhāyana Śrauta sūtra vyākhyā, otherwise known as Kalpavivaraṇa, a commentary on these sūtras belonging to Black Yajur Veda. This Ms contains the commentary on the first nineteen Praśnas only.

This Ms adopts the division into Praśnas and Adhyāyas, as follows —

1	दर्शपूर्णमासौ	Praśna	I	Adhyāyas 17
2	अग्न्याधानम्	..	II } (II)	,, 4
3	Do.	..	III	,, 2
4	अग्निहोत्रम् (दशाध्यायी)	..	IV (III)	.. 10
5	पशुबन्धः	..	V (IV)	.. 4
6	चातुर्मास्यम्	..	VI (V)	.. 7 (6)
7	प्रवर्ग्य	..	VII (IX)	.. 6
8	अग्निष्टोमः प्रातस्सवनम्	..	VIII (VI)	,, 10
9	,, ,,	..	IX (VII)	.. 5
10	,, माध्यन्दिनसवनम्	..	X } (VIII)	.. 2 } (6)
11	,, तृतीयसवनम्		XI	.. 2
12	,, यज्ञपुच्छम्		XII	.. 2
13	,, Do.	..	XIII	.. 1
14	अग्निचयनम्	..	XIV (X)	,, 19
15	वाजपेय.	..	XV (XI)	,, 5
16	राजसूयः	..	XVI (XII)	.. 6
17	काम्येष्टयः	..	XVII (XIII)	.. 13
18	औपानुवाक्य	..	XVIII (XIV)	.. 12
19	एकादशिनी	..	XIX (XVII)	,, 2

Remarks —The Ms. is in a very good condition It is full of scriptorial errors The nick-name of the scribe of this Ms. is Uragiti. The number of Praśnas given in the above table is based on the order of the Praśnas preserved in this Ms., while the number given within brackets is according to the Printed Volume of Bodhāyana Sutras

Regarding the Bodhāyana Sutras and their commentaries

Dr Burnell observes thus on page 20 of his Catalogue —

"The Baudhāyanasūtra is very simple in its form; a comparison between the Baudhāyana and Āpastamba Sutrasūtras shows very conclusively that the growth of the sutra style was gradual, and that the most artistic sūtras are the latest of the period when that style prevailed.

"Unfortunately Mss of the Baudhāyana Sutras and commentaries are rare and all incomplete. Some which have been described by me already (Catalogue, pp 14) and for others see "Notices" II pp 164, 180, and 270. See pp 184 fg of Bühler's Gujarat Catalogue also and pp 10 of Kielhorn's Catalogue of the Mss in the southern division of the Bombay Presidency. The Grhya section is perhaps not to be found in S India in good Mss. During many years search I have been unable to meet with a Ms that could be satisfactorily identified, but only with fragments of questionable authenticity. The reason of this is that Vedic rites are now very rarely performed except in a most perfunctory manner and that the few priests who even profess to know anything of them profess to perform rites according to rituals of which they are ignorant, in order to increase their gains. Thus the Āpastamba ritual with a few arbitrary changes serves for the Baudhāyana, Bharadvāja, etc rituals, which do not really exist.

"There are several commentaries on the Baudhāyanasutras (Weber, Literaturgeschichte, P 111) by Bhavasvāmin (see above) Anantadeva, Navahasta, Śesa, Dvārakānātha, and Sāyaṇa. The only Ms of the last as yet discovered is mentioned by Kielhorn (Catalogue of Mss in the Southern part of Bombay Presidency p 8); it is of great interest, as Sāyaṇa

himself says that he followed this Sūtra and it is certain to be a complete and valuable commentary."

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2059. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

J. L. Collection No. 217. Substance—Paper. Size—10⅜ × 4¼ inches. Sheets—131 (1-6, 12-67, 143-224). Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2150. Author—Śivānācārya. First Praśna—incomplete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः हरिः ॐ

वागीशाद्यास्सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यन्नत्वा कृतकृत्यास्स्युस्तन्नमामि गजाननम् ॥ १ ॥
त्रयीमङ्गत्रयीकल्पलतायां यन्निरूपितम् ।
दोहनं श्रिगपादत्ते मीमांसासङ्ग्रहद्वयम् ॥ २ ॥
यस्माद्गणाचार्यपदाभिषिक्तः
श्रीशिङ्गणाचार्यसुताग्रगण्यः ।
प्रसन्नगम्भीरमतिस्स्फुटार्थं
बौधायनं कल्पमधो विभास्यन् ॥ ३ ॥
व्याख्याय विद्यास्थानानि पुराणादीनि साम्प्रतम् ।
व्याचष्टे सायणाचार्यः कल्पं बौधायनं सुधीः ॥ ४ ॥
पूर्वव्याख्याप्रमेयार्थाः स्पष्टा इत्यनिरूपिताः ।
अप्रबुद्धप्रबोधार्थं निरूपयति तानपि ॥ ५ ॥
अनुष्ठानविकल्पाश्च करणादौ(?) ये व्यवस्थिताः ।

सम्यक् तेऽपि निरूप्यन्त पूर्वेकल्पे यथोचितम् ॥ ६ ॥

तत्र तावद्विध्यर्थवादमन्त्रात्मना त्रिधा व्यवस्थितो वेदराशिः। तस्य च कर्मावबोधनमेवार्थः। तदधीतमेव कर्माभ्युदयहेतुः। तथा चोक्तं -'दृष्टो हि तस्यार्थः कर्मावबोधनं नाम। न च तत्राध्य(ध्या)ध्ययनमात्रान्मन्त्रमनुभवन्तो(मात्रात्तत्रभवन्तो) याज्ञिकाः फल समामनन्ती'ति। विधिविहितमर्थवादप्ररोचितं मन्त्रेण स्मृतमभ्युदयकारि भवतीति। ततश्च चोदितानां कर्मणां सुखावबोधाय भगवान् बोधायन. कल्पमकल्पयत्। यतो ब्राह्मणानामानन्त्य दुरवबोधता च अतो न नः सुखं कर्मावबोध इति कल्पसूत्राणिमा(णि)(नि) प्रतिनियतशाखान्तरान(व्य)ङ्गीचक्रुः पूर्वाचार्याः। अत एवाध्ययनविध्याक्षिप्तमध्येतव्यत्वात्तदुपबृंहणविशेषैरुपबृंहितस्य कल्पस्य वैशद्यलाघवकार्त्स्न्यप्रकरणशुद्ध्यादिभि प्रकर्षयुक्तस्य तत्तन्मार्गानुसारिभिः स्वानुष्ठेयकर्मावबोधनार्थमध्ययनं सिद्धम्। एतदेवाभिसन्धायोक्तं कर्मान्ते—'पञ्चतयेन कल्पमवेक्षत छन्दसा ब्राह्मणेन प्रत्ययेन न्यायेन सिद्धिदर्शने'ति। कल्प्यत इति कल्पः प्रयोगः। सोऽत्र निरूप्यत इत्ययं ग्रन्थोऽपि कल्पः।

* * * * *

तत्र प्रत्यक्षश्रुतिमूलतया हविर्यज्ञेषु सर्वेष्टिप्रकृतितया मन्त्राम्नानात्कर्मानुरोधाच्च प्रथमं दर्शपूर्णमासौ निरूपयति—आमावास्येन वेत्यादिना॥ ननु सर्वक्रतूनामप्रयः

सकृदाहिता इत्यग्न्याधानसंस्कारादेवाग्निसिद्धिः । तत्रापि 'नक्तं गार्हपत्यमादधाति अर्धोदिते सूर्ये आहवनीयमादधाती'त्यादि तदितिकर्तव्यताविशेषादेवाहवनीयत्वादिसिद्धिः । तेनाधानमेवाग्न्युत्पादकं । ते चाग्नयः सर्वक्रत्वङ्गभूताः यथोपनयनसंस्कृताधीतमन्त्राः । अत एवानुष्ठानेऽग्न्याधानस्य प्राथम्यं नियतं तत्कृतः तदतिक्रमेण दर्शपूर्णमासयोः प्रागभिधानमिति । सत्यम्, तथापि अग्न्याधानप्रभृतीन्यपह तैनानिकानि । दर्शपूर्णमासौ तु पूर्वं व्याख्यास्यामः ॥ तन्त्रस्य तत्राम्नातत्वादिति ।

End :

यदस्मिन्कर्मणि० । अयमन्तो घृतेन स्वाहा देवेभ्य इदं । यदस्य कर्मणोत्यरीरिचं० । समर्धयित्र स्वाहा । अग्नये स्विष्टकृत इदं । प्रजापते न त्वदेतो० । स्वाहा प्रजापतय इदं ध्रौवात् । स्रुवेणोपहत्य ब्रह्म प्रतिष्ठा मनस इत्येतेनानुवाकेन प्रतिमन्त्र जुहोति... ....॥

Colophon (Sheet No 58) :

इति प्रथमप्रश्ने तृतीयोऽध्याय. ॥

Subject Bodhāyana Srautasūtra vyākhyā on 1–17 Khaṇḍas of the First Prasna

Remarks. –The Ms is in a decaying condition Many sheets in the middle and end are completely eaten by white ants.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2060. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ

Burnell's Catalogue No 9165 Page 19. Left column.

Substance—Palm leaf (Śrītāla) Size—10¾ × 3 inches. Leaves—285 (1-98, 19, 33, 41 and 64) Lines—14 or 15 to a Page Script—Grantha No. of Granthas—19,950 Author—Mahādevavājapeyin Incomplete

Beginning

हरिः ॐ

स जयति कुञ्जरवदनो
देवो यत्पादपङ्कजस्मरणम् ।
वासरमणिरिव तमसां
राशिं नाशयति विघ्नानाम् ॥ १ ॥

इष्ट्वैवाग्रिरुदेति वृष्ट्युपचयादन्नानि तेभ्यः प्रजाः
ताभ्यो यज्ञसमुद्भवः पुनरिति प्रक्रान्तचक्रक्रमः ।
अत्रामुत्रसमीहितार्थघटनाबद्धव्रतो यो जग-
ज्जन्मस्थेमलयोत्सवस्स दिशतु श्रेयांसि यज्ञेश्वरः ॥ २ ॥

वेदाद्धर्मान्विनिर्णीय योऽदात्कल्पाभिधां सुधाम् ।
विबुधेभ्यो नमस्तस्मै बोधायनमहर्षये ॥ ३ ॥

बोधायनाय मुनये मुनिसङ्घाद्दताङ्घ्रये ।
कामा(कर्मा(?))म्बुधिं तितीर्षूणां कल्पनौकाकृते नमः ॥ ४ ॥

अस्ति बौधायनं सूत्रमाद्यमाध्वर्यवाश्रयम् ।
अधीतिबोधाचरणप्रचारैस्तत्प्रपञ्चयन् ॥ ५ ॥

भारद्वाजान्वयाम्भोधिसुधांशुस्सतु सम्मतः ।
त्रियम्बकाध्वरी लोके त्र्यग्न्यन्तज्ञस्समेधते ॥ ६ ॥

सदध्वर्युर्महादेववाजपेयी तदाज्ञया ।
बोधायनोक्तकर्मान्तद्वैधकल्पानुसारतः । ७

वैतानिकानां यज्ञानां भवस्वामिमतानुगाम् ।
कर्पोध्वगानां सुगमां करोति श्रौतचन्द्रिकाम् ॥ ८ ॥

अत्र धर्मस्य प्रतिपाद्यत्वात्तत्स्वरूपं तत्प्रमाणं तदधिकार्यादि च निरूप्यते। 'चोदनालक्षणोऽर्थो धर्म' इति जैमिनिः । विधिप्रमाणकश्रेयस्साधनताको धर्म इत्यर्थः ; कर्मजन्योऽभ्युदयनिश्श्रेयसहेतुरपूर्वाख्यात्मगुणो धर्म इति हरदत्तः । अभ्युदयः स्वर्गपशुपुत्रादिः । निश्श्रेयसं मोक्षः । एतदुभयविधश्रेयस्साधनं धर्म इत्यर्थः । अत्र मनुनाप्युक्तम्—

विद्वद्भिः सेवितस्सद्भिर्नित्यमद्वेषरागिभिः ।
हृदयेनाभ्यनुज्ञातो यस्तं धर्मं व्यवस्यते ॥ इति ॥

* * * *

अथोपोद्घाते कल्पभाष्येऽत्र दर्शपूर्णमासाग्निहोत्रज्योतिष्टोमप्रवर्ग्याण्यपूर्वाणि । 'तत्र दर्शपूर्णमासविकारः इष्टयोऽग्नीषोमीयश्च पशुः, ज्योतिष्टोमविकारा एकाहाः द्वादशाहश्च, अग्निहोत्रञ्च प्रकृतिः । प्रकृतिर्नाम्ना धर्मातिदेशकः । प्रवर्ग्याधानकुण्डपायिनामयनेषु प्रवर्ग्यश्च न प्रकृतिः। दधिधर्मे धर्मातिदेशं केचिदिच्छन्ति। परिभूत्वो(?)-भयतश्शान्तिं कृत्वेति वचनात् । दर्शपूर्णमासज्योतिष्टोमौ प्रकृतिरेव । अग्नीषोमीयद्वादशाहसांवत्सरादयः प्रकृतयो विकृतयश्च । इष्टय एकाहा उद्भिदादयो विकृतय एव । दर्विहोमादयो न प्रकृतयो न विकृतय इति ' इत्युपोद्घातः ॥

' आमावास्येन वा पौर्णमास्येन वा हविषा

यक्ष्यमाणो भवति स पुरस्तादेव हविरातञ्चन-
मुपकल्पयत ' इति ॥

अमावास्याया इदं अमावास्यायां भवं वा आमावास्यं कर्म । एवं पौर्णमासमिति । हविःपदश्च हविस्साध्यं अमावास्यापौर्णमासीसम्बन्धियागसमुदायद्वयं लक्षयति । आमावास्येन पौर्णमासेनेति पदद्वयसामानाधिकरण्यादमावास्यायां पौर्णमास्यां च सम्बन्धो भवनं विधिपूर्वकेऽनुष्ठाने सति भवति ॥

End

अत्र मव एवाग्निर्यजमान इति सिद्धे निश्चय इति वचनमिष्टकोपधानमात्रं याजमानं नेतरद्दुःस्वामस्मरणादीत्येवमर्थं तं वा एतं यजमान एव विचिन्वीतेति तत्रैव यजमानस्य कर्तृत्वावगमादिति भावः । मन्त्रमेवाग्न्याधेयच्छन्दो यजमानमग्न्याधेये । छन्दो मन्त्रः । अत्रापि प्रधानमन्त्रमात्रं भूर्भुवो धर्मशिरः इत्यादि याजमानं नेतरदित्येतदर्थमग्न्याधेयग्रहणं उद्धरणप्रभृतिविराजक्रमोपस्थानान्तं यजमानो वदेदिति तु केशवादयः ॥

Colophon. (Leaf No 98)

बौधायनकृतस्यासौ वृत्तिस्सूत्रस्य तायते ।
दर्शश्च पूर्णमासश्च सम्पूर्णं प्रीयतां शिव ॥
केयं बौधायनं सूत्रं क मेऽल्पविषया मति. ।
गुरो कटाक्षसन्तुते वृत्तिमेवं सुबोधिनीम् ॥
हरि: ॐ ॥

Subject · Bodhāyana Śrautasūtra Vṛtti otherwise known as Subodhinī and Śrauta Candrikā 1-6 (1-5) Praśnas.

This Ms. adopts the division of the text, as follows —

Praśna.		Paṭalas.	Khaṇḍas.
I	दर्शपूर्णमासौ ॥	1–17	1—36
		Adhyāyas	
II & III (II)	आधानम् ॥	1–6	1—21
IV (III)	दशाध्यायी (omitting पुनराधेय) ॥	2–7	1—16 & the beginning of the 17th).
V (IV)	पशुबन्ध. ॥	1–3	1—11 (incomplete)
VI (V)	चातुर्मास्यम् ॥	1—6	1—18 (incomplete)

Remarks —The Ms. is old and is in good condition. It contains broad leaves of Śrītāla species. It breaks off in the commentary on the 18th Khaṇḍa of Cāturmāsya Praśna.

Regarding this author and this commentary, Dr. Burnell observes on page 19 of his Catalogue, as follows —"The author Mahādeva states that he was Adhvaryu to one Tryambakādhvarin (of Sahaji's time 1681-1710 A. D.), by whose order he composed this commentary, following the opinions of Bhavasvāmin. This commentary is exceedingly diffuse; the Baudhāyana Karmānta and Dvaidha sūtras are discussed and quotations from the Āpastamba, Bhāradvāja and other Sūtras are frequent."

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2061. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ

Burnell's Catalogue No. 9166 a. Page 19. Right column.

Substance—Palm leaf Size—14½ × 2½ inches Leaves—177) 1-73, 13, 26, 35) Lines—13-17 on a Page Script—Grantha No. of Granthas—19,950 Author—Mahādevavājapeyin First six Praśnas Incomplete

Beginning, end, colophon and Subject—Same as No. 2060

Remarks—The Ms. is in good condition The Ms contains the following works

1. बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या (सुबोधिनी) ॥
2. बोधायनगृह्यव्याख्या ॥
3. बोधायनपूर्वप्रयोग ॥
4. बोधायनापरप्रयोग ॥

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2062. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

J L Collection No. 218 Substance—Paper Size 10 × 13 inches Sheets—85 Lines—7 or 8 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas 1650 Author—Mahādevavājapeyin Daśādhyāvī vyākhyā only—incomplete

Beginning:

श्रीमणिकर्णिकेश्वराय नम ॥

आधानं सविकारं सप्रपञ्चमुक्त्वा क्रमप्राप्तमग्निहोत्रमाह ॥

पुरादित्यस्यास्तमयाद्गार्हपत्यमुपसमाधायान्वाहार्यपचनमाहृत्य ज्वलन्तमाहवनीयमुद्धरति सायमाहुतये पुरादित्यस्योदयाद्गार्हपत्यमुपसमाधायान्वाहार्यपचनमाहृत्य ज्वलन्तमाहवनीयमुद्धर-

ति प्रातराहुतय इति ॥

आदित्यस्यास्तमयात्पुरा अव्यवहितपूर्वकाले उत्सर्गेऽप-राह्णे गार्हपत्यं प्रज्वाल्येत्याश्वलायनः । गार्हपत्यमुपसमाधा-य प्रादुष्कृत्य अन्वाहार्यपचनमाहृत्य भिन्नयोनित्वपक्षे आह-रणमन्यतः अपि(वा) गार्हपत्यादिति पक्षे गार्हपत्यादेव ज्व-लन्तमाहवनीयं । अत्र ज्वलन्तमिति लटो निर्देशादुद्धरणसम-ये अभिज्वलनमपेक्षितमिति द्रष्टव्यम् । उद्धरणं नाम ओ(ऊ)र्ध्वदेशेन आहवनीयायतनं प्रतिहरणं उद्धरति सायमाहुतये । उद्धरतीत्येव सिद्धे सायमाहुतय इति यो यदर्थमुद्धृतस्स तस्यैवोपकरोति नान्यस्येति ज्ञापनार्थम् एवं प्रातराहुतय इत्यपि, तेनार्थायार्थाया(?)ग्निं प्रणयतीति सूचितं भवति । यथा चैतत्तथोक्तं 'यस्मिन्होत्राहुतं सोऽग्निः कर्मान्तं तस्य धारण'मित्यपवृत्ते कर्माणि लौकिकः सम्पद्यत इत्यत्र । द्वैधे तु 'अग्नीनां विहरण' इति सूत्रं बोधायनस्याधानप्रभृत्येते-ऽजस्रास्स्युरिति शालीकिरिति पक्षद्वयमुक्तं । व्याख्यात-मेतदधस्ता'दपवृत्ते कर्मणि लौकिकः सम्पद्यत' इत्यत्र । आदित्यस्योदयात्पुरा अव्यवहितपूर्वकाले एवं प्रातर्व्युष्टा-यामित्याश्वलायनः । गार्हपत्यमित्यादि स्पष्टम् ॥

End.

तदुदित्वा वाचं यच्छत्या हविष्कृत इति । तद्धविरनुमन्त्रणं उदित्वा उक्त्वा वाचं यच्छति आ हवि-ष्कृतः हविष्करणावधि तण्डुलप्रक्षालननिनयनपर्यन्तं प्रस्क-न्दनपर्यन्तं वा । ननु ब्रह्मजपः प्रणेष्यामि यजमानवाचं यच्छेति सम्प्रेषणैव यजमानस्य वा(क्)नियमारम्भात् पुन-

रत्र विधानं व्यर्थमिति चेत्; न। निरूप्यमाणहविरनुम-
न्त्रणमन्त्रेण वाङ्नियमस्य विच्छेदाशङ्का स्यात् तन्मा-
भूत्, पुनरप्याहविष्कृतो वाग्यमो यथा स्यादित्येवमर्थं
तस्य विधानादिति। हविष्कृता वाचं विसृज्य यज्ञं योगेन
यु(न)क्ति कस्त्वा युनक्ति स त्वा युनक्त्वीति
हविष्कृता हविष्करणेन तण्डुलप्रक्षालननिनये(यने)न वा
प्रस्कन्दनेन वा वाचं विसृज्य, यज्ञं योगेन, युज्यतेऽनेनेति
योगो मन्त्रः तेन युनक्ति मन्त्रस्य जप एव योगः काले
कपालानि युनक्ति यानि धर्मे कपालान्युपचिन्वन्ति वेध-
सः पुष्टण(पूष्ण)स्तान्यपि व्रत इन्द्रवायुयुं(यू) गत्का(युङ्क्ता)-
मितीति ॥ कालेऽध्वर्युकर्तृकस्यार्थेनानि योगेन युनक्ति
यानि धर्मे इति विहितस्य कपालयोगस्य काले कपा-
(लानि)........ .... ॥

Colophon (Sheet No 82).

बोधायनकृते सूत्रे दशाध्याय्यामजा(य)त ।
प्रवासोपस्थितेऽर्थाख्या तया तुष्यन्तु सज्जना. ॥

इति बोधायनसूत्रव्याख्यायां सुबोधिन्यां दशाध्याय्यां
षष्ठोऽध्यायः ॥

Subject: Bodhāyana Śrauta sūtra vyākhyā, otherwise known as Subodhinī, a commentary on the Daśādhyāyī—fourth (third) Praśna—of the Bodhāyanaśrautasūtras.

Contents of this Ms are as follows.—

1	आग्रहायणम्	Adhyāya	2	Sheet	1
2	अग्न्युपस्थानम्	,,	3	,,	30
3	पिण्डपितृयज्ञः	,,	4	,,	40

4	आग्रयणम्	Adhyāya	5	Sheet	57
5	प्रवास्योपस्थान	"	6	"	72
6	अग्निभ्यः प्रवास	"	7	"	82

Remarks.—The MS. is in good condition.

—

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2063. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9178 (c) Page 21 Right column.

Substance.—Palm leaf. Size.—15 × 2 inches. Leaves—143. Lines 10 or 11 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas.—4400. Author Bālādīkṣita. Agniṣṭomavyākhyā.—incomplete.

Beginning:

॥ बोधायनाग्निष्टोमचन्द्रिका ॥

श्रीमहागणपतये नमः ॥

सौन्दर्योद्दारसीमा परमगुणगणोत्सेधसङ्गाभिरामा
पार्श्वद्वन्द्वस्थरामा परशिवहृदयाम्भोजसूर्यांशुभूमा ।
सद्यस्सन्दिष्टकामा श्रुततनितु दितेः पुत्रसङ्केति भीमा
पायात्सा देवता मा सकलसुरनुता देवसेनेशनामा ॥

श्रीमद्बोधायनाख्याम्बुधिगलितमहासूत्रपीयूषधारा
दत्ता यैस्संविविच्य स्फुटमिह सवने श्रीमहादेवसंज्ञैः ।
भूदेवेभ्यः प्रकामं मखशतमहितैः द्वैधकर्मान्तयुक्ता
संयुक्तोपानुवाक्याऽमवदमितगुणान्तानहं सम्प्रपद्ये ॥

तस्य विश्वपतिदीक्षितस्त्वगात्पुत्रभावमथ यस्य सन्निधेः ।

वासुदेवमग्निमन्तमोऽनुजः सर्वतन्त्रनिजतन्त्रतां गतः ॥

... .

अग्निष्टोमेन यक्ष्यमाणो भवति ॥ उक्ता हविर्यज्ञाः । अथेदानीमग्निष्टोम आरभ्यते । ज्योतिष्टोम इति कर्मनामधेयं तस्याग्निष्टोम इति संस्थानाम । अग्निष्टोमस्तोत्रेण समाप्यत इत्यग्निष्टोमः । एवमतिरात्रादयः । तस्य तिस्रस्संस्थाः । अग्निष्टोम उक्थ्योऽतिरात्र इति केचित् । चतस्रः षोडशिना सहेत्यन्ये । तिस्र इति कथं प्रतिपन्ना(:)। सूत्राल्लिङ्गात् । सूत्रञ्च क्रमान्तं । यदग्निष्टोमस्य क्रतुकरणं तदत्यग्निष्टोमस्य यदुक्थ्यस्य तत् षोडशि वाजपेययोः यदतिरात्रस्य तदप्तोर्यामस्येति ॥

End

'परिश्रयन्ति पूर्वा द्वारमपराञ्च' । हविर्धानस्य पूर्वापरे द्वारौ सन्निहितत्वात् । हविर्धानस्योभे द्वारावित्यापस्तम्बः । पारश्रयन्ति पिदधति(?)। रुद्रो वा एष यदग्निरिति ब्राह्मणं । 'अथादत्त आदित्यस्थाल्या औपशयं पात्र तस्मिन्नेतस्य राज्ञस्तृतीयवेलां गृह्णाति य आदित्यस्थाल्या भवति कदा च न स्तरीरसीत्यनुद्रुत्य उपयाम गृहीतोस्यादित्येभ्यस्त्वा........ ।

Colophon (Leaf No 72)

इति श्रीबौधायनसूत्रव्याख्यानचन्द्रिकायां यज्ञेश्वरदीक्षितापरनामकबालकृष्णदीक्षितकृतायां अग्निष्टोमे प्रथम प्रश्नस्समाप्तः ।

श्रीसुब्रह्मण्याय नमो नम ।

Subject: Bodhāyana Śrauta Sūtravyākhyā otherwise known as Candrikā—a commentary on the Agniṣṭomakalpa —8-13 (6-8) Praśnas.

Remarks — The Ms is in good condition This Ms abruptly ends in the middle of the commentary on the ninth Khanda of the eighth Praśna The other works contained in this Ms. are —

(१) बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या (अग्निचयनव्याख्या) ॥

(२) .. (यूपैकादशिनीव्याख्या) ॥

The author of this commentary on Bodhāyanāgniṣṭomakalpa is Bālādīkṣita, otherwise known as Yajneśvara, son of Subrahmaṇya and grandson of Viśvapati of Śāhajirājapura or the modern Tiruvisanalloor near Kumbakonam. According to the introductory verses given above, this Viśvapati is said to be the elder brother of Vāsudeva dīkṣita (the author of Bodhāyanāgnicayanavyākhyā— No 2064) and the son of Adhvaryu Mahādevavājapeyin (the author of Bodhāyanaśrautasūtravṛtti—Subodhinī No 2060) who flourished during the reign of king Śāhaji in Tanjore between 1684—1710 A D

बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2064. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No 9178 (a) Page 25 Right column.

Substance—Palm leaf Size—16 × 2 inches Leaves—124 (1-124). Lines—10 to 15 to a Page Script—Grantha. No. of Granthas - 1500 Author—Vāsudevadīkṣita. Agnicayanavyākhyā—complete

Beginning

हरिः ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

बोधायनं प्रणम्याग्नेः कल्पसूत्रं यथामति ।
द्वैधकर्मान्तसूत्राभ्यां सह व्याख्यास्यतेतराम् ॥

अग्नेरनारभ्याधीतत्वादनारभ्याधीतानाञ्च प्रकृतिगामित्वाद्दीक्षादिसम्बन्धाद्दर्शपूर्णमासयोश्च दीक्षाद्यभावात् ज्योतिष्टोमाङ्गताऽध्यवसीयते । दीक्षादिभिर्ज्यो(र्हि ज्यो)तिष्टोमाङ्गं प्रसिद्धम् । तत्सम्बन्धोऽग्नौ भवति । श्रूयते हि दीक्षितव्रत्यं विभक्त्यनूपसदमग्निश्चिनोती'त्यादि । ननु(हि) ज्योतिष्टोमाङ्गमग्निः अपि तु स्वतन्त्र एव । तथाहि—दीक्षादेः सोमाङ्गस्य सतः नाग्नौ सम्बन्धोऽस्ति येन सोमाङ्गव्यतिषङ्गात् सोमाङ्गता अग्नेः प्रसज्येत । अग्न्यङ्गत्वेनैव हि दीक्षादेः श्रवणम् ॥

* * *

अत एव अग्निकल्पसूत्रे आचार्यैरुक्तं 'षाड्विधं वा सप्तविधं वे'त्यादि । इत्यास्तां तावत् ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ऋजुपक्षो वक्रपक्षश्चेति श्येनचित् द्विविधः । वक्रपक्षोऽपि द्विविधः पञ्चपत्रं षट्पत्रश्चेति । तत्र ऋजुपक्ष पञ्चपत्रवक्रपक्षश्च श्येनचिदग्निः केशवस्वामिविष्णुसूद्रगोपालादिभिः प्रपञ्चितः इति षट्पत्रश्येनचितमधिकृत्याऽग्निकल्पसूत्रं द्वैधकर्मान्तसूत्राभ्यां सह व्याख्यास्याम—

उक्त्वा सम्भारिष्ट्युपकल्पयतेऽश्वञ्च गर्दभञ्च तयोरेव रशने मौञ्ज्यौ वा कुशमय्यौ वा + कुशलमिति

अग्निसम्भरणयोग्या स्थाल्य उक्ताः । ताः निर्वर्तयिष्यन् अश्वादीनि सज्जयति । अश्वगर्दभौ प्रसिद्धौ । तयो

अश्वगर्दभयोः रशने बन्धनार्थं रज्जू । रज्जुनिर्मिते कुश-
निर्मिते वा ।

End.

॥ नाग्निश्चित्वा रामामुपेयात् ॥ रामा शूद्रस्त्री तां अग्निचित्वोपेयात् चतुर्षु वर्णेषु ब्राह्मणस्य विवाहविधा-
नात् शूद्रागमने प्राप्ते निषेधोऽयम् ॥

* * * *

अपि च तद्व्रतश्रुतिर्भवति । मंत्रत्समरमग्निमतार्यं व्रतचर्येति ॥

Colophon:

इति श्रीमत्सन्ततप्रवर्तमानयज्ञनकूर्मसारस्थचक्राकाराग्नेकगुणविरा-
जमानमहाग्निविलसत्प्रौढानेकमहाध्वरस्य श्री(शाह)शारभतुल
[मी]जाख्यचोलमहीपालत्रयामात्यधुरन्धरस्य पदवाक्यप्रमाणपा-
रावारीणस्य श्रीमत आनन्दरायविद्वत्सार्वभौमस्य पञ्चपुरुषीपो-
ष्येण बाल्य एव तद्द्वयानिर्वर्तितमाग्निचित्यानेकाध्वरेण तदध्वर्युणा
महादेववाजपेययाजिसुतेन अन्नपूर्णागर्भजातेन वासुदे
वदीक्षितविदुषा विरचिते महाग्निसर्वस्वे एकोनविंशोऽ-
ध्यायः ॥

[illegible]

Subject: Bodhāyanaśrautasūtravyākhyā otherwise known as Mahāgnisarvasva—a commentary on the first Nineteen Adhyāyas of the fourteenth (tenth) Praśna (Agnicayanakalpa) of the Bodhāyanaśrautasūtras.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other works contained in this Ms. are —

(1) बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या (यूपैकादशिनीव्याख्या) ॥

(2) बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या (अग्निष्टोमव्याख्या) ॥

The author of this commentary is Vāsudevadīkṣita, son of Adhvaryu Mahādevavājapeyin and Annapūrṇā. This Mahādevavājapeyin is said to have successfully discharged the duty of the Adhvaryu in the sacrifices performed by Ānandarāyamakhin the well-known Minister of Kings Serfoji I and Tulajā I (Tukkoji) of Tanjor between 1711 & 35 A. D. He is also believed to have been the Adhvaryu in the sacrifice performed by Tryambakarāyamakhin of Sāhaji's time between 1684-1710 A. D. [See introductory verses in No. 2060]

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2065. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3178 (b). Substance—Palm leaf Size—16 × 2 inches. Leaves 12 (124-135). Lines—10 to 12 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—100. Author—Vāsudevadīkṣita. Yupaikādaśinī Vyākhyā only.

Beginning:

अथ यूपैकादशिनीप्रयोगो निरूप्यते । प्रायेण सर्वेषु सोमक्रतुषु एकयूपेन यूपैकादशिनी विकल्प्यते । एकयूपो वैकादशिनी वा अन्येषां यज्ञानां यूपा भवन्ति 'एकविंशान्यश्वमेधस्ये'ति श्रुतेः । सर्वस्तोमातिरात्रे तु नित्या । साग्निचित्येष्वपि क्रतुषु विकल्प एव । यद्यपि तत्र एकादशरशना आदाय यूपमभ्येतीत्युक्तं कल्पसूत्रे तथापि तत्र यूपमिति जातावेकवचनम् ॥

   

इयञ्च यूपैकादशिनी कल्पसूत्रे ततिप्रश्ने अतिरात्रान-
न्तरं आचार्यैः उपनिबद्धा तत्सूत्रं द्रव्यकर्मान्तसूत्राभ्यां
सह सङ्कलय्य व्याख्यास्याम ॥—

एकादशिनीं करिष्यन यूपाहुतिं हुत्वा ता-
न्दिशमेति यत्र त्रयोदशयूपान्वेत्स्यन्मन्यते ॥
एकादशपरिमाणं अस्या यूपावलेः एकादशिनी। 'शनुशतो-
र्डिनि'रिति डिनिप्रत्ययः नान्तत्वात् ङीप्। तां करिष्यन्
यूपाहुतिकाले तत्रेण यूपाहुतिं हुत्वा यस्यान्दिशि
त्रयोदश यूपान्वेत्स्यन् प्राप्स्यन् मन्यते तान्दिशमेति
गच्छति ॥

End

मन्तिम्रते पात्नीवतः। मन्तिम्रत इति वचनात्
सर्वसंस्था गम्यते। अतो दशतयोत्सर्गो न भवति।
ब्राह्मणतर्पणान्ते पात्नीवते संस्थिते अनुबन्ध्यापशुपुरोडा-
शादि प्रतिपद्यते ॥

* *

सर्वत्र पदार्थेन परिलेखनं। एवं सति सर्वे यूपावटाः
रथाक्षान्तराला भवन्ति अर्धमन्तर्वे(द्य)र्धं बहिर्वेदीति च
सर्वेषां सिद्धं भवति ॥

Colophon

इति श्रीमत्समन्ततस्सन्तन्यमानश्येनकूर्मसाररथचक्राकाराद्यनेकगुणाविराजमा-
नमहाग्निविलसत्प्रौढानेकमहाध्वरस्य श्री(शाह)शारभतुलजाख्य-
चोलमहीपालवर्यामात्यधुरन्धरस्य पदवाक्यप्रमाणपारावारीण-
स्य श्रीमत् आनन्दरायविद्वत्सार्वभौमस्य पञ्चपुरुषीपो-

ध्येण बाल्य एव तद्दयानिर्वर्तितमाग्निचित्यानेकाध्वरेण तदध्वर्युणा

महादेववाजपेययाजिसुतेन वासुदेवदीक्षितविदुषा

विरचिते महाग्निसर्वस्वे यूपैकादशिनीव्याख्या सम्पूर्णा ॥

Subject:— Bodhāyana Śrauta sūtra Vyākhyā — otherwise known as Mahāgnisarvasva. This Ms contains the commentary on Yūpaikādaśinī (17th Praśna) only.

Remarks :—The Ms. is in good condition. The other works contained in this Ms. are:

(1) बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या (आग्नचयनव्याख्या) ॥

(2) ,, (अग्निष्टोमव्याख्या) ।

This work is not, however, noticed by Dr. Burnell under this Ms.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2066. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3718. Page 20. Left column.

Substance—Paper. Size—9¼ × 4¼ inches. Sheets 95. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2000. Author—Venkaṭeśādhvarin. Karmānta Vyākhyā only.

Beginning:

श्रीसीतारामाभ्यां नमः । श्रीनृसिंहाय नमः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥

उमापतिं रमानाथं बोधायनमुनीश्वरम् ।

गोविन्दाध्वरिणं तातं वन्दे मन्त्रार्थसिद्धये ॥

कल्पाद्यनुक्तार्थविशेषरूप-
प्रवृत्तकर्मान्तनिबन्धदीपकम् ।
मीमांसया सांमलितञ्च वार्तिकं
श्रीवेङ्कटेशाध्वरिणा वितन्यते ॥

कल्पसूत्राद्याम्नाता(नि) विशिष्टकर्माणि प्रतिपादयितुमादौ कल्पसूत्रादिप्रतिपाद्यमानकर्मानुष्ठानोपयिकविनियोजकप्रमाणान्याह—पञ्चतयेनेति । ननु कल्पसूत्रादिप्रतिपाद्यमानकर्मानुष्ठानोपयौ(यि)कविनियोजकप्रमाणानां कल्पसूत्राद्यारम्भ एव वक्तुमुचितत्वेनात्र तदुपन्यासो न युक्त इति चेत्—सत्यं ; बहूनि कर्माणि उपदिशतामाचार्याणां तत्रैवाभिनिवेशभूयस्त्वेन प्रथमकर्मोपन्यासस्यैव युक्तत्वात् ; यद्वा अनुष्ठातुर्हि विनियोज्यविनियोजकज्ञानमात्रमप(पे)क्षितम् । न तु विनियोज्यज्ञानात्पूर्वमेव विनियोजकज्ञानापेक्षा, येनादावेव तन्निरूपणमावश्यकं स्यात् । न च विनियोजकज्ञानं विना विनियोज्यनिरूपणस्याशक्यत्वेन विनियोजकज्ञानस्याप्यर्थसिद्धत्वेन पुनस्तन्निरूपणमनर्थकमिति वाच्यम् । अर्थसिद्धेऽपि विनियोजकज्ञाने इयन्ति विनियोजकप्रमाणानि एतादृशानि तेषां स्वरूपाणीति विशिष्य प्रतिपादनस्यात्रश्यकत्वेनाथे(र्थै)क्याभावात् । पञ्च अवयवा यस्य स पञ्चतयः तेन पञ्चतयेन पञ्चावयवयुक्तेन समुदायेन पञ्चभिः साधनैरिति यावत् । कल्पं कल्पसूत्रप्रतिपाद्यमानं कर्मजातं अवेक्षेत जानीयादित्यर्थः । तान्येव साधनान्याह ॥ छन्दसा ब्राह्मणेन मत्ययेन न्यायेन संस्थावशेनेति । छ-

न्दोरूपं प्रमाणं विवेचयितुं प्रतिजानीते—छन्दसेति ॥

End

एवञ्च कल्पसूत्रप्रकारेण तृतीयाधानस्य नियमेन पुनराधानकर्मकत्वे प्राप्ते अग्न्याधाने कर्मत्वं पुनराधेयकर्मकत्वञ्च विकल्पेन सम्भवतीति प्रतिपादयितुं प्रश्नमवतारयति ॥ अधेयं(?) तृतीयमग्न्याधेयकरं(?) नु खल्विद-मुपनिश्रयतीति अग्न्याधेयं वा पुनराधेयं वेति॥ अथ पुनराधानानन्तरं यत्तृतीयमाधानमृध्यर्थं तदिदमग्न्याधानपुनराधानयोः कतरदुपनिश्रयति श्राश्रयति आश्रयति किन्धर्म किं भवतीति यावत् । तद्वाह – अग्न्याधेयं वा पुनराधेयं वेति । उत्तरमाह — पुनराधेयञ्चेति । अग्न्याधेयमित्येव ब्रूयादिति पुनराधानमग्न्याधेयं चाश्रयतीति ब्रूयात् । पुनराधेयकर्मकमग्न्याधेयकर्मकं वा भवतीति यावत् ॥ तृतीयाधानानन्तरमथापहृताग्नेनष्टारणिकस्य ब्रह्मौदनेनैव प्रतिपद्यते सिद्धमग्न्याधेय-मिति कल्पसूत्र उक्तम् । इहापि तृतीयाधानप्रसङ्गात्कल्पसूत्रोक्तमेवार्थं पुनः स्मारयति—अथापहृताग्नेनष्टारणिकस्य गताग्णिकस्य अग्निनाशे अरणिनाशे चेति यावत् । ब्रह्मौदनेनैव प्रतिपद्यते प्रारभते । ब्रह्मौदनेनैव प्रतिपद्यत इत्युक्त्वा उपवसथदिने कर्तव्यां गोपितृयज्ञा व्यावर्त्यते तद्वर्जमाधानं कुर्यादित्यर्थः ॥

श्रीरस्तु ॥

Colophon (Sheet No. 6 b)

इति श्रीमदद्वैतविद्याचार्यमाप्निचित्यसर्वतोमुखातिरात्रश्चाग्निर्नाचन्यामवाजपेययाजिगोविन्ददीक्षितस्य वरनन्दनस्य श्रीवेङ्कटेश्वरदीक्षितस्य

इति कर्मान्तसूत्रवार्तिके सामान्यसूत्रवार्तिकं समाप्तम् ।

Subject Bodhāyana Karmāntasūtravyākhyā, otherwise known as Karmānta sūtra Vartika Twenty-fourth Praśna. 1-10 Adhyāyas 1-19 Khaṇḍa-

Remarks —The Ms is in good condition The author of this commentary is the famous Venkaṭa Sādhvarin, son of Govinda Dīkṣita This work has not been printed so far in India and abroad. Dr. Burnell says that this Ms has been 'written early in 17th century

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2067. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No 1165 Page 25 Left column. **Substance**--Palm leaf. Size - 16 1¼ inches Leaves - 221. Lines - 6 to a Page Script Grantha No of Granthas - 5300 Author — Yajñeśvara (Bālādīkṣita). Karmānta paribhāṣāsūtravyākhyā only —incomplete.

Beginning .

निरन्तरायं पुरुषं प्रधानं
वल्लीशमीशं वरदं जनानाम्
अस्मत्कुलाम्भोरुहभानुमीड्यं
वन्देऽनिशं सर्वजगन्निदानम् ॥ १ ॥

त्राता सर्वजनानां भ्राता मातङ्गतुङ्गवदनस्य ।
माता यस्य मृडानी पाता स स्यान्ममानिशं देवः ॥ २ ॥

गोत्रालङ्करणं यदद्भुतगुणप्रस्तूयमानं बुधैः
सोमासक्तमनोरथं सुमनसामग्रेसरम्भासुरम् ।
सत्यासक्तनिजान्तरङ्गमनघं श्रुत्यन्तदृष्टिश्रियं
सुब्रह्मण्यगुभाभिध मम गुरुं वन्दे चिरश्रेयसे ॥ ३ ॥

मेधां बोधायनो वो वितरतु सहितष्षष्टिसाहस्रशिष्यैः
यस्यापस्तम्ब एकाधिकशतयजुषां पारगो मुख्यशिष्यः ।
सूत्रं प्रायुङ्क्त नैकक्रमविधिनिपुणाध्वर्युनानाप्रयोग-
व्यक्तिज्ञानोपयुक्तस्फुटमृदुगहनप्रौढसन्दर्भगर्भम् ॥ ४ ॥

कल्पामृतं क्षितिसुरप्रकराय योऽदात्
वेदाम्बुराशिमधिमथ्य निजप्रभावात् ।
बोधायनाय मुनिवन्दितपादपद्म-
द्वन्द्वाय कण्वतनयाय नमोऽस्तु तस्मै ॥ ५ ॥

वीणावादनचतुरा वाणी श्रोणीकुलक्षणा निपुणा ।
शरणागतजनभरणा करुणानिलया ममास्तु वाग्भूत्यै ॥ ६ ॥

॥ श्रीसुब्रह्मण्याय परब्रह्मणे नमः ॥

श्रीमत्कावेरजातीरं विद्वद्वृन्दोपशोभितम् ।
अत्युत्तमशिवक्षेत्रविष्ण्वादिस्थानमस्ति हि ॥ १ ॥
तत्र तञ्जापुरस्याप राजस्थानमनुत्तमम् ।
राजानः प्रथितास्तत्र भोंसलीयान्वयाग्रजाः ॥ २ ॥
तेषु राजा महानासीच्छरभेन्द्रस्सुधार्मिकः ।
तस्य पुत्रो महानस्ति श्रीशिवाजिमहीपतिः ॥ ३ ॥
नियोजयामास बुधान् लोकानां हितकाम्यया ।
रच्यन्तां महतां ग्रन्थाः नानाशास्त्रार्थसङ्ग्रहाः ॥ ४ ॥
इति श्रुत्वा वचस्तस्य कुर्वन्ति विबुधा मुदा ।
केचिद्व्याकरणेऽकुर्वन्केचिन्न्याये तथापरे ॥ ५ ॥
वैद्यशास्त्रे तथा चक्रुः मन्त्रशास्त्रेषु केचन ।
एवङ्कुर्वत्सु विद्वत्सु शाहजीन्द्रपुरे वसन् ॥ ६ ॥

श्रीमान्निश्वपतिर्नाम वेदशास्त्रार्थतत्त्ववित् ।
आसीत्तस्य सुतश्श्रीमान् सुब्रह्मण्याभिधस्सुधीः ॥ ७ ॥
अग्निष्टोमादिसंस्थानामाहर्ता मन्त्रसूत्रवित् ।
तस्य पुत्रो महाबुद्धिः श्रीमान् यज्ञेश्वराभिधः ॥ ८ ॥
बोधायनीयकल्पार्थज्ञानोपायं यथामति ।
कर्मान्तपरिभाषादिसङ्ग्रहं कुरुते मुदा ॥ ९ ॥
सम्यग्जैमिनिसूत्रार्थमीमांसामनुसृत्य च ।
आपस्तम्बीयसूत्रञ्च धूर्तभाष्यानुसारतः ॥ १० ॥
कात्यायनीयसूत्रञ्च कर्कभाष्यञ्च शोभनम् ।
वैखानसीयसूत्रञ्च भरद्वाजकृतन्तथा ॥ ११ ॥
आश्वलायनसूत्रञ्च देवस्वामिविवेचितम् ।
वेदभाष्यं द्वैधसूत्र पर्यालोच्येह लिख्यते ॥ १२ ॥
किञ्चिल्लेखप्रवृत्तस्याप्यस्ति दोषो महत्तरः ।
अन्विष्य गुणलेशन्तु सन्तस्तुष्यन्तु पण्डिताः ॥

इह खलु धर्मार्थकाममोक्षेषु पुरुषार्थेषु धर्म एव मुख्यः पुरुषार्थः । इतरेषान्तन्मूलकत्वात् । अर्थो हि कश्चिद्धर्मसाध्यः श्रूयते— ऋद्धिकामस्सत्रमासीरन् ॥

* * *

ब्रह्मणा सह ते सर्वे सम्प्राप्ते प्रतिसञ्चरे ।
परस्यान्ते कृतात्मानः प्रविशन्ति परम्पदम् ॥ इति
'ते ब्रह्मलोके तु परान्तकाले
परामृतात्परिमुच्यन्ति सर्वे ।'
इति श्रुतेश्चेति वृत्तमुपोद्घातम् । अथ प्रकृतम् ॥

ब्राह्मणानां बहुत्वादेकैकस्यां शाखायामपरिसमाप्तत्वा-
दर्थस्य च दुर्बोधत्वादसार्वजन्य(दमर्वज्ञ?)त्वाच्चैकस्यामपि
विप्रकीर्णत्वाच्च संहृत्य विवरणाथ सुखं बुद्ध्वा कर्माण्यनु-
ष्ठाय फलं सर्वे प्राप्नुयुरिति कल्प आरम्भः परमकारुणिके
नाचार्येण भगवता बोधायनेन । कल्पार्थस्य च प्रत्य-
क्षशाखार्थमात्रगोचरत्वेन शाखान्तरार्थोपसंहारं विनाऽनु
ष्ठातुमशक्यत्वात्कल्पविशेषतया कर्मान्तद्वैधसूत्रं रचयि
ष्यन् तज्ज्ञानोपयुक्तां परिभाषामाह—

पञ्चतयेन कल्पमवेक्षेत ॥ * *

पञ्च अवयवा यस्य सः पञ्चतयः तेन पञ्चतयेन
पञ्चावयवयुक्तसमुदायेन । पञ्चभिस्साधनैरिति यावत् ।
कल्पं कल्प्यत इति कल्पः कल्पसूत्र तत्प्रतिपाद्यमान कर्म
जातं वा अवेक्षेत जानीयादित्यर्थः ॥

End.

अत्र भक्षणविषये--

पूर्वेण द्वारेण सदः प्रविश्याग्रेण होतारं पर
स्तात्प्रत्यङ्मासीनो नृचक्षसन्त्वेत्यवेक्ष्य मन्त्राभि-
र्भूतिरिति भक्षयति ॥ * *

अत्र भक्षस्य स्वयमाहरणान्याहरणरूपविशेषानादरेण
भक्षे हीत्यादिस्सर्वोप्यनुवाको यथालिङ्गं विनियो...... ॥

Colophon Nil

Subject Bodhāyana Śrauta Sūtra Vyākhyā—otherwise known as Karmāntaparibhāṣādi Saṅgraha—a commentary on the Paribhāṣā and other sūtras in the Bodhāyana Karmāntakalpa

Remarks—The Ms. is in good condition. The introductory

portion (in the first 12 leaves) in this Ms deals with the following topics

1 धर्मो मुख्य पुरुषार्थः ॥ 6 कर्ममार्गः ॥
2 धर्मस्वरूपम् ॥ 7 सदाचारस्य धर्ममूलत्वम् ॥
3 शिष्टलक्षणम् ॥ 8 अध्ययनम् ॥
4 धर्मेऽधिकारिणः ॥ 9 धर्मदेशाः ॥
5 धर्मस्यावश्यानुष्ठेयत्वम् ॥ 10 निषिद्धदेशाः ॥

This Ms breaks off in the middle of the commentary. The author of this work is Yajñeśvara (more popularly known as Bāladīkṣita) son of Subrahmaṇya sudhī and grandson of one Viśvapati of Sāhapura or the modern Tiruviśanallur near Kumbakonam in Tanjore District This author had been highly patronised by Śivāji, the last Maharatha ruler in Tanjore between 1833 and 1855 A D For other details see the introductory verses given above and also the Remarks under No 2062

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2068 BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No 38 3 Page 19 Right column

Substance—Paper Size — 10 × 4 inches Sheets—3 (6–8). Lines—11 to a Page Script - Devanāgarī No. of Granthas—62 Author -Gopāla A Fragment only.

Beginning

अथ वै भवति यः पापयक्ष्मगृहीत आहिताग्निः क्षयरोग-
गृहीतो रहस्येष्ट्या यजेतेति संमन्धयोबापरुद्धे(?)तदेव
कर्मभ्योऽग्निष्ठामादिभ्यो निरस्तो दारिद्र्यामहायजामि-

ताभिः गोभ्यो बहिष्कृतः गवामभावोऽपचयो वा क्षीरादिहीनः अभावो वा ब्राह्मणेभ्यो बहिष्कृतः शिष्टमर्यादातिक्रमादिभिः । ततः सुवर्णादीनां पृथक् पर्यवोदित रहस्येष्टिरिति समाख्यातः * *

यदा पुण्यमिच्छन् कर्याति तदा पूर्वपक्षे देवनक्षत्रम्वात्मानुकूलनक्षत्रे प्रातरादीनामन्यतम कर्तव्याः ॥

End

एव पथिकृति दर्शपूर्णमासौ च नक्षत्रमन्त्रेण समस्ताभिर्नक्षत्रेष्टिभिः घृतिरानन्दायेव्याप्तपलं(?) ज्योतिषामयनेन नक्षत्रमन्त्रेण ज्योतिषाभिष्टा कृत्तिकादीनि पाप नितु(णु)द्य ज्योतिष्टमुपजायते । तस्मादपह्नुतमृत्युं जयति । ननु प्रायश्चित्तमध्ये किमर्थं नक्षत्रेष्टीनामुपदेशः । उच्यते । पुरोडाशभेदेन आयुष्मन्त्यंशस्तु कर्तव्य इत्युक्तम् । एता (आ)युष्मत्यः । ननु कला एव वक्तव्याः । तत्र ब्राह्मणक्रमो नास्ति ॥

Colophon

इति गोपालविवरणं द्वितीय तृतीय. ॥

Subject. Bodhāyana Śrauta sūtra vyākhyā on the first three Khandas of the Second Adhyāya (1-3 Adhyāya of the 28th Praśna). These three Khandas deal with रहस्येष्टि, पवित्रेष्टि and नक्षत्रेष्टि respectively

Remark —The Ms is in good condition. It is full of scriptorial errors. Dr Burnell's observation that this work is a commentary on Mrgāra ti, might have been based on the incorrect marginal note found in this Ms

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2069. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3742. Page 29. Left column.

Substance—Paper. Size—11¼ × 5 inches. Sheets—87. Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Dvārakānātha Yajvan (Bhaṭṭātmaja). Śulbasūtravyākhyā only.

Beginning:

श्रीमहागणपतये नमः ॥

बोधायनीयसूत्रस्य(शुल्बस्य) प्राग्व्याख्याः प्रेक्ष्य यज्वना ।
टीका भट्टात्मजेनेयं क्रियते शुल्बदीपिका ॥

सूत्रम् ॥ अथेमेऽग्निचयाः ॥

टीका ॥ अथ गृह्यानन्तरमग्निचयग्रहणं वेद्या अप्युपलक्षणम् ॥

सूत्रम् ॥ तेषां भूमेः परिमाणविहारान्व्याख्यास्याम. ॥

टीका ॥ परिमाणविशिष्टान्विहारान । विहरणं नाम चतुरस्रादिरूपेण भूमेः करणम् ॥

सूत्रम् ॥ अथाङ्गुलप्रमाणम् ॥

टीका ॥ सर्वप्रमाणशेषित्वादङ्गुलप्रमाणस्य प्रथमं प्रमाणमुच्यत इति शेषः ॥

सूत्रम् ॥ चतुर्दशाणवः ॥

टीका ॥ अणुर्धान्यविशेषः । परस्परसश्लिष्टाः चतुर्दशाणवः यावत्प्रमाणं तावदङ्गुलप्रमाणमित्यर्थः ॥

सूत्रम् । चतुस्त्रिंशत्तिला अङ्गुलप्रमाणमि त्यपरं मतम् ।

सूत्रम् ॥ दशाङ्गुलं क्षुद्रपदम् ॥

टीका । द्वादश प्रत्यञ्चि क्षुद्रपदानीत्येवमादिषु दशाङ्गुलं क्षुद्रपदं विद्यात् ।

End

सूत्रम् ॥ प्राकृतो वा त्रिगुणः ।

टीका ॥ अश्वमेधे त्रिस्तावोऽग्निर्भवति इत्यप्याम्नातं तदभिप्रायेणोच्यते प्राकृत अथाष्टधा अग्निस्त्रिगुणो भवति कस्मात्रिस्तावस्य त्रिधा विधाभ्यासवत् पुरुषाणामपि विशेषश्रवणात् । एवञ्च अष्टविंशतिः पुरुषा अग्निर्भवति । तत्र पुरुषत्रिकरण्यात्मान पक्षपुच्छानां तिर्यङ्मान्याश्च त्रिकरणी पार्श्वमानी एवमाश्वमेधिकस्याग्नेरुभयरूपत्वमुक्तम् । अस्मिन्नर्थे ब्राह्मणमुदाहरति ॥

सू० ॥ त्रिस्तावोऽग्निर्भवतीत्येकविंशोऽग्निर्भवतीत्युभयं ब्राह्मणमुभयं ब्राह्मणम् ॥

टी० ॥ उभय विधिवाक्यभवत्यर्थः । उभयस्यापि ब्राह्मणार्थत्वादुभयमनुष्ठेयमिति भावः । द्विरुक्ता समाप्ति ख्यापनार्था ॥

Colophon

टीका भट्टात्मजेनेत्थं द्वारकानाथयज्वना ।
तृतीयो व्याकृतोऽध्याय उपधानस्य वाचकः
(उपधानसमन्वितः)

हरिः ॐ

इति बोधायनशुल्बव्याख्यानं भट्टात्मजकृतं सम्पूर्णम् ॥

जयसंवत्सर आषाढबहुपञ्चम्यां समाप्तम् ।

(Sheet No. 32)

टीका भट्टात्मजेन + यज्वना ।

द्वितीयो व्याकृतोऽध्यायस्त्वग्नीनां धर्मवाचक ॥

Subject—Bodhāyana Śrauta Sutra Vyākhyā—Śulbadīpikā—a commentary on Bodhāyanaśulbasutras—1-20 Khaṇḍas of the first three Adhyāyas of the thirtieth Praśna.

The contents of this commentary on the thirtieth Praśna are, as follows

1	सामान्येन सर्वक्षेत्रकरणम्	Adhyāya	I	Khaṇḍas	4 (1-4)
2.	अग्निधर्माः	,,	II	,,	3 (5-7)
3.	उपधानम्	,,	III	,,	13 (8-20)

Remarks:—The Ms. is in a very good condition

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2070. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 3743 Page 20 Right column. Substance—Paper. Size—10¾ × 1¾ inches. Sheets—90. Lines—9 or 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Dvārakānāthayajvan. Śulbasūtravyākhyā only.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2069.

Remarks:—The Ms. is in very good condition. The readings in this Ms. are slightly different from those found in No. 2069.

॥ बोधायनश्रौतसूत्रव्याख्या ॥

2071. BODHĀYANAŚRAUTASŪTRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9160 b. Page 16. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16 × 1½ inches. Leaves—6 (65–71). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—38. Author — Dvārakānātha yajvan. Śulbasūtra vyākhyā—a fragment only.

Beginning—Same as No. 2069.

End.

चतुरश्रं चिकर्षन्यावच्चिकिर्षेत तावतीं रज्जुमुभयतः पाशां कृत्वा मध्ये लक्षणं करोति लेखामालिख्य ॥

प्राचीपरिज्ञानोपायः कर्मान्त उक्तः। कृत्तिकाः खल्विमाः प्राचीन्दिशं न परिजहति तासां सन्दर्शनेन माप[द]-येदिति एतदेकं श्रोणासन्दर्शनेन मापयेदित्येतदेकंन्चि-त्रास्वात्योरन्तरालेन मापयेदित्येतदपरमिति। एतानि लक्षणानि देशविशेषेषु व्यवतिष्ठन्ते सर्वदेशसाधारणं कात्यायन आह॥ समे शङ्कुन्निधाय शङ्कुसम्मितया रज्ज्वा मण्डलं परिलिख्य यत्र लेखयोः शङ्कुग्रच्छाया निपतति सा प्राचीति लेखयोरिति मण्डललेखयोरित्यर्थः।

षडङ्गुलपरीणाहद्वादशाङ्गुलमुच्छ्रितम्।
रज्जुमेवं प्रमाणञ्च शङ्कुं कुर्याद्विशेषतः॥

एकतः क्ष्णुः ऋजुस्तीं.................

Subject. Bodhāyana Śulbasūtradīpikā—on the First Khanda

of the First Adhyāya.

Remarks.—The Ms is in a very good condition. The Ms breaks off in the middle of the commentary on the first Khaṇḍa. The other work contained herein is आपस्तम्बशुल्बसूत्रप्रदीपः by Sundararāja.

॥ हिरण्यकेशिश्रौतसूत्रव्याख्यानम् ॥

2072. HIRAṆYAKEŚIŚRAUTASŪTRA-VYĀKHYĀNAM.

Burnell's Catalogue No. 5855. Page 21, Right column.

Substance Paper. Size 13¾ × 5¾ inches. Sheets—103 (1-58 & 1-45). Lines 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—3,500. Author Vāñcheśvarasudhī. First and Second Praśnas only.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । श्रीमदानन्दश्रमत्र ॥

वन्दे ढुण्ढिं महालिङ्गं विश्वेशं मणिकर्णिकाम्
इश्वर[ः]श्रीनिवासमार्याह्वोबिल्लाख्यगुरूत्तमान ॥
श्रीमत्कवेरजातीरं विद्वद्वृन्दोपशोभितम् ।
अन्युत्तमशिवक्षेत्रविष्ण्वादिस्थानमस्ति हि ॥
तत्र तञ्जापुरं नाम राजस्थानमनुत्तमम् ।
राजानः प्रथितास्तत्र भोसलीयान्ववायजाः ॥
तदमात्यकुलोत्पन्नश्रीमान्वाञ्छेश्वरः सुधीः ।
शिष्टो होशानिकर्णाटजातीयः सर्वशास्त्रवित् ॥
माहिषं शतकं येन कृतं विद्वन्मनोहरम् ।

तस्य तनयो माधवार्यपौत्रः श्रीनरसिंहसूनुः ॥
लब्धजन्माऽधीतशास्त्रः श्रीमान्त्र्यम्बकेश्वरः सुधीः ।
श्रीशाहराजेन्द्रपुरे श्रीशाहराजेन्द्रविप्रौघे महेश ।
कृतवासो विमलमतिः साम्बपदद्वन्द्वभक्तिनिरतश्च ॥
प्रख्यातमहिषशतकप्रौढकवेः कुलललामभूतोऽसौ ।
आम्नायस्वामिवर्यैः पाठनपीठे प्रतिष्ठितो यः प्राक् ॥
आमूलाग्रमधीताध्यापितपङ्क्तिनीरहस्यश्च ।
मरसकमनीयवचनः शरभमहाराजनिकटवर्ती च ॥
कविभावैर्भोसकाव्ये पदवाक्यतदर्थसंशयैर्दोषैः ।
दोषोल्लासोदाहृतिरेकत्वेन स्फुटं प्रकाशिता येन ॥
मलमासनिर्णयपटुः खण्डितदुर्वादिगर्वभिषणश्च ।
साम्बसदाशिवचरणद्वन्द्वमपर्याविदितवेदार्थः ॥
इति स्तुवन्ति यं नित्यं वासुदेवादयस्त्वमी ।
काशीयात्रेच्छया गच्छन्कृष्णातीरनिवासिभिः ॥
पट्टवर्धनवंशस्थैः प्रभुभिः सत्कृतो मुदा ।
तेषां वंशक्रमोऽप्यत्र किञ्चित्सङ्क्षिप्य लिख्यते ॥
चित्तपावनजातीयो हरिनामा महानभूत् ।
यो गणेशप्रसादेन प्राप राज्यश्रियं कुले ॥
तस्य पुत्रो महानासीद्रामचन्द्राभिधः प्रभुः ।
सार्वभौमात्तु यो लेभे राज्यश्रियमनुत्तमाम् ॥
सुतः परशुरामाख्यस्तस्यासीद्धार्मिकोत्तमः ।
तुङ्गभद्रां समारभ्य गोदान्तं शौर्यनिर्जितम् ॥

राज्यं तु पालयामास यथा दशरथः पुरा ।
तत्पुत्राः सन्ति चत्वारो विख्याताः सर्वदिक्षु ते ॥
प्रथमो रामचन्द्राख्यः प्रभुः सर्वगुणान्वितः ।
हरिनामानुजस्तस्य देवब्राह्मणपूजकः ॥
तस्यानुजो महादेवनामा भूतदयापरः ।
तस्यानुजस्तु मतिमान्नाम्ना गणपतिः स्वयम् ॥
तेषाममात्या बहवो नीतिमन्तः सुधार्मिकाः ।
भग्वारामप्रभृतय कापिगोत्रोद्भवा द्विजाः ॥
हिमपोपपदास्तद्वज्जोगाख्याश्च सुधार्मिकाः ।
ते सत्याषाढसूत्रस्थाः श्रौतस्मार्तपरायणाः ॥
व्याख्यां सूत्रस्य विमलां वेदभाष्यानुसारिणीम्
इच्छन्तीति प्रवृत्तोऽहं तद्व्याख्याकरणे मुदा ॥
क्वाहमल्पमतिः क्वेदं सूत्रं मुनिमुखोद्गतम् ।
तथापि लिख्यते किञ्चिद्वेदभाष्यानुसारतः ॥
सम्यक् जैमिनिसूत्रोत्थमीमांसामनुसृत्य च ।
बोधायनीयसूत्रञ्च भवस्वामिविवेचितम ॥
आपस्तम्बीयसूत्रञ्च धूर्तभाष्यानुसारतः ।
कात्यायनीयसूत्रञ्च कर्कभाष्यानुसारतः ॥
वैखानसीयसूत्रञ्च तद्व्याख्यानानुसारतः ।
भारद्वाजीयसूत्रञ्च तद्व्याख्यानञ्च शोभनम् ॥
आश्वलायनसूत्रञ्च देवस्वामिविवेचितम् ।
हिरण्यकेशिनां सूत्रं व्याचष्टेऽसौ यथामति ॥

न व्याख्यातं कैश्चिदपि सूत्रमेतत्पुरातनैः ।
इति मत्वा गुणो ग्राह्यः सद्भिर्निर्मत्सरैरिह ॥
मास्तूदत्तप्रयोगस्तु नैतत्सूत्रार्थसम्मत ।
आपस्तम्बानुसारीभि(हि ?)तत्र तत्र प्रकाश्यते ॥
नामूलं लिख्यते किञ्चिन्नानपेक्षितमत्र च ।
किञ्चिच्छेखप्रवृत्तस्याप्यस्ति दोषो महत्तर ॥
अन्विष्य गुणलेशं तु सन्तस्तुष्यन्तु पण्डिताः ।
वस्वग्न्यद्रिक्षिति(१७३८)मितशके वाञ्छेश्वरः सुधीः ॥
हिरण्यकेशिनां सूत्र व्याख्यातुमुपचक्रमे ॥

इह खलु धर्मार्थकाममोक्षेषु पुरुषार्थेषु धर्म एव मुख्यः पुरुषार्थः । इतरेषां तन्मूलकत्वात् ।

  

तथा प्रयोगक्रमस्य द्रव्यदेवतादिस्वरूपस्य प्रायश्चित्तस्य विप्रकीर्णपरप्रकरणगतनानाशाखोपसंहारस्य सिद्धवन्निर्देशान्यथानुपपत्तिकल्पितविधिस्वरूपस्य च मन्दबुद्धिभिरवबोद्धुमशक्यतया लोकोपकारार्थमनुष्ठानोपयोगितया सूत्रं रचयाम्बभूव हिरण्यकेशी भगवान् सूत्रकारः 'यज्ञं व्याख्यास्याम' इत्यादि । तत्र यज्ञशब्दो यागं करोमीत्यनुव्यवसायसिद्धविलक्षणविषयिताशालिमानसिकसङ्कल्पवाची तादृशसङ्कल्पनिष्ठजातिविशेषवाची। न हि देवतोद्देशेन द्रव्यस्यागो याग इति वक्तुं शक्यम् । शिवाय गां ददामीत्यादावतिप्रसङ्गात् । विस्तृतञ्चैतत्सामान्य-

सूत्रव्याख्यानारम्भः । स च त्रिविधः—नित्यो नैमि-
त्तिकः काम्यश्चेति ।

End:

एवं पूर्वोक्तप्रकारेणैव विहितं ब्रह्मत्वं ब्रह्मानुष्ठेयं कर्म इष्टि-
पशुबन्धानां बोध्यमित्यर्थ इति केचित् । तन्न । इष्टिपशुबन्धा-
नां दर्शपूर्णमासप्रकृतिकत्वादतिदेशादेव तन्सिद्धौ वचनवै-
यर्थ्यात् । तस्मादेवं व्याख्येयं यथा दर्शपूर्णमासयोः ब्रह्मत्व-
मुक्तं, एवं तत्तद्विकृतिप्रकरणे ब्रह्मत्वं यदुक्तं तदपि समुच्च-
येनानुष्ठेयमिति ॥ २२ ॥

Colophon (Sheet No. 58)

इति श्रीमत्कावेरीतीरविराजमानचोलदेशाग्रपूज्यशाहजीन्द्रपुर-
निवासी होशनिकणाटवाञ्छेश्वरसुधीविरचिते
हिरण्यकेशीश्रौतसूत्रव्याख्याने प्रथमेऽष्टम पटल ॥

(Sheet No. 103)

इति श्रीमत्कावेरी + व्याख्याने द्वितीयप्रश्ने अष्टम पटल. ।
प्रश्न समाप्त ॥

वस्वरन्ध्रद्रिक्षितिमिते शके वाञ्छेश्वरः सुधीः ।
हिरण्यकेशिनां सूत्रं व्याख्यातुमुपचक्रमे ॥

Subject Hiraṇyakeśi Śrauta Sūtra Vyākhyā First and Second Praśnas, each containing 8 Paṭalas and 27 and 22 Khaṇḍas respectively.

Remarks.—The MS. is in good condition. The author of this commentary is Vāñcheśvara Sudhī, son of Nārāyaṇa, grandson of Mādhavārya and great grandson of Vāñcheśvara Sudhī, the famous author of Mahiṣaśataka. He is an

inhabitant of Śrī Sāmrājapuram or the modern Tiru-visanalloor near [illegible]. As the author says in his introductory verses, [illegible] Hiranyakeśi Śrauta sūtras [illegible] A. D. Regarding [illegible] Dr Burnell observes "Hiranyakeśi-sūtravyākhyā [illegible] nātha [illegible] Vāñcheśvara of Śāṅgīndrapura [illegible] about 1500 A. D. The author belonged to a Canarese [illegible] family [illegible] South India. [illegible] considering [illegible] time it was composed. There are quotations from [illegible] the Āpastamba and Baudhāyana sūtras [illegible] examined [illegible]."

आश्वलायनाधानादिप्रयोगः

2073. ASVALAYANADHANADIPRAYOGAH.

J. L. Collection No. 210. Substance Paper. Size 9½ × 4½ inches. Sheets [illegible]. Lines [illegible] to a Page. Script Devanāgarī. No. of Granthas [illegible]. Author [illegible]. Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अग्न्याधानं निरूप्यते । तस्य कालः शिशिरवसन्त ग्रीष्मा ऋतवः, पौर्णमास्यमावास्याफल्गुनीचित्रानक्षत्राणि । मृगशिरोविशाखाप्रोष्ठपदश्रवणानूराधा अपीति केचित् । अत्र रोहिणी मुख्या, वैशाखामावास्यायुक्ता मुख्यतमा । ऋतुनक्षत्रयोगः प्रधानम् । रोहिणीयुक्तजननीयो(?)पवसथो वा । तदभावे ऋतुनक्षत्रयोग एव । तत्रापि पूर्व-

पक्ष एव । ऋतुपर्वणोर्योगो वा ।

वरणार्हानृत्विजः प्रत्याह । तन्मे ऋध्यतां तन्मे समृ-
ध्यताम् । तन्मे सम्पद्यतां काम इति नैव प्रतिब्रूयुः ।
तत्रे ऋध्यतां तत्ते समृध्यतां तत्ते सम्पद्यतां काम इति
यजमानः । ॐ तथेति प्रतिवक्ति । अथर्त्विग्वरणम् ।
तत्राश्वलायनः— यजमानः स्वशाखानुसारेण ब्रह्मादीनृ-
त्विजो वृणीते ॥

End.

वसन्ते यवाग्रयणं तस्य व्रीह्याग्रयणोक्ता देवता सैव
सर्वकर्तव्यता(?) व्रीहिशब्दस्थाने यवशब्दप्रयोग ॥

*

व्रीह्याग्रयणे श्यामाकं चरुं वा कुर्यात् । तेन सौम्या-
ग्रयणमिष्टं भवति । सौम्यं निरूप्य वा ऐन्द्राग्न्यादिनिर्वा-
पः । तदा यजमानभागं(ग)प्राशने तदिष्टमुख्यक्रमेणोपहो-
मौ ॥ सन्तिष्ठते आग्रयणम् ॥

Subject. Ādhānādiprayoga belonging to the Āśvalāyanīya Bahvṛcas. This Ms. is composed of the following important sections:

(1) अग्न्याधानम् ॥	(4) अग्निहोत्रहोमः ॥
(2) गोपितृयज्ञः ॥	(5) अन्वारम्भणीष्टिः ॥
(3) अमावास्याहोमः ॥	(6) आग्रयणम् ॥

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आश्वलायनाधानदिप्रयोगः ॥

2074. ĀŚVALĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

J. L. Collection No. 220 Substance—Paper Size—10 × 4½ inches. Sheets—1- (?-49) Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—785 Author—? Incomplete (wants beginning)

Beginning

(अग्न्याधानं निरूप्यते + अग्निनाधास्यमानो ब्राह्मणानुज्ञातः सपत्नीकः कूष्माण्डगणहोमगोदाना)दिभिरात्मानं पावयित्वा । पूर्वेद्युर्नान्दीश्राद्धानन्तरं रात्रावुदकशान्तिं प्रतिसरबन्धनञ्च विधाय + मन्त्रप्रोक्षणानि कुर्यात् ॥

End and subject—Same as No. 2073

Remarks—The Ms. is in a fairly good condition. Only a few lines in the beginning are wanting in this Ms.

॥ आश्वलायनाधानादिप्रयोगः ॥

2075. ĀŚVALĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 1237 3.

Substance—Paper Size—10¾ × 1⅛ inches. Sheets—31 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas—750. Author—(?) Incomplete

Beginning and subject—Same as No. 2073

End:

एकमेव चतुर्गृहीतं पञ्चघे(वे?)त्यन्ये । पुरस्तात्स्विष्टकृतो वाऽज्यानी(?)होमः । चरुस्थाल्युपधानकाले आ देवयजं वहेत्यङ्गारमावर्त्य तेषु तिरः पवित्रमानीत(य) प्रणीता दुग्धां

चरुस्थालीमधिश्रयति । ध्रुवामि. हातां(?) प्रदक्षिणमङ्गारै परिचिनुयाग्निदग्धमिति तस्यां निरः पवित्रं तण्डु(ला)नाव-पति । प्रमास्थ विश्वायुप ॥

Colophon (Sheet No 28)

इत्याश्वलायनाग्निहोत्र(हो)मः ॥

Remarks —The Ms is in good condition This Ms. abruptly ends in the middle of अन्वारम्भणीयेष्टि This No is mentioned by Dr Burnell in his Errata et Addenda

॥ आश्वलायनाधानादिप्रयोगः(?) ॥

2076. ĀŚVALĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ (?).

P. S Collection No 193 Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—1? Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—200 Author—? Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

ततो द्वादशरात्रमजस्रधारणम् । षड्रात्रं त्रिरात्रं चेति वाजसनेयिनः । गतश्रीणान्तु यावज्जीवमजस्रधारणम् । अजस्रः पुरुषार्थः । द्वादशदिनपर्यन्तं यजमानोऽप्रवसन्नहतं वासः परिधाय स्वयमेव प्रयमाग्निहोत्रं जुहोति ॥

❃ ❃ ❃ ❃

नाजस्रधारणम् । अथाग्निहोत्रकाले गणेशं सम्पूज्य प्राणानायम्याग्निहोत्रमारप्स्ये । तेन यावज्जीवं हो-ष्यामि ॥

End

अथारणी(णि?)लक्षणम् । चतुरङ्गुलोच्छ्रायः विस्तारः षडङ्गुलः । अरत्निमात्रं दैर्घ्यमित्येके शाखिनः । चतुरङ्गुलोच्छ्रायो द्वादशाङ्गुला विस्तृतिः षोडशाङ्गुलं दैर्घ्यमिति बोधायन । स्वसूत्रे प्रमाणाभावः । उभयोररण्योरेकवृक्षादाहरणम् । अन्यतरारणिवृक्षान्तरादाहरणे नाग्न्या(ग्न्यु)त्पत्तिः ।

Colophon

इत्याधानं समाप्तम् ॥

अक्षय अधिकश्रावणस्य अष्टमी गुरुवारे तद्दिने समाप्तम् ॥

श्री शिवसाम्बेन लिखितम्

राक्षसभुवनकरस्थपौराणिकोपनामरा(म)भट्टस्येदं पुस्तकम् ।

Subject — Ādhānaprayoga, probably belonging to the Ṛg Vedins. This Ms. contains the following important sections:—

(1) अजस्रधारणम्
(2) अग्निहोत्रम्
(3) अन्वारम्भणीयकाल
(4) दर्शपूर्णमासौ
(5) वपनप्रकार:
(6) भक्ष्याभक्ष्यम्
(7) आधानेतिविषयम्
(8) आधाननक्षत्राणि
(9) सम्भारासम्भारपक्षौ
(10) प्रवर:
(11) पात्रलक्षणम्
(12) अरणिलक्षणम्

Remarks — The Ms. is in good condition. The scribe of this Ms. is one Śiva-sāmba. The Ms. originally belonged to Rākṣasa-bhuvanakara Rāmabhaṭṭa. It is dated Thursday—eighth day

after full moon—in Adhika Śravaṇa month in Akṣaya year which corresponds to Śaka 1728 or 7th August 1806 A. D

॥ आश्वलायनाधानप्रयोगः(?) ॥

2077. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAPRAYOGAḤ(?).

T. S. Collection No. 194. Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—22. Lines—8 to Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—350. Author—(?) Complete.

Beginning:

अथाश्वलायनानां ऋत्विग्वरणे विशेषः ।

अस्मिन्नाधाने चन्द्रमा मे ब्रह्मा स मे ब्रह्मा ब्रह्माणं त्वा केशवशर्माणं वृणे इति वृणोति ।

* * * *

अथ प्रयोगः । प्रातरौपासनं हुत्वा + अग्नीनाधास्ये सर्वक्रत्वर्थं + प्रयोक्तुम् । वसन्ते रोहिण्यां शिशिरे रोहिण्यामिति वा । एवं सर्वेष्वाधाननक्षत्रेषु ।

End:

अध्वर्यो ॥ अनडुहं ते ददामि । प्रतिगृह्णामि । ब्राह्मणाः वासो मिथुनौ गावौ नवञ्च रथं काञ्चनं वो ददामि । अयमुत्वास्य प्रतिग्रहमन्त्रः । हविश्शेषोद्वासनादिसूक्तवाके । अग्नय इदं० । अग्नेरहमुज्जितिमनुज्जेषम् । अग्नये पवमानायेदं० । + यज्ञो बभूव यज्ञश्शञ्चमवर्जमिष्टिः समाप्यते ।

Colophon:

इति श्री आधानप्रयोगः समाप्तः ॥

शके १७२४ दुन्दुभिसंवत्सरमाघवद्य अष्टमी चन्द्रवासरे
पौराणिकोपनाम्ना राक्षसभुवनकरस्य कमलाकरभट्टस्य
सूनु(ना) रामेण लिखितम् ।
ममाश्रं प्रसन्नवेङ्कटेश्वरसन्निधौ परमशिवः शरणम् ॥

Subject Ādhānaprayoga, probably belonging to the Aśvalāyanīya Bahvṛcas

Remarks.—The Ms. is in good condition. The scribe of this Ms. is Rāma, son of Paurāṇikarākṣasabhuvanakara Kamalākarabhaṭṭa. The Ms. is dated Monday eighth day after full moon—in Māgha month in Dundubhi year which corresponds to Śaka 1724 or 14th February 1803 A. D.

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2078. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3902. Page 23. Right column.

Substance - Paper. Size—10¼ × 5 inches. Sheets—3. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—36. Author—(?). Complete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथाधानप्रयोग उच्यते । अग्न्या इष्टेः सप्तदश सामिधेन्यः । वार्त्रघ्नावाज्यभागौ । अग्निरग्निः पवमानोऽग्निः पावकोऽग्निः शुचिरिन्द्राग्निः अदितिश्च प्रधानदेवताः । स्विष्टकृत्प्रयाजादयो० नमः प्रवक्त्रे इत्यादि शोचिष्केशस्तमीमहे ॥

अथाज्यभागयोः अग्निर्वृत्राणि त्वं सोमासिसत्पतिरिति याज्य । अथ प्रधानानाम् अग्निर्मूर्धा॰ ति । ॐ ॥

End

अथ स्विष्टकृतः । प्रेद्धो अग्ने दीदिहि पुरोनोऽजस्रया सूर्म्यायविष्ठ । त्वं शश्वन्त उपयन्ति वाजाः । येयजामहेऽग्निं स्विष्टकृतमयालग्निरग्नेः प्रियाधामान्ययाट् सोमस्य प्रियाधामान्ययाट् अग्नेः प्रियाधामान्ययाट् ❀ ❀

❀ ❀ ❀

अग्निः शुचिः इदं हवि॰ इन्द्राग्नी इदं हवि॰ अदितिः इदं हवि॰ कृतदेवा आज्यपा इत्यादि संस्थाजपान्तं दर्शपूर्णमासवत् ॥

Colophon

इत्याधानप्रयोगः सम्पूर्णः ॥

॥ श्रीरस्तु ॥

Subject Āśvalāyanādhānahautraprayoga a treatise on śrautaprayoga giving out the duties of the Hotṛ priest in the Ādhāna yajña, according to the Āśvalāyana Sutras of Ṛg-Veda

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2079. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3903 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—11⅜ × 1¾ inches Sheets—2

Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—36 Author (?) Complete

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2078.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2080. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3904. Page 23. Right column.

Substance.—Paper. Size.—[illegible] inches. Sheets.—[illegible]. Lines.—9 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas.—36. Author.—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2078.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2081. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3905. Page [illegible]. Right column.

Substance.—Paper. Size.—10½ × [illegible] inches. Sheets.—[illegible]. Lines.—[illegible] to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas.—36. Author.—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2078.

Remarks.—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2082. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3906. Page 23. Right column.

Substance.—Paper. Size.—11 × [illegible] inches. Sheets.—3.

Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—36. Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2078.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2083. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3907. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10½ × 5 inches. Sheets—3. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—36. Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2078.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2084. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 2585.

Substance—Paper. Size—10¾ × 4 inches. Sheets—3. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—36. Author—(?). Complete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

पवमानेष्टिहौत्रप्रयोग[ः]प्रारम्भः ॥ अस्या इष्टे॰ सप्तद-

श सामिधेन्यः॰ Same as No. 2078.

End, colophon and subject—Same as No. 2078.

Remarks.—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आश्वलायनाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2085. ĀŚVALĀYANĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

T S Collection No 190 Substance—Paper Size—10 × 3¾ inches Sheets—6 Lines—7 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—75 Author—(?) Complete

Beginning end and subject—Same as No 2078

Remarks—The Ms is in good condition In this Ms the full text of the Mantras is given

---

॥ आश्वलायनाधानब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2086. ĀŚVALĀYANĀDHĀNABRAHMATVA-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3980 Page 23 Right column. Substance—Paper Size—10⅞ × 1⅝ inches Sheets—5. Lines—5 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—50 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

अथाश्वलायनाधानब्रह्मत्वप्रयोगः । यजमानपत्नीभ्यां सहाग्न्यगारं प्रविश्य । उत्तरेण विहारं प्राङ्मुख उपविशति । तन्मे ऋध्यतामित्युक्ते तत्त ऋध्यतां तत्ते समृध्यतां तत्ते सम्पद्यतां काम इति प्रतिब्रूयात् ।

* *

ऋत्विजो वृत्वा मधुपर्कमाहरेत् । विष्टरो विष्टरो विष्टरः । प्रतिगृह्यतां । प्रतिगृह्णामि ॥

End

आहवनीयस्य दक्षिणतो निरस्तः परावसुः इत्यङ्गुष्ठो-
पकनिष्ठिकाभ्यां आसनात्तृणं प्रत्यग्दक्षिणा निरसेत् । अप
उपस्पृश्य । दक्षिणोत्तरेणापस्थेनोपविश्य इदमहमर्वावसोः
सदने सीदामि इत्युपवेशयेत् । पवमानेष्टिषु सभ्याजपान्त
दर्शपूर्णमासवत् । एवमन्वारम्भणीयेष्ट्यामपि ॥

Colophon

इत्याश्वलायनाधानब्रह्मत्वप्रयोगः सम्पूर्णः ॥

Subject.—Āśvalāyanādhānabrahmatvaprayoga—based on the Āśvalāyana Sutras of Ṛk Veda, giving the duties of the Brahman priest in the Ādhāna yajña.

Remarks.—The Ms. is in good condition. About this Ms. Dr. Burnell observes, as follows: "The Brahmā attends at the rites, and sits with a flower on his head to represent Brahman. This tract details the little he has to do."

॥ आश्वलायनाधानब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2087. AŚVALĀYANĀDHĀNABRAHMATVA-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3981, Page 23, Right column. Substance.—Paper. Size.—10 × 5 $\frac{1}{10}$ inches. Sheets—1. Lines—9 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas—50. Author (?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2086.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनाधानब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2088. ĀŚVALĀYANĀDHĀNABRAHMATVA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3982 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—11 × 4 inches Sheets—4 Lines—9 to a Page Script Devanāgarī No of Granthas—50 Author—(?) Complete

Beginning, end colophon and subject—Same as No 2086

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाधानब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2089. ĀŚVALĀYANĀDHĀNABRAHMATVA-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3983 Page 23 Right column

Substance—Paper Size 10½ × 5½ inches Sheets 4 Lines 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—50 Author (?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2086

Remarks — The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाधानब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2090. ĀŚVALĀYANĀDHĀNABRAHMATVA-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3984 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—11⅜ × 5½ inches Sheets—3. Lines—11 or 12 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—90 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2086.

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ आधानादिमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2091. ĀDHĀNĀDIMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ.

J. L Collection No 221 Substance—Paper Size—9¾ × 4 inches. Sheets—50 Lines—6 to a page Script—Devanāgarī No of Granthas 150. Author—?. Incomplete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीयज्ञेशाय नमः ॥

गणानां त्वा० नान्दीमुखाः प्रीयन्ताम् ॥

शान्त्युदककर्म करिष्ये । प्रतिसरबन्धकर्म करिष्ये ॥

आपोहिष्ठा० भूर्भुवः सुवः । अग्न्यादयः प्रीयन्ताम् ॥

शुक्लाम्बरधरं० ॥ ॐ भूः । यज्ञाधिदेवतं ॥

पुरुष एवेदं । याः पुरस्तात् । श्रद्धयेहि । आकूत्यै त्वा । अद्य श्रीभगवतः० । ममोपात्त० । सर्वकामोऽग्नीनाधास्ये । सर्वक्रत्वर्थं येरस्म्याधिकृतो याश्च शक्ष्यामि प्रयोक्तुम् । तन्मे ऋध्यताम् । तत्तं ऋध्यताम् । ॐ तथा । श्रीयज्ञशर्माहं० । ब्रह्मत्वेन त्वा गच्छामि याजयतु मा भवान् ॥

 

अस्मिन्नग्न्याधेये आग्नीध्रं त्वा वृणे । वृतोऽस्मि करि-

ष्यामि ॥ विष्टरो विष्टरो विष्टरः अहं वर्ष्म सजातानां विद्युता मिव सूर्यः । इदन्तमधितिष्ठामि योमाकश्चाभिदासति ॥

End

तिथौ परमेश्वरप्रीत्यर्थं माद्यात्रे(दात्रा?)श्वलायनपक्षमाश्रित्याग्नेयादिषड्हर्वीषि समानतन्त्रं कुर्वंस्तनू(?) हविषिर्यक्ष्ये

तन्मे० तत्र० ॐ तथा ॥

तनू हविरिष्टिमम्वान्विष हविर्व्रीहिमय आग्नेयोऽष्टाकपालः० + अदित्यै त्वा । अग्नये जुष्टमभित्रपाम्यग्नये पवमानायाग्नये पावकायाग्न ॥

Subject Ādhānāgnihotrānvārambheṣṭimantrānukramaṇikā, an index of the Mantras to be used in Ādhāna, Agnihotrārambha and Anvārambha Yajña.

Remarks.—The Ms. is in good condition. It is accented. On the title sheet is given अग्निचिद्गङ्गाधरदीक्षितानामिदं पुस्तकम् ॥ i.e. the Ms. originally belonged to Agnicit Gaṅgādhara Dīkṣita.

॥ आपस्तम्बाधानप्रयोगः ॥

2092. ĀPASTAMBĀDHĀNAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3824 Page 23 Right column. Substance—Paper Size—11½ × 4½ inches. Sheets 31. Lines—9 or 10 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas—600. Author—Tryambakabhaṭṭa. Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ पार्थसखाय नमः ॥

यदीक्षणादिदं विश्वं भवत्यृध्नोत्यपैति च ।

तमक्षयमहं देवं वन्दे दाक्षायणीधवम् ॥ १ ॥

यत्कृपालेशतोऽपि स्यान्मूको वाचस्पतिः स्वयम् ।
तं गुरुं नौमि सर्वज्ञं मा उत्रा(?)शुक्लदीक्षितम् ॥ २ ॥

नत्वा गणेशं प्रत्यूहमोहध्वान्तदिवाकरम् ।
समस्तवेदतत्त्वज्ञमापस्तम्बमहामुनिम् ॥ ३ ॥

मोल्हाख्यवंशामितवारिधीन्दुश्रीकृष्णभट्टप्रवरात्मजोऽहम् ।
सूत्रार्थवित्त्र्यम्बकभट्टनामा तन्वेऽमुमाधानविधिप्रयोगम् ॥

अनेकग्रन्थसम्पा(मंत्रा)दभीरुभिः सूरिभिस्त्वयम् ।
निर्मत्सरैर्नयोऽभिर्दूराद्रियेतश्रमेव मे ॥ ५ ॥

अत्राधिकारी । तत्र श्रुतिः । 'जातपुत्रः कृष्णकेशोऽग्नीनादधीतेति' । उपलक्षणञ्चैतत् । अजातपुत्रादीनामप्याग्न्याधानश्रवणात् ॥

End

अथ पात्रलक्षणम् तत्र सूत्रम् । खादिरस्स्रुवः पर्णमयी जुहूः । आश्वत्थ्युपभृत् । वैकङ्कती ध्रुवा । एतेषां लक्षणा(ना?)मेकस्य स्रुचः कारयेत् ।

* * *

षोडशाङ्गुलदैर्घ्यमिति बोधायनः । स्वसूत्रे प्रमाणाभावः । उभयोररण्योरेकवृक्षादाहरणम् अन्यतराण्योः वृक्षान्तरादाहरणं नाग्न्युत्पत्ति ॥

Colophon

इत्याधानं समाप्तम् ॥ इति श्रीमोल्हापनाम्नः कृष्णभट्टस्य सूनुना त्र्यम्बकेन कृतः काश्यां कृतप्रयोगः समाप्तः ॥ श्रीसाम्ब-

सूर्यनारायणः स्वेन तेजसा सुप्रीतो भवतु । लेखकपाठकयोः शुभं भवतु । संवत् १७६३ कार्तिकवद्य १२ त्रयोदश्यां सोमवासरे पुस्तकं लिखितम् ॥ ग्रन्थ ८०० ॥

Subject [illegible] Āpastambā- [illegible] Sūtra [illegible] for establishing [illegible] for the performance of all Vedic [illegible]

Remarks [illegible] Ms. [illegible] of this work [illegible] son of [illegible] Kṛṣṇabhaṭṭa of Benares. [illegible] Samvat [illegible] A. D. [illegible] On the front page [illegible] Ms. [illegible] 'आमर्जानागकपुण्ड्यापनाम्नाम्' [illegible] the Ms. [illegible] belonged to [illegible] Paṇḍit Sa[illegible] Nāyaka.

॥ आपस्तम्बाधानप्रयोगः ॥

2093. ĀPASTAMBĀDHĀNAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. [illegible] Page [illegible] Right column [illegible]
Substance—Paper. Size—[illegible] inches. Sheets—2[illegible]
Lines—14 to 16 [illegible] Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—800. Author—[illegible]bhaṭṭa. Complete.

Beginning, end and subject—Same as No. 209[illegible]

Colophon:

इत्याधानं समाप्तम् ॥

मोल्हापनाम्न कृष्णभट्टस्य सूनुना त्र्यम्बकेन काश्यां कृतं(त) प्रयोगः ॥

श्रीगोपालार्पणमस्तु ।

कृष्णे नवम्यामाषाढे भौमेऽब्दे क्रोधने तथा ।
सखारामेण लिखितमाधानं पुस्तकं मया ॥

Remarks.—The Ms. is very old and is in a fairly good condition. The scribe of this Ms. is one Sakhārāma. The Ms. is dated Tuesday—Ninth day after the full moon—in Āsāḍha month in Krodhana year which exactly corresponds to Śaka 1607 or 1685 A. D.

At the end of this Ms. a brief version of the Agnihotra prayoga is given, as follows.

'अग्निहोत्रहोमो लिख्यते । तस्य सायमुपक्रमः । अग्निहोत्रकाले गणेशं सम्पूज्य प्राणानायम्य अग्निहोत्रमारप्स्ये । तेन यावज्जीवं होष्यामीति सङ्कल्प्य यजमानाभावे अध्वर्युरेव सङ्कल्पादि सर्वं याजमानं कुर्यात् । + नक्षत्र दृष्ट्वेति प्रथमनक्षत्रदर्शन प्रदोषेति प्रथमयामेति रुद्रदत्तः । सर्वनक्षत्रदर्शनादूर्ध्वं प्रथमयामेति रामाण्डारः(?) ॥

॥ आपस्तम्बाधानप्रयोगः ॥

2094. APASTAMBĀDHĀNAPRAYOGAH.

Burnell's Catalogue No. 3828.

Substance—Paper. Size—11½ × 5 inches. Sheets—18. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—375. Author—(?) Complete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अग्न्याधेयं व्याख्यास्यामः । विदुषा ब्राह्मणेनाध्वर्यो यजस्वेत्युक्तः सर्वजनमैत्रीं कृत्वा तीर्थस्नानजपहोमार्चनादिभिः आत्मानं संशोध्य प्रातरौपासनं हुत्वा ।

जघनेनौपासनं दर्भेष्वासीनो दर्भान् धारयमाणः पत्न्या सह प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य परमेश्वरप्रीत्यर्थं सर्वकर्मभ्यः पूर्वं सोमेन यक्ष्यमाणोऽग्नीनाधास्ये । सत्रक्रत्वर्थे येरम्यधिकृतो यांश्च शक्ष्ये प्रयोक्तुमिति सङ्कल्पः ॥

* * * *

आयमेयि धह्यायुर्यजमाने अरणी अभिमन्त्र्य सप्त पार्थिवान्सम्भारानाहरति ।

End

अभिघारणकाले चतुर्णां मन्त्रेणाभिघार्य ऐन्द्राग्नस्य तूष्णी मभिघारणम्

* * *

आहवनीयदेशे अध्वर्यो अनड्वाहन्ते ददामि । अपरेण गार्हपत्यं होतः धेनुन्ते ददामि । अध्वर्यो वाससी ते ददामि । ब्राह्मणाः वासो मिथुनो गावो नवश्च रथं गाश्च वो ददामि । अयज्ञत्वान्न प्रतिग्रहमन्त्रः तानि साधारणानि सर्वेषाम् ।

* * * *

'अग्नेरहमुज्जितिं + एमा अग्मन्नि'त्यादि यज्ञो बभूव यज्ञस्य चमवर्ज ब्राह्मणतर्पणान्तम् ।

Colophon.

आपस्तम्बाधानप्रयोगः सम्पूर्णः ।

Subject Āpastambādhānaprayoga—based on the Ādhāna Praśna of the Āpastamba Śrauta Sūtras, giving the full details for establishing the house-hold fire before the performance of vedic sacrifices

Remarks:—The Ms is in good condition In the Errata at

addenda Dr. Burnell has placed this MS. (No. 3828) under the heading of Prāyaścitta. Evidently it is Ādhānaprayoga.

॥ आपस्तम्बाधानप्रयोगः ॥

2095. ĀPASTAMBĀDHĀNAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9135 b. Page 23. Right column.
Substance.—Palm-leaf. Size.—.5 × 1 inches. Leaves—17 (1-17). Lines.—5 or 6 to a Page. Script.—Grantha. No. of Granthas.—200. Author.— Complete.

Beginning:

अग्न्याधेयस्य प्रयोग उच्यते । प्रातरौपासनं कृत्वा दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाण पत्न्या सह प्राणाना यम्याग्नीनाधास्ये सत्रकृत्वर्थं यास्म्याधिकृता यांश्च श्याामि प्रयोक्तुं अग्निमन्नरण्याधेयं अध्वर्युं त्वां वृणीमहे । भविष्यामि । अध्वर्युः ।

'योऽश्वत्थश्शमीगर्भ आरुरोह त्वे सचा ।
तं ते हरामि ब्रह्मणा यज्ञियैः केतुभिः सह ।'

शमीगर्भस्याश्वत्थस्याराणी आहरति । अश्वत्थाद्धव्य(व्य)वाहाद्धि जातमग्नेस्तनूं यज्ञियां सम्भरामि । शान्त योनिं शमीगर्भमग्नये प्रजनयितवे । आयुर्मयि धेह्यायुर्यजमाने । अरणी अभिमन्त्र्य । सप्त पार्थिवान्सम्भारानाहरति । एवं वानस्पत्यान । वैश्वानरस्य रूपं पृथिव्यां परिस्रसा स्योनमाविशन्तु नः । सिकताः ।

यदीदं दिवो यततः पृथिव्याः सञ्जग्माने रोदसी सम्बभूवतुः ।

ऊषान्कृष्णमवतु कृष्णमूषा इहाभयोर्यज्ञियमागमिष्ठाः ऊषान् ।
ऊतीः कुर्वाणो यत्पृथिवीमचरो गुहाकारमाखुरूपं प्रतीत्य
ततोऽन्यत्तामह सम्भरन्ते शतञ्जीवेम शरदस्सुवीरा ।
आखुकरीषम् ॥

End.

चतुर्धाकरणकाल आदित्यञ्चरुं ब्रह्मणे परिहरति
आग्नेयस्य दक्षिणाकाले आधानदक्षिणां ददाति अर्थात् ।
अजं पूर्णपात्रमुपबर्हणं वासमत्रं ते ददामि ब्रह्मन
वहिनमश्वं ते ददामि । आहवनीयदेशे अध्वर्यो अनड्वाहं
ते ददामि । अपरेण गार्हपत्य होतः धेनुं ते ददामि ।
ब्राह्मणाः । ग्रामो मिथुनौ गावः नवञ्चरथं गाञ्च वो
ददामि । अयञ्चास्य प्रतिग्रहमन्त्रः यथा देवतमुंजिज
तयः । यज्ञो बभूव यज्ञशस्त्रमवजंप । ब्राह्मणतर्पणान्तम् ॥

Colophon

आधान.(न) समाप्त (म्) ॥

Subject — Apastambādhānaprayoga—giving the details for establishing the Household Fire which is one of the chief requisites for the performance of all Vedic sacrifices.

Remarks—The Ms is in a fairly good condition. This Ms contains the following works:—

(1) आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोग ॥		L L	1—66
(2) Do.	आधानप्रयोगः ॥	„	1—17
(3) Do.	अग्निहोत्रप्रयोग ।	„	17—23

(4) आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगः ४ L L 23—53

(5) आपस्तम्बश्रौतसूत्रम् (A Fragment) ,, 3

॥ आपस्तम्बाधानप्रयोगः ॥

2096. ĀPASTĀMBĀDHĀNAPRAYOGAḤ.

J L Collection No 2.2 Substance—Paper Size—9 × 3¾ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—? Incomplete.

Beginning and subject—Same as No 2095

End

सम्भारेषु निदधाति ॥ व्याहृतीः सर्पराज्ञीयमेशि रांसीति सर्वेष्वाधानेषु यजमानोऽनुवर्तयते । येन येना दधाति । ... . ॥

Remarks The Ms is in a decaying condition The Ms abruptly breaks off in the middle of the work Only the pratīkas of the Mantras are given in this Ms.

॥ आपस्तम्बाधानप्रयोगः ॥

2097. ĀPASTĀMBĀDHĀNAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9131 e Page 23 Right column. Substance—Palm leaf. Size—14 × 1½ inches Leaves—17 (66-82). Lines—6 to a Page Script—Grantha No of Granthas—300 Author—(?) Incomplete

Beginning

अग्नीनाधास्ये सर्वकल्पार्थं यैरस्म्यविकृतो यांश्च श क्ष्यामि प्रयोक्तुं । ऋत्विजो वृणीते । अस्मिन्नग्न्याधाने अ-

ष्वयुं त्वां वृणीमहे । एवं ब्रह्माणं होतारमाग्नीध्रञ्च । आ
धानाङ्गं नान्दीश्राद्धं हिरण्यरूपेण करिष्ये । यजमान ।
केशश्मश्रू वपते नखानि निकृन्द(न्त)ते स्नाति एव
पत्नी केशवर्ज । क्षौमे वसानौ जायापती अग्निमा
दधीयातां । ते दक्षिणाकाले अध्वर्यवे दत्तः । प्रथमप
ब्रह्मण इदं न मम । यजमानश्चतुर्धा ब्रह्मौदनाद्युद्धृत्य ।
प्रभूतेन सर्पिषेत्रमिच्य कृषन्ननुच्छिन्नश्चतुर्भ्यं आर्षेयेभ्यः
ऋत्विग्भ्य उपोहति । अग्नय इदम्

End

यदा कृतात् ममस्तसुम्रो(?)बृहद्वा मनसा वा सम्भृतञ्च ..
पुषो वा तमनुप्रेहि सुकृतस्य लोकं त्र्यषयः प्रथमजा य
पुराणाः एकामव्यस्थ परि न ददामि यं वहाञ्छेवधि जात-
वेदा. । अ ......तायज्ञपातेर्वो अत्र त(?) स्मज्ञानात
परमे व्योमन् । जानीतादेनं परमे व्योमन् देवाः सदस्था
विदरूरूपमस्य यदागच्छन्त्यपाथे...... ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambādhānaprayoga, belonging to the Āpastamba school in the Taittirīya recension of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a decaying condition It is full of scriptorial errors

The works contained in this Ms. are —

1	आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः	Leaves	1—16
2. ,,	पशुबन्धयाजमानप्रयोग	,,	16—24
3 ,,	चातुर्मास्ययाजमानप्रयोगः	,,	26—54
4. ,,	अग्निष्टोमप्रयोग.	,,	55—60

5 आपस्तम्बाधानप्रयोग Leaves 66—82

6. .. पितृमेधप्रयोग .. 83—97.

॥ आपस्तम्बाधानादिप्रयोगः ॥

2098. ĀPASTĀMBĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9133 Page 2 Right column.

Substance—Palm leaf Size—16 x 1 inches Leaves—40 (9-45) Lines—5 or 6 to a Page Script—Grantha. No. of Granthas 500 Author—? Incomplete (wants beginning and end)

Beginning

. अशनिहतस्य वृक्षस्य शकल ... . पश्यज्जगतः प्रतिष्ठां तत्पुष्करस्याय ..पृथिव्या प्रथन हरामि पुष्करपर्णमिति वानस्पत्यान् । तूष्णीं सम्भारानेकपात्रस्थान् कृत्वा । यन्ता वदो ? था शरीरं भूतषु व्यक्तं । समम्भृतस्सीद शिवः प्रजाभ्य उरुं नो लोकमनुनेषि विद्वान् ।

End

यजमानभागभक्षणकाले इदं हविर्दधिक्राविण्णो अकारिषमित्युभाभ्यामामिक्षाभक्षणम् । आमिक्षा यजमानभागो दधिपयोमन्त्रा...इति दीपिकाकारेणोक्तत्वात् । कपालविमोचनकाले भर्जनकपालस्य...

Colophon. Nil

Subject Āpastambādhānādiprayogaḥ ? The contents (as given in the side margin) are as follows:—

(1. आधानप्रयोगः (?) ॥ 3 अन्वारम्भणीप्रयोगः ।

2 दर्शपूर्णमासप्रयोग । 4 मृगारेष्टिप्रयोग ॥

Remarks — The Ms is in a decaying condition. This Ms abruptly begins in the middle of the Ādhānaprayoga. A Transcribed copy of this Ms in paper is also available in this Library. See Transcribed Volume No 253, the date of copying being 29th July, 1920. T. V. No. 253 (No. 2).

॥ आपस्तम्बाधानहौत्रप्रयोगः ॥

2099. ĀPASTAMBĀDHĀNAHAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 1130 a

Substance — Palm leaf. Size 10½ × 1 inches. Leaf 4. Lines 6 to 8 to a Page. Script Telugu. No. of Granthas—30. Author — . Complete.

Beginning

शुभमस्तु ।

शोचिष्केशस्तमो महरश्च त्वा अमर्त्यां० हव्यवोन्तं न त्वाभो यतम्स्रुचो इडादि० अग्निमूतयो यमिध्मा अग्न आहुतेत्यादि ॥

End

यज्ञस्य ये यजामहेऽग्ने चतुर्होता अग्नये व्रतपतेऽनु० हे अग्नि व्रतपतिं यज । अग्नये व्रत० दं० । अग्नये व्रतपते स्वा० रः । न पात्रणहोमः । अन्वाहार्यो दक्षिणा । जो-शोचभूव(?)यज्ञशश्चपवर्ज पौर्णमासवदन्यत ॥

Colophon: Nil

Subject: Āpastambādhānahautraprayoga

Remarks — The Ms is in a fairly good condition.

For the works contained in this Ms a detailed list is already

given under the Remarks on No 1977, but it is to be a bit modified, as follows :—

1.	केशवीयप्रायश्चित्तम	Leaves	1—19
2.	आपस्तम्बप्रायश्चित्तप्रयोग:	,,	1—39
3.	आश्वलायनप्रयोगदीपिका (हविर्यज्ञप्रायश्चित्तम्)	,,	10—50
4	आधानहौत्रप्रयोगः ॥	Leaf	1
5	अन्वारम्भणीयेष्टिप्रयोग: ॥	Leaves	2—4
6	दर्शपूर्णमासादिहौत्रप्रयोग. ॥	,,	1-56
7	आग्रयणेष्टिप्रयोग. ॥	,,	1—6
8	उत्सर्गेष्टिप्रयोग: ॥	Leaf	7
9	आपस्तम्बश्रौत(सामान्य)सूत्रम् ॥	Leaves	1—7
10	पथिकृद्वैश्वानरीष्टिप्रयोग. ॥	,,	1-2
11	पशुहौत्रप्रयोग: ॥	..	2—9

॥ आपस्तम्बाधानयाजमानमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2100. ĀPASTAMBĀDHĀNAYĀJAMĀNA-MANTRĀNUKRAMAṆIKĀ.

Burnell's Catalogue No 3885 Page 23 Right column.

Substance—Paper. Size—10¾ × 1¾ inches. Sheets—5. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—85 Author—(?) Complete.

Beginning :

श्रीशुभमस्तु ।

अग्न्याधेयं व्याख्यास्यामः । वसन्ते पौर्णमास्याम-

मावास्यायां वा शुक्लपक्षे कृत्तिकादिनक्षत्रे पुरस्तात्सर्वेजन-
मैत्रीं कृत्वा जपहोमार्चनादिभिरात्मानं संशोध्य प्रातरौ-
पासनं हुत्वा । औपासनस्य पश्चात् । दर्भेष्वासीनः दर्भा-
न्धारयमाणः पत्न्या सह प्राणानायम्य । देशकालौ सङ्की-
र्त्य । परमेश्वरप्रीत्यर्थं मन्त्रकर्मभ्यः पूर्वं अग्निहोत्रं होष्य-
माणोऽग्नीनाधास्ये । सर्वक्रत्वर्थं येरस्म्यधिकृतो यांश्च श-
क्ष्यामि प्रयोक्तुम् । इति सङ्कल्पः । * *

प्रवेधसे ब्रह्मण इदम् ॥

End

उर्ध्वारोहद्रोहिणी योनिरग्नेः प्रतिष्ठितिः ॥

पवमानेष्टिः ॥ तिथौ परमेश्वरप्रीत्यर्थं + आग्नेयेन
सह समानतन्त्रं कुर्वन्निष्ट्या यक्ष्ये ।

* * * *

अग्नेरहमुज्जितिं + पम् । अग्नेः पवमानस्याहमुज्जि-
तिम्० ॥ अग्नेः पावकस्याहमुज्जितिम्० अग्नेः शुचेरहमु-
ज्जितिम्० । इन्द्राग्न्योरहमुज्जितिम् । आदित्या अहमुज्जि-
तिम् । ब्राह्मणाः स्नपयत वै ॥

Colophon: Nil.

Subject Āpastambādhānayajamānahautramantrānukramaṇikā—an index of mantras (giving the beginning only) to be pronounced by Yajamāna in the Ādhānayajña.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The general Saṅkalpas of the Ādhāna and Pavamāneṣṭi are also given in this Ms.

॥ आपस्तम्बाधानयाजमानमन्त्रनुक्रमणिका ॥

2101. ĀPASTAMBĀDHĀNAYĀJAMĀNA-MANTRĀNUKRAMAṆIKĀ

Burnell's Catalogue No 3886 Page 23 Right column Substance—Paper Size—11¼ × 1¾ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Telugu No. of Granthas—85 Author—?. Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2100.

Remarks—The Ms. is in good condition

॥ आपस्तम्बाधानयाजमानमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2102. ĀPASTAMBĀDHĀNAYĀJAMĀNA-MANTRĀNUKRAMAṆIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 3887 Page 23. Right column. Substance—Paper Size—11 × 5½ inches Sheets 8 Lines—9 to a Page. Script Telugu No of Granthas—85. Author—(? Complete

Beginning end and subject—Same as No 2100

Remarks—The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2103. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No. 3661 Page 23 Right column. Substance—Paper. Size—10¼ × 5 inches. Sheets—60

Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—900 Author—Bālādīkṣita (?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ श्रौधाग्नाधानप्रयोगः ।

अग्नीनाधास्यमानो भवति स उपकल्पयते उषाश्च सिकताश्चाखूत्करञ्च वल्मीकवपाञ्च सूदञ्च वराहविहतञ्च पुष्करपर्णञ्च शर्कराश्चेत्यष्टौ पार्थिवाः । अथ वानस्पत्या अश्वत्थश्चोदुम्बरश्च पर्णञ्च शमी च विकङ्कतश्च एतेषां शाखाः अशनिहतस्य वृक्षस्य शकलान् शमीगर्भारणी मुञ्जकुलायं चित्रियस्याश्वत्थस्य तिस्रः समिध आर्द्राः सपलाशाः सप्रारोहाः प्रादेशमात्रीरप्रतिशुष्काग्राः पञ्चहिरण्यशकलांस्त्रीन्सौवर्णांस्त्रीन्राजतानश्वं पूर्ववाहं रथचक्रं ब्राह्मौदनिकान्व्रीहीन्सर्वौषधं रोहितञ्चर्माऽनडुहं नवानि यज्ञपात्राणीति ॥

End

अनुधृत्य चरुमासाद्याज्येन सुसन्तर्पयति आर्द्रे प्रथस्नु भुवनस्य गोपा इति नोपाञ्जनं कपालाञ्जनं नयानि यमे अयोत्तरयोः पुरोडाशयोः इदमह९ सेनाया इत्यादि सरस्वते जुष्टमभिघारयामि अग्नये भगिने जुष्टमभिघारयामि अधस्तादुपाञ्जनान्तम् ।

* * *

यजमानः पत्नीव न विसृजते व्रतम् । अथ तदानीमेव तेष्वेवाग्निषु पाणिसम्मर्शनादि । पौर्णमासं हविः सन्निप्तं

तत्र विसृजते व्रतं सन्तिष्ठतेऽग्न्याधेयं याऽनन्तरा अमावा-

स्या आगच्छति तस्याममावास्यायां यजेत ॥

Colophon

इति बोधायनाग्निहोत्रारम्भान्वारम्भेष्टि-

प्रयोगाः समाप्ताः ॥

Subject: Bodhāyanādhānādiprayoga—consisting of Ādhāna, Agnihotrārambha and Anvārambhaṇīyeṣṭi. This Ms. contains 18 sections, the beginnings and ends of which are, as follows:—

1 अग्नीनाधास्यमानो भवति० अवसथ्यं कुर्वन्ति ॥

2 अग्नीनाधास्यमान कूष्माण्डगणहोमादिभिः०

ऋध्यतामित्यादि समानम् ॥

3 यस्त्वाश्वलायनीयो यजमान ० भोजनं दद्यात् ॥

4 अथ बोधायनमधुपर्क.० प्रज्ञातां निदधाति ॥

5 अथ गोपितृयज्ञ.० पर्युपविशन्ति ॥

6 चत्वारः पिता पुत्राः० वाचयेद्धोम एव सा ॥

7 ऋताषाडृतधामा० इति द्वाविंशती राष्ट्रभृतः ॥

8 अथामात्यहोम:० प्रजापति ॥

9 गोपितृयज्ञाकरणे० पयोमिश्रस्य ॥

10 अथाश्विवृक्षसूर्ये० गृह्णाति ॥

11 अथ यजमानायारणी प्रयच्छन्० सवितुः सव इति ॥

12 अथाध्वर्युः० प्रोक्ष्याज्यं संस्कृत्य ॥

13 सर्वौषधेन० अग्नये अयस इदम् ॥

14 यद्दीव्यं० अग्निवरुणाभ्यामिदम् ॥

15 अकुसुका० अग्निहोत्रम् ॥

16 अथ तद्वानीमेव० विसृजते त्रतम् ॥

17 अथापराह्णे० अग्निहोत्रं जुहोति ।

18 अथातोऽन्वारम्भस्यैव० अमावास्यायां यजते ॥

Remarks:—The Ms. is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2104. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No 3665 Page 23 Right column Substance—Paper. Size—10 × 5, inches Sheets—52 Lines—9 or 10 to a Page Script—Devanāgarī No Granthas—900. Author—(?) Bālādīksita (?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2103.

Remarks.— The Ms. is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2105. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3665 Page 23 Right column **Substance**—Paper Size—10½ × 5¼ inches Sheets—10. Lines—8 or 10 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—900 Author—Bālādīksita(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2103.

Remarks:— The Ms is in good condition On the title sheet is given — '**बालादीक्षितकृतः ॥**'

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2106. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3670 Page 23. Right column Substance—Paper Size 10½ × 5½ inches Sheets—43 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—900 Author—Bālādīkṣita (?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2103.

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2107. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3681. Page 23 Right column. Substance—Paper Size—10½ × 5 inches Sheets—43 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas 900 Author—Bālādīkṣita (?) Complete.

Beginning end, colophon and subject—Same as No. 2103

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2108. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3686 Page 23 Right column. Substance—Paper Size—10¼ × 3⅜ inches Sheets—22 (26-47). Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—430 Author—Bālādīkṣita (?) Incomplete.

Beginning

गोपितृयज्ञाकरणऽत्र यजमानः कश्चश्मश्रु (त्र)पते न-
खान्निकृन्तते स्नाति ॥

End, colophon and subject Same as No 2103

Remarks.—The Ms. is in good condition This Ms begins only with the 9th section of No 2103 See subject under No. 2103

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2109. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ

Dr. Burnell's Catalogue No 3685 Page 23 Right column Substance -Paper Size -10½ 5¼ inches Sheets—? (26-49). Lines—9 to a Page Script —Devanagarī No of Granthas --150 Author - Bālādīkṣita (?) Incomplete

Beginning

(त्रायव इ)दं ॥ सर्वप्रायश्चित्तम् । ॐ भूर्भुवः स्वाहा
प्रजापतय इदम । यस्य ह वा ये(ए)तामेवं विद्वान गाङ्क-
ल्पयते सर्वं पाप्मानं तरति ब्रह्महत्याम् । अथ पुनर्मृत्युंजं-
यति स यत्किञ्चास्मिंल्लोके पाप कर्म करोति सर्वस्मात्त-
स्मान्निर्मुच्यानृणः स्वर्गमेतीति होवाच प्रजापतिः ॥

End, colophon and subject —Same as No 2103

Remarks —The Ms is in good condition This Ms abruptly begins with the concluding part of the 8th section given in No. 2103. See subject under No 2103

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2110. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3667. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10⅜ × 5 inches Sheets—31. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—600. Author—Bālādīksita (?) Incomplete.

Beginning, end and subject—Same as No. 2103.

Colophon:

इति बोधायनाधानाग्निहोत्रारम्भान्वारम्भेष्टि-
प्रयोगास्समाप्ताः ॥

Remarks:—The Ms. is in good condition. In this Ms. 5-8 sections given in No. 2103 are not found. See subject under No. 2103.

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2111. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3668. Page 23. Right column. Substance—Paper. Size—10½ × 5⅜ inches. Sheets—32. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—600. Author—Bālādīksita (?) Incomplete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2110.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2112. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3669. Page 23. Right column. Substance—Paper. Size—10¼ × 5 inches. Sheets—32. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—600. Author—Bālādīkṣita (?) Incomplete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2110.

Remarks.—The Ms is in good condition.

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2113. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3671 Page 23. Right column. Substance—Paper Size—10 × 5¼ inches Sheets—29. Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—600 Author—Bālādīkṣita (?) Incomplete

Beginning, end, colophon and Subject—Same as No. 2110

Remarks—The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2114. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3672 Page 23 Right column Substance—Paper. Size—10 × 5¼ inches Sheets—35. Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—600 Author—Bālādīkṣita (?) Incomplete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2110

Remarks—The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2115. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No. 3673 Right column. Substance—Paper Size—10¾ × 5¼ inches Sheets—34 Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—600 Author—Bālādīkṣita (?) Incomplete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2110.

Remarks :—The Ms is in good condition.

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2116. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No 3674 Page 23 Right column.

Substance—Paper Size—10½ × 5 inches Sheets—38 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—600 Author—Bālādīkṣita (?) Incomplete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2110

Remarks :—The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2117. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No 3675 Page 23 Right column.

Substance—Paper Size—10½ × 5½ inches. Sheets—34 Lines—9 or 10 to a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—600. Author Bālādīkṣita( ) Incomplete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2110

Remarks :—The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2118. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3677. Page 23 Right column.

Substance—Paper Size—11 × 4¼ inches Sheets—42

Lines—8 to a Page Script—Devanagari No. of Granthas—600. Author—Bālādīkṣita(?) Incomplete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2110

Remarks:—The Ms. is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2119. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3679 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—39. Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—600 Author—Bālādīkṣita(?) Incomplete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2110

Remarks—The Ms. is in good condition.

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2120. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3680. Page 23 Right column

Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—10.

Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—600 Author—Bālādīkṣita (?) Incomplete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2110.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2121. BODHĀYANĀDHĀNĀDIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3682. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10½ × 5 inches. Sheets—28. Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—500 Author—(?) Complete

Beginning .

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीयज्ञेश्वराय नमः ॥

अग्नीनाधास्यमानो भवति स उपकल्पयते ।

एतेषां तिस्रस्तिस्रः समिधो नवानि यज्ञपात्राणीति ॥ १ ॥ खादिरः स्फ्यः खड्गाकृतिररत्निमात्रः

* * * *

यानि चान्यानि पात्राण्युपयुक्तानीति ॥ २ ॥

End

अथातोऽन्वारम्भस्यैव मीमांसाऽन्वारम्भ पौर्णमास्याः समानोपवसथं करोति ।

* * * *

पौर्णमासेष्टिः पाणिसम्मर्शनादि । सन्तिष्ठत एषेष्टिः । सम्पूर्णपात्रविष्णुक्रमा विसृजते व्रतम् ॥

Colophon Same as No 2103.

Subject · Bodhāyanaprayoga dealing with Ādhāna, Agnihotrārambha and Anvārambhaṇīyeṣṭi

This Ms. consists of twenty sections, the beginnigs and ends of which are, as follows.—

1 अग्नीनाधास्यमान.० यज्ञपात्राणीति ॥ १ ॥

2 खादिरः० उपयुक्तानीति । २ ॥

3 जुष्टे देवं० कल्पयित्वा ॥ ३ ॥

4 अथ सायं वैशाख्याः० प्रतिवचनम् ॥ ४ ॥

5 अथर्त्विजां० हरेत् ॥ ५ ॥

6 विष्टर इति० आश्वलायनमधुपर्कं ॥ ६ ॥

7 अथ बोधायनमधुपर्कः । आवेद्य० कर्मणि कर्मणि ददाति ॥ ७ ॥

8 अथ ब्रह्मयजमानौ० — पर्याग्निश्रयस्व ॥ ८ ॥

9 अथ गोपितृयज्ञं करिष्यन्० पर्युपविशन्ति ॥ ९ ॥

10 चत्वारः पिता पुत्रः० ददाति ॥ १० ॥

11 एतत्ते० गोपितृयज्ञः ॥ ११ ॥

12 अग्निवृक्षसूर्ये० पात्रेण पूर्णेन ॥ १२ ॥

13 अथ व्रीहिभिर्वैपति० ददाति ॥ १३ ॥

14 अथ यजमानाय० अग्र इति ॥ १४ ॥

15 अथाध्वर्यु० ददाति ॥ १५ ॥

16 भूर्भुवो धर्म शिरः० संस्कृत्य ॥ १६ ॥

17 सर्वौषधेन० अग्निहोत्रम् ॥ १७ ॥

18 अथ तदानीं० विसृजते व्रतम् ॥

19 अथापराह्णे० जुहोति ॥

20 अथातोऽन्वारम्भस्यैव० विसृजनं व्रतम् ॥

Remarks.—The Ms. is in good condition

॥ बोधायनाधानादिप्रयोगः ॥

2122. BODHĀYANĀDHĀNADIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3678 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—10 × 4 inches. Sheets—38.

Lines—8 to a Page Script—Devanāgari. No. of Granthas—500 Author—(?). **Complete.**

Beginning, colophon and subject—Same as No. 2121.

End :

सपूर्णपात्रविष्णुक्रमा विसृजते वृ(व्र)तम् ॥ २० ॥

पुरादित्यस्यास्तमयादुदयाच्च गार्हपत्यमुपसमाधाय त-
स्मादन्वाहार्यपचनमुद्धृत्य

*　　　*　　　*　　　*

आहवनीये स्रुचमनुप्रहृत्य उत्तरमनड्वाहं युक्त्वा(ऽ)वक्षा-
णानि सम्प्रज्वाल्य दक्षिणेनोत्तराणि(रणिं) मध्येनाध-
रारणिञ्चादायोपर्यग्नीं धारयन् गार्हपत्यमुत्पत्तिक्रमेण म-
थानग्नीन्वा...... ॥

Colophon Sheet No 33

इति बोधायनोक्ताधानाग्निहोत्रान्वारम्भेष्टि-
प्रयोगः समाप्तः ॥

Remarks.—The Ms is in good condition The last three sections beginning with 'पुरादित्यस्य०, अथ माय हुते० and अवस्यं(स्यन) यजमानः' are additionally given in this Ms.

॥ बोधायनाधानयाजमानमन्त्राः ॥

2123. BODHĀYANĀDHĀNAYĀJAMĀNA-MANTRAH.

Burnell's Catalogue No. 3734. Page 23 Right column.
Substance—Paper Size—10¾ × 1⅜ inches Sheets—16 Lines—8 or 9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—215 Author—(?) Complete.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

बोधायनाधानयाजमानप्रयोग. ॥

अग्नीनाधास्यमानः सम्भारान्सम्भृत्य कूष्माण्डगण-होमादिभिरात्मानं संशोध्य शत्रून् मित्रीकृत्य ऋणान्यपा-कृत्य अनुज्ञाप्य वा यस्मिन्नहनि सम्भारान्सम्भरिष्यन्स्या-त्ततः पूर्वेद्यु. प्रातर्नान्दीश्राद्धमुदकशान्तिं रात्रौ प्रदोषान्ते प्रतिसरबन्धञ्च करोति

* * * *

समारोप्य + परमेश्वरप्रीत्यर्थमग्नीनाधास्य । सोमेन यक्ष्यमाणोऽग्नीनाधास्य इत्यादि पूर्ववत् ॥

तस्य ऋध्यतां० तव ऋध्यतां ॐ तथा ।

End

तदानीमेव नष्टेष्वाग्निषु पाणिसम्मर्शनादि पौर्णमास हविः सन्तिष्ठते तत्र विसृजते यत्रं सन्तिष्ठतेऽग्न्याधेयं या-नन्तरा अमावास्या आगच्छति तस्यामावास्यायां यजेत ॥

Colophon

इति बोधायनाग्निहोत्रारम्भान्वारम्भणीययाजमान-प्रयोगाः सम्पूर्णाः ॥

Subject Bodhāyanādhānādiyājamānaprayoga dealing with the special duties of yajamāna in Ādhāna Agnihotrārambha and Anvārambhaṇīyeṣṭi according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनाधानयाजमानमन्त्राः ॥

2124. BODHĀYANĀDHĀNAYĀJAMĀNA-MANTRĀḤ.

Burnell's Catalogue No. 3736 Page 23 Right column.

Substance—Paper Size—11 × 5 inches. Sheets—7. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—145. Author—(?) Complete

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ॥

बोधायनाधानयजमानमन्त्राः ॥

अग्निपवमानादयः प्रीयन्ताम् । ममोपात्त० परमेश्वरप्रीत्यर्थमग्नीनाधास्ये सर्वे कर्त्वर्थं यैरस्म्यधिकृतो यांश्च शक्ष्यामि प्रयोक्तुं ॥ सोमेन यक्ष्यमाणोऽग्नीनाधास्ये । तन्म ऋध्यताम् ॥ ओं तथा ॥

End:

अन्वारम्भेष्टिसम्बन्धि हविः व्रीहिमयः पुरोडाशः चरुश्च द्रव्यमाज्यञ्च पञ्चदश सामिधेन्यः पञ्च प्रयाजा वार्त्रघ्नावाज्यभागौ अग्नाविष्णू सरस्वती सरस्वानग्निर्भगो च प्रधानदेवताः ॥

* * * *

अग्नये भगिन इदं० । अग्नेर्भगिनोऽहं देवयज्ययान्नादो भूयासम् ॥ ब्राह्मणा अयं वो ओदनः इमौ मिथुनौ गावौ अहिंसन्तो यथा भागं प्रतिगृह्णीध्वम् ॥

Colophon.

इति बोधायनाधानयजमानमन्त्राः ॥

Subject: Bodhāyanādhānayājamānamantras that are to be pronounced by Yajamāna in the Ādhāna sacrifice, according to the Bodhāyana school in the Taittirīya recension of the Black Yajur Veda

Remarks—The Ms is in good condition. A brief version of the Ādhānaprayoga also is given in this Ms

॥ आधानोद्गातृसामप्रयोगः ॥

2125. ĀDHĀNODGĀTṚSĀMAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 4167. Page 23 Right column

Substance—Paper Size—10¼ × 1¾ inches Sheets—4 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas - 40 Author —(?) Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

आधानोद्गातृसामप्रयोगप्रारम्भः। मन्थि(थि?)ष्य· त्स्वरि(र)णी आलभ्य उद्गाता अरण्योरिति भरद्वाजस्य सा· साहं त्रिर्गायेत् । सामाहमाम्नः । भारद्वाज ऋषि· । त्रिष्टुप् छन्दः। अग्निर्देवता। अरण्योः। निहितो जा ३४३ तवेदाः। गर्भ इवेत्सुभृतो गा॥ भिणा २३४ इभीः। दिवे देव ईड्यो जागृवा २३ द्भिः। हा २३५ वी। भा २३४ न्निः॥ मनुष्ये५ भिरग्निः। एहि या६ हा॥ हो ५१॥ डा॥१॥

End

आहिते गार्हपत्ये उपविश्य स्वासु बृहदृचं गायेत्। बृहतः साम्नः। भरद्वाज ऋषि· ॥

औ! हावा । नश्वावचा । व्राहा ३१ । स्तघृष्लू २३४
गा । महस्नवा ३४ । औहो वा नो २ आद्रा २३४
यि । वा उहुवा ६ हाउ । वा । हम् ॥ औहोयि महा
३ ए । स्वा । नो अद्रा २३४ इवाः । गामा ३४ । औ·
हो वा । श्रुवां यथायि । यामा ३१ यि । द्रमंका २३४
गिरा । मवा वाजा ३४ । औं हो वा । ना २ जायिग्यू
२३४ । पायि । उहुवा ३ हा ३ । वांहम् ॥ ॥ ८ ॥
एतान्यग्न्याधेय[ा]मायानि उद्गाता गायेत । हुतायां पूर्णा
हुतौ यथार्थं स्यादिति ब्राह्मणः पक्षः ॥

Colophon Nil

Subject Ādhānodgātṛsāmaprayoga, a collection of Sāmans to be chanted by Udgātṛ in the Ādhāna sacrifice 1—8 sections

Remarks - The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2126. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No. 5408 Page 23 Right column

Substance—Paper Size 11 × 5 inches Sheets - 6 Lines -10 to a Page Script Devanāgarī No of Granthas—100 Author—? Complete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

अजस्रपक्षः । ततः होमकर्ता प्राङ्मुखो यज्ञोपवीत्याच·

स्य विहारं तीर्थेन प्रविश्य गार्हपत्यस्य पश्चादुपविश्य । पवित्रपाणिः प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य । परमेश्वरप्रीत्यर्थं सायमग्निहोत्रं होष्यामि । इति सायम् । परमेश्वरप्रीत्यर्थं प्रातरग्निहोत्रं अमुकद्रव्येण होष्यामि । इति प्रात । ततः सोदकेन पाणिना दक्षिणाग्निं गार्हपत्यमाहवनीयञ्चेति क्रमेण ईशान्यादि तूष्णीं त्रिस्त्रिः परिसमूह्य । परिस्तीर्य । पुनः पुनरुदकमादाय तथैव पर्युक्षति । ऋतमत्यास्यान्त्वा पर्युक्षामीति प्रतिपर्युक्षणं मन्त्रावृत्तिः । गार्हपत्यादारभ्याहवनीयपर्यन्तमविच्छिन्नामुदकधारां हरेत ॥

End

यस्य स्मृत्या च नामोक्त्या० अनेन सायमग्निहोत्रहोमेन भगवान्सर्वात्मकः श्रीयज्ञेश्वरः प्रीयताम् । इति साक्षतजलं भूमौ निक्षिपेत् ॥

अथ प्रातरग्निहोत्रे विशेष । सत्यऋताभ्यां त्वा पर्युक्षामि । इति पर्युक्षणे ३ ३ सुक्ष्यामि । अतिमर्जने हरिणीं त्वा सूर्यज्योतिषमहरिष्टकामुपदधे स्वाहा इति समिदाधाने हरिणीं त्वा सूर्यज्योतिषमहरिष्टकामुपदधे तेन ऋषिणा तेन ब्रह्मणा तया देवतायाङ्गिरस्वत् ध्रुवासीद इत्यनुमन्त्रणे भूर्भुवः स्वरों सूर्यो ज्योति ज्योतिः सूर्यः स्वाहा इति प्रथमाहुतौ सूर्याय ज्योतिष इदं० ऊर्ध्वमुखेन पाणिनोन्मार्जनम् ॥

Colophon

इति प्रातरग्निहोत्रम् ॥

Subject Āśvalāyanāgnihotraprayoga—a treatise on the pra-

yoga or the daily performance of the Agnihotra sacrifice of the Āśvalāyanīya bahvṛcas.

Remarks :—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2127. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 2533 Page 23 Right column.

Substance—Paper Size—10¾ × 1¾ inches. Sheets—6. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—100. Author—(?). Complete.

Beginning, end colophon and subject—Same as No. 2126.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2128. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 2534. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—11¼ × 4⅜ inches. Sheets—5. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—100 Author—(?). Complete.

Beginning, end colophon and subject—Same as No. 2126.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायानाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2129. ĀŚVALĀYNĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No. 3909. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—11¼ × 5 inches. Sheets—6
Lines—10 to a page. Script—Devanāgarī No of Granthas—100. Author—(?) Complete.

Beginning, end colophon and subject—Same as No. 2126.

Remarks.— The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2130. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No 3910 Page 23 Right column.
Substance—Paper Size—11 × 5 inches Sheets 6.
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—100 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2126

Remarks:—The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2131. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Dr. Burnell's Catalogue No 3911 Page 23. Right column.
Substance—Paper Size—11 × 4¾ inches Sheets—6
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—100 Author—(?) Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2126.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2132. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3912 Page 23 Right column Substance -Paper Size 11 × 1¾ inches Sheets—6. Lines —10 to a Page Script - Devanāgarī No. of Granthas—100 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject - Same as No 2126

Remarks - The Ms is in a fairly good condition

॥ आश्वलयनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2133. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

T S Collection No 199 Substance - Paper Size -11 × 1½ inches Sheets—6 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas 75 Author (?). Complete

Beginning, end, colophon and subject -Same as No 2126

Remarks - The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2134. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

T. S. Collection No 200 Substance—Paper. Size—11 × 1½ inches Sheets -6 Lines -10 to a page Script - Devanāgarī. No of Granthas 75 Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject -Same as No. 2126

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2135. ĀŚVALĀYANĀGNIHOTRAPRAYOGAH.

J L Collection No 223 Substance—Paper Size—9 × 4 inches Sheets—4 Lines—9 to 12 to a Page Script—Devanāgarī No Granthas 65 Author— Complete

Beginning

अधिवृक्षसूर्ये आविः सूर्ये वा प्रादुष्करणादि कृत्वा आधानप्रभृत्येवैते अजस्रास्स्युरिति पक्षेऽपि उदयास्तमयात्प्रागेव प्रादुष्करणं कार्यम् । अध्वर्युयजमानयोर्न बहिः सन्ध्योपासनम् । सायमुदितेषु नक्षत्रेषु । प्रातरुदित आदित्ये । अस्तमिते होमो नित्यमाचमनमित्याश्वलायनः । यजमानोऽपराजितायां दिशि यज्ञोपवीत्यप आचम्य + तिथ्यादि स्मृत्वामुकद्रव्येण सायमग्निहोत्रहोमं होष्यामीति सङ्कल्प्य । अग्रेणाहवनीयं परीत्य स्वायतने उपविशति ॥

End

गार्हपत्यस्य दक्षिणत उदङ्मुखमासीनः । दीदाय स्वाहा । अग्नय इदं० । तूष्णीं द्वे । एवं दक्षिणाग्नौ । दीदिदाय स्वाहा । अग्नय इदं० । तूष्णीं द्वे ॥ पूर्ववत्पर्युक्षणादि कृत्वा अग्निमलङ्कृत्य । अग्ने त्वन्न इत्यादिभिरुपस्थानम् । यस्य स्मृत्येति कर्मेश्वरार्पणं कृत्वा । ॐ तत्सदिति समाप्यम् । श्रीयज्ञेश्वररूपी परमेश्वरः प्रीयताम् ॥

अथ प्रातरग्निहोत्रम् । अमुकद्रव्येणेत्यादि सत्यतात्वर्तेन पर्युक्षामि । इति त्रिः ।

मानस्तोकेति० संस्थाजपः। अग्ने नयात प्रदक्षिणनम
स्कारः। श्रीशिवाय नमः॥

Colophon:

इत्याश्वलायनाग्निहोत्रं समाप्तम्॥

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः॥

Subject: Āśvalāyananityāgnihotraprayoga based on the Āśvalāyana Śrauta Sūtras, giving out the full details of the Nityāgnihotra to be performed every morning and evening, by a Bahvṛca house-holder.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The title sheet contains

'अग्निचिद्गङ्गाधरदीक्षितानां पुस्तकमिदम्'

i.e. the Ms. originally belonged to Agnicit Gaṅgādhara Dīkṣita.

॥ आश्वलायनप्रवासविधिप्रयोगः ॥

2136. ĀŚVALĀYANAPRAVĀSAVIDHIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3913. Page 23. Right column.
Substance—Paper. Size—9⅛ × 3⅜ inches. Sheets—4.
Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—75. Author—(?). Complete.

Beginning:

श्रीरङ्गविट्ठलाय नमः।

आश्वलायनाहिताग्नेः प्रवासविधिः॥

यस्मिन्ग्रामेऽग्नयस्सन्ति तस्माद्ग्रामान्तरे गत्वा एकरा·
त्रावमो वासः प्रवासः। स च द्रव्याण्यार्जयितुं कार्यः। न

तीर्थयात्रार्थं । तदुक्तं त्रिकाण्डमण्डने— 'द्रव्याण्यार्जयितुं गच्छेत्तीर्थार्थं तु न तु क्वचित्' इति ॥ विद्यार्थमपि कार्यं इत्युक्तं मार्गणाचार्यैः ॥

End

यथाह मण्डनः—

'रजोदोषे समुत्पन्ने सूतके मृतकेपि वा ।
नित्यनैमित्तिकं कुर्यान्काम्यं कर्म न किञ्चन' ॥ इति ॥

अनेनैवाग्निकप्रवासमागमेपि न दोषः । यत्तु रजोदोषेति वचन वा । 'प्रवसन्नग्निमान् विप्रः पुनराधानमर्हति' इति वचनं । मग(?)दुक्तस्य गमननिषेधकं । अस्य अग्निमत्पदवैयर्थ्यापत्तेः ।

Colophon

इति प्रवासोपस्थानं समाप्तम् ॥

Subject.—Āśvalāyanapravāsavidhi, giving the circumstances in which the Yajamāna in a sacrifice has to stay for a night or more outside his village.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनप्रवासविधिप्रयोगः ॥

2137. ĀŚVALĀYANAPRAVĀSAVIDHIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 5914. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10¾ × 1½ inches. Sheets—2. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—20. Author—(?). Complete.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रवासविधेः प्रयोगक्रमः ॥

विहृत्य प्रज्वाल्य यतवागाहिताग्निर्वेदिर्विहारादाचम्य तीर्थेन प्रपद्य आहवनीयसमीपे स्थित्वा । अभयं वो भयं मेऽस्तु । इति सर्वानग्नीन् सकृदुपस्थाय प्रदक्षिणमावृत्य तीर्थेनैव निष्क्रम्य पृष्ठतोऽनीक्षमाणो मा प्रगामेति सूक्तं जपन् गच्छेत् । यावति देशे गत्वा गृहं न दृश्यते तावद्दूरं गत्वा भूर्भुवःस्वरित्यनेन वाचं विसृजेत् ॥

End

मा प्रगामपथो वयं मा । इदिन्द्रसोमिनः यमान्तस्थुर्नो अरातयः । यो यज्ञस्य प्रसाधनस्तन्तुर्देवेष्वाततः । तमाहुतं नशीमहि । मनोन्वा हुवामहे नाराशंसेन सोमेन । पितृणां च मन्मभिः । आ त एतु मनः पुनः क्रत्वे दक्षाय जीवसे । ज्योक्च सूर्यं दृशे । पुनर्नः पितरो मनो ददातु दैव्यो जनः । जीवं व्रातं सचेमहि । अपि पन्थामगन्महि स्वस्ति गामनेहसं । येन विश्वाः परि द्विषो वृणक्ति विन्दते वसु ॥

Colophon

इति प्रवासविधि ॥

Subject Pravāsavidhiprayoga belonging to the Āśvalāyana school in the Ṛg-Veda

Remarks -The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनप्रवासविधिप्रयोगः ॥

2138. ĀŚVALĀYANAPRAVĀSAVIDHIPRAYOGAḤ.

I L Collection No 24 Substance—Paper Size—9 × 3¼

inches Sheets — 6 Lines —6 to a Page Script —Devanāgarī No. of Granthas — 64 Author — ? Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

अथाश्वलायनप्रवासोपस्थानविधिः । यस्मिन् ग्रामेऽग्नयः सन्ति तस्माद्ग्रामान्तरं गच्छन् ग्रामान्तरे एकरात्रवासः प्रवासस्त करिष्यन्नाहिताग्निर्विहरणपक्षे अग्नीन्विहृत्य प्रज्वाल्य विहारादुदङ् प्राङ्मुख उपविश्याचम्य तीर्थेन प्रविश्य + मम पत्नीसुतपशुधनधान्यादीनां योगक्षेमत्वसिद्ध्यर्थममुककार्यार्थं प्रवत्स्यन्नहमग्निमुपस्थास्ये इति सङ्कल्प्य + गार्हपत्यस्य प्रत्यगुदङ् तिष्ठन् तमुपतिष्ठते ॥

End

अग्निहोत्रहोमाकरणे दशरात्रोर्ध्वप्रवासवत् आहवनीयसमीपगमनानन्तरं गार्हपत्याज्यसंस्कारादि कृत्वा मनस्वत्याहुतिं जुहुयात् । द्वयोर्बहूनां वा लोपेऽप्येवम् । अग्निहोत्रहोमे चेत्यविशेषणाभिधानात् । यद्वा एतामाहुतिं हुत्वा यावन्तो होमा न कृतास्तावत्सङ्ख्याका मनस्वत्याहुतीश्च जुहुयात् । एतत्सर्वं स्मार्तेऽपि तुल्यम् ॥

Colophon Nil

Subject Āśvalāyanapravāsavidhi belonging to the Āśvalāyana school of the Ṛg Veda.

This work deals with the following topics

1. प्रवासोपस्थानविधिः ॥
2. प्रवासादागतस्य विधिः ॥

3 दशरात्रोर्ध्वप्रवासागमनविधिः ॥

4 अनुपस्थिताग्नेः प्रवासविधि ॥

5 अग्निहोत्रहोमाकरणे विधिः ॥

Remarks.—The Ms. is in good condition. On the title page is given 'अग्निचिद्गङ्गाधरदीक्षितानां' i.e. the Ms. originally belonged to Agnicit Gaṅgādhara Dīkṣita.

॥ आश्वलायनप्रवासविधिप्रयोगः ॥

2139. ĀŚVALĀYANAPRAVĀSAVIDHIPRAYOGAḤ.

J. L. Collection No. 225. Substance—Paper. Size—8½ × 4 inches. Sheets 1. Lines 7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—[illegible]. Author—(?). Complete.

Beginning, end and subject.—Same as No. 2138.

Remarks.—The Ms. is in a decaying condition.

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2140. ĀPASTAMBĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9135 c. Page 23. Right column. Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1[illegible] inches. Leaves—7 (17-23). Lines—5 or 6 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—[illegible]. Author—(?). Complete.

Beginning:

हरिः ॐ । अथाग्निहोत्रारम्भः ।

अग्निहोत्रहोमकाले प्रातेऽहतेन वाससा परिधानं कृत्वा पत्न्या सह प्राणानायम्य सङ्कल्पं करोति अग्नि-

होत्रमारप्स्ये तेन यावज्जीवं होष्यामि ।

द्वादशाहमजस्रेषु यजमानः स्वयमग्निहोत्रं जुहुयात् ।
अप्रहतं अहत वासो बिभर्ति या प्रथमामग्निहोत्राय
दोग्धि तां दक्षिणां ददाति । द्वादशाहमेतेष्वग्निहोत्रं जु
होति । त्रयोदशेऽह्नि प्रातरग्निहोत्रं हुत्वाजस्रोत्सर्गः ।
[हरिः ॐ शुभमस्तु । जानकीरमणाय नमः
.......].

अग्निहोत्रं व्याख्यास्यामः । अधिवृक्षसूर्ये अथवा
सूर्ये वा । धृष्टिरसि ब्रह्म यच्छ उपवेषमादाय गृह(गा
र्ह)पत्यमभिमन्त्रयते । सुगार्हपत्ये(त्यो?) विदहन्नरातिरुषस
श्रेयसीर्दधत् । अग्ने सपत्नामपबाधमानो रायस्पोषमिष
मूर्जमस्मासु धेहि । अथैनं बोधयति

End.

कर्मसाद्गुण्यार्थमनाज्ञातत्रयमन्त्रजपं करिष्ये ।
अनाज्ञातं यदाज्ञातं यज्ञस्य क्रियते मिथु
अग्ने तदस्य कल्पय त्वं हि वेत्थ यथातथम् ॥
पुरुषसम्मितो यज्ञो + यथातथम् ॥
यत्पाकत्रा मनसा + यजाति ॥
इदं विष्णुर्विच + पांसुरे ।
भूर्भुव(ःसुव)स्व ।
अक्षितमस्यक्षित्यै जुहोमि स्वाहा । अक्षित्या इदं । वृष्टिरसि
वृश्च मे पाप्मानमृतात्सत्यमुपागामप्सु श्रद्धा अप आचामति

अन्नादास्यान्नादो भूयासम् । यशस्थ यशः स भूयासम् । श्रद्धास्थ श्रद्धिषीय । आपो ह श्लेष्म प्रथमं सम्बभूव । येन धृतो वरुणो येन मित्रो येनेदं देवाऽभ्यषिश्च राज्याय । तेनाहं मामभिषिञ्चामि वर्चसे श्रियसपानयते । अग्ने नय सुपथा राये । त्रिधेम । प्र वः शुक्राय + घृताची ॥ हरिः ॐम् ॥

Colophon.

अग्निहोत्रं समाप्तम् ॥

Subject. Āpastambāgnihotraprayoga—belonging to the Āpastamba school in the Taittirīya recension of the Black Yajur Veda.

Remarks.—The MS. is in good condition. For the other works contained herein see the list under remarks on No. 2095

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2141. ĀPASTAMBĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3830. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10 × 5 inches. Sheets—10. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—180. Author—(?). Complete.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ॥

अग्निहोत्रं व्याख्यास्यामः ॥ अधिवृक्षसूर्ये ॥ विमेश्वरं ध्यात्वा ममोपात्त० परमेश्वरप्रीत्यर्थं सायमग्निहोत्रं पयसा होष्यामि । इति सङ्कल्प्य । एवं प्रातः उपोदयं प्रातरग्निहोत्रं पयसा होष्यामि इति सङ्कल्प्य ऋत्विजं

हुत्वा अध्वर्युः पृष्ठिरसि ब्रह्म यच्छ । उपवेषमादाय गार्हपत्यमभिमन्त्रयते ॥

End

प्रमादात्कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् ।
स्मरणादेव तद्विष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः ॥

चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च द्वाभ्यां पञ्चभिरेव च ।
हूयते च पुनर्द्वाभ्यां स नो विष्णुः प्रसीदतु ॥

ब्रह्मार्पणं ब्रह्म हविर्ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतम्
ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं ब्रह्मकर्मसमाधिना ॥

नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिणाग्नये ।
नम आहवनीयाय महावेद्यै नमो नमः ॥

काण्डद्वयोपपाद्याय कर्मब्रह्मस्वरूपिणे ।
स्वर्गापवर्गदात्रे च यज्ञेशाय नमो नमः ॥

ब्रह्मणे गार्हपत्याय विष्णवे दक्षिणाग्नये ।
शिवायाहवनीयाय शक्त्यै वेद्यै नमो नमः ॥

यस्य स्मृत्या च नामोक्त्या तपोहोमक्रियादिषु
न्यूनं सम्पूर्णतां याति सद्यो वन्दे तमच्युतम् ॥

हरिः ॐ ॥ अनेनाग्निहोत्रहोमेन भगवान्यज्ञरूपी परमेश्वरः प्रीयताम् । ॐ तत्सत् ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambāgnihotraprayoga, belonging to the Āpastamba school in the Taittirīya recension of the Black Yajur Veda

219

Remarks --The Ms. is in good condition

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2142. ĀPASTAMBĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 2532 Page 23 Right column. Substance—Paper Size—10¾ × 4¾ inches. Sheets—10 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—180 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2141.

Remarks —The Ms. is in a fairly good condition

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2143. ĀPASTAMBĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3836 Page 23 Right column Substance—Paper Size—10¾ × 5 inches Sheets—10 Lines—9 to 10 to Page Script—Devanāgarī No of Granthas—180 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2141

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2144. ĀPASTAMBĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

T. S. Collection No 206 Substance—Paper. Size—11 × 5 inches. Sheets—10. Lines—9 or 10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—180 Author—(?) Complete

Beginning, end and subject Same as No 2141

Remarks :—The MS is in good condition

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2145. ĀPASTAMBĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3865 Page 23 Right column

Substance -Paper Size -10 × 4 inch Sheets--14

Lines —9 on a Page. Script -Devanāgari No of Granthas--250. Author—Annādīkṣita Incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

चतुर्विंशत्यङ्गुलचतुरश्रस्याक्ष्णया रज्जु द्वितिलोनच-
तुस्त्रिंशदङ्गुलः अक्ष्णयार्धन्तु एकतिलोनमष्टादशाङ्गुलय तत्र
चतुरश्रमध्यादारभ्य द्वादशाङ्गुलिगतेष्वग्निष्टोंशः अति-
शेष इत्युच्यते ।

* * *

अर्धचन्द्राकृतिर्भवति इत्य(ति) चन्द्राकृतेस्त्रयः प्रका
रा ॥

अग्निहोत्रं व्याख्यास्यामः । अग्निवृक्षस्य आत्रि
स्सूर्यो वा प्राणानायम्य मायमग्निहोत्रहोमं होष्यामीति च
सायं प्रातरग्निहोत्रहोमं होष्यामीति प्रातः सङ्कल्प्य वृष्टिर-
सि ब्रह्म गच्छेत्युपवेषमादाय सुगार्हपत्यां त्रिदहभरातिरु-
पसश्रेयसीर्दधन् ॥

* * *

प्रजापतिर्यं प्रथमं जिगाय।ग्निमग्नौ स्वाहा ॥ १ ॥

End :

तज्ज्ञानत्वग्र आरोहाथानो वर्धयारयिमिति अपि वा यजमान एवात्मन समारोपयते— या ते अग्ने यज्ञिया तनूः

* * *

यत्वोपद्रवनिवृत्तिस्तत्रैनयैवोपतिष्ठेत न तु गमनमन्त्र ॥१५॥

नानिष्ट्वाग्रयणेन नव सार्गीयाद्व्रीहीणां यवानां श्यामाकानामित्यग्रैपास्य शरदि यजेतामावास्यायां पौर्णमास्यां वा पूर्वपक्षस्य पुण्याहे देवनक्षत्रे हौनिकौ .. .. ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambāgnihotraprayoga belonging to the Taittirīya recension of Black Yajur Veda In this Ms the introductory section deals with Agnihotravihāras and 1-16 sections give the Agnihotraprayoga.

Remarks —The Ms is in good condition This Ms abruptly breaks off in the middle of the 16th section in the Agnihotraprayoga

---

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

2146. ĀPASTAMBĀGNIHOTRAPRAYOGAḤ.

P S Collection No 192 Substance —Paper Size—10 × 4 inches. Sheets —5 Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas —50. Author —? Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नम ॥

. एतद्गुणविशेषण० ममोपात्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं सायमग्निहोत्रं प्रातरग्निहोत्रं तण्डुलैर्होष्ये ॥ तूष्णीं दक्षिणाग्निं प्रणीय आहवनीयं प्रणयति। उद्धराहवनीयम्। देवं त्वा देवेभ्यः श्रिया उद्धरामि। उद्धृतं प्राक् प्रणयेत।

उद्ध्रियमाण उद्धर पाप्मानो मा यदविद्वान्यच्च विद्वांश्चकार ॥ रात्र्या यदेनः कृतमस्ति किञ्चित् सर्वस्मात्मोद्धृतः पाहि तस्मात् ॥

अमृताहुतिममृतायां जुहोम्यग्निं पृथिव्याममृतस्य योनौ। तयानन्तं काममहं जयानि प्रजापतिः प्रथमोऽयं जिगाय ॥

End

परि समोहनम्० । पर्युक्षणम्०। अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्० ॥

नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिणाग्नये।
नम आहवनीयाय महावेद्यै नमो नमः ॥

चतुस्सागरपर्यन्तं। यस्य स्मृत्येत्युक्त्वा। प्रातरग्निहोत्रहोमेन सायमग्निहोत्रहोमेन भगवान् सर्वात्मकः यज्ञेश्वरस्वरूपी परमेश्वरः प्रीयताम्।

Colophon

धातृनामसंवत्सरज्येष्ठबहुलप्रतिपदा इन्दौ राक्षसभुवनकरस्थकमलाकरभट्टस्य सूनु(ना) रामेण लिखितमिदमग्निहोत्रपुस्तकं समाप्तम् ॥

Subject : Agnihotraprayoga, probably belonging to the Āpastamba school in the Taittirīya branch of the Black Yajur Veda.

Remarks :—The Ms. is in good condition. The mantras are accen-

ted. The scribe of this Ms. is Rāma, son of Rākṣasabhuvanakara Kamalākara bhaṭṭa. The Ms. is dated Monday—first day after the full moon—in Jyeṣṭha month in Dhātṛ year which corresponds to Śaka 1738 or 10th June 1816 A. D.

॥ आपस्तम्बाग्निहोत्ररक्षामणिव्याख्या ॥

2147. ĀPASTAMBĀGNIHOTRARAKṢĀMAṆI-VYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 1145 b (c). Page 27. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—15¾ × 1⅝ inches. Leaves—60. Lines—7 or 8 on a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—1700. Author—Rāmacandradīkṣita. Incomplete.

Beginning:

(पुनरीप्सितपरिसमाप्तिपरिपन्थिविघ्नविघाताय स्वेष्टदेवतां नमस्करोति ।

यं मन्तः फलदं मत्वा यत्नात्कर्माणि कुर्वते ।
चिदम्बरेशमालम्बे तं सदाऽम्बिकया सह ॥)

मन्तो महात्मानः यं फलदं यज्ञादिकर्मफलदायिनं मत्वा अचेतनानां कर्मणां फलदत्वानुपपत्तेः कर्मणाऽऽराधितः परमेश्वर एव फलद इति निश्चित्येत्यर्थः । यत्नात् कर्माणि यज्ञादीनि कुर्वते तं चिदम्बरेशमम्बिकया सह सदा आलम्बे आश्रयामीत्यर्थः । अथ स्वग्रन्थे प्रेक्षावत्प्रवृत्तये विषयप्रयोजने दर्शयन् चिकीर्षितं प्रतिजानीते— सुखबोधायेति ।

(सुखबोधाय बालानामग्निहोत्रस्य कर्मणः ।
आपस्तम्बोदीरितस्य विवेकः क्रियते मया ॥

अक्षरार्थः स्पष्टः । अत्रापस्तम्बोदीरितस्येत्यनेन सूत्रान्तरोक्ताग्निहोत्रव्यावृत्तिः क्रियते । पूर्वार्धे विषयप्रयोजने दर्शिते) । आहिताग्नेरारब्धाग्निहोत्रस्यागताश्रियो दशार्थं प्रणीतवह्नेरा(द्वादशाहव्रतयज)मानस्याग्निहोत्रकर्मणः प्रणयनोपक्रमत्वात्तस्य च कालापेक्षितत्वात् सायं प्रातः प्रणयनकालमाह —

सायं वृक्षाग्रद(र्शेंऽशो भानोः प्रा)क्कृत्स्ननाशनः ।
प्रातस्तूषसि तस्य प्राक्कृत्स्नमण्डलदर्शनात् ॥

सायङ्काले भानोरंशौ किरणे । जात्यभिप्रायमेकत्वम् । वृक्षाग्रद .. एव दृष्टे सतीत्यर्थः । अनेन सायंविहरणकालस्य पूर्वावधिरुक्तः । उत्तरावधिमाह प्रागिति ·दं काकाक्षि··· भानोः कृत्स्ननाशनः प्राक् सर्वास्तमयात्पूर्वमित्यर्थः ॥

* * * *

(यष्टा तस्य त्वसान्निध्येऽध्वर्युर्वाचम्य शास्त्रतः ।
प्रविश्याग्निगृहं गार्हपत्यमुत्तरदेशतः ॥
प्रा)प्य प्राणान् समायम्य त्रिः शास्त्रप्रोक्तमार्गतः ।
ईश्वरप्रीतये होष्याम्यग्निहोत्रमिति स्फुटम् ॥
अत्र यष्टेत्यादि सार्धश्लोक ... मेकं वाक्यम् ।

  

दर्शपूर्णमासयोस्तथा दर्शनादित्यभिप्रेत्योक्तम्— यष्टा तस्य त्वासान्निध्येऽध्वर्युरेवेति ॥ ७ ॥

End

उदयास्तमयात्पूर्वं तद्भ्रान्त्या जुहुयाद्यदि ।
उदितेऽस्तमिते यस्मिन् विहारे जुहुयात्पुनः ॥
पुनर्होमस्य वृत्त्यन्ते यष्टा कुर्यादुपस्थितिम् ।
भवतन्नस्समनसावित्यन्यो(?)(रुभ)योरपि ॥

उदयास्तमयाद्वा पूर्वन्तद्भ्रान्त्या उदयास्तमयभ्रा-न्त्याऽग्निहोत्रं जुहुयाच्चत्तदा उदयास्तमयाद्वा परं त-स्मिन्नेव विहारे विश्व…दि अग्निहोत्रं पुनर्जुहुयात् । न प्रणयनाद्यावृत्तिः । तस्य स्वकाले कृतत्वात् यदि प्रणयनमपि स्वकालात्पूर्वमेव कृतं प्रणयनस्य ….वृत्तिः । पुनर्होम वृत्त्यन्ते कृत यजमान· 'भवतन्नस्समनसा'विति मन्त्रेण गार्हपत्याहवनीयावुपतिष्ठेतेत्यर्थः । अत…प्राग-स्तमयाज्जुहुयात्पुनरेवास्तमिते हुत्वा 'भवतन्नस्समनसा' वित्युपतिष्ठेत यदि महारात्रे पुनरेवोषसं हुत्वैतयैवोपति-ष्ठेतेति + प्रत्यगाशीष्ट्वा(?) द्विवचनादुभयोरग्न्योरिति ॥ १३

होमस्य(कस्य वो)च्छेदो जायेत यदि वा द्वयोः ।
भृतेऽग्नौ सप्तहोता स्याद्ब्राह्मणार्थविदस्तु न ॥
तदूर्ध्वं नवमात्पूर्वमिष्टिस्तन्तुमती भवेत् ।
होमाष्टके धृतोऽप्यग्निरहुते लौकिको भवेत् ।

….भिधायमाणे यदि एकस्य द्वयोर्वा होमयोर्विच्छेदो जायेत अतिपत्तिः स्यात्तदा सप्तहोमप्रायश्चित्तं स्यात् । एकस्य मुख्यकालातिपत्तौ कालममापनीय पूर्वमुक्तं । गौणकालेऽप्यतिपन्ने प्रायश्चित्तार्थमाहवनीयं प्रणीय तेन

त—चतुर्गृहीतेनाज्येन म गृह मप्तहोतार हुत्वा तमाह-वनीयमुद्धाप्य यथापूर्वं भूण्ड्यादानादिद्वितीयहोम कुर्यात् ॥

द्वितीयस्य मुख्यकालातिपत्तिश्चेत्पूर्ववत्सप्तहोतारं हुत्वा ...कुर्यात् । . स्यापि मुख्यकालातिपत्तौ द्वयातिपत्ति-प्रायश्चित्तं सप्तहोतारं हुत्वा . .. ॥

Colophon (Leaf No 36)

इति पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणभरद्वाजकुलतिलकश्रीमदनन्तसोमयाजिवरतनयस्य रामचन्द्रदीक्षितस्य कृतौ अग्निहोत्ररक्षामणौ(?)(तद्व्याख्यायां) तृतीयो मयूख ॥

Colophon (Leaf No 50)

इति पदवाक्यप्रमाण + चतुर्थो मयूख ।

Subject Agnihotra-rakṣāmaṇivyākhyā—a commentary on Agnihotra-rakṣāmaṇi, a poetical treatise in verses treating of the Agnihotra sacrifice according to the Agnihotraprasna of Āpastamba Śrautasutras 1-5 Mayukhas

I	मयूख:	1—1 Verses
II	"	1—11
III	"	1 5 "
IV	"	1—11 "
V	"	1 -11)

Remarks —The Ms is in a decaying condition The Ms abruptly breaks off in the middle of the commentary on the 11th verse of the 5th Mayukha

This Ms contains the following works

1 आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या (6th Praśna). LL 1 26

2	आपस्तम्बपशुचातुर्मास्यहौत्रम्	LL	23—28
3	,, श्रौतसूत्रव्याख्या	..	28—57
	(9th Praśna)		
4	,, अग्निहोत्ररक्षामणिः	.	1—60

There are three completely broken leaves at the end of this Ms. the contents of which extend to the commentary on the 23rd verse on the 5th mayukha. The full text of Agnihotrarakṣāmaṇi in verses is also given in this Ms. A transcribed copy of this work in paper is also available in this Library. See Transcribed Volume No 292, the date of copying being 18th November 1920. See T. V. No. 292 (No. 30).

॥ बोधायनप्रवासविधिप्रयोगः ॥

2148. BODHĀYANAPRAVĀSAVIDHIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3693 b. Page 24. Left column.

Substance—Paper. Size—10¼ × 1⅞ inches. Sheets—2 (58 & 59). Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No of Granthas—22. Author—(?). Complete.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रवासविधेः प्रयोगक्रमः । विहृत्य प्रज्वाल्य यतवागाहिताग्निर्बहिर्विहारादाचम्य तीर्थेन प्रपद्य आहवनीयसमीपे स्थित्वा । अभयं वो भयं मेऽस्तु । इति सर्वानग्नीन्सकृदुपस्थाय । प्रदक्षिणमावृत्य तीर्थेनैव निष्क्रम्य पृष्ठतोऽनीक्षमाणो मा प्रगामेति सूक्तञ्जपन् गच्छेत् । यावति देशे गत्वा गृहं न दृश्यते तावद्दूरे गत्वा भूर्भुवः·

स्वरित्यनेन वाचं विसृजेत् ॥

End

मनो ज्योतिर्जुषतामाज्यं० धातु । या इष्टा० या । अ-
निष्टा स्वाहा । अनेन मन्त्रेण तूष्णीमुत्पूतं चतुर्गृहीतमा-
ज्यं जुहुयात् । ततः परिसमूहनत्वाग्निमर्गो(र्ग) इति प्र-
वासविधिः । मा प्रगाम पथो वयं मा यज्ञादिन्द्रगोमिनः ।
मां तस्थुर्नो अरातयः ।

*　　　*　　　*

अपि पन्थामगन्महि स्वस्तिगामनेहसम् । येन विश्वाः
परिद्विषो वृणक्ति विन्दते वसु ।

Colophon Nil

Subject Bodhāyanapravāsavidhiprayoga

Remarks —The Ms is in good condition The other work contained herein is Bodhāyanadarśapūrṇamāsaprayoga

॥ प्रवासयाजमानप्रयोगः ॥

2149. PRAVĀSAYĀJAMĀNAPRAYOGAH.

Burnell's Catalogue No 3890 Substance -Paper **Size**—10⅜ × 1¾ inches Sheets—o. Lines 9 or 10 to a Page Script —Devanāgarī No of **Granthas**—80. Author—(?) Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

दर्शेन यक्ष्ये । विद्युदसि । अग्निं गृह्णामि । वसून् रुद्रान् ।
इमानूर्जम् । अत(?)राग्नी । इह प्रजाः । इह पशवः । अयं
पितृणाम् । इदमहम् । पयस्वतीः । त्रमगुं(?) समुद्रः । समुद्रं

मनसा । अग्ने व्रतपते० वायो० आदित्य० व्रतानां० तन्मे राध्यतां । अथादित्यमुपतिष्ठते ॥

End.

यज्ञो बभूव० पतयो रयीणां । गोमाः अग्ने० स भाता नु । यज्ञशश्च मे० यज्ञस्विष्टो मे सन्तिष्ठस्व । यज्ञारिष्टो मे सन्तिष्ठस्व । वृष्टिरसि । अग्ने नय इत्यादि ब्राह्मणाः स्तर्पयत वै ।

Colophon

इति प्रवासयाजमानं समाप्तम् ॥

Subject Pravāsayājamānaprayoga chiefly collecting the Mantras to be pronounced by Yajamāna

Remarks—This No is not seen in Dr. Burnell's Catalogue. The Ms. is old and is in a fairly good condition.

॥ आपस्तम्बान्वारम्भणीयेष्टिप्रयोगः

2150. ĀPASTAMBANVARAMBHAṆĪYEṢṬI-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3475 a Page 27 Left column Substance—Paper Size – 10¾ × 1¾ inches Sheets—6 (1 b). Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—75 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

अन्वारम्भणीयाप्रयोगाः । पौर्णमास्यां प्रातरग्निहोत्रं हुत्वाऽपरेण गार्हपत्यं दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः देशकालौ सङ्कीर्त्य श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं दर्शपूर्णमा-

मावारप्स्ये । ताभ्यां यावज्जीवं यक्ष्ये । स्वर्गं लोकमवाप्न-
वानि । पुनः सङ्कल्पः । ❀ ❀ ❀

पुनः सङ्कल्पः । श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं दर्शपूर्णमासावार-
प्स्यमाणोऽन्वारम्भणीयेष्ट्या यक्ष्ये । तेन परमेश्वरं
प्रीणयानि । विद्युदसि । अग्निं विहृत्यान्वाधानादि । अथ
यज्ञाय इमामूर्जं पञ्चदशीं अन्वारम्भणीयं हविरिदं पौर्णमासं
· तन्त्रं बर्हिराहृत्य व्रतप्रवेशः ॥

End

यज्य(ग्र)नुपस्थाय प्रवसेत् देवान्पानुपाद्रा तदा अग्न्य-
भिमुख· सन्निहैव मन्तत्र मतो वो अग्नयः प्राणेन वाचा
मनसा बिभर्मि तिरो मा मन्तमायुर्मो मा ग्रहासीज्ज्योतिषा वो
वैश्वानरेणोपतिष्ठे इत्युपस्थानं कुर्यात् । आगमनकाले पूर्ववद्-
द्विश्वदानी(?)मित्यादि ॥

Colophon Nil

Subject Anvārambhaṇīyeṣṭiprayoga according to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda giving the details of the Anvārambhaṇīyā sacrifice to be performed just before the Darśapūrṇamāsayajña.

Remarks :—The Ms is in good condition. The other work contained in this Ms is Āpastambāgrayaṇaprayoga.

॥ आपस्तम्बान्वारम्भणीयेष्टिप्रयोगः ॥

2151 ĀPASTAMBĀNVĀRAMBHAṆĪYEṢṬI-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9110 (e) Substance--Palm leaf.

Size—16¾ × 1¼ inches. Leaves—3 (2-4) Lines—6 to a Page. Script—Telugu No. of Granthas—50 Author—(?). Complete.

Beginning

...आधानानन्तरं त्रयोदशे वान्यस्योत्सर्गं कृत्वा आगामिपौर्णमास्यां प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा पत्न्या सह प्राणानायम्य दर्शपूर्णमासावारप्स्ये ताभ्यां यावज्जीवं यक्ष्ये। त्रीन् शतं वा वर्षाणि जीर्णो वा विरमे इति सङ्कल्प्य आहवनीयं विहृत्य + दर्शपूर्णमासावारभमाणो अन्वारम्भणीयया यक्ष्ये ॥

End:

अग्निरिदं नाम इद अग्नाविष्णुभ्यामिदं हविरजुषेताम् । सरस्वतीदं सरस्वानिदं अग्निर्भगिनीदं देवा आज्यपा इत्यादिसंस्थाजपान्तं समानम् ॥

Subject Anvārambhaṇīyeṣṭiprayoga—according to the Āpastamba school in the Black Yajur-Veda

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. For the other works contained herein see the list under Remarks on No. 2099. Dr. Burnell has mentioned this number in his Errata et addenda, to be put on page 28 of his catalogue under 'Fragments on Prayoga and Prāyaścitta'

॥ अन्वारम्भणीयेष्टिप्रयोगः ॥

2152. ANVĀRAMBHAṆĪYEṢṬIPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9183 a Page 24 Left column. Substance—Palm leaf Size—14¼ × 1¼ inches. Leaves—

6 (1-6) Lines—5 to 7 to a Page Script—Grantha. No of Granthas—100 Author—(?) Complete

Beginning

अन्वारम्भणीयाप्रयोगः । आधानानन्तरपर्वणि प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा अपरेण गार्हपत्यं दर्भेष्वासीनो दर्भो-न्वारयमाणः प्राणानायम्य सङ्कल्पं करोति —ममोपात्तसम-स्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं दर्शपूर्णमासावारप्स्ये साभ्यां यावज्जीवं यक्ष्ये । पुनः सङ्कल्पः । ममोपात्त+ प्रीत्यर्थं दर्शपूर्णमासावारभमाणः सारस्वतौ होमौ होष्यामि । एवं पत्नी दर्शपूर्णमासावारभमाणेति विशेषः । अध्वर्युं वृणो-ति । अध्वर्युः । आहवनीयं विहृत्य । जुह्वां सकृद्गृही-त्वा । पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्मध्यतः पौर्णमासी जि-गाय । तस्यां देवा अधिसंवसन्त उत्तमे नाक इह मादयन्तां स्वाहा ॥

End

अथ दर्शपूर्णमासावारभते । ममोपात्त + प्रीत्यर्थं पौर्ण-मासेन यक्ष्ये । एवं पत्नी । यजमानः केशश्मश्रुलोमनखानि वापयित्वा स्नात्वा विशुद्धिहरणादि । हविरासादने भूर्भुवः । इति आसादनं । न चतुर्होता । दर्शपूर्णमासा-वाल(र)भमान(ण) एताभिर्व्याहृतिभिर्हवींष्यासादयेदिति श्रुतेः । ब्राह्मणतर्पणान्तम् । अमावास्यायामप्येवम् । व्याहृ तिवर्जम् । दर्शेन यक्ष्य इति विशेषः । ब्राह्मणतर्पणान्तम् । अमवास्यायामपि व्याहृत्यासादनमित्युपदेशः । उभयो-रेकफलत्वात् संवत्सरे पूर्णे पुनः व्याहृतिभिरासादनं पौर्णमास्याम् ।

Colophon

अन्वारम्भणीयाप्रयोगः समाप्तः ॥

Subject Anvarambhanīyeṣṭiprayoga probably belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms. is in good condition

This Ms contains the following works:

1	अन्वारम्भणीयेष्टिप्रयोगः ॥	LL.	1— 6
2	आग्रयणप्रयोग. ॥	,,	7—13
3	पथिकृद्वैश्वानरप्रयोग ।	,,	14—16
4	वैश्वानरेष्टिप्रयोग: ॥	,,	17—18
5	व्रतपतेष्टिप्रयोग. ॥		19
6	यज्ञविभ्रष्टेष्टिप्रयोग· ॥	,,	20—22
7	पवित्रेष्टिप्रयोग: ॥	,,	23—32
8	कुण्डलेष्टिप्रयोग: ॥	,,	33—38
9	जातेष्टिप्रयोग: ॥	,,	39—43
10	दर्शपूर्णमासहौत्रं (आपस्तम्बीयम्) ।	,,	44—58

॥ अन्वारम्भणीयेष्टिहौत्रप्रयोगः ॥

2153. ANVĀRAMBHAṆĪYEṢṬIHAUTRA-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3945 Page 25 Right column. Substance—Paper Size —10½ × 4¾ inches Sheets—2 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī. No of Granthas—25 Author—(?) Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अन्वारम्भणीयेष्टिहौत्रप्रयोगः अस्या इष्टेः प- श्चदश सामिधेन्यः । वार्तघ्नावाज्यभागौ । अग्नाविष्णू सरस्व- ती सरस्वानग्निर्भगी च प्रधानदेवता(ः) । स्विष्टकृत्प्रयाजा- दयोऽङ्गदेवता(ः) । देवा आज्यपाश्च । नम. प्रवक्त्र इत्यादि । . आवह देवान्यजमानाय अग्निमग्न आवह ।

End

ये यजामहेऽग्निं स्विष्टकृतमयाळग्निरग्नेः प्रिया धामान्ययाट् सोमस्य प्रियाधामान्ययाट् अग्नाविष्णोः प्रियाधामान्ययाट् सरस्वत्याः प्रियाधामान्ययाट् सरस्वतः प्रियाधामान्ययाट् अग्नेर्भगिनः प्रियाधामान्ययाट् देवानामाज्यपानामित्यादि जुषतां हविरग्ने यदद्य० अग्ना- वौ० वाचस्पतिनेत्यादि सूक्तवाके विशेषः अग्निरिदं० कृत । साम इदं० कृत । अग्नाविष्णू इदं हविरजुष- तामवीवृधेतां महोज्यायोक्रातम् । सरस्वती इदं० कृत । सरस्वान् इदं० कृत । अग्निर्भगी इदं० कृत । देवा आज्यपा इत्यादि संस्थाजपान्तं दर्शपूर्णमासवत् ।

Colophon:

अन्वारम्भणीयेष्टिहौत्रप्रयोगः सम्पूर्णः ।

Subject Anvārambhaṇīyeṣṭihautraprayoga—a treatise on the special duties of the Hotr priest in the **Anvāraṃ-bhaṇīyeṣṭi** to be performed just before **Darśapūrṇa-māsa** sacrifice.

Remarks —The MS is in good condition

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2154. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 585. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size 10½ × 5 inches. Sheets—4. Lines—9 or 10 to a Page. Script—Dēvanāgarī. No. of Granthas—50. Author (?) Complete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

अथाश्वलायनदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः । अथ यजमानपत्नीभ्यां सहाग्न्यगारं प्रविश्योत्तरेण विहारं प्राङ्मुख उपविशति । तस्य ऋध्यतामित्युक्ते तत्त ऋध्यतां तत्ते सपृध्यतां तत्ते सम्पद्यतां काम. । इति प्रतिब्रूयात् । ब्रह्माणं त्वा वृणे ॥ इति वृत. ॥ वृतोऽस्मि कर्म करिष्यामीत्युक्त्वा अग्रेणाहवनीयं परीत्य दक्षिणतस्तूष्णीमुपविशति ॥

End:

ओं भूर्भुवः स्वः स्वाहा प्रजापतय इदं । संस्थाजपेनाहवनीयमुपतिष्ठत । ओं च मे स्वरश्च मे यज्ञोपच(?)ते नमश्च । यत्ते न्यूनं तस्मै त उपयते अतिरिक्तं । तस्मै ते नमः ॥

Colophon:

इति श्री आश्वलायनदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः सम्पूर्णः ॥

Subject: Āśvalāyanadarśapūrṇamāsabrahmatvaprayoga—giving the duties of the Brahman priest in the

Darśapūrṇamāsayāga according to the Āśvalāyana school of Ṛg-Vedins

Remarks:— The Ms is in good condition Dr Burnell has by mistake placed this Ms under the heading of Ādhāna

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2155. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 39[illegible]6 Page 23 Right column

Substance—Paper Size [illegible] inches Sheets—4 Lines—[illegible] to a Page Script Devanāgarī No of Granthas—45 Author (?) Complete

Beginning, end, colophon and subject Same as No 2154

Remarks—The Ms is in good condition Dr Burnell has by mistake placed this Ms under Ādhāna

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2156. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3987 Page 23 Right column

Substance—Paper Size -10 × 5 inches Sheets—3 Lines—10 to a Page. Script Devanāgarī No of Granthas—45 Author (?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2154

Remarks—The Ms is in good condition Dr Burnell has by mistake placed this Ms under Ādhāna

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2157. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ.

Not noticed by Dr. Burnell.

Substance.—Paper. Size.—10⅞ × 1¾ inches. Sheets.—4. Lines.—9 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas.—45. Author.—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2154.

Remarks.—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2158. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ.

Not noticed by Dr. Burnell.

Substance.—Paper. Size.—10⅞ × 1¾ inches. Sheets.—3. Lines.—9 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas.—45. Author.—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2154.

Remarks.—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासादिहौत्रप्रयोगः ॥

2159. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀDI-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9110 d (f). Page 23. Right column.

Substance.—Palm leaf. Size.—16 × 1 inches. Leaves.—

56 (1-56) Lines—6 to a Page Script—Telugu No. of Granthas—1600 Author—(?) Complete

Beginning

शुभमस्तु ॥ दर्शपूर्णमासहौत्रम् ॥

अस्या इष्टेः पञ्चदश सामिधेन्यः। वार्त्रघ्नावाज्यभागौ। अग्निर्विष्णुरग्नीषोमाविन्द्रो वैमृधश्च प्रधानदेवताः। स्विष्टकृत्प्रयाजादयोऽङ्गदेवताः। देवा आज्यपाश्च। नमः प्रवक्त्रे नम उपद्रष्ट्रे नमोऽनुख्यात्रे कः इदमनुवक्ष्यति स इदमनुवक्ष्यति षण्मोर्वीरंहसस्पान्तु द्यौश्च पृथिवी चाहश्च रात्रिश्चापश्चौषधयश्च वाक्समस्थितयज्ञस्माधुच्छन्दांसि प्रपद्येऽहमेव मां होतृशर्माणं भूते भविष्यति जाते जनिष्यमाणा भजान्यपाण्यं(?) वाचो अशान्ति वह ॥

End

याभिः सुधानुजाशिजाय वणिजे दीर्घश्रवसे। मधुकोशो अक्षरक्ष क्षिपन्त अन्तरमोतारं(?) याभिरावतन्ताभि गतो म। याभिरसारक्षो वमोवः पिपिस्वधुरनश्वरयाभिरधपावतरजुषे(?) याभिस्त्रिशोरं उस्त्रिया उदाजतताभि० गतोम ।

Colophon Nil

Subject Āśvalāyanadarśapūrṇamāsādimantraprayoga, according to the Āśvalāyana school of the Ṛg-Veda. The contents of this Ms. (as given in the side margin) are, as follows—

1 दर्शपूर्णमासहौत्रम्
2 आधानहौत्रम्
3 पथिकृद्वैश्वानरीहौत्रम्
4 पुनराधेयेष्टिहौत्रम् ॥
5 आग्रयणेष्टिहौत्रम् ॥
6 मृगारेष्टिहौत्रम् ॥
7 संवत्सरेष्टिहौत्रम् ॥
8 पशुबन्धहौत्रम् ॥

9 गोत्रभेदेन आज्यसूक्तभेदाः	14 प्रायणीयेष्टिहौत्रम् ॥
10 एकादशिनीहौत्रम् ॥	15
11 सौत्रामणी ,,	16 अग्निमन्थन ,,
12 अग्निष्टोम ,,	17 आदित्येष्टि ,,
13 दीक्षणीयेष्टि ,,	18 तनूनप्त्रस्पर्श ,,

19 पत्नीसंयाजहौत्रम् ॥

Remarks.—The MS. is in a fairly good condition. It is full of scriptorial errors. For the other works contained in this MS. see the list under Remarks on No. [illegible].

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासादिहौत्रप्रयोगः ॥

2160. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀDI-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. [illegible] Page [illegible] Right column. Substance—Paper. Size—[illegible] inches. Sheets—6. Lines—[illegible] on a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—[illegible]. Author—(?). Complete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ हौत्रं लिख्यते । होता कृतपवनमन्त्राचमनमन्त्र-
प्रोक्षणः आमन्त्रित प्रागुदगाहवनीयात्प्राङ्मुखो यज्ञो-
पवीती आचम्य प्रदक्षिणमावृत्य प्रत्यङ्मुखस्तिष्ठन्नध्वर्युं
पृच्छति - अध्वर्यो देवता आचक्ष्व तासाञ्चानुपूर्व्यं
उच्चैरुपांशुताञ्च यजमानप्रवरनक्षत्रनामधेयानि । अध्वर्युणा
एतदुक्ते सति प्रणीतीत्करयोर्मध्येन दक्षिणं पादं पुरः पुरो

निधाय उत्तरश्रोण्यां दक्षिणपादपार्ष्णी(र्ष्णि)समां निधाय वेदिस्थबर्हिः दक्षिणस्य प्रपदेनाक्रम्य सव्यं पादं बहिर्वेदि निधाय पाणी पृथग्विरलाङ्गुली परस्पर संहितौ हृदयमभिमतौ धारयन्, द्यावापृथिव्योः सन्धिमीक्षमाणो संयतहस्तादिः प्राङ्मुखस्तिष्ठेन अध्वर्युणा प्रेषिता जपति उपांशु मन्त्रजपानां उपांशुत्वं चातुर्मास्यपक्षे ॥

End

पत्न्या उत्तानमञ्जलिं पाणिं योक्त्राभ्यां निधाय आत्मनश्च सव्यं तस्मिन् तज्जलं निनयन् वाचयन्। माहं प्रजां परासिञ्चयानः मया त्वयि स्थनममुं वो निनयामि स्वं पाथो अपीथ। वेदतृणान्यग्रे दक्षिणेन धृत्वा अकम्पयन् सव्येन वेद्यां स्तृणन्नाह(व)नीयमेति मन्त्रान्ते स्तरणारम्भ। तं तु तन्वन्०। इष्यन्तनम्। शिष्टान्यन्तर्वेदि निधाय आहवनीयाद्दायव्ये अवस्थाय सव्य पाणिं हृदयमभिमतं धारयन् स्रुवेणाहवनीये नवप्रायश्चित्तं जुहुयात् अयाश्चाग्न० अयज स्वाहा अतो देवा० धामभिः स्वाहा। इदं विष्णुः० सुरे स्वाहा। भूः स्वाहा भुवः स्वाहा स्वः स्वाहा। भूर्भुवस्स्व. स्वाहा। तत्रस्थ एव ॐच मे स्वरश्च मे० तस्मै ते नमः। ततस्तीर्थेन निष्क्रामति ॥

Colophon

इति दर्शपूर्णमासहौत्रम् ॥

Subject Āśvalāyanadarśapūrṇamāsahautraprayoga—a treatise on Śrauta prayoga giving the full details of the work assigned to the Hotṛ priest in the Darśapūrṇamāseṣṭi, according to the Āśvalāyana school of Ṛg-Veda.

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2161. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3923 Page 23 Right column. Substance—Paper. Size—7¾ × 3¾ inches Sheets—6. Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—120 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीवेदव्यासाय नमः ।

होतरेहीति सम्प्रेषे । होता प्राङ्मुखो यज्ञोपवीत्याचम्य दक्षिणपादविक्षेपणेन पुरतः कुर्वन् आवेद्युत्तरश्रोण्यां दक्षिणपादस्य पार्ष्णी निधाय तस्य पादस्याग्रेण वेद्यां स्तीर्णं श्रोणिपर्यन्तं गत्वा विरलाङ्गुलिकौ संहतौ पाणी तलौ निधाय द्यावापृथिव्योः सन्धिमीक्षमाणः प्राङ्मुखस्तिष्ठन् प्रेषितो जपति । नमः प्रवक्त्रे नम उपद्रष्ट्रे नमोनुख्यात्रे क इदमनुवक्ष्यति स इदमनुवक्ष्यति ।

End

पूर्णमासि पूर्णं मे भूयात् सुपूर्णमसि सुपूर्णं मे भूयाः सदसि सन्मे भूयाः सर्वमसि सर्वं मे भूयाः अक्षतमसि मामेक्षेष्ठा अमुत्रामुष्मिन् लोके प्राच्यान्दिशि देवा ऋत्विजो मार्जयन्ताम् । दक्षिणस्यां दिशि मासाः पितरो मार्जयन्ताम् । प्रतीच्यां दिश्याप ओषधयो मार्जयन्तामुदीच्यान्दिशि आप ओषधयो वनस्पतयो मार्जयन्तामूर्ध्वायां दिशि यज्ञः संव-

त्सरो यज्ञपतिमार्जयताम् ॥

   

भूर्भुवः स्वः स्वाहा ॐ च मे स्वरश्च मे० ॥

Colophon

हौत्रप्रयोगः समाप्तः ॥

Subject Āśvalāyanadarśapūrṇamāsahautraprayoga—giving in detail the duties of the Hotṛ priest in the Darśapūrṇamāsa sacrifice.

Remarks—The Ms. is in a decaying condition. Letters are getting faded away in this Ms.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2162. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. [illegible] Page [illegible] Right column. Substance—Paper. Size—10½ × 4 inches. Sheets—1[illegible]. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—[illegible]00. Author—(?). Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

दर्शपूर्णमासयोर्यजमानपत्नीभ्यां सहाग्न्यगारं प्रविश्यो-
त्तरेण विहारं प्राङ्मुख उपविशति । तस्म ऋध्यतामि-
त्युक्ते तत्ते ऋध्यतां तत्ते समृध्यतां तत्ते सम्पद्यतां काम
इति प्रतिब्रूयात् होतारं त्वां वृण इत्युक्ते वृतोऽस्मि करि-
ष्यामीति ब्रूयात् । हविष्ष्वासन्नेषु होतरेहीत्यामन्त्रितो
यज्ञोपवीती प्रागुदगाहवनीयादवस्थाय । अस्या इष्टेः पश्च-

दशसामिधेन्यः वार्तघ्नावाज्यभागौ अग्निर्विष्णुरग्नीषोमा-विन्द्रो वैमृधश्च प्रधानदेवताः । स्विष्टकृत्प्रयाजादयोऽङ्गदेवता देवा आज्यपाश्च । इति पौर्णमास्याम् ॥

End

एतस्यास्तरणमस्तन्धान्मन्त्रान्ते स्तरणारम्भः । शेषं निधाय प्रत्यगुदगाहवनीयादवस्थाय आग्नीध्रेणान्वारब्धः स्थाल्याः स्रुवेणादाय सर्वप्रायश्चित्तानि जुहुयात् । अयाश्चाग्ने स्यनभिशस्तीश्च सत्यमित्त्वमया असि । अयासा वयसा कृताऽयासन्हव्यमूहिषेऽयानो धेहि भेषजं स्वाहा । अग्नये अयसे इदं० । इति यजमानस(?)त्यागः । अतो देवा अवन्तु नो यतो विष्णुर्विचक्रमे । पृथिव्याः सप्तधामभिः स्वाहा । देवेभ्यः इदं० । इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम् । समूढमस्यपांसुरे स्वाहा । विष्णव इदं० । भूः स्वाहा । अग्नय इदं० । भुवः स्वाहा । वायव इदं० । स्वः स्वाहा । सूर्यायेदं । भूर्भुवः स्वः स्वाहा । प्रजापतय इदं० । ॐ च मे स्वरश्च मे यज्ञोपचते नमश्च । यत्ते न्यूनं तस्मै त उप यत्ते अतिरिक्तं तस्मै ते नमः । इति संस्थाजपेनोपस्थाय तीर्थेन निष्क्रम्यानियमः ॥

Colophon

इति दर्शपौर्णमास. ॥

Subject Āśvalāyanadarśapūrṇamāsahautraprayoga—a treatise on Śrauta prayoga giving the full details of the work assigned to the Hotṛ priest in the Darśapūrṇamāseṣṭi according to the Āśvalāyana school of Ṛg-Veda.

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2163. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. ... Page ... Right column.

Substance.—Paper. Size.—11 ... inches. Sheets.—13.
Lines.—10 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas.—200. Author.—(?) Complete.

Beginning, end and subject.—Same as No. 2162.

Colophon

इति दर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः सम्पूर्णः ।

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2164. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3919. Page 23. Right column.

Substance.—Paper. Size.—10½ × 5⅜ inches. Sheets.—15.
Lines.—9 to a Page. Script.—Devanāgarī. No. of Granthas.—200. Author.—(?) Complete.

Beginning, end, colophon and subject.—Same as No. 2162.

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2165. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3920 Page 23 Right column. Substance—Paper Size—10 × 5 inches Sheets—13 Lines—9 to a page Script—Devanāgarī No. of Granthas—200 Author—(?) Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2166. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3921 Page 23 Right column. Substance—Paper Size—10¼ × 5 inches. Sheets—14 Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī. No. of Granthas—200 Author—(?) Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2167. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3922 Page 23 Right column. Substance—Paper. Size—10¾ × 1¾ inches. Sheets—12. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—200. Author—(?) Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2168. ĀŚVALAYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. [illegible] Page 23, Right column. Substance—Paper. Size—10 × [illegible] inches. Sheets—12. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—200. Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2169. ĀŚVALAYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. [illegible] Page [illegible], Right column. Substance—Paper. Size—10½ × [illegible] inches. Sheets—12. Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—200. Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 216[illegible].

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2170. ĀŚVALAYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3926. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—11 × 1¾ inches Sheets—12. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Granthas—200 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2162

Remarks—The Ms is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2171. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3927. Page 23 Right column

Substance—Paper Size—10½ × 5 inches Sheets—13 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—200. Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2162

Remarks—The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2172. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3928 Page 23. Right column.

Substance—Paper Size—10 × 1¾ inches Sheets—16. Lines—9 to a Page Script—Telugu No. of Granthas—200. Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2162

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2173. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3929. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10½ × 5¾ inches. Sheets—16.

Lines—9 to a Page. Script—Telugu. No. of **Granthas**

—200. Author—(?). **Complete.**

Beginning, end and subject—Same as No. 2162.

Colophon:

इति दर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोग सम्पूर्णः

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2174. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3930. **Page** 23. Right column.

Substance—Paper. **Size**—10½ × 5 **inches**. Sheets—17.

Lines—10 to a Page. Script—Telugu. No. of **Granthas**

—200. Author—(?). **Complete.**

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2175. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's **Catalogue No.** 3931. **Page** 23. **Right column.**

Substance—Paper. Size—10 × 5½ inches. Sheets—18. Lines—10 to a page. Script—Telugu. No. of Granthas—200. Author (?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The MS. is in good condition.

— — —

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2176 ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 3932. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10¾ × 4¾ inches. Sheets—23. Lines—8 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—200. Author (?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2177 ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 3933. Page 23. Right column.

Substance—Paper. Size—10½ × 4 inches. Sheets—23. Lines—8 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—200. Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2162.

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोग ॥

2178 ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRNAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ

T. S. Collection No. 2[illegible] Substance—Paper. Size—[illegible] inches. Sheets—1[illegible]. Lines—[illegible] to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—[illegible]. Author—(?). Complete.

Beginning, end and size of the same as No. [illegible]

Colophon:

दर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः समाप्तः ।

सर्वजित्संवत्सरचैत्रबहुल १० शनौ राक्षसरामेण लिखितमिदं पुस्तकं समाप्तम् ।

परमशिवार्पणमस्तु ॥

Remarks.—The MS. is in good condition. The MS. is accented. The scribe of this MS. is [illegible]. The MS. is dated Saturday, the tenth day after full moon in Caitra month in Sarvajit year which corresponds to [illegible] April 18[illegible] A. D.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोग. ॥

2179 ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

T. S. Collection No. 2[illegible]. Substance—Paper. Size—[illegible] inches. Sheets—14. Lines—8 or 9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—200. Author—(?). Complete.

Beginning, end, colophon and no. of Same as No. 2162.

Remarks.—The MS. is in a fairly good condition and it is accented. On the title page is given 'राक्षसबालुशास्त्री ॥'

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2180 ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ

T S Collection No 202 Substance Paper Size 11 × 4 inches Sheets 12 Lines—7 or 8 to a Page Script – Devanāgarī No of Granthas 200 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नम ।

निर्विघ्नमस्तु ॥ दर्शपूर्णमासयोर्हविष्ष्वामन्त्रेषु०

Same as No 2162

End and subject Same as No 2162

Colophon

इति हौत्रस्समाप्त ॥

Remarks —The Ms is in good condition The readings in this Ms are slightly different from those given in Nos 2162 and 2181

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2181. ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ

J L Collection No 226 Substance—Paper Size—8½ × 4 inches Sheets—7 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

दर्शपूर्णमासयोर्हविष्वासन्नेषु होताऽमन्त्रितः प्राग्(द्?)-

हारं प्रपद्यते ॥ पूर्वेणोत्करमपरेण प्रणीता इध्ममपरेण प्रणीते चात्वाल चात्वालवत्खननार्थमित्याचक्षते। प्रपद्या- भिहृततरेण पादेन वेदिश्रेण्योत्तरया पार्ष्णिसमां निधाय प्रपदेन बर्हिराक्रम्य महितौ पाणी धारयताकाशवत्यङ्गुली हृदयममीना(म्मिता)वङ्गमाम्पतौ वा ॥

End

शेषं निधाय। आहवनीयात्प्रत्यगुत्तरदेशेऽवस्थाय मध्य- पाणिं हृदय निधा[य]ाज्यस्थाल्याः स्रुवेणोपहत्य सर्वप्राय- श्चित्तानि जुहोति अयाश्चाग्नेस्य०। भूर्भुवःस्वः स्वाहा ॥ ओञ्च मे इत्युपतिष्ठेत ।

Colophon

इति होतुः ॥

Subject Darsapurnamasahautraprayoga, based on Āśvalāyanasūtras giving out the duties of the Hotṛ priest in the Darśapurnamāsa sacrifice

Remarks --The Ms is in a fairly good condition On the last sheet of this Ms is given प्रभाकरपुस्तकम्' i e the Ms originally belonged to one Prabhākara.

॥ आश्वलायनदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2182 ĀŚVALĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ

J L Collection No 227 Substance—Paper Size—9⅞ × 4½ inches Sheets—12 (9-21, 20th sheet missing) Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—100. Author —(?) Incomplete (wants beginning)

Beginning

... द्रणतत एकात्ररोहेण गाज्या ॥ अग्निर्वृत्राणि जङ्घनद्द्रविणस्युर्विपन्यया ॥ समिद्धः शुक्र आहुतो ॥ ये ३ यजामहेऽग्निं जुषाणो अग्निराज्यस्य वेतु वौषट् ॥

End

माहं प्रजां परामिच या न मयावरीस्थन । समुद्रे वोनि-नयानिः स्व पाथो आपथि । नात्र प्राङ्मुखत्वमाद्रियन्ते । अधस्तादङ्गुलिनि-रावस्याद . नन्यूनं तस्मै त उपयते अतिरिक्तं तस्मै ते नमः ॥ इति सस्थाजपेनोपस्थाय तीर्थेन निष्क्रम्य नियपः इति हौत्रम् ।

Colophon

इति दर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः समाप्तः ॥

Subject Darśapūrnamāsahautraprayoga

Remarks —The Ms is in a fairly good condition It is full of scriptorial errors The Ms abruptly begins in the middle of the Paurnamāsahautra This Ms is same as described under No 2182, but with slight modification

---

॥ (आश्वलायन?)दर्शपूर्णमासहौत्रमन्त्रार्थः ॥

2183 ĀSVALĀYANA(?)DARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAMANTRĀRTHAḤ.

J L Collection No 229 Substance—Paper Size 9½ × 3" inches Sheets—20 (44-63) Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—100 Author—(?) Incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्री(म)द्गुरुचरणेभ्यो नमः ॥

अथातो हौत्रमन्त्रान् व्याख्यास्यामः मौत्रो नि-
गदः। नमः प्रवक्त्रे० चित्राकाः ॥ प्रवक्त्र प्रवच(न?) महत
वे(न्वे?) वायवे नमोऽस्तु। तथा उपद्रष्ट्रे अग्नये नमोऽस्तु
अनुख्यात्र आदित्याय नमोऽस्तु कः प्रजापतिः इदं हौत्रं
अनुवक्ष्यति स तस्यानियामको देवः इदमनुवक्ष्यति षट्
व्ये(?)हश्चेत्यादयः ऊर्वीः महत्यः देव्यः मा मां अंहसः
पापात् पातु रक्षतु ॥

End

होता दिवो० यन्। होता देवानामाहूता देवो दीप्य-
मानो अमर्त्यो मरणरहितः। अय अग्निः मायया अचि-
न्त्यशक्त्या विदधानि विविधानि दत्तानि हवींषि प्रचोद-
यन् देवेभ्यः प्रेरयन् पुरस्तादेति सर्वेभ्यः पूर्वं यागाय
ततं माप्नोति। देवानामग्निमुखत्वात् ॥

वाजी वाजे० धनः। अयमग्नि(ः) सर्वान् पाकात्(?)
विप्रो विशेषेण पालकाय . .. .

Colophon (Sheets 58 & 61)

इति दार्शपौर्णमासिकहौत्रमन्त्रार्थं ॥

Subject Darśapūrṇamāsamantrārtha containing the following sections —

1 हौत्रमन्त्रार्थ

2 साम्नाय्ययाज्यापुरानुवाक्यार्थ

3 अग्नीषोमीय , ..

4 प्राजापत्योपांशुयाज्यापुरोनुवाक्यार्थं ॥

5 इन्द्राग्न्यो , ,

Remarks—The Ms is in a fairly good condition

॥ आश्वलायन(?)दर्शपूर्णमासहौत्रादिप्रयोगः ॥

2184 ĀŚVALĀYANA(?)DARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRĀDIPRAYOGAḤ

J L Collection No 229 Substance—Paper Size—7¾×3 inches Sheets—28 Lines—10 to a Page Script—Devanagarī No of Granthas—450 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ दर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥ होतरेहीत्युक्ते । अध्वर्यो देवता आचक्ष्व तामामानुपूर्व्यमुच्चैरुपांशुताञ्च यजमानस्य प्रवरनक्षत्रयोः नामधेयानि च ॥ प्रागुदगाहवनीयादवस्थाय प्राङ्मुखो यज्ञोपवीत्याचम्य दक्षिणाद्विहार प्रपद्यते + होतृशर्माणम् ॥

End

अथ इन्द्रशुनासीरस्य शुनं हुवेम ! नों ३ ये ३ महेन्द्र शुनासीरस्यमश्वायन्तो हुवेमा ३ वों० इष्टिः मन्तिष्ठते ॥ समाप्त शुनासीरपर्वं । इति समाप्य सोमेन यजेत । अशक्तश्चेदैन्द्राग्नेन(?) पशुना ॥ पुनश्चातुर्मास्यानि वा प्रयोज्यानि + आवाहितक्रमेण सूक्तवाके । अग्नि(ग्नी)सो(षो)मा आ(वा)ज्यभागौ । अग्निरिदं० कृत विश्वे देवा इदं० षं कृत । देवा आज्यपा इत्वा-

दिसंस्थाजपान्तं समानम् । इष्टि र्मान्तभुते इति चातुर्मास्यानि समानम् ।

तत्र श्लोक ॥

चातुर्मास्योग्नि मवेत्र श्र(?)थहुत्रं प्रयोजयेत् ।

ऐन्द्राग्नस्य [च] मरुत्पक्षे मरुतो यस्य राह(?)त्रे ॥ १ ॥

Colophon

भग्नपृष्ठकटिग्रीवा + यत्नेन परिपालयेन

गीती शीघ्री शिर कम्पी + यद्न्छेदस्तु सुम्वर ।

वैर्य लयसमर्थश्च षडेते पाठका गुणा ।

तैलाद्रक्षेज्जलाद्रक्षेत + मम दोषो न विद्यते ॥

इदं पुस्तकं कानडग्रामस्य ॥

इद पुस्तक कालयुक्तनामसंवत्सरे पौष्यमासे शुक्लपक्षे त्रयोदश्या गुरुवासरे तद्दिने आतूरकरराजभट्टेन लिखितम् ॥

श्रीसाम्बसदाशिवार्पणमस्तु । श्रीमहागणपतये नम ॥

Subject Darśapūrṇamāsahautrādiprayoga, a prayoga treatise probably belonging to the Aśvalāyana school dealing with the duties of the Hotṛ priest in the Darśapūrṇamāsa and the prayogas of Ādhāna and other sacrifices as the following list of contents will show :-

	e स्विष्टकृत	sheet	10
III	a अन्वारम्भणीयेष्टिः	,,	11
	b पुनराधेयेष्टि	,,	12
	c पुनराधेयप्रयोग	,,	13
	d द्वितीयेष्टि	,,	14
	e स्विष्टकृत	,,	,,
IV	a आग्रयणप्रयोगः	,,	14
	b स्विष्टकृत	,,	15
V	चातुर्मास्यप्रयोग.	,,	16
	a प्रथमान्वारम्भणीयेष्टि	,,	,,
	1 वैश्वदेवपर्व	,,	,,
	2 वरुणप्रघासः	,,	18
	a अवभृथेष्टि	,,	21
	3 साकमेधः	,,	22
	a साय सन्तपनेष्टि.	,,	,,
	b गृहमेधीयेष्टिः	,,	,,
	c क्रीडनीयेष्टिः	,,	23
	d महाहवि	,,	,,
	e पिण्डपितृयज्ञ	,,	24
	f आदित्येष्टि·	,,	26
	4 शुनासीरीयम्	,,	26 to 48

Remarks —The Ms. is old and it is in good condition

It originally belonged to one Kānavyāsa The scribe is Ālūrakara Rājambhatta The Ms is dated Thursday—thir-

teenth day after New moon—in Pausa month in Kālayukta year which corresponds to Śaka 1660 or 25th January 1739 A. D.

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासादिप्रयोगः ॥

2185 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSĀDI-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 9149 b. Page 25 Left column. Substance—Palm-leaf. Size—16 × 1 inches. Leaves—29 (3-34 (35), i.e. 2, 8, 16, 20 and 29 missing). Lines—7 to 9 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—1200. Author—(?) Incomplete.

Beginning:

. काल्नने(?)कृतार्थायाः शाखाया अत पर्शा नि-
वृत्तिः । अध्वर्युरध्वरस्य नेता तस्य यो यजमानो गृहान्वेद
कर्माणि तस्यापि गृहा भवन्तीति फलस्तुतिः ; कर्माङ्गत्वा-
ज्ज्ञानस्य । न ह्युभय कुर्यात् क्रतूपकार फलञ्चान्तरेण व-
चनम् । अथानित्यत्वानिबन्ध(ना)नि सूत्रकारेण यथा यो वै
सप्तदशमित्येवमादीनि तान्यपि याजमानानि फलस्तुतेरनि-
यतानि । मभीक्षणमध्वर्योः स्वकर्मणां ध्यानम् । प्रणयनं
कृत्वाग्नीनन्वाधास्ये ततः शाखाहरणन्ततो वत्सापाकरणं
करिष्य इत्येवञ्चतुर्णामिष्टिपशुबन्धेषु अयमेते कर्मपदार्था
अध्वर्योर्ग्रहा इति विकृतौ ब्राह्मणमुच्चारय इति । तत्र वि-
ज्ञायत इत्याह— उक्तञ्चेति पदार्थप्रमाणकं कर्मेति । उचि-
तपदमध्वर्य(?)वाचीति ॥ प्रथमः पटलः ॥

उत्तरेण गार्हपत्यमिन्येतेन बभ्रुराची अदूरेणोत्तरतो गार्हपत्यस्याधिदो(?)दातृकपशुपार्श्वपङ्क्तिः अनो वहतीत्यनड्वान् यदि नोच्येत तूष्णीमनड्वत् परशुमिति । अर्थान्नीयेत तदध्वर्युराददातीति विधिः वाक्यत आददातीत्युपदेशः । अभिमन्त्रिणं प्रतितपनार्थम् ॥

End

अग्न्युपस्थानादिकारभ्यान्यु(?)त्तरत्रोन्यते । समिदाधानादि....नितानि तदङ्गं नाग्निरुपस्थेय इत्यत्र तेषामप्यक्रियाः उपदेशः उद्धरेत्येवमादि ।

* * *

ते प्रातरिति इन्धानस्त्वेषा मप्तपदा समिदाधानेऽपि पुनर्गार्हपत्यादिपञ्चस्वपि चतस्रश्चतस्र द्वितीयाद्या यजुर्भिः मुखं स्पृशति सर्वतः यजमानग्रहे च बहुवचनम् । उपस्थानमुपस्थितेन सर्वत्र अग्निहोत्रधेनोर्वत्सालम्भः यदि पयसा होमः । इतरथा कञ्चिद्विश्वरूपमोजाविशेति(?) वत्सा.... ॥

Colophon (Leaf No 34)

इति षष्ठे चतुर्थ पटल. ॥

Subject Darśapūrṇamāsa-Ādhāna-Agnihotraprayoga, **based** on the first six Praśnas of the Āpastamba **Śrauta Sūtras** of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a fairly good condition It is full of scriptorial errors This Ms abruptly begins with the ending portion of the first Paṭala of the first Praśna and breaks off in the middle of the 5th Paṭala of the 6th Praśna

The other work contained herein is आपस्तम्बाग्निहोत्रप्रयोगः ॥

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2186. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 9135 a Page 23 Right column
Substance—Palm leaf Size—15 × 1½ inches Leaves—66 (1-66) Lines—5 or 6 to a Page Script—Grantha
No of Granthas—800 Author—(?) Complete

Beginning

अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः । प्रातर-ग्निहोत्रं हुत्वा दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः पत्न्या (स) ह प्राणानायम्य दर्शेन यक्ष्ये पौर्णमासेन यक्ष्ये । वपनम् । विशुदसि विद्यमे पाप्मा(प्मा)नमृतात्सत्यमुपैमि ।.... पत्नी अप उपस्पृश्य । अस्यामिष्टयामध्वर्युं त्वां वृणीमहे । अध्वर्युः । भविष्यामीत्युक्त्वा आहवनीयार्थमग्निमुद्धृत्य दक्षिणाग्निं प्रणीय । देवा गातुविदो गातुं यज्ञाय विन्दत । मनसस्पतिना देवेन वाताद्यज्ञः प्रयुज्यतामिति जपित्वा ।

ममाग्ने वर्चो विहवेष्वस्तु वयं त्वेन्धानास्तनुवं(पुषेम) ।
मह्यं नमन्तां प्रदिशश्चतस्रस्त्वयाध्यक्षेण पृतना जयेम ॥

आहवनीयमुपसमिन्धे । यजमान ।

अग्निं गृह्णामि सुरथं यो मयोभूर्य उद्यन्तमारोहति सूर्यमह्ने ।
आदित्यं ज्योतिषाञ्ज्योतिरुत्तमं श्वो यज्ञाय रमतां देवताभ्यः ।
वसून्रुद्रानादित्यानिन्द्रेण सह देवतास्ताः पूर्वाः परि-गृह्णाति स्वायतने मनीषया ॥

End

चतुर्भ्यश्च चतुर्भ्यश्च द्वाभ्यां पञ्चभिरेव च ।
हूयते च पुनर्द्वाभ्यां म नो विष्णुः प्रसीदत् (तु) ॥

ब्रह्मार्पणं ब्रह्मद्रव्य ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतम् ।
ब्रह्मैव तेन गन्तव्य ब्रह्मकर्मसमाधिना ॥

कायेन वाचा + श्रीमन्नारायणेति समर्पयामि ॥

नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिणाग्ने(ग्नये) ।
नमो(म) आहवनीयाय महावेद्यै नमो नमः ॥

काण्डद्वयोपपा(द्या)द्याय कर्मब्रह्मस्वरूपिणे ।
स्वर्गापवर्गरूपाय[श्री]यज्ञेशाय नमो नमः ॥

सकृत्ते अग्ने नम । द्विस्ते नमः । त्रिस्ते नमः । चतुस्ते नमः। पञ्चकृत्वस्ते नमः । दशकृत्वस्ते नम । शतकृत्वस्ते नमः । आ सहस्रकृत्वस्ते नम । अपरिमितकृत्वस्ते नम । नमस्तेऽस्तु मा मा हिंसीः । सर्वं मगुणमस्तु ॥

Colophon

हरि ॐ । श्रीरामानुजाय नम श्रीकृष्णाय नम ।

शुभमस्तु

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Subject Āpastamba-Darsapurnamasaprayoga belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a fairly good condition For the other works contained in this Ms see the list under Remarks on

No 2097 This Ms originally belonged to one Tirumalai Iyenkar

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2187. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 9137 Page 23 Right column

Substance—Palm leaf Size—11⅞ × 1¼ inches Leaves—68 Lines—5 or 6 to a Page Script—Grantha No of Granthas—1380 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीमहागणपतये नमः ॥

दर्शपूर्णमासप्रयोगो लिख्यते । आदौ त्रिवृद्भिर्ब्राह्मणैरनुज्ञातः कूश्माण्डहोमगायत्रीजपचान्द्रायणादिकृच्छ्रैः संशोध्यात्मानं भार्यया सह श्रुताध्ययनसम्पन्नः साधुचरणोऽन्यूनाङ्ग(ङ्गो) वसन्ते पर्वणि उक्तनक्षत्रे पत्न्या प्रागग्न्याधेयात्कर्माङ्गमन्त्राणामध्ययनं कारयित्वा आधानपवमानाभ्यामग्नीन्सम्पाद्य पौर्णमास्यां प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा औपासनञ्च कृत्वा सङ्कल्पं कुर्यात् । अपरेण गार्हपत्यं पत्न्या सह दर्भेषूपविश्य पवित्रपाणि दर्भान्धृत्वा विघ्नेश्वरं ध्यात्वा प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य मम + प्रीत्यर्थं दर्शपूर्णमासावारप्स्ये । ताभ्यां यावज्जीवं यक्ष्य इति सङ्कल्प्य दर्शपूर्णमासावारप्स्यमाणः सारस्वतौ होमौ होष्यामीति सङ्कल्प्य अध्वर्युवरणं कुर्यात् । अध्वर्युः । आहवनीयं विहृत्य + पूर्णा पश्चात् + मादयन्तां स्वाहा ।

पौर्णमास्या इदं । पुनः + यत्ते देवा अदधु + सु-
वीर स्वाहा । अमावास्याया इदं । तमग्निं परित्यज्य ।
पुन सङ्कल्पः । दर्शपूर्णमासावारप्स्यमाणोऽन्वारम्भणीय-
या यक्ष्ये ॥

End

गोमान् जपति । गोमां अग्ने वि(?)मां अश्वीयज्ञानृव-
त्मखासदमिदप्रमृष्यः । इडा वा एषो असुरप्रजावान्दी-
र्घो रयिः पृथुबुद्धः समावान् । अग्रेणाहवनीयमुदङ्ङति-
क्रम्य उत्तरेण वेदिं गत्वा पश्चाद्गार्हपत्यस्योपविश्य यज्ञ-
शञ्च मे रूपचमे आवृश्चमे बलञ्च मे यज्ञशिवो मे सन्ति-
ष्ठस्व । यज्ञःस्विष्टो मे सन्तिष्ठस्व । यज्ञारिष्टो मे सन्ति-
ष्ठस्व । दर्शपूर्णमासाभ्यां सोमेन पशुना वेष्ट्वा जपति ।
वृष्टिरसि वृश्चमे पाप्मानमृतात्सत्यमुपागाम् । इष्ट्वा अप
उपस्पृशति । ब्राह्मणांस्तर्पयित वै । इति सम्प्रेष्यति ।
पत्नी । वृष्टि[र]रसि + उपागाम् । अप उपस्पृशति । अग्ने न-
येत्यादि प्रदक्षिणनमस्कारादि करोति । ततः परं ब्राह्मणा
भोजयितव्या दश वा अष्ट वा यथाशक्ति वा । हरिः
ॐम् ॥

Colophon (Leaf No 57 b)

दर्शपूर्णमासप्रयोगः समाप्त ॥

यज्ञेश्वरचरणारविन्दाभ्या नम ॥

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsaprayoga belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in very good condition Dr Burnell observed that this Ms. contains '44 leaves' and it 'wants end'

But the remaining leaves 45—65 of this Ms are found meddled with leaves in Ms No 9183 They are now re-arranged and restored to their original place in this Ms Leaves 58-68 contain the following extract

अध्वर्युवपनं कृत्वा विशुद्धिहरण तथा ।
एकैकया यदन्वाधिशत्तमाया जपो न हि ॥
सन्ध्यावसव्ययोस्तूष्णीमन्वाधानन्तु सर्वदा ।
व्याहृतीभिर्यदान्वाधिरेकयैकामिरेव च ॥

* * *

प्रजापतेरनुब्रूहि यज्ञम् । येषामन्तेषु ये हि एतदन्तमुक्त्वा ॐ प्रणयत्यादि यथासङ्ख्यं प्राशितृभक्ष उक्त इडायाश्च समिदाधाने ॐ प्रतिष्ठेत्याह ब्रह्मभागमाध्वर्यवे समाप्ते दिवो भागोऽसीति भक्षयति उपवेशनप्रभृत्यानिष्क्रमणाद्यदि मृन्मयपात्राणा भेदन भूमिर्भूमिरित्यनुमन्त्रयते । शेषमुक्तम् । एवं विहितामिष्टिपशुबन्धाना ब्रह्मत्वम् ॥

This deals mainly with the following topics —

1	माहेन्द्रविधिनिर्माणादि	(1-19 verses)	Ll	58
2	आज्येडावय		,,	59
3	जुष्टो वाच इत्यादिऋग्देवता.			60
4	वैमृधप्रयोग.			60—63
5	साकम्प्रस्थायीयप्रयोग		,	64—67
6	दाक्षायणयज्ञप्रयोग		,,	67—68
7	ब्रह्मत्वकर्म		.	68

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2188 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 3825 Page 23 Right column.
Substance—Paper. Size—11 × 5 inches. Sheets—59.
Lines—9 to 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1100. Author—? Complete.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः । प्रातरग्निहोत्रं हुत्वाऽपरेण गार्हपत्यं दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः । पत्न्या सह विघ्नेश्वरं ध्यात्वा । प्राणानायम्य । देशकालौ सङ्कीर्त्य । परमेश्वरप्रीत्यर्थं दर्शेन यक्ष्ये इत्यमावस्यायां । पौर्णमासेन यक्ष्ये इति पौर्णमास्यां सङ्कल्पयत्येवं पत्न्यपि कामे यजमानः केशश्मश्रु वापयते स्नात्वा अहतं वासः परिधाय विद्युदसि विद्यमे पाप्मानमृतात्सत्यमुपैमि । यक्ष्यमाणोऽप उपस्पृशति । एवं पत्न्यपि । तदिदं सर्वयज्ञेषूपस्पर्शनं भवति । अस्यामिष्ट्यां अध्वर्युं त्वां वृणे । अध्वर्युं वृणीते । अध्वर्युः वृतोऽस्मि । करिष्यामि । एवं ब्रह्माणं होतारमाग्नीध्रं च । वृतोऽस्मि करिष्यामीति प्रतिवचनम् । आहवनीयार्थमग्निमुद्धृत्य निधाय तूष्णीं दक्षिणाग्निं प्रणीय तूष्णीमाहवनीयं प्रणयेत् ॥

देवा गातुविदो गातुं यज्ञाय विन्दत ।
मनसस्पतिना देवेन वाताद्यज्ञः प्रयुज्यताम् ।

जापत्या ।

ममाग्ने वर्चो विहवेष्वस्तु वयं त्वेन्धानास्तनुवं पुषेम ।

मह्यं नमन्तां प्रदिशश्चतस्रस्त्वयाऽध्यक्षेण पृतना जयेम ॥

आहवनीयमुपसमिन्धे ।

End

व्रतं विसृजति । यज्ञो बभूव स आ बभूव स प्रजज्ञे स वावृधे स देवानामधिपतिर्बभूव सो अस्मा अधिपतीन् करोतु । वयं स्याम पतयो रयीणां । यज्ञस्य पुनरालम्भं जपति । प्राङुदेत्य ।

गोमा अग्ने विमा अश्वी यज्ञो नृवत्सखा सदमिदप्रमृष्यः ।
इडा वा एषो असुरप्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुध्न सभावान् ।

गोमतीं जपति । यज्ञश्च मे उपचम आयुश्च मे बलं च मे यज्ञशिवो मे सन्तिष्ठस्व यज्ञस्य स्विष्टो मे सन्तिष्ठस्व यज्ञारिष्टो मे सन्तिष्ठस्व । दर्शपूर्णमासाभ्यां सोमेन पशुना वेष्ट्वा जपति । वृष्टिरसि वृश्च मे पाप्मानमृतात् सत्यमुपागाम् । इष्ट्वा अप उपस्पृशति + प्राचो विष्णुक्रमान्क्रामति । प्राङुदेत्य । गोमतीं जपति जपति । सन्तिष्ठते दर्शपूर्णमासौ ॥ हरि ॐम् ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsaprayoga belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a very good condition Dr Burnell has

by mistake put this Ms under the heading of Ādhāna

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2189 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3831 Page 23 Right column
Substance—Paper Size—10 × 1¾ inches Sheets—67
Lines—3 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—1100 Author—(?) Complete

Beginning, end colophon and subject—Same as No 2188

Remarks—The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2190. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3832 Page 23 Right column
Substance—Paper Size—11 × 1¾ inches Sheets—36.
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—870 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्यास्यामः ॥

प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः

पवित्रपाणिः पत्न्या सह प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य दर्शेन यक्ष्ये पूर्णमासेन यक्ष्ये इति सङ्कल्प्य विष्णुदामि० उपैमि । यक्ष्यमाणोऽप उपस्पृशति ॥

End

व्रतं विसृजते । यज्ञो बभूव । स आ बभूव । स प्रजज्ञे । * * *

वृष्टिरसि वृश्च मे पाप्मानमृतात्सत्यमुपागां इष्ट्वा अप उपस्पृशति । ब्राह्मणाः स्तर्पयत वै ॥ सम्प्रेष्यति । अग्ने नय० विधेम । प्र व शुक्राय० जिगाति । अच्छागिर०मानुषीणां । अग्ने त्वमस्म० यजत्र । अग्ने त्वं० शयोः । प्रकारवो० घृताची । क्रमात्कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् । स्मरणादेव विष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः ॥ नमस्ते गार्हपत्याय० ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsaprayoga —belonging to the Āpastamba school of the Black yajur veda

Remarks —The Ms is in good condition On the title page is given 'श्रीबाबाजीनायकपुण्ड्योपनाम्नाम ॥' i e the Ms originally belonged to one Puṇḍya Bābājī Nāyaka

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2191. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 9138 Page 23, Right column.

Substance—Palm leaf. Size—16 × 1 inches. Leaves—26. Lines—6 or 7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—470. Author—(?). Incomplete.

Beginning:

··मन्त्रहतीति यथालिङ्गम् । तूष्णीं परितो जनीमुलपराजीश्च दर्भाणां पूर्ववच्छुल्बं कृत्वा अदित्यै रास्नासि उदगग्रं वितत्य यत्कृष्णो रूप कृ + सम्भरामि सुसुकृता । शुल्व इध्म सम्भरति । कृष्णोऽस्याखरेष्ठो देवपुरश्चरसत्या मन्त्रा । मन्त्रह्यति पुरस्तात् प्रत्यञ्च ग्रन्थिमुपगूहति पश्चात्प्राञ्चं वा न यो निदधातीध्मप्रव्रश्चनानि निदधाति । त्वया वेदिं विद' + म्यधमामान् । दर्भाणां वेदं करोति शुल्वात्प्रादेशे परिवाम्य वेदपरिवमनानि निदधाति ।

End:

अग्निपावमानीभ्यां गार्हपत्यमुपतिष्ठते अग्ने गृहपत इति च अग्न आयू + मयि अग्ने गृहपत + शा॰ ममुष्यै ज्योतिष्मती । पुत्राणां नामानि गृह्णाति प्रतिपुत्रं मन्त्रावृत्तिः । ज्योतिषे तन्तवे त्वा मात्रनुमातन्वाच्छिन्नोन्दैव्यस्तन्तुर्माम नुष्यचेदि दिव्याद्धाम्नो माच्छिात्मिमा मानुषात् पुत्राणां ना + वृत्तिः । वने स्वदितं नस्तनु ये पितु पच(?) शतोकाय मनु + स्योना ॥

Subject.—Āpastambadarśapurṇamāsaprayoga, belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda.

Remarks.—The Ms. is in a very decaying condition. It is full of scriptorial errors.

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2192. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3833 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—10⅜ × 4⅛ inches Sheets—18 Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—245 Author—(?) First Adhyāya (Praśna) only

Beginning —Same as No 2188

End

अध्वर्युरत्र वाच विसृजते मंत्रब्रह्मणा पृच्छयस्व वेदेन पुरोडाशे माङ्गारम्भस्माध्यूहति । अङ्गुलिप्रक्षाळनम् । पात्रीनिर्णेजनं चोल्मुकेनाभितप्य स्फ्येनान्तर्वेदि तिस्रो रेखा लिखति प्राचीरुदीचीर्वा तास्वमग्(?)स्यन्दयन् विर्निनयति प्रत्यगपवर्गं एकताय स्वाहा द्विताय स्वाहा त्रिताय स्वाहा यजमान एकतायेदं० द्वितायेदं त्रितायेद· मध्वर्युः निनीय वाभितपेदभितपेत् ॥

Colophon

दर्शपूर्णमासे प्रथमोऽध्याय समाप्तः ॥

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsaprayoga, based on the first Adhyāya or Praśna of the Āpastamba Śrauta Sūtras

Remarks—The Ms is in good condition The ṛks quoted herein are accented The beginning of the second Praśna—

'देवस्य त्वा सवितु. प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्या पूष्णोर्हस्ताभ्यामाददे'

is given after the colophon

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2193. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ.

R. 8. Collection No. 184. Substance—Paper. Size—10 × 4 inches. Sheets—25. Lines—8 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—175. Author—(?). First Praśna only.

Beginning.—Same as No. 2186.

End and subject.—Same as No. 2192.

Colophon:

इति श्रीप्रथम प्रश्न ॥

Remarks.—The Ms. is in good condition.

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2194. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 3831. Page 23. Right column. Substance—Paper. Size—10¾ × 1½ inches. Sheets—8. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—125. Author—(?). First Praśna—Incomplete.

Beginning.—Same as No. 2188.

End:

सन्नह्यति । परिस्तरणानामपि निधानाच्छेदनी सन्नह्नीति यथालिङ्गम् । तूष्णीं परिमार्जिनीं छित्वाप उपस्पृश्य । उलपराजीं च तूष्णीं छित्वा । अप उपस्पृश्य । खादिरं पालाशं वैकविंशतिदारुमिध्म करोति । अथः परिधयः ।

पलाशकाश्मर्यखदिरबिल्वरोहितकविकङ्कतानां ये वा यज्ञिया वृक्षा आर्द्राः शुष्का वा सत्वक्काम्स्थविष्ठा मध्यमोऽणीयान् द्राघीयान् दक्षिणार्ध्योऽणिष्ठो ह्रसिष्ठ उत्तरार्ध्यो द्व आघार-समिधावनूयाजसमिदेकविंशतिमूलानामृते मूलानां वा ·
.... ॥

Subject Apastambadarśapūrnamāsaprayoga—based on the 1—5 Khaṇḍas of the first Praśna of the Āpastamba Sūtras

Remarks —The Ms is in good condition This Ms breaks off at the end of the 5th Khaṇḍa of the 1st Praśna

---

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2195. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

P S Collection No 183 Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—21 Lines—8 to Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Second Praśna only—incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ शिवाय नमः ॥ ॐ

देवस्य त्वा० माददे ॥ स्फ्यमादाय । इन्द्रस्य बाहुरसि दक्षिणः सहस्रभृष्टिः । शततेजा वायुरसि तिग्मतेजाः स्फ्यमभिमन्त्र्य । हरस्तेमाप्रतिगाम् । स्रुवन्नदर्भेण सम्मृज्य । तं दर्भमुत्करे निरस्याप उपस्पृश्य । वेदेन वेदिं विविदः

पृथिवीं सापप्रथे पृथिवी पार्थिवानि ॥

End

सन्ते मनसा मनः सम्प्राणे प्राणं दधामि ते संव्याने समपानं दधामि ते। परिगृह्य यजमानोऽमृतोऽमृच्छन्न एधि द्विपदेश्चतुष्पदे स्वाहा ॥ यज० ॥ नारिष्ठाय परमात्मन इदं ॥ ६ ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsaprayoga based on the Second Adhyāya or Praśna of the Āpastamba Śrauta Sūtras

Remarks—The Ms is in good condition It breaks off in the beginning of the Nāriṣṭhahoma

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2196. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ.

R S Collection No 212 Substance—Paper Size 9 × 4 inches Sheets—19 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—280 Author—(?) Third Praśna only

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ ॥ इडामेके पूर्वं समापयन्ति प्राशित्रमेके। प्राशित्रमुपस्तीर्य। आग्नेयं पुरोडाशं प्राञ्चं तिर्यञ्चं वा त्रिरुज्य। अप उप० ॥ अज्यायोयत्रमात्रादाव्याघात्कृत्य(?)ता-

पिदम् । मारूरुपामयज्ञस्य शुद्ध्स्विष्टमिद हविः। सर्वेभ्यः पुरोडाशेभ्यो यवमात्रं पिप्पलमात्र वावद्यति ॥

End

य० ॥ प्रजापतय इदं० । अयाडग्निर्जातवेदा अन्तर पूर्वो अस्मन्निषद्य । सन्वंमनि मविमुचाविमुञ्च वेद्यस्मा सु द्रविणं जातवेदाः। यच्च भद्रं प्र णो यक्ष्यधिवम्यो अस्मान्नमत्र सृज सुमत्या वाजवत्या । आहवनीये ममिधमादधाति। यथेथ(दं) प्रतिनिष्क्रामति । एव विहितमिष्टिपशुबन्धानां ब्रह्मत्वं ब्रह्मत्वम् ॥ यथेष्ट गच्छेत् ॥

Colophon

इति दर्शपूर्णमासप्रयोगानूनतिप्रश्न समाप्त ॥

Subject Darśapūrṇamāsaprayoga based on the third Praśna of the Āpastamba Śrauta Sūtras

Remarks — The Ms is in good condition It is full of scriptorial errors

---

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2197 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAH

P S Collection No 21 Substance -Paper Size -10¼×4 inches Sheets-- Lines -8 to a Page Script – Devanāgarī No of Granthas – 70. Author -( ) Fourth Praśna only

Beginning

श्रीगणेशाय नम ॥ ओं ।

अथ यजमानो दक्षिणं वेद्यन्ते दक्षिणेन पदा चतुरो

विष्णुक्रमान् प्राच(:) क्रामति । उत्तरमुत्तरं ज्यायांसं । ओं विष्णोः क्रमोऽस्यभिमातिहा गायत्रेण छन्दसा पृथिवीमनु विक्रमे निर्भक्तः स यं द्विष्मो विष्णोः क्रमोऽस्यभिशास्तिहा त्रैष्टुभेन छन्दसान्तरिक्षमनुविक्रमे निर्भक्तः ॥

End

यज्ञश्चश्रम त्वपच मे आयुश्च मे बलश्च मे यज्ञशिवो मे सन्तिष्ठस्व यज्ञारिष्टो मे सन्तिष्ठस्व । एष वै दर्शपूर्णमासाभ्यां सोमेन पशुना चेष्ट्वा जयति । वृष्टिरसि वृश्चमे पाप्मानमृतात्सत्यमुपागाम् । ब्राह्मणास्तर्पयत वै । हरिः ओं ॥

Colophon

यज्ञेश्वरार्पणमस्तु ॥

शके १७२४ दुन्दुभिकार्तिकशुद्धपञ्चम्यां भानुवासरे पौराणिकोपनामराक्षसभुवनकरकमलाकरभट्टस्य सूनु(ना) रामेण लिखितमिदं पुस्तकम् ।

॥ दर्शपूर्णमासापस्तम्बप्रयोगः समाप्तः ।

Subject. Āpastambadarśapūrṇamāsayājamānaprayoga based on the fourth Praśna (yājamāna) of the Āpastamba Śrauta Sūtras belonging to the Black Yajur Veda.

Remarks.—The Ms. is in good condition. This Ms. is dated Śaka 1724 or 1802 A. D. The scribe is Rāma, son of Paurāṇika-rākṣasabhuvanakara Kamalākarabhaṭṭa.

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2198. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 3886. Page 23. Right column.

Substance—Paper Size—11¼ × 1½ inches Sheets—28 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—400 Author—(?) Complete

Beginning

आपस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः। याजमानं व्याख्यास्यामः। दर्शपूर्णमासयोः प्रातरग्निहोत्रे हुतेऽपरेण गार्हपत्यं दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणो पत्न्या सह प्राणानायम्य शुभे शोभने इत्यादिदेशकालौ सङ्कीर्त्य ममोपात्तसमस्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थमित्यन्तमुक्त्वा दर्शेन यक्ष्ये इत्यमावास्यायां पौर्णमासेन यक्ष्ये इति पौर्णमास्यां सङ्कल्पयति। एवं पत्न्यपि। यजमानः केशश्मश्रुलोमनखानि वापयित्वा स्नात्वाऽहतं वासः परिधाय विद्युदसि विद्यमे पाप्मानमृतात्सत्यमुपैमि इति यक्ष्यमाणोऽप उपस्पृशति। पत्न्यपि। तदिदꣳ सर्वयज्ञेषूपस्पर्शनं भवति अस्मिन्दर्शे अध्वर्युं त्वां वृणे इत्यध्वर्युं वृणीते। अस्मिन्दर्शे ब्रह्माणं त्वा वृणे। अस्मिन्दर्शे होतारं त्वा वृणे। अस्मिन्दर्शे आग्नीध्रं त्वां वृणे। इत्यृत्विजो वृणीते॥

End

अत्र वा यजमानभागं प्राश्नीयात्। यज्ञशन्वम उपचम आयुश्च मे बलञ्च मे यज्ञाशेषो मे सन्तिष्ठस्व यज्ञस्विष्टो मे सन्त्य(न्ति)ष्ठस्व यज्ञारिष्टो मे सन्तिष्ठस्व इति दर्शपूर्णमासाभ्यां सोमेन पशुना चेष्ट्वा जपति वृष्टिरसि वृश्च मे पाप्मानमृतात्सत्यमुपागाम् इतीष्ट्वा अप उपस्पृशति। एवं पत्न्यपि। ब्राह्मणांस्तर्पयित्वा (यत त्रै) इति सम्प्रेष्यति।

प्रवसन् काले विहारमभिमुखो यजमानं जपति प्राचो वि-
ष्णुक्रमान क्रामति प्राङ्गुदेत्य गोमतीं जपति जपति ।

Colophon

इत्यापस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोग ।

श्रीयज्ञेश्वराय नम । ॐ तत्सत् ।

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsayājamānaprayoga, based on the fourth Praśna of the Āpastamba Śrauta Sutras

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2199 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3889 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—10¾ × 4 inches Sheets—16 Lines—9 to 11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—270 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणाधिपतये नमः ॥ श्रीगुरुर्जयति ।

अथ दर्शपूर्णमासयोर्याजमानमुच्यते ।

आहिताग्निरन्वाधानदिने पुरा प्रातरग्निहोत्रादन्वा-
धानार्थमग्नीनां समीपे त्रीणि त्रीणि स्थूलकाष्ठन्यासाद्य
विहरणपक्षेऽग्नीन्विहृत्य प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा श्मश्रुपप-
क्षकेशलोमानि वापयित्वा नखानि निकृन्तयित्वा स्नातौ
पत्नीयजमानौ नवनीतेनाभ्यक्तावञ्जनेनाञ्जितौ स्नाते-

गृहतवामोभिरुन्निरिभ सह लब्धव्राह्मणानुज्ञो पवनादि कु-
र्यात् । तेषां क्रमः । एकविंशति दर्भपिञ्जूलैस्त्रिधा विभक्तैः
सप्तभिः कण्ठादुपर्युन्मृज्य सप्तभिर्नाभेरुपर्याकण्ठमुन्मृज्य
सप्तभिर्नाभेरध आगुल्फमवमृज्य सर्वान् पिञ्जूलानेकी-
कृत्याद्भिः प्राक्ष्योदङ्निरस्य अप उपस्पृश्य शुद्ध्यर्थ
माचम्य मन्त्रैराचामेत् । आपो हि ष्ठा मयो भुवस्ता नं
ऊर्जे दधातन । महेरणाय चक्षसे ॥ १ ॥

इति प्रथमम् ॥

End

देवस्य त्वा सवितुः० देवि दक्षिण ब्रह्मण ओदनम
नेनामृतत्व० गृह्णातु । अग्ने वाजाजद्वाजन्त्यायै ससृ-
वांसं संवाज जिगिवांसं संवाजिन वाजजितं वाजजित्यायै
संमार्ज्मग्निमन्नादमन्नाद्याय यो भूतानामधिपतीरुद्र
स्तन्ति(स्तति?) चरो वृषा । पशुनस्माकं मा हिंसीरेतदस्तु
हुत तव स्वाहा । ॐचमे स्वरश्च मे यज्ञो पश्च ते नमश्च ।
यत्तं न्यून तस्मै त उपयत्तेऽतिरिक्त तस्मै ते नमः संवदस्व ।
अगन् ३ । श्रो ३ षट् । अनुप्रहर ।

Colophon Nil

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsayājamānaprayoga, belonging to the Āpastamba school, giving the duties of Yajamāna in the Darśapūrṇamāsa sacrifice

Remarks — The Ms is old and is in a fairly good condition It is full of scriptorial errors

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2200 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ.

J L Collection No 230 Substance—Paper Size—8×4½ inches Sheets—12 Lines—7 to 10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—200 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ देशकालौ सङ्कीर्त्य परमेश्वरप्रीत्यर्थं अमावास्येष्ट्य-ङ्गतया विहित आत्मनश्शुद्ध्यर्थं पवनमन्त्राचमनमन्त्रप्रो-क्षणानि करिष्ये । मप्रभिः कण्ठादुपरि त्रिर्निमृज्य

सूक्तवाकशयुवाता पत्नीसंयाजा । एवमात्मकेन साङ्गेन क-र्मणा श्वो यक्ष्ये । अथ ऋत्विजो वृणीते । अस्यां दर्शे-ष्ट्यामध्वर्युं त्वां वृणे । अस्यां दर्शेष्ट्यां ब्रह्माणं त्वां वृणे । होतारं त्वां वृणे ॥

End.

अथ ऋतुमुखहोमेन यक्ष्ये । वाग्घोता दीक्षा पत्नी वातो-ऽध्वर्युः आपोऽभिगरः मनो हविः तपसि जुहोमि भूर्भुवस्स्वः । ब्रह्मणे स्वयम्भुवे स्वाहा । ब्रह्मणे स्वयम्भुव इदं न मम । ब्राह्मणांस्तर्पयत वै । इति ब्राह्मणभोजनसङ्कल्पः । अग्ने नय सुपथा राये इत्यादि । अनया पौर्णमासेष्ट्या भग-वान्सर्वात्मको यज्ञेश्वरः प्रीयतां । तत्सद्ब्रह्मार्पणमस्तु ।

Colophon

इति याजमानं समाप्तम् ॥

Subject Darśapūrṇamāsayājamānaprayoga giving the duties of Yajamāna in the Darśapūrṇamāsa sacrifice

Remarks —The Ms is in a fairly good condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2201. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ

J L Collection No 281 Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—10 Lines—9 or 10 to a Page Script Devanāgarī No of Granthas—400 Author—? Complete

Beginning, end and subject—Same as No 2200

Colophon

इति याजमानं सम्पूर्णम् ॥

इदं पुस्तक क(घ)नव्यासस्य ॥

Remarks —The Ms is in a fairly good condition It originally belonged to one Ghanavyāsa

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2202. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9134 (a) Page 23 Right column Substance—Palm leaf Size—11 × 1½ inches Leaves—12

Lines—6 to a Page Script—Grantha No. of Granthas—320 Author—(?) Complete

Beginning

..सुमामो यजमानाय मन्त्वोषधीराप इह शक्करी
वानपर्जन्ययेनाववरोहत। हिरण्यवर्णाः शतवलिशा अद-
भ्धाः। प्राचीनावीती। पितृभ्यो बर्हिषद्भ्य इदं न मम।
यज्ञोपवीत्यप उप . शिखण्डा युवतिः सुपेशा घृतप्रतीका-
वयुनानि वस्ते। मान्नीयमाणा महते सौभगाय मा मे धुक्ष्व
यजमानाय कामान्। शिव .शग्माचैधिस्योना च मे
सुषदाचैधूर्जस्वतीच मे पयस्वती चैधि इषमूर्ज मे पिन्वस्व
ब्रह्मतेजो मे पिन्वस्व

End

यज्ञो बभूव स आबभूव स प्रजज्ञे स वावृधे। स देवा-
नामधिपतिर्बभूव। सोऽस्मानधिपतीन्करोतु वयं स्याम
पतयो रयीणाम्। यज्ञस्य पुनरालम्भं जपति। गोमामग्ने
विमामश्वीयज्ञो नृवत् मखामदमिदप्रमृष्यः। इडा वा एषा
असुरप्रजावान्दीर्घोरयि. प्रथुबुध्नस्सभावान। प्राङुदे-
त्य गोमतीं जपति। यज्ञशश्च म उपचम आयुश्च मे बलञ्च मे
यज्ञशिवो मे सन्तिष्ठस्व यज्ञस्विष्टो मे सन्तिष्ठस्व। यज्ञारिष्टा
मे सन्तिष्ठस्व। दर्शपूर्णमासाभ्यां सोमेन पशुना वेष्ट्वा
जपति। वृष्टिरसि + उपागाम्। ब्राह्मणास्तर्पयत वै।
हरिः ओम् ॥ शुभमस्तु ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsayājamānaprayoga based on the fourth Praśna of the Āpastamba Śrauta Sūtras

Remarks — The Ms is in a decaying condition Dr Burnell observed that this Ms contains 82 leaves and it is very much injured' Evidently it contains five works, a list of which is given already under Remarks on No 2097, and only the first twelve leaves in this Ms contain the Darśapūrṇamāsaprayoga (Yājamāna) as described above

आपस्तम्बदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2203 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 891 Page 23 Right column Substance —Paper Size —11¼ 1 inches Sheets —5 Lines —8 to a Page Script —Devanāgarī No of Granthas —60 Author— (?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

आपस्तम्बदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोग ॥

दर्शपूर्णमासयोर्ब्रह्मा स्नात्वाऽहतं वास परिधायाच्म्योत्तरेण विहार प्रपद्योपविशत्यस्यामिष्ट्यां ब्रह्माणं त्वा वृणेत्युक्ते वृतोऽस्मि करिष्यामीत्युक्त्वाग्रेणाहवनीय परीत्य दक्षिणेनाहवनीय तूष्णीमुपविशति क्लृप्ते ब्रह्मासने अध्वर्युयजमानाभ्यां वृतो जपति ॥ अहं भूपतिरहं भूतपतिरहं महतो भूतस्य पति । देवेन सवित्रा प्रसूत आर्त्विज्यं करिष्यामि । देवसवितरेतं त्वा वृणुत । बृहस्पतिं दैव्य ब्रह्माणं तदहं मनसे प्रब्रवीमि । मना गायत्र्यै । गाय

त्री त्रिष्टुभे । त्रिष्टुब्जगत्यै जगत्यनुष्टुभे । अनु(ष्टु)प्प
ङ्क्त्यै । पङ्क्तिः प्रजापतये । प्रजापतिर्विश्वेभ्यो देवेभ्यः ।
विश्वे देवा बृहस्पतये । बृहस्पतिर्ब्रह्मणे । ब्रह्म भूर्भुवः सुवः ॥

End

ॐ प्रतिष्ठा इति प्रमार्गन् । भूमिभूमगमगान्माता मातर-
मप्यगात् । भूयास्म पुत्रैः पशुभिर्यो नो द्वेष्टि स भिद्यतामिति
यत्किंचिद्यज्ञे मृन्मयं भिद्यते तदभिमन्त्रयेत कपालविमो
चनं कृतं । दिवो मा मोऽसि । ... ।
अथाऽग्निर्जातवेदाः अन्तरः पूर्वोऽस्मिन्निषद्य ...
...सुविमुचाविमुञ्च ... । ...
भद्रं प्र णो यक्ष्यभिवस्यो ... सुजन्या राज
वत्येत्याहवनीयमुपस्थाय ... एवं
विहितमिष्टिपशुबन्धानां ब्रह्मत्वं ब्रह्मत्वम् ॥

Colophon

इत्यापस्तम्बदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः सम्पूर्णः ।

Subject.—Āpastambadarśapūrṇamāsabrahmatvaprayoga, belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda, giving the duties of the Brahman priest in the Darśapūrṇamāsa sacrifice.

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2204. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3892. Page 8[illegible], Right column.

Substance—Paper Size—11¼ × 4 inches Sheets—5.
Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—60 Author—(?) Complete

Beginning, [illegible] colophon and subject—Same as No 2203

Remarks—The MS [illegible] condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोग. ॥

2205 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No [illegible] Page 23 Right column

Substance—Paper Size—[illegible] inches Sheets—6.
Lines—8 to a Page Script—Telugu No of Granthas—[illegible]0 Author—(?) Complete

Beginning [illegible] colophon and subject—Same as No 2203

Remarks—The MS [illegible] condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2206 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ

T S Collection No 19[illegible] Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—3 Lines—7 to a page Script—Devanāgarī No of Granthas—30 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ ब्रह्मप्रयोगः ।

ब्रह्मा दर्शपूर्णमासयोर्वृतः प्रागुद्गा[या]हवनीयादवस्था-

य प्राङ्मुखो यज्ञोपवीत्याचम्य दक्षिणावृत्तीर्थेन विहारं प्रविश्य समस्तपाण्यङ्गुष्ठोऽग्रेणाहवनीयं परीत्य तत आहवनीयस्य दक्षिणत आसनादङ्गुष्ठोपकनिष्ठिकाभ्यां तृण नैर्ऋत्यां निरसेत् ॥

End

भूर्भुवस्स्वरित्येताभिर्व्याहृतिभिः ऋक्तो यज्ञभ्रेषप्रायश्चित्तं करिष्ये भू स्वाहेति गार्हपत्ये जान्वाच्य जुहुयात् । यजुष्टो यज्ञभ्रेषप्रा ० भुवः स्वाहेति दक्षिणाग्नौ । यदि सामतः य०स्वः स्वाहेत्याहवनीये । सर्वतो यज्ञभ्रेषप्रा० भूर्भुवः स्वाहेत्याहवनीये । तत संस्थाजपः आहवनीयमुपतिष्ठते ओं च मे इति ॥

Colophon

ब्रह्मत्वप्रयोगः समाप्तः ॥

Subject Darśapūrṇamāsabrahmatvaprayoga probably belonging to the Āpastamba school of Black Yajur Veda

Remarks —The MS is in good condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2207. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3895 Page 23 Right column

Substance—Paper Size—9¾ × 4 inches Sheets—3 Lines—10 or 11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—55 Author—(?) Complete

Beginning

देवस्य त्वा सवितु प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो-हस्ताभ्यामाददे । शम्यामादाय । इषमावदूर्जमावद-घुमद्वदत वय॰ मङ्घातं जेष्म । दृषदुपले समाहन्ति द्विर्दृषदि सकृदुपलायां त्रिः सञ्चारयन्नवकृत्वः सम्पातयति । अर-रुस्ते दिवं मास्कान् । न्युप्तमञ्जलिनाभिगृह्णाति । अवबा-ढ॰ रक्षः । अवबाढोऽघशसः । अवबाढा यातुधानाः । देव-स्य सवितु सवे कर्म कृण्वन्ति वेधसः । खनत्यप उपस्पृ-श्य । प्रोक्षणीरभिपूर्य । उदञ्च॰ स्फ्यमपोह्य दक्षिणत स्फ्यमस॰स्पृष्ट उपनिनीय । ऋतसदस्थपापभिय (ष्न्य?) स्य वर्त्मन् सादयति ॥

End

पूर्ववत्परिधी॰ सकृत्सकृत्सम्मृज्य । अग्ने वाजजिद्वाजं त्वा ससृवा॰संवाज जिगीवा॰ संवाजिनं वाजजितं वाजजि त्यायै सम्माज्म्र्यग्निमन्नादमन्नाद्याय । सकृदग्निं प्राच॰ स म्मार्ष्टि । त्रिरञ्जलिना विष्वञ्च प्रस्तरमूर्ध्वमुद्यौति । रोहितेन त्वाग्निर्देवतां गमयतु हरिभ्या त्वेन्द्रो देवतां गमयत्वेत शेन(?)त्वा सूर्यो देवतां गमयतु । अनुप्रहर । संवदस्व । अ गन् । श्रौषट् । स्फ्यमाज्यस्थालीमुदककमण्डलुं होतारम-न्तरेण प्रत्यञ्चनयति । पत्नीसंयाजे हुते आहवनीयं प्रति-गच्छति । ततो होतारमारभ्य ॐचम इत्युपस्थाय ती थेन निष्क्रम्य गच्छेत् ।

Colophon

इत्याग्नीध्रप्रयोग. ॥

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsāgnīdhraprayoga, giving

the duties of the Āgnīdhra priest in the Brahmagaṇa in the Darśapūrṇamāsa sacrifice according to the Āpastamba sūtra of the Black Yajur-Veda

Remarks.—The MS. is in good condition.

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2208 ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 80. Page 23. Right column. Substance—Paper. Size—$8_{1}\times3\frac{1}{4}$ inches. Sheets—3. Lines—11 or 12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—60. Author (?). Complete.

Beginning:

अथ दर्शपूर्णमासयोराग्नीध्रप्रयोगः ॥

आग्नीध्रः । त्वामहं वृण इति श्रुत्वा । वृतोऽस्मि कर्म करिष्यामि । देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यामाददे । अभ्रिमादाय । इदमहं रक्षसो(?)ग्रीवा अपि कृन्तामि । यो अस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मः इदमस्य ग्रीवा अपि कृन्तामि इति । दिवे त्वा । अन्तरिक्षाय त्वा । पृथिव्यै त्वा । इति त्रिः परिगृह्य सकृदुपस्पृश्य समवहत्य समर्पयति । यत्र समासिस्तलोपक्रमः । अग्निमहन्त्यपश्यतेति श्रुत्वा । इति स्पृष्टानि करोति । तपसो मामैक्य इति श्रुत्वा । अररुस्ते दिवं मास्कान् न्युप्तमञ्जलिनाभिगृह्णाति । अपहतं रक्षः । न्युप्तं द्वितीयमञ्जलिना गृह्णाति । अवबाढोऽघशंस । न्युप्तं तृतीयमञ्जलिनाभिगृह्णाति ॥

End:

सकृदग्निं प्राञ्चम् । अग्नीदग्नयेति श्रुत्वा । त्रिरञ्ज-

लिना विष्वञ्च प्रस्तरमूर्ध्वमुद्यौति । गार्हिनेन त्वाग्निर्देवतां गमयतु इरिभ्यां त्वेन्द्रो देवतां गमयत्वेतशन (?) त्वा सूर्यो देवतां गमयतु अनुप्रहराति अध्वर्युमाह । भुवासीति श्रुत्वा । अध्वर्युमाह । संवदस्व । अगानग्नीदिति श्रुत्वा । अगन् । श्रावयन्नुक श्रौषट् । हविश्शेषभक्षणानन्तरं स्फ्यमादाय स्थालीमुदकमण्डलुञ्चादाय । अपरेण गार्हपत्यमुदङ्ङनुगमनाः पत्नी मया(ज?)गिष्यति । पडा अविद्विण्डा(?)इदान उपहूयमानाज्येडामन्वारभते । होतारमन्वारभ्य अग्नाश्येन्यादि प्राशित्रानि हुत्वा ॐ चम इत्यादि संस्थाजपान्तं कुर्यात् ।

Colophon

इत्याग्नीध्रप्रयोगः ॥

Subject Āpastamba darśapūrṇamāsāgnīdhra prayoga

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2209. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 8854 Page 75 Right column

Substance—Paper 8¾ × 11¾ × 1 inches Sheets—2 Lines—? a Page Script Devanāgarī No of Granthas—10 Author—(?) A fragment only

श्रीगणेशाय नमः ॥

आपस्तम्बदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगप्रारम्भः ।

दर्शपूर्णमासयोराग्नीध्राः स्नात्वा अहतं वासः परिधाय आचम्योत्तरेण विहारं प्रपद्योपविश्यत्यस्याविष्ठ्यामाग्नीध्रं त्वा वृणे इत्युक्ते वृतोऽस्मि करिष्यामीति ब्रूयात् । उच्चैः समाहन्तवै इत्युक्ते देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णोर्हस्ताभ्यामाददे इति शम्यामादाय । इषमावदूर्जमावदद्युमद्वदत वय ᳲ संघातं जेष्म इति शम्यः दृषदुपले समाहन्ति । द्विर्दृषदि सकृदुपलायां नवकृत्वः सम्पादयति । यत्र समाप्तिस्तत्र पुनरारम्भः । अविदहं द(हन्तः) श्रपयतेत्युक्ते हवींषि सुश्रृतानि करोति वेदरुत्करे न्युप्यमाने अररुस्ते दिव मास्कान इति प्रथमे । अवबाढ ᳲ रक्ष इति द्वितीये निवपने । अवबाढोऽघशसः इति तृतीये । अवबाढा यातुधाना इति चतुर्थे .. .. ॥

Subject Āpastambadarśapūrṇamāsāgnidhraprayoga —a fragment only

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बदर्शपूर्णमासहौत्रप्रयोगः ॥

2210. ĀPASTAMBADARŚAPŪRṆAMĀSA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9183 | Page 24 L t column

Substance—Palm leaf. Size —11¼ × 1¼ inches Leaves—15 (44-58) Lines—6 to 8 to a Page Script—Grantha No of Granthas —325 Author—(?) Complete

Beginning

हौत्रप्रयोगो लिख्यते ॥

पुरस्तात्सामिधेनीनां होता यजमानेन वृतः । वृतोऽस्मि करिष्यामि । इत्युक्त्वा । अध्वर्युर्होतरहीत्युक्ते आचम्य तीर्थेन प्रपद्य उत्तरत आहवनीयस्योपविश्य हृदयदेश ऊर्ध्वं प्रादेशं धारयमाणो जपति । मयि गृह्णाम्यग्रे अग्निं रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय । मयि प्रजां मयि वर्चो दधाम्यरिष्टास्याम तनुवा सुवीराः । यो नो अग्निः पितरो हृत्स्वन्तरमर्त्यो मर्त्यामाविवेश । तमात्मन परिगृह्णीमहे वयं मासोऽस्मानवहाय परागात अन्तराहवनीयमुत्करञ्च प्रतीचीनं गच्छन् जपति । क प्रपद्ये तं प्रपद्ये यत्ते प्रजापते शरण छन्दस्तत्प्रपद्ये यावत्ते विष्णो वेद तावत्त करिष्यामि । नमोऽग्नय उपद्रष्ट्रे नमो वायव उपश्रोत्रे नम आदित्यायानुख्यात्रे जुष्टामद्य देवेभ्यो वाचमुद्यासं स्वधावतीं पितृभ्यः शुश्रूषण्यां मनुष्येभ्यः प्रशास्त आत्मना प्रजया पशुभिः प्रजापतिं प्रपद्ये भयं मेऽस्तु प्राजापत्यमनुवक्ष्यामि वागार्त्विज्यं करोतु मन आर्त्विज्यं करोतु वाचं प्रपद्ये भूर्भुवःस्व इत्यन्तम् ॥

End

य कामयेत पशुः स्यादिति पराची नस्यन्युक्तम् । पदाभ्यासप्रतिषेधस्तु विज्ञायते च इडोपहूतेति तत्पराच्युपहूतेडेति तत्प्रतीची अध्वर्येव एव । अतोऽन्यानि कर्माणि होतुराम्नातानि भवन्ति । उपदेशादितराणीतराणि ॥ उपहूतामाज्येडां प्राश्याचम्य वेदोऽसि चित्तिरसि चिदयकर्माणि

करुणमासि क्रियार्थं मनिरसि मनिरसि मनेयं वृतवन्तं कु-
लायिन रायस्पोष महस्रिण वेदो ददातु वाजिनम् । वेदं
होता पत्न्या उपस्थे प्रास्यति निर्द्विषन्तं निरराति नुद ।
प्रास्त वेद पत्नी पतिनिरस्यति । एवं द्विः । वेदोऽसि +
वाजिन निर्द्विषन्त + ति । वेदोऽसि + वाजिनम् । निर्द्विष
न्त + यति , तन्तु तन्वन ऋजमो भानुमन्विहि ज्योति-
ष्मत पथो रक्ष धिया कृतान् अनुल्बण वयत जोगुवा-
मपो मनुर्भव जनया दैव्यञ्जनम् दक्षिणेन वेद गृहीत्वा
सव्येनाहवनीयात्तृणाति । शेष निदधाति ॥

Colophon

दर्शपूर्णमासयोः आपस्तम्बेनोक्तहोत्र समाप्तम् ॥

Subject — Āpastambadarśapūrṇamāsahautraprayoga dealing with the duties of the Hotṛ priest according to the Āpastamba school of the Black Yajur-Veda.

Remarks — The Ms is in good condition. Dr. Burnell has placed this Ms under the heading of Āgrayaṇeṣṭiprayoga and observed that this Ms contains 'Iṣṭiprayoga (Āpastamba)' (It is) 'recent' (and) 'fragmentary'. But on a successful arrangement of the leaves of this Ms the following works are traced out in this Ms —

1	अन्वारम्भणीयाप्रयोग ॥	L L	1— 6
2	आग्रयणप्रयोग ॥	,,	7—13
3	पथिकृद्वैश्वानरीप्रयोग ॥	,,	14—16
4	वैश्वानरीष्टिप्रयोग ॥		17—18
5	व्रतपतीष्टिप्रयोग ॥	,,	19
6	यज्ञविभ्रष्टेष्टिप्रयोग ॥	,,	20—22
7	पवित्रेष्टिप्रयोग ॥		23—32

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोग. ॥

2211. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3089 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10½ 5 inches Sheets 19 Lines—9 to a Page Script Devanāgarī No of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ यज्ञेश्वरचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

आमावास्येन वा पौर्णमासेन वा हविषा यक्ष्यमाणो भवति स पुरस्तादेव हविरातञ्चनमुपकल्पयेत एकाहेन वा द्व्यहेन वा यथर्त्वमावास्यायां पौर्णमास्यां वा प्रातर्हुते-ऽग्निहोत्रे यजमानः केशश्मश्रु वापयित्वा लोमानि संहृत्य नखानि निकृन्तयीत न वा वापयते तीर्थे स्नात्वा अहत वासः परिधाय नवनीतेनाभ्यञ्जीत मुखमग्रेऽनुलोममङ्गानि त्रैककुदे(?)नाञ्जनेन वाञ्जननाङ्क एव पत्नी वपनवर्जम्। ऋत्विजश्च स्नाता अहतवाससः कर्माङ्गमन्ययज्ञोपवीतमजिनं वासः सूत्रं वा धृत्वा सह यजमानाभ्यां पवनमन्त्राचमन मन्त्रप्रोक्षणानि कुर्वन्ति ॥

End

अथ यजमानायतने तिष्ठन् यज्ञस्य पुनरालम्भं जपति।

यज्ञो बभूव स आबभूव स प्रजज्ञे स वा वृधे। स देवाना-
(म)धिपतिर्बभूव सो अस्मा॰ अधिपतीन् करोतु वयं॰
स्याम पतयो रयीणाम्। अथ प्राङुत्क्रम्य जपति। गोमा॰
अग्ने विमा॰ अश्वी यज्ञो नृवत्सखा सदमिदप्रमृष्य। इडा
वा॰ एषो असुरप्रजावान्दीर्घो रयिः पृथुबुध्न. सभावान्।
ततो ब्रह्मणा॰ स्तर्पयत वै इति सम्प्रेष्यति। ऋत्विग्व्यति-
रिक्ता दश ब्राह्मणा भोजनीयाः। तथा च—

दर्शोदनाः स्युरिष्टीनां पशौ तु शतमोदनाः।
सहस्रमोदना सोम इत्याहुर्ब्रह्मतर्पणम्॥

Colophon

इति श्रीदर्शपूर्णमासप्रयोगः सम्पूर्णतामगात्॥

Subject Bodhāyanadarśapūrṇamāsaprayoga, a treatise on the Darśapūrṇamāsa yajña according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a very good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2212 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3690 Page 21 Left column.

Substance - Paper Size —10 × 5 inches Sheets—49.

Lines—9 to a Page Script —Devanāgari No of Granthas—850 Author —(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2211.

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2213. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3691 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10 × 5 inches Sheets—16

Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of

Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2211

Remarks —The Ms. is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2214 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3691 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10¾ × 1¼ inches Sheets—51

Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of

Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2211

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2215. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3701 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—

50 Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī
No of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2211

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2216 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Dr Burnell's Catalogue No 3702 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10¾ × 1¾ inches Sheets—49
Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2211

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2217. BODHĀYANADARSAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3703. Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10¾ × 1¾ inches Sheets—19
Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2211

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2218. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3704 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10 inches Sheets—40

Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning end colophon and subject—Same as No 2211

Remarks—The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2219. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3705 Page 21 Left column.

Substance—Paper Size—10¹ × 5¼ inches Sheets—41

Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end colophon and subject—Same as No 2211

Remarks—The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2220. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3706 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10½ × 5 inches Sheets—58

Lines—10 to a Page Script—Telugu No of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end colophon and subject—Same as No 2211

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2221 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3707 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10 × 5 inches Sheets—67

Lines—8 to 10 to a Page Script—Telugu No. of Granthas—850 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2211

Remarks - The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2222. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3697 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10 × 4 inches. Sheets—26

Lines—9 to a page Script—Devanagarī No of Granthas—350 Author—Appādīkṣita(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशायनमः ।

याः पुरस्तात्प्रसर्वंत्युपरिष्टात्सर्वतश्च याः। ताभिरश्मि प

वित्राभिः श्रद्धां यज्ञमारभे । देवा गातुविदः गातुं यज्ञाय

त्रिन्दत । मनसम्पतिना देवेन वातायज्ञः प्रयुज्यताम् । अग्न एहि । सत्येन त्वाह्वयामि । आकूत्यै त्वा कामाय त्वा समृधे त्वा पुरोदधे अमृतत्वाय जीवसे(मे) । आकूतीमस्यावसे काममस्य समृद्ध्यै । इन्द्रस्य युञ्जते धियः । अकूतिं देवी मनसः पुरोदधे यज्ञस्य माता सुहवा मे अस्तु । यदिच्छामि मनसा स कामो विदेयमेनधृ(?)दये निविष्टम् । श्रीप- रमेश्वरप्रीत्यर्थं पौर्णमासेन हविषा यक्ष्ये ॥

End

अग्ने व्रतपते व्रतमचारिषम् । अग्नये ० । वायो व्रतपते ० । वायवे । आदित्य व्रतपते० । आदित्याय० । व्रतानां व्रतपते० । व्रतानां व्रतपत० । पुनः परिषिच्य । यज्ञो बभूव स आ बभूव स प्रजज्ञे स वावृधे । स देवा- नामधिपतिर्बभूव सो अस्मान् अधिपतिं(तीन्) करोतु वयं स्याम पतयो रयीणाम् । गोमान् अग्नेविमान् अश्वीयज्ञो(ज्ञा) नृवत्सखा सदमिद् प्रमृष्या(ष्य). । इडावान् ए(ए?)षो असु- रप्रजावान्दीर्घो रयिः प्रथुबुध्नः स्व(स?)भावान । ब्राह्मणा- स्तर्पयत वै ॥

Colophon

इति दर्शपूर्णमास । वेलम्भट्टस्य पुस्तकम् ॥

Subject Bodhāyanadarśapurṇamāsaprayoga—a treatise on the Darśapurṇamāsa yajña, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda

Remarks.—The Ms is in a fairly good condition It is full of scriptorial errors The hymns quoted herein are partly accented The Ms originally belonged to one Velambhatta On the title sheet is given—अण्णादीक्षित ।

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2223. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3698 Page 24 Left column.

Substance -Paper Size—10 × 4 inches Sheets—26 (4th sheet missing) Lines—8 to a Page Script -Devanāgarī No of Granthas—280 Author—Aṇṇādīkṣita (?). Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2222

Remarks - The Ms is in a decaying condition The ṛks given in this Ms are fully accented

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगः ॥

2224 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3709 Page 24 Left column

Substance -Paper Size -11 × 16 inches Sheets -27 Lines -10 or 11 to a Page Script -Devanāgarī No of Granthas—700 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ दर्शपूर्णमासप्रयोगः । आहिताग्निरन्वाधान-
दिने प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा श्मश्रुपपक्षकेशलोमनखानि वाप-
यित्वा कृतस्नाननवनीताभ्यञ्जनाञ्जनाऽहतवासाः स्नाते
पत्न्यधर्मा(र्व्यर्थ्या?)दिभिस्सह प्रत्येकं सप्तभिर्दर्भपिञ्जूलैर्मु-
खं नाभिं गुल्फावसम्मृज्य दर्भान्मर्युञ्चित्य प्रोक्ष्योदकूनि-

रक्षति । तत्पवनम् । आपो हि ष्ठेति तिसृभिस्तिरपः पिबे-
द्व्याहृतिभिर्मुखमुन्मृजेदेतद्वा विपरीतम् । तन्मन्त्राचमनम् ।
तत शेषं समाप्य मन्त्रप्रोक्षण करोति । दधिक्राव्णो
अकारिषम् । जिष्णोरश्वस्य वाजिनः । सुरभि नो
मुखाकरत्प्र ण आयू षि तारिषत् । आपो हि ष्ठा मयोभुव-
स्ता न ऊर्जे दधातन । महरणाय चक्षसे । यो वः शिवतमो
रमस्तस्य भाजयतेह नः । उशतीरिव मातर तस्मा
अरङ्गमामवो यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जनयथा-
च नः ॥

End

स देवानामधिपतिर्बभूव सोऽस्मानधिपतीन्करोतु
वयं स्याम पतयो रयीणाम् । प्रागुत्सृत्य गोमतीं जपति ।
गोमां अग्ने विमां अश्वी यज्ञो नृवत्सखा सदमिदप्र-
मृष्य । इडावान्येषो असुरप्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुध्नः
सभावान् । उपविश्य ब्राह्मणांस्तर्पयत चं इत्यात्मानं
सम्प्रेष्यति ततोऽन्यर्चनादि ब्राह्मणतर्पणं कुर्यात् । स-
न्तिष्ठेते दर्शपूर्णमासौ ॥

Colophon Nil

Subject Bodhāyanadarśapūrṇamāsaprayoga

Remarks —The Ms is in a fairly good condition At the end of this Ms the following verses are given —

"अनेन प्रीयतां देवो भगवान् मङ्गलेश्वर' ।
लक्ष्मीनृसिंह्म पूर्वेषामस्माक कुलदेवतम ॥
केशान्मामत्रयादूर्ध्वं धारयेद्गर्भवान्द्विज ।
यस्मात् पर्वणो' क्षौर धारणन्स्वाहितादते ॥

आहिताग्नेर्द्वयं पर्व द्वादशी च प्रशस्यते
पञ्चम्यामथवाष्टम्या पर्वणोर्ध्वमन्यत्र ॥
पत्नी यत्राग्नयस्तत्र स्वयं वा नत्र चाग्नय ।
विकल्प स्वेच्छया कार्य एष धर्म सनातन. ॥
स्वशाखाश्रयमुत्सृज्य परशाखाश्रयं च य ,
कर्तुमिच्छति दुर्मेधा मोह तस्य विचेष्टितम् ॥
अक्रिया त्रिविधा प्रोक्ता विद्वद्भि कर्मकारिणाम् ;
अक्रिया च परोक्ता च तृतीया वा यथा क्रिया ॥
छिन्ने पिष्टे तथा लून ... सातृक तथा
पश्चान्मन्त्रा प्रयोक्तव्या मन्त्रा यज्ञार्थसाधका ॥
॥ श्रीकृष्णाय नम ॥

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासपञ्चप्रयोगः ॥

2225. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PAÑCAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3708 Page 21 Left column
Substance—Paper Size—10 × 1 inches Sheets—58
Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgari No of
Granthas—1090 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ बोधायनीयदर्शपूर्णमासयोः पञ्च प्रयोगा उच्य-
न्ते । आहिताग्निरन्वाधानदिने पुरा प्रातरग्निहोत्रादन्वाधा-

नार्थमग्नीनां समीपे त्रीणि स्थूलकाष्ठान्यामाद्य विहरणपक्षे-ऽग्नीन्विहृत्य प्रातरग्निं हुत्वा श्मश्रूपपक्षं केशलोमानि वापयित्वा नखानि निकृन्तयित्वा स्नातौ पत्नीयजमानौ अहतवाससौ नवनीतेनाभ्याञ्जितावञ्जनेनाञ्जितौ स्नातैरहतवासोभिर्ऋत्विग्भिः सह लब्धब्राह्मणानुज्ञः पवनादि कुर्युः । तेषां क्रमः । एवङ्गुणविशेषणविशिष्टायां पुण्यतिथौ आत्मनः शुद्ध्यर्थं दर्शपूर्णमासाङ्गत्वेन विहितं पवनादिकर्म करिष्ये इति सङ्कल्प्य एकविंशतिदर्भपिञ्जूले सह ऋत्विग्भिः प्रत्येकं त्रिधा विभक्ते सप्तभिः कण्ठादुपर्युन्मृज्य सप्तभिर्नाभेराकण्ठमवमृज्य नान्दर्भानेकीकृत्याद्भिः प्रोक्ष्योदङ्निरस्याप उपस्पृश्य शुद्ध्यर्थमाचम्य मन्त्रेणाचामयेत् ।

End

पयस्वतीरित्याद्याहवनीयस्य परिषेचनान्तं कृत्वा समिध आदधाति । अग्ने व्रतपत व्रतमचारिषं तदशकं तन्मे राधि स्वाहा । वायो व्र० । आदित्यव्र० । व्रतानां व्र० त्यागः पूर्ववत् । आहवनीयं परिषिच्योत्थाय । यज्ञस्य पुनरालम्भं जपति । यज्ञो बभूव स आबभूव स प्रजज्ञे स वावृधे । स देवानामधिपतिर्बभूव सोऽस्माकमधिपतीन् करोतु वयं स्याम पतयो रयीणाम् । अथ प्रागुत्क्रम्य जपति । गोमां अग्ने विमां अश्वी यज्ञो नृवत्सखा सदमिदप्रमृष्यः । इडावां एषो असुरप्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुध्नः सभावान् । आत्मनः सम्प्रेष्यति । ब्राह्मणांस्तर्पयत वै ।

Colophon

इति बोधायनीयदर्शपूर्णमासयोः पञ्च प्रयोगाः सम्पूर्णाः ॥

Subject Darśapūrṇamāsaprayoga, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in good condition After the colophon the following extract is given

" अग्ने नय सुपथा राये० ऋक् । अग्ने त्वं पारय० ऋक् । प्रकारवो मनना० ऋक् ।

प्रमादात्कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् ।
स्मरणादेव तद्विष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः ॥ १ ॥
प्रायश्चित्तान्यनेकानि तपःकर्मात्मकानि वै ।
यानि तेषामशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम् ॥ २ ॥
नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिणाग्नये ।
नम आहवनीयाय महावेद्यै नमो नमः ॥ ३ ॥

सकृत्ते अग्ने नमः । द्विस्ते नमः । त्रिस्ते नमः । चतुस्ते नमः । पञ्चकृत्वस्ते नमः । दशकृत्वस्ते नमः । शतकृत्वस्ते नमः । आ सहस्रकृत्वस्ते नमः । अपरिमितकृत्वस्ते नमः । नमस्तेऽस्तु मामा हिंसीः ।

काण्डद्वयोपपाद्याय कर्मब्रह्मस्वरूपिणे ।
स्वर्गापवर्गरूपाय यज्ञेशाय नमो नमः ॥ ४ ॥

अनृणा अस्मिन्ननृणाः परस्मिंस्तृतीये लोके अनृणाः स्याम ।
ये देवयाना उत पितृयाणाः सर्वान्पथो अनृणा आक्षीयेम ॥
स्वरेण वर्णेन चेद्विहीनं तथैव हीनं क्रिययापि यच्च ।
यच्चातिरिक्तं मम तत् क्षमस्व ततस्तु चाग्ने परिपूर्णमेतत् ॥ ५ ॥

यस्य स्मृत्वा० । ६ ।

शमीगर्भस्य यो गर्भस्तस्य गर्भस्य यो रिपु

रिपुगर्भस्य यो गर्भः स मे विष्णु प्रसीदतु ॥ ७ ॥"

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासपञ्चप्रयोगः ॥

2226. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PAÑCAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3692 Page 21 Left column
Substance—Paper. Size—9½ × 1½ inches Sheets—34 Lines—11 or 12 to a Page Script—Devanāgarī No Granthas—600 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2225

Remarks — The Ms is in a fairly good condition Only the beginnings of the mantras are given in this Ms

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासपञ्चप्रयोगः ॥

2227 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PAÑCAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3693 a Page 21 Left column
Substance—Paper Size—10¼ × 1¾ inches Sheets—58. Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—1000 Author—(?) Complete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2225

Remarks — The Ms is in a fairly good condition The other work contained herein is 'Pravāsavidhiprayoga'

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासपञ्चप्रयोगः ॥

2228 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PAÑCAPRAYOGAḤ.

J L Collection No 232 Substance—Paper Size—8¼ × 4 inches Sheets—46 Lines—11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—1100 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नम ॥ श्रीरामनाथाय नम ॥

यजमानः परमेश्वरप्रीत्यर्थं दर्शपूर्णमासाङ्गत्वेन विहित पवनादि करिष्ये ॥ एकविंशतिकुशपिञ्जलैः सह ऋत्विग्भिस्त्रेधा विभक्तैः सप्तभिर्मुख सप्तभिर्नाभि सप्तभिर्गुल्फं तूष्णी संस्पृश्य तान् दर्भानद्भि प्रोक्ष्य उदङ्निरस्याप उपस्पृश्य मन्त्राचमनं कुर्यात् ॥

End

प्रागुदीय जपति गामा॰ अग्ने विमा॰ अश्वी यज्ञा नूनत्सखा सदमित्प्रमृष्यः । इडाना॰ एषा असुरप्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुध्न सभावान् । उपावश्यात्मन सम्प्रष्यति ॥ ब्राह्मणा॰ स्तपयत वै अग्ने नयेत्यादि विष्णुस्मरणान्तं कृत्वा विभूतिधारण कृत्वा यस्य स्मृत्येत्यादि दर्शपूर्णमासेन हविषा श्रीयज्ञेश्वरस्वरूपी परमेश्वर प्रीयताम् ॥

Colophon

इति बोधायनीयदर्शपूर्णमासशेषीयपञ्चप्रयोगस्समाप्त ॥ स्वस्ति श्रीमच्छालिवाहनशके १६३८ दुर्मुखिनामसंवत्सरे उत्तरायणे वसन्तर्तौ वैशाखमासे कृष्णपक्षे एकादश्यां भानुवासरे शुभदिवसे

इटकग्रामे(?) श्रीमद्वैद्यनाथभट्टमण्डूकेण लिखितम् ।
अन्ते समापित यज्ञेश्वरमण्डूकेण । पञ्चप्रयोग समापितम्() ।
मातृका श्रीमत्पिङ्गणभट्टस्य । श्रीमद्दक्षिणामूर्तये नमः ।
श्रीराम । श्रीकाशी श्री ॥

Subject Bodhāyanadarśapurnamāsapañcaprayoga

Remarks -- The Ms is in good condition The Ms is dated Śālivāhana Śaka 1638 or 1716 A D The scribes are both Vaidyanāthabhatta (maṇḍūka) and Yajneśvara (maṇḍūka) This Ms originally belonged to one Pingaṇabhatta It is said to have been written in the village called Itaka (?)

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासपञ्चप्रयोगः ॥

2229. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-PAÑCAPRAYOGAḤ.

J L Collection No 233 Substance—Paper Size--10 × 4½ inches Sheets—17 (3 19) Lines—10 to a Page Script—Devanāgari No of Granthas--360 Author—? Incomplete —(wants beginning and end)

Beginning

...इमं लोकमथो अमुं कामान् समर्थयन्तु नः । देवी-
र्देवैस्समाभृताः । पावमानी स्वस्त्ययनी । सुदुघा हि
घृतश्चुतः । ऋषिभिस्सम्भृता रस ॥

End

उत्तमस्वरेण अग्नये स्विष्टकृतेऽनुब्रूहि होता पिप्रीहि
देवा उशतोपविष्ठविद्वां(?)तुं ऋतुगत यजेह ये देव्या ऋ-
त्विजस्तेभिरग्ने..... .. ..

Colophon Nil

Subject Bodhāyanadarśapūrṇamāsapañcaprayoga

Remarks—The Ms is in a decaying condition This Ms. breaks off in the beginning of the Darśaprayoga

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2230. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3735 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10⅞ × 1 inches Sheets—20 Lines—8 to a Page Script—Devanāgari No of Granthas—270 Author—? Complete

Beginning.

अथ बोधायनदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

आमावास्येन पौर्णमासेन वा हविषा यक्ष्यमाणो भवति स पुरस्तादेव हविरातञ्चनमुपकल्पयत एकाहेन वा द्व्यहेन वा यथर्तु चन्द्रमसं वा निज्ञाय सम्पूर्णं वा विज्ञाय पुरा प्रातरग्निहोत्रात्पिठकानुपसादयेदन्वाधानार्थान्हुते प्रातरग्निहोत्रे व्रतोपायनीयं पाचयित्वा तस्य ब्राह्मणं भोजयित्वा शिष्टं जायापती अश्नीतः ॥

End

यज्ञेशाच्युत गोविन्द माधवानन्त केशव ।
कृष्ण विष्णो हृषीकेश वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥
यस्य स्मृत्या च नामोक्त्या तपोयज्ञक्रियादिषु ।
न्यूनं सम्पूर्णतां याति सद्यो वन्दे तमच्युतम् ॥

ओं तत्स(त्) ब्रह्मार्पणमस्त्वीत्यादिकालेऽन्नं संस्कृत्य चतुरवरान्(रो) ब्राह्मणान्भोजयति मन्निष्ठति(ते) आमावास्यं पौर्णमासं वा हविर्हविः ॥

Colophon

इति बोधायनीये दर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोग सम्पूर्ण ॥

Subject Bodhāyanadarśapūrṇamāsayājamānaprayoga giving the duties of Yajamāna in the Darśapūrṇamāsayajña according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासयाजमानप्रयोगः ॥

2231. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3737 Page 24 Left column

Substance —Paper Size --11⅜ × 1 inches Sheets—20 Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—270 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2230

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासयाजमानमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2232. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-YĀJAMĀNAMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ.

Burnell's Catalogue No 3820 **Page** 24 Left **column**

Substance—Paper Size—10¾ × 5⅜ inches Sheets—10 Lines—11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—200 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

ममोपात्तसमस्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थमामावास्येन वा पौर्णमासेन वा हविषा यक्ष्यमाण आत्मनः शुद्ध्यर्थं पवनमन्त्राचमनमन्त्रप्रोक्षणानि करिष्ये । आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन। महे रणाय चक्षसे। यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः। उशतीरिव मातरः। तस्मा अरंगमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ। आपो जनयथा च नः। भूर्भुवः सुवः। दधिक्राव्णो(व्णो) अकारिषम् । जिष्णोरश्वस्य वाजिनः सुरभि नो मुखा करत् प्र ण आयूंषि तारिषत् ॥ आपो हि ष्ठा मयो भु० च नः।

End

अनृणा अस्मिन्ननृणा परस्मिन् तृतीये लोके अनृणा स्याम। ये देवयाना उत पितृयाणाः सर्वान्पथो अनृणा आ क्षीयेम ।

प्रमादात्कुर्वतां कर्म प्रच्यवेताध्वरेषु यत् ।
स्मरणादेव तद्विष्णोः सम्पूर्णं स्यादिति श्रुतिः ॥
चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च द्वाभ्यां पञ्चभिरेव च ।
हूयते च पुनर्द्वाभ्यां स मे विष्णु प्रसीदतु ॥
ब्रह्मार्पणं ब्रह्महविर्ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतम् ।
ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं ब्रह्मकर्मसमाधिना ॥

नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिणाग्नये ।
नम आहवनीयाय महावेद्यै नमो नमः ॥

काण्डद्वयोपपाद्याय कर्मब्रह्मस्वरूपिणे ।
स्वर्गापवर्गदात्रे च यज्ञेशाय नमो नमः ॥

यज्ञेशाच्युत गोविन्द माधवानन्त केशव ।
कृष्ण विष्णो हृषीकेश वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥

यस्य स्मृत्या च नामोक्त्या तपोयज्ञक्रियादिषु ।
न्यून सम्पूर्णतां याति सद्यो वन्दे तमच्युतम् ।

Colophon

इति बोधायनीयदर्शपूर्णमासयाजमानमन्त्रानुक्रमणिका सम्पूर्णा ॥

Subject Bodhāyanīyadarśapūrṇamāsayājamānamantrānukramaṇikā, a collection of mantras to be pronounced by Yajamāna in the Darśapūrṇamāsa sacrifice, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur-Veda

Remarks :—The Ms. is in good condition and it is accented.

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2233 BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀ-GNĪDHRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3764 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{8}$ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning :

अथ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

आर्त्विज्यं करिष्यन्नाग्नीध्रः स्नात्वा अहतं वासः परिधाय कर्माङ्गमन्ययज्ञोपवीतमजिनं वासः सूत्रं वा धृत्वा आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य ममोपात्तसमस्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं आर्त्विज्यं करिष्यन्नात्मनः शुद्ध्यर्थं पवनमन्त्राचमनमन्त्रप्रोक्षणानि करिष्य इति सङ्कल्प्य सप्तभिर्दर्भपुञ्जीलैः कण्ठादुपर्युन्मृज्य सप्तभिर्नाभेरुपर्याकण्ठं सप्तभिर्नाभेरथागुल्फमवमृज्य तानि दर्भपुञ्जीलानि सप्तच्छित्वाङ्गिरभ्युक्ष्योदङ्निरस्याप उपस्पृशेदेतत्पवनम् । आपो हि ष्ठेति तिसृभिः प्रत्यृचमप आचम्य आपो हि ष्ठा मयो भुवस्ता न ऊर्जे दधातन महेरणाय चक्षसे । प्रथमम् ।

End :

यदाध्वर्युः प्रस्तरतृणमादायाग्नीध्रमीक्षते अग्नीत् इति तमाहाग्नीध्र संवदस्व इति अगानग्नीत् । इत्याहाध्वर्युः । अगन् इत्याहाग्नीध्र श्रावयेत्याहाध्वर्युः श्रौषडित्याहाग्नीध्रः । इदं गृहीत्याहाध्वर्युः । अनुप्रहर इत्याहाग्नीध्रः । पत्नीसंयाजे उत्तरेण विहारं प्रदक्षिणमावृत्य प्रत्युङ्ना(?)द्रुत्य उत्तरेण होतार ऊर्ध्वज्ञुर्दक्षिणामुख उपविश्य सर्वत्र प्रत्याश्रावयति आज्येडायां षडवत्तं भक्षयित्वा मार्जयति । नित्यप्रायश्चित्ते होतारं ब्रह्माणं वा अन्वारभते ॥

Colophon :

इति बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः सम्पूर्णः ॥

Subject Bodhāyanadarśapūrṇamāsāgnīdhraprayoga, giving the duties of the Āgnīdhra priest in the Brahmagaṇa in the Darśapūrṇamāsa sacrifice, according to the Baudhāyana school of the Black Yajur-Veda

Remarks.—The Ms is in good condition.

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2234. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3766 Page 24. Left column Substance—Paper Size—10⅜ × 5⅜ inches Sheets—8 Lines—11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2233.

Remarks—The Ms. is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2235. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3767 Page 24 Left column Substance—Paper Size—10⅜ × 5⅜ inches Sheets—8 Lines—11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2233

Remarks.—The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2236. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3768 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11¼ × 4⅞ inches Sheets—13. Lines—8 to a Page Script—Telugu No of Granthas —150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2233.

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2237. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAPRAYOGAḤ.

P S Collection No 208 Substance—Paper Size—9¾ × 5¼ inches Sheets—3 Lines—13 to 14 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—45 Author—? Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

आर्त्विज्यं करिष्यन्नात्मनः शुध्यर्थं पवनमन्त्राचमनमन्त्रप्रोक्षणानि करिष्ये । आपो हि ष्ठा मयो ॥ ० ॥ ऋ ३ ॥ भूर्भुवः स्वः ॥ दधिक्राव्ण्णो(व्णो) अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः । सुरभि नो मुखाकरत्प्र ण आयूꣳषि तारिषत् । आपो हि ष्ठा ॥ ० ॥ यच्चिद्धि ते० ऋक् ॥ १ ॥

End

यो भूतानामधिपतिर्यो रुद्रस्तन्तिचरो वृषा ।

पशूनस्माकं मा हिंसीरेतदस्तु हुतं तव स्वाहा ॥

संवदस्व । अगन् । श्रौषट् । अनुप्रहर ।

अग्ने नय ॥ ० ॥

Colophon

बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रप्रयोग समाप्त ॥

Subject Bodhāyanadarśapurṇamāsāgnīdhraprayoga

Remarks —The MS is in a very good condition and it is accented

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2238. BODHĀYANADARŚAPŪRṆIMĀSĀ-GNĪDHRAMANTRĀNUKRAMAṆAKĀ

Burnell's Catalogue No 3809

Substance—Paper Size —10 × 3 inches Sheets – 4

Lines –10 to a Page Script Devanāgari No of Granthas—7' Author —' Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

आर्त्विज्यं करिष्यन्नात्मनश्शुध्यर्थं पवनमन्त्राचमनमन्त्र-प्रोक्षणानि करिष्ये । आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन । महेरणाय चक्षसे । यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः । उशतीरिव मातरः ॥

End

यो भूतानामधिपती रुद्रस्तन्तिचरो वृषा ।

पशूनस्माकं मा हिंसीरेतदस्तु हुतं तव स्वाहा ॥

संवद्स्व । अगन् । श्रौपद् । अनुप्रहर (आज्येडायां षडवत्तं भक्षयित्वा पार्जयति) अग्ने नय० ॥

Colophon Nil

सम्पूर्णम् ॥

Subject Bodhāyanadarśapūrnamāsāgnīdhramantrānukramaṇikā giving the mantras to be pronounced by Āgnīdhra of the Brahmagaṇa in the Darśapūrṇamāsayajña

Remarks — The Ms is in a decaying condition The Mantras are fully given in this Ms and they are accented This No is, however, not found in Dr Burnell's Catalogue

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2239. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ.

Burnell's Catalogue No 3811 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¾ × 1¾ inches Sheets—5 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—75 Author—(?) Complete

Beginning, end and subject—Same as No 2238

Remarks —The Ms. is in good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासाग्नीध्रमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2240. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSĀGNĪDHRAMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ.

Burnell's Catalogue No 3812 Page 24 Left column.

Substance—Paper Size—10¾ × 1⅜ inches Sheets—5 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—75 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2238

Remarks —The Ms is in a fairly good condition

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2241. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-MANTRĀNUKRAMAṆIKĀ.

J L Collection No 234 Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—25 Lines—6 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—275 Author—(?) Incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीयज्ञेश्वराय नमः ।

आर्त्विज्यं करिष्यन्नात्मनः शुध्यर्थं पत्रनमन्त्राचमनमन्त्रप्रोक्षणानि करिष्ये ॥

आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन । महेरणाय चक्षसे । यो वः शिवतमो रसः तस्य भाजयतेह नः । उशतीरिव मातरः ॥

End

यद्वो देवातिपातयानि वाचा चत्प्रयुती देवहेडनं । अरायो अस्मां अभिदुछुनायतेन्यत्रास्मिन्मरुतस्तन्निधेतनस्वाहा ॥ मरुद्भ्य इदम् ॥ ततं म आपस्तदु तायते पुनः स्वादिष्ठाधीतरुचथायशस्यते । अयं समुद्र उत विश्वभेषजः

स्वाहा कृतस्य सर्मृतृप्णुत भुव स्वाहा । ऋभुम्य इदम् ..॥

Colophon Nil

Subject Bodhāyanīyadarśapūrṇamāsamantrānukramaṇikā giving the mantras to be pronounced by all priests in the Darśapūrṇamāsa yajña

Remarks — The Ms is in a decaying condition Many sheets are found missing in the middle of this Ms On the title page is given अग्निचित्गङ्गाधरदीक्षितानामिदं पुस्तकम् ॥ i e the Ms belonged to one Agnicit Gangādharadīkṣita

॥ बोधायनदर्शपूर्णमासमन्त्रार्थः ॥

2242. BODHĀYANADARŚAPŪRṆAMĀSA-MANTRĀRTHAḤ

J L Collection No 235 Substance—Paper Size—9 × 3¾ inches Sheets - 13 Lines—12 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas -1000 Author —(?) Complete

Beginning

अ . ... .. व्याप्य तिष्ठति ।

तमाश्रमोमहं वन्दे देवं देवयजा(?)वजम् । १ ॥

यन तनुमगाधोऽयं पार्यते श्रुतिमागर( ) ।

... . परन्तमहेश्वरम् ॥ २ ॥

लब्धवान्यत्प्रमादेन वहूळां कौस्तुभश्रियम् ।

भियं सविनय नौमि तमनन्तपद गुरुम् ॥ ३ ॥

अथातो दर्शपूर्णमास व्याख्यातः । 'एकः शब्द-स्सम्यकज्ञातस्सुष्टु प्रयुक्तः स्वर्गे लोके कामधुक भवती'ति

स्मृतेः । तथा '(यदधीतमविज्ञा)तं निगदेनैव शब्द्यते ।
अनग्नाविव शुष्कैधो न तज्ज्वलति कर्हिचित्' ।

श्रद्धा आस्तिकी बुद्धिः वैदिकार्थनिश्चय इत्यर्थः। स चार्थ-ज्ञानं विना न सिध्यति इत्यर्थज्ञानस्यावश्यकत्वात् तत्तत्कर्मणि विनियुक्तो तत्तन्मन्त्रार्थो निरूप्यते । तत्र सर्व-कर्मारम्भेषु बोधायनेनावश्यकतया स्नानादिपञ्चकवि-धानात् पवनादिविनुयुक्तमन्त्राणामर्थमभिधातुं सर्वम-न्त्रादिप्रयोज्यप्रणवार्थोऽभिधीयते । तच्चोक्तमथर्वब्राह्मणे -ओङ्कारमग्रे प्रयुञ्जीत एष एव हि पुरस्तादा......
एष एव पश्चात्सर्वत एष एव ज्ञायत इति ॥

End

बृह०ष्ठा ॥ यत एव बृहस्पतिः बृहतो महतः यज्ञस्य पालकः वैगुण्यात्परिरक्षकः इदमस्त्र(?)मेव ब्रह्म सदन आ-श्रिष्ट(?)स्थितः। स्थितः सन् बृहस्पते यज्ञं अजुगुपः रक्षित-वान् । स त्वं अवाशिष्टं यज्ञं पाहि रक्ष । पतिं यजमान-ञ्च पाहि । भूर्भुवः स्वः बृहस्पतिप्रसूतः व्याख्यातं । ॐ प्रतिष्ठा । हे अध्वर्यो समिदाधानाय प्रतिष्ठ स्थिरो भव । समिदाधानं कुर्वित्यर्थ । अयाश्चेत्यादीनां व्याख्या हौत्रेण गतार्था ॥

Colophon

इति ब्रह्ममन्त्रार्थ ॥ अथ हौत्रम्...... ..... ॥

Subject Bodhāyanadarśapūrṇamāsamantrārtha giving the meaning of the Mantras to be pronounced in the Darśapūrṇamāseṣṭi according to the Bodhāyana

school of the Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in a decaying condition The first two sheets are completely worm-eaten

---

॥ आश्वलायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2243. ĀŚVALĀYANĀGRAYAṆAHAUTRA-PRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3934 Page 24 Left column. Substance—Paper Size —10¾ × 5¼ inches Sheets—3 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—45 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नम ॥

आश्वलायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ।

अस्या इष्टेः सप्तदश सामिधेन्यः । वार्तघ्नावाज्यभागौ । इन्द्राग्नी विश्वेदेवाः । सोमो द्यावापृथिवी च प्रधानदेवताः स्विष्टकृत्प्रयाजादयोऽङ्गदेवताः देवा आज्यपाश्च । आपस्तम्बी यजमानश्चेदस्या इष्ट्याः सप्तदश सामिधेन्यः वार्तघ्नावाज्यभागौ । अग्निरिन्द्राग्नी विश्वे देवाः सोमो द्यावापृथिवी च प्रधानदेवताः स्विष्ट० ॥ श्र ॥

End

नाभिमालभेत । अपोऽसि प्राणा तदृतं ब्रवीम्यमासि सर्वानसि प्रविष्टः । स मे जरां रोगमपनुद्य शरीरादमाम एधि मा मृधाम इन्द्र । मार्जनादिसूक्तवाके विशेषः । अग्निरिदं० कृत । सोम इदं ० कृत । अग्निरिदं ० कृत ।

इन्द्राग्नीक्रातां विश्वे देवा. इदं हविरविजुषन्तावीवृधन्त महो ज्यायो क्रातां ॥ सोम इदं०कृत द्यावापृथिवी क्रातां देवा आज्यपा इत्यादि संस्थाजपान्तम् ॥

Colophon

इत्याग्रयणहौत्रप्रयोग सम्पूर्ण ॥

Subject Āśvalāyanāgrayaṇahautraprayoga giving the duties of the Hotṛ priest in Āgrayaṇayajña

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2244. ĀŚVALĀYANĀGRAYAṆAHAUTRA PRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3935 Page 24 Left column Substance—Paper Size—$10\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{8}$ inches Sheets—3 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—15 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2243.

Remarks —The Ms is in a fairly good condition

॥ आश्वलायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2245. ĀŚVALĀYANĀGRAYAṆAHAUTRA-PRAYOGAḤ

Dr Burnell's Catalogue No 3936 Page 24 Left column Substance—Paper Size—10×5 inches Sheets—3

Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—45 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 2243

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2246. ĀŚVALĀYANĀGRAYAṆAHAUTRA-PRAYOGAḤ.

Dr Burnell s Catalogue No 3937 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 5½ inches Sheets—3 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—45 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2243.

Remarks — The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2247. ĀŚVALĀYANĀGRAYAṆAHAUTRA-PRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3938 Page 24 Left column.

Substance—Paper Size—10¼ × 5¼ inches Sheets—3. Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—45 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2243.

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2248 ĀŚVALĀYANĀGRAYAṆAHAUTRA-PRAYOGAḤ.

Dr Burnell's Catalogue No 3939 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10½ × 5 inches Sheets—3
Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—15 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2243

Remarks—The Ms is in good condition

॥ आश्वलाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2249. ĀŚVALĀYANĀGRAYAṆAHAUTRA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3940 Page 24 Right column
Substance—Paper Size—10¾ × 5⅛ inches Sheets—3
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—15 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2243

Remarks—The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बाग्रयणप्रयागः ॥

2250. ĀPASTAMBĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3475(b) Page 27 Left column
Substance—Paper Size—10⅜ × 1¼ inches Sheets—5 (6-

10) Lines—9 or 10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—85 Author—(?) Complete

Beginning

अथाग्रयणम्। आग्रयणमिति कर्मनामधेयम्। शरत्काले अमावास्यायां पौर्णमास्यां वा प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा पत्न्या सह प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य परमेश्वरप्रीत्यर्थमाग्रयणेन यक्ष्ये। पत्न्या अपि सङ्कल्पः। तेन परमेश्वरं प्रीणयानि। विद्युदसि ० ऋत्विग्वरणम्। अग्नि(न्य)न्वाधानादि। अथ यज्ञाय आग्रयणं हविः। ऐन्द्राग्नस्य मुख्यत्वात्दामावास्यं तन्त्रम्। अन्वाधाय व्रतप्रवेशः॥

End

नवयजमानभागप्राशनम्। अग्निः प्रथमः प्राश्नातु स हि वेद यथाहविः शिवा अस्मभ्यमोषधीः कृणोतु विश्वचर्षणिः श्यामाकं प्राश्नाति। यज्ञश्श्रमवर्जं ब्राह्मणतर्पणान्तम्। हरिः ॐ ॥

Colophon

इत्याग्रयणम् समाप्तम् ॥

Subject Āgrayaṇaprayoga belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in good condition The other work contained in this Ms is Āpastambanvārambhaṇīyeṣṭi

॥ आपस्तम्बाग्रयणप्रयोगः ॥

2251. ĀPASTAMBĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9110 (g)

Substance — Palm leaf Size—16¾ × 1½ inches Leaves—

6 (1-6) Lines—5 or 6 to a Page Script—Telugu No of Granthas—100 Author—(?) Complete

Beginning

शरदि पौर्णमास्याममा(वा)स्यायां वा प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः पत्न्या सह प्राणानायम्य सङ्कल्पं करोति । आग्र(ग्रय)णमारप्स्ये । तेन संवत्सरे संवत्सरे शरदि यक्ष्ये । पुनः प्राणानायम्य । आग्रयणेन यक्ष्ये । विद्युदसि विद्यमे+मुपेमि । अध्वर्युवरणादि । आग्रयणं हवि ।

End

अनूयाजादिसूक्तवाके । अग्निरिदं माम इदं अग्निरिदं इन्द्राग्नि हविरजुषेतामवीवृधेतां महो ज्यायोऽक्रातास् । विश्वे देवा इदं हविरजुषन्त + द्यावापृथ्वी हविरिदं हविरजुषेताम् देव आज्यपा इत्यादि संस्थाजपान्तं समानम् ।

Colophon

आग्रयण समाप्तम् ॥

श्रीनृसिंहार्पणमस्तु ॥

Subject Āpastambāgrayaneshtiprayoga according to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda.

Remarks—The Ms is in good condition After the colophon the following is given —

'मित्रादिहोमः' beginning with मित्राय स्वाहा । मित्रायेदं + इति मित्रादिहोम ।

.... .द्वय संसारतारकम् ।

तयोरन्यतरत्सेव्य ससारभयभीरुभि ॥'

This work is not however noticed by Dr Burnell under this Ms For the other works contained in this Ms see the list under Remarks on No 2099.

॥ आपस्तम्बाग्रयणप्रयोगः ॥

2252. ĀPASTAMBĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9183 (b) Page 21 Left column

Substance—Palm leaf Size—14¾ × 1¼ inches Leaves—7 (7-13) Lines—6 or 7 to a Page Script—Grantha No of Granthas—140 Author (?) Complete

Beginning

आग्रयणप्रयोगः । शरदि पौर्णमास्याममावास्यायां वा प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा । पत्न्या सह अपरेण गार्हपत्यं दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः पवित्रपाणिर्विघ्नेश्वरं ध्यात्वा प्राणानायम्य शुभे शोभने मुहूर्ते + परमेश्वरप्रीत्यर्थं आग्रयणेन यक्ष्ये । स्वर्गं लोकमवाप्नवानि । एवं पत्नी । उत्तरता दर्भनिरसनादि । विद्युदसि + मि । पत्न्या अपि त्रिवृत् । अस्मिन्नाग्रयणे अध्वर्युं त्वां वृणीमहे । एवं ब्रह्माणं होतारमाग्नी(ध्र)ञ्च वृणोति । अध्वर्युः । अग्नि(?)विहरणि । अग्न यज्ञाय रमताम् इमामूर्ज पञ्चदशीम । आग्रयणं ह-विरिदमेषां मयि । असाधारणदेवतानामैन्द्राग्नस्य मुख्य-त्वादामावास्यं तन्त्रम् । अन्वाधाय व्रतप्रवेशः ॥

End

यजमानभागप्राशनकाले ' सं यज्ञपतिराशिषा ' इति पुराणयजमानभागं प्राश्य आचम्य भद्रान्नः श्रेयः समन-

यिष्ट देवास्त्वया वसेन समशीमहि त्वा । स नो मयोभूः पितो आ विशस्व शं तोकाय तनुवे स्योनः ॥ नवयजमा-नभागमग्निः प्रथमः प्राश्नातु । स हि वेद यथा हविः । शिवा अस्मभ्यमोषधीः कृणोतु । विश्वचर्षणिः । श्यामा-कयजमानभागं द्वौ मन्त्रौ सर्वभक्षाणां मन्त्रवतां प्रत्याम्ना-यौ। उपवेषोद्वामनादि यद्धर्मं कपालमुपचिन्वन्ति वेधस । पूष्णस्तदपि व्रत इन्द्रवायू विमुञ्चतामेककपालमुद्वास यति । विष्णुक्रमणादि । यज्ञो बभूव । पुनरालम्भत्वात् । न यज्ञशं च मे । वृष्टिरासि + मत्यमुपागाम् । ब्राह्मणांस्त-र्पयत वै । ततः परं ब्राह्मणा भोजयितव्याः ॥ हरिः ॐ ॥

Colophon

आग्रयणं समाप्तम् ॥

Subject Āgrayaṇaprayoga according to the Āpastamba school of Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in good condition For the other works contained herein see the list under remarks on No 2152

॥ बोधायनाग्रयणप्रयोगः ॥

2253. BODHĀYANĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3816 **Page** 24 Left **column.**

Substance—Paper **Size**—10½ × 5¼ **inches** Sheets—7 Lines—10 to a **Page** Script—Devanāgarī **No of Granthas** —125 Author—**Bālādīkṣita Complete**

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

बोधायनाग्रयणेष्टिप्रयोगः ॥

प्रणम्य बोधायनसूत्रकारं तदुक्तकर्माचरणाय सम्यक् ।
शिवेन्द्रपृथ्वीपतिबोधितोऽहं करोमि बालाध्वरकृत्प्रयोगम् ॥

आग्रयणं व्याख्यास्यामः ॥ शरद्यमावास्यायां वा
पौर्णमास्यां वा पूर्वपक्षस्य देवनक्षत्रे रेवत्यां वा यजेत ।

  

पुनर्यज्ञाधिदैवतमित्यादि परमेश्वरप्रीत्यर्थमाग्रयणेन यक्ष्ये
इति मनसा त्रिः सङ्कल्पयते त्रिरुच्चै. ॥

End

ऐन्द्राग्नस्य वैश्वदेवस्य च यजमानभागं प्राश्नाति ।
भद्रान्नः श्रेयः समनैष्ट देवास्त्वयावसेन समशीमहि त्वा ।
स नो मयो भूः पितो आविशस्व शन्तोकाय तनुवे स्योन
इति । अथाचम्य । श्यामाकस्य यजमानभागं प्राश्नाति ।
अग्निः प्रथम प्राश्नातु स हि वेद यथा हविः । शिवा
अस्मभ्यमोषधीः कृणोतु विश्वचर्षणिरिति ॥ ब्राह्मणसन्तर्प-
णान्ता सन्तिष्ठत एवेष्टिः ॥

Colophon

इति शाहजीमहाराजपुरवास्तव्यबालाध्वरिकृता-
ग्रयणेष्टिप्रयोग सम्पूर्ण ॥

Subject Bodhāyanāgrayaṇeṣṭiprayoga based on the 12th Khanda of the 3rd Praśna of the Bodhāyanaśrauta-sūtras of the Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in good condition The author of this prayoga treatise is Bālādīkṣita of Sahajipura or the modern

Tiruvisanalloor For the other details about the author see Remarks on Nos 2063 & 2067

॥ बोधायनाग्रयणप्रयोगः ॥

2254. BODHĀYANĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3821 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10½ × 5¼ inches Sheets—7
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—125 Author—Bālādīkṣita Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2253

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनाग्रयणप्रयोगः ॥

2255. BODHĀYANĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3822 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10½ × ¼ inches Sheets—7
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—125. Author—Bālādīkṣita Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2253

Remarks —The Ms is in good condition.

॥ बोधायनाग्रयणप्रयोगः ॥

2256. BODHĀYANĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No. 3477 Page 27. Left column.

Substance—Paper Size—10½ × 5 inches Sheets—7 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No. of Granthas—125 Author—Bālādīksita Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2253

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनाग्रयणप्रयोगः ॥

2257. BODHĀYANĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ.

J L Collection No 236 Substance—Paper Size—9½ × 3¾ inches Sheets—10 Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—120 Author—(?) Complete.

Beginning

श्रीगणेशाय नमः।

अथ शरदि व्रीह्याग्रयणम्। अमावास्यायां पौर्णमास्यां वाऽपूर्यमाणपक्षस्य पुण्यनक्षत्रे कृत्तिकादिविशाखान्तेषु देवनक्षत्रेषु व्रीह्याग्रयणेन यजेत। सोपवमथस्सर्वांयज्ञा वा तस्य प्रथमप्रयोगे पूर्वेद्युर्नान्दीमुखं रात्रावुदकशान्ति प्रतिसरबन्धञ्च कृत्वा श्वोभूते स्नानपवनमन्त्राचमन मन्त्रप्रोक्षणानि कृत्वेन्द्राग्न्यादयः प्रीयन्तामिति पुण्याहं वाचयित्वा। अथ या पुरस्तादित्यादि श्यामाकाग्रयणेन सह व्रीह्याग्रयणेन यक्ष्य इति सङ्कल्प्य त्रिरुपांशु त्रिरुच्चैः तन्म ऋध्यतामित्यादि। * * *

शेषञ्च प्रकृतिवदासाद्य ब्रह्मोपवेशनादि वेषाय त्वात दक्षिणेनाग्निहोत्रहवण्यां सव्येन शूर्पमादत्ते ॥

End

वमन्ते यवानामाग्रयणं व्रीह्याग्रयणवदैन्द्राग्नमेका-
दशकपालं वैश्वदेव्यं चरु द्यावापृथिव्यमेककपालमिति ।
अत्र न सौम्यश्चरुः । यजमानभाग प्राश्नाति एतमु त्य मधु-
मां(ना)म(मं)युतं यवं । सरस्वत्या अधिमनावचकृ(कृ)षुः ।
इन्द्र आसीत्सीरपतिः शतक्रतुः कीनाशा आसन्मरुतः
सुदानव इति ब्राह्मणतर्पणान्त समानम् ॥

Colophon

इत्याग्रयणं बौधायनीयं समाप्तम् ॥

Subject Agrayaṇa prayoga based on the 19th Khaṇḍa of the 3rd Praśna of the Bodhāyana Śrauta Sūtras

Remarks —The Ms is in good condition The title sheet contains
बोधायनोक्ताग्रयणप्रयोगोऽयं अग्निचिद्गङ्गाधरदीक्षितानाम ॥
i e the Ms originally belonged to Agnicit Gangādhara dikṣita

॥ बोधायनाग्रयणप्रयोगः ॥

2258. BODHĀYANĀGRAYAṆAPRAYOGAḤ

J L Collection No 237 Substance- Paper Size—9½ × 3 inches Sheets —6 Lines —6 to a Page Script -Devanāgarī No of Granthas—65 Author -(?) Complete

Beginning

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ।

शरदि व्रीहीणां श्यामाकानाञ्चाग्रयणं करिष्यन्भवति ।
सोपवसथः अग्नौ वा पूर्वपक्षे पुण्ये नक्षत्रे पर्वणोर्वाऽऽमावा-
स्येन वा हविषेष्ट्वा प्रथमप्रयोगे पूर्वेद्युर्नान्द्यादिप्रतिसरान्तं
कृत्वा श्वोभूत स्नानादि इन्द्राग्नी विश्वेदेवाः सोमो द्यावा-

पृथिवी च प्रीयन्तामिति वदन्पुण्याहवचनं कृत्वा श्रद्धा-
ज्ञानादि तिथौ परमेश्वरप्रीत्यर्थं श्यामाकाग्रयणेन सह
व्रीह्याग्रयणेन यक्ष्य इत्यों तथेत्यनन्तमाग्रयणेष्टिसम्बन्धि
हविर्नेनव्रीहिमयः ॥

End

अथाचम्य श्यामाकस्य याजमानभागं प्राश्नाति । अग्निः
प्रथमः प्राश्नातु स हि वेद हविः शिवा अस्मभ्यमोषधीः ।
कृणोतु विश्वचर्षणिरिति ब्राह्मणमन्तर्पणान्ता सन्तिष्ठत ए-
वेष्टिः । यदि श्यामाका न लभ्येरन् श्यामाकैः प्रस्तरं कुर्या
त्रीण्येव हवींषि भवन्ति । सन्तिष्ठत आग्रयणेष्टिः ॥

Colophon

आग्रयणेष्टि समाप्ता ॥

बोधायनाग्रयणेष्टिः गङ्गाधरदीक्षितानाम् ॥

Subject Āgrayaṇaprayoga based on the 12th Khaṇḍa of the 3rd Praśna of the Bodhāyana Śrauta Sūtras

Remarks —The MS is in good condition. It originally belonged to (Agnicit) Gangādharadīkṣita

॥ बोधायनाग्रयणहौत्रप्रयोगः ॥

2259. BODHĀYANĀGRAYANAHAUTRA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No. 9141 (b). Page 25 left column. Substance— Palm leaf. Size— 16¾ × 1½ inches. Leaf—1 (69th). Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—25. Author—(?) Complete.

Beginning

अस्या इष्टेः सप्तदश सामिधेन्यः । आर्तभागावाज्यभागौ । अग्निरिन्द्राग्नी विश्वेदेवास्सोमो द्यावापृथिवी च प्रधान-देवता । स्विष्टकृत्प्रयाजादयोऽङ्गदेवता देवा आज्यपाश्च । नमः प्रवक्त इत्यादि । शोचिष्केशस्तमीमहे प्रथुपाजा + हव्यवोन्त स वाधं + ऊतयो समिद्धो अग्न आहुतय इत्यादि ॥

End

इळां प्राश्याचम्य । नाभिमालभेत । अमोसि प्राण तमृतं ब्रवीम्यमासि सर्वानासि प्रविष्टः । स मे जरां रोग मपनुद्य शरीरदमां एधि मामृधां इन्द्रः । अग्निरिदं हविः । सोम इदं हविः । अग्निरिदं । इन्द्राग्नी इदं हविरजुष-ताम् । सोमः । इदं हवि । द्यावापृथिवी । इदं हविरजुषता मवीवृधेतामहो ज्यायोक्राताम् । देवा आज्यपा इत्यादि । संस्थाजपः ॥ हरिः ॐ ॥

Colophon

आग्रयणहौत्रस्समाप्त ॥ शुभमस्तु ॥

श्रीगुरवे नम । करकृतमपराधं क्षन्तुमर्हन्ति सन्त ।

श्रीमद्गुरवे नम ।

Subject Bodhāyanāgrayaṇahautraprayoga, belonging to the Bodhayana school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in good condition It is full of scriptorial blunders After the colophon the following indices are given -

इळे भरेयुत्रोद्धियो युवन्धेनुं परिज्मा त्रिमश्विद्वेरफकण्वं पञ्च । नरा शरीरा परवाशयातिमङ्गिरो मनु पत्नीस्सुरावश्शान्ता तीरर्द्धिगुं

पञ्च । अन्तक कर्कन्धुवशुचन्ती प्रश्निगु शचीभिर्वर्तिका सिन्धुं कुत्संविपलावशमश्व्यपञ्च । कृशानुम्मया नररथां कु ममध्वस-न्तीमन्प्रस्वतीं गुभिरकुमि, पञ्च । सुदानुक श्विन्त रमाश्विशोक-स्सूर्यं विप्र महा पूर्भिद्वेवम्र व्यश्व्य पञ्च । "

This Ms contains the following works

1 बोधायनाग्निष्टोमप्रयोग L L 1–68

2 do आग्रयणहौत्रप्रयोगः " 69

3 do नेष्ट्रप्रयोग (?) " 70–72

4 do श्रौतसूत्रम 73–83

Dr Burnell has grouped this Ms under 'General Somaprayogas' and wrongly observed that it contains '83 Leaves' and deals with 'Maitrāvaruṇasomaprayoga etc '

॥ आश्वलायनपिण्डपितृयज्ञप्रयोगः ॥

2260 ĀŚVALĀYANAPIṆḌAPITṚYAJÑA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3915 Page 26 Left column

Substance --Paper Size –10¾ × 1. inches Sheets - 2

Lines 10 to a Page Script –Devanāgarī No of Granthas –38 Author— ?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

आश्वलायनश्रौतपिण्डपितृयज्ञप्रयोगप्रारम्भः

ममोपात्तसम० प्रीत्यर्थं पिण्डपितृयज्ञेन यक्ष्ये । दक्षि णाग्नेरेकोल्मुकं गृहीत्वा । ये रूपाणि प्रतिमुञ्चमाना असु-

गास्सन्तः स्वधया चरन्ति । पुरा पुरो निपुरो ये भरन्त्यग्नि
ष्टाल्लोकात्मणुदात्वस्मात् ॥

इति प्राग्दक्षिणा(?)प्रणयेत् ॥

End

मध्यमं पिण्ड पत्नीं प्राशयेत् । आधत्त पितरो गर्भं
कुमारं पुष्करस्रजं । यथायमरपा असत् । अप्स्ववतरौ ।
अतिप्रणीतेव । द्विवत्पात्राणामुत्सर्ग ॥ तूष्णं द्वितीयमुद्रिक्त ।

Colophon

इति पिण्डपितृयज्ञप्रयोग सम्पूर्ण ।

Subject Āśvalāyanapiṇḍapitṛyajñaprayoga belonging to the Āśvalāyanabahvṛcas

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपिण्डपितृयज्ञप्रयोगः ॥

2261. ĀŚVALĀYANAPIṆḌAPITṚYAJÑA-PRAYOGAḤ.

J L Collection No 238 Substance—Paper Size—9 × 3½ inches Sheets—6 Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī No of Granthas—60 Author—? Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

अथ पिण्डपितृयज्ञः । प्रागुत्तरपरिग्राहात्कृते यजमानो वैश्वदेवं कृत्वाथापराह्ने पिण्डपितृयज्ञेन चरति । जघनेन गार्हपत्यं कुशेषूपविश्य प्राणानायम्य धृतपवित्रो देशकालौ सङ्कीर्त्य सङ्कल्पयते पितृतृप्तिद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं पिण्डपितृयज्ञेन यक्ष्ये । पश्चाद्दक्षिणाग्नेः दक्षिणा

प्रागुपविश्य दक्षिणाग्नेरेकोल्मुक प्राग्दक्षिणा(?) प्रणयेत् ॥

End

आमादितानां द्वादशपात्राणां मध्ये मकृदाछिन्नबर्हिरि-
ध्ममेक्षणानां विनियुक्तत्वादवशिष्टानि यानि नव तेषां
द्वन्द्वश उत्सर्गः । अवशिष्टमेकं तृणेन सहोत्सृजेत् । चरु-
स्थालीशूर्पौ । स्फ्योलूखल । मुसलस्रुवौ । ध्रुवाकृष्णाजिनौ ।
कमण्डलुदर्भौ चेति । यस्य स्मृत्येति कर्मेश्वरार्पितं कुर्यात् ॥

Colophon

इत्याश्वलायनश्रौतपिण्डपितृयज्ञ समाप्त ॥

पिण्डपितृयज्ञोऽय अग्निचिद्गङ्गाधरदीक्षितानाम् ॥

Subject Pindapitr yajna belonging to the Āśvalāyana school of Rg Veda

Remarks – The Ms is in good condition The Ms originally belonged to Agnicit Gangādharadīksita

॥ पिण्डापितृयज्ञप्रयोगः ॥

2262. PIṆḌAPITṚYAJÑAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9352 (d)

Substance—Palm leaf Size –12⅜ × 1⅜ inches Leaves—3 (20-22) Lines—7 to a Page Script—Grantha No. of Granthas – 30 Author –(?) Incomplete

Beginning

गुरुभ्यो नमः । अथ पिण्डपितृयज्ञः ।

स चानाहिताग्निनापि कार्यः । एवमनाहिताग्निर्नित्ये
श्रपयित्वातिप्रणीय जुहुयादिति सूत्रात् । नित्यौपासना-
दित्यर्थः । तस्य चायमाहिताग्नितो विशेषः । हविश्श्रपणान्तं

कृत्वातिप्रणयनं कर्तव्यम् । ततोऽतिप्रणीतस्योपासनमाधानं परिस्तरणान्तं कृत्वा ततोर्वागतिप्रणीनादित्यादि समानं । यस्मिन्नहोरात्रे पर्वप्रतिपदोस्सन्धिः तत्रापराह्णे यागादिने तत्पूर्वदिने वा पिण्डपितृयज्ञकार्यः । अहोरात्रसन्धौ तिथिसन्धौ तु यागपूर्वदिन एवेति वृत्तिकृत् । उक्तापराह्ले औपासनाग्निं प्रज्वाल्य शुचिः प्राणानायम्य देशकालौ स्मृत्वा पितृतृप्तिद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं पिण्डपितृयज्ञं करिष्ये ॥ इति सङ्कल्प्याग्नेरभिमुखोऽग्निं ध्यात्वा परिसमूह्य * * एकैकशः आग्नेयसंस्थान्यासादयेत् ॥

End

पुनः पूर्ववद्दक्षिणभागस्थचरोरवदाय अग्ने(ग्नये) कव्यवाहनाय स्वधा नम इत्युत्तरभागे पूर्ववद्धुत्वा अग्नये कव्यवाहनायेद न ममेति त्यक्त्वोपवीती तूष्णीम्मेक्षणमग्नावनुप्रहरेत् । स्वाहाकारेण वा होमः । तदनन्तरं प्राचीनावीती पूर्वकृत ॥

Colophon Nil

Subject Piṇḍapitṛyajñaprayoga to be performed by an Anāhitāgniyajamāna

Remarks — The Ms is in a fairly good condition, though the leaves are here and there worn out

This Ms contains the following works

1	महन्यासविधि. ॥	L. L 1—5
2	Do ॥	6 - 13
3	Do ॥	,, 14—19

4 पिण्डपितृयज्ञः ॥	L L	20—22
5 Do ॥		22—26
6 शिवलिङ्गपूजाविधि. ॥	,	27—29
7 अर्घ्यप्रदानमन्त्र ॥	,	30
8 स्कान्दे यरुद्र इति श्लोकार्थ. ॥	,	31
		[32-35 blank]
9 महन्यासविधि ॥	,,	36—40

Dr Burnell grouped all works contained in this Ms under the heading of Mahanyāsa Evidently it contains nine works as noted above

॥ पिण्डपितृयज्ञप्रयोगः ॥

2263. PIṆḌAPITṚYAJÑAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9352 (e)

Substance—Palm leaf Size—12⅜ × 1⅜ inches **Leaves—5** (22-26) Lines—6 to a Page Script Grantha No of Granthas—50 Author—(?) Incomplete

Beginning and subject—Same as No 2262

End

विरमं(वीरं मे) दत्त पितर इति मन्त्रेण मध्यमं पिण्डमादाय सुपुत्रप्राप्त्यै पत्न्या. प्राशयेत्। आधत्त(?) पितरो गर्भं कुमारं पुष्करस्रज। यथायमरूपासदिति मन्त्रेण अयं मन्त्र... ॥

Colophon Nil

Remarks—The Ms is in a fairly good condition, though the leaves are here and there worn out It is full of scriptorial errors

For the oth r works ... in this Ms and for the other details see Remarks on No 2262

॥ आश्वलायनचातुर्मास्यहौत्रप्रयोगः ॥

2264. ĀŚVALĀYANACĀTURMĀSYA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3957 Page 21 Left column

Substance—Paper Size—10" × 5¼ inches Sheet—18

Lines—8 to 10 to a Page Script—Devanāgarī No of

Granthas—350 Author (?) **Complete**

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

चातुर्मास्यप्रयोगप्रारम्भः ।

पूर्वेद्युर्वैश्वानरपार्जन्यां इष्टिं कुर्वन्ति। अस्या इष्टेः पञ्च-दश सामिधेन्यः । वार्त्रघ्नावाज्यभागौ अग्निर्वैश्वानर पर्जन्यश्च प्रधानदेवते। स्विष्टकृत्प्रयाजादयोऽङ्गदेवताः। देवा अ-ज्येया(ज्यपा) इत्यादि नम. प्रवक्ष इत्यादि आवाहनकाले। अग्निमग्न आवह । सोममावह । उपांशु । अग्नि वैश्वानरमा-वह । पर्जन्यं आवह। देवाँ आज्यपामित्यादि। उत्तमप्रयाजे। ये यजामहे स्वाहाग्निं स्वाहा सोमं स्वाहा । उपांशु। अग्निं वैश्वानरं स्वाहा । पर्जन्यं स्वाहा देवा आज्यपा इत्यादि। अग्निर्वृत्राणि० हुतः। ये यजामहेऽग्निं जु-षाणो अग्निराज्यस्य वेतु वौ। त्वं सोमासि० क्रतो। ये यजामहे सोम जुषाणः० वेतु वौ । अथ प्रधानयोः ॥

End

जुषतां हविरिषो अग्ने बीततमानि हव्या० सुरभीणि

न्यन्तु वो वाचस्पतिनेत्यादि । सूक्तवाके विशेषः । अग्नि-(ग्निरि)दं० कृत । सोम इद० कृत । अग्निरिदं० कृत । सोम इदं० कृत । उपांशु सविता । इदं० कृत । सरस्वतीद० कृत । पूषेदं० कृत इन्द्राग्नी इदं० क्रातम् । विश्वे देवा इदं० कृत । इन्द्रः शुनासीर इदं० कृत । वा युरिदं० कृत । वायुर्नियुत्वान्वा(?) । उपांशु सूय । इदं० कृत । देवा आज्यपा इत्यादि सस्थाजपान्तं समानम् ॥

Colophon

चातुर्मास्यानि समाप्तानि ॥

चातुर्मास्यप्रयोग सम्पूर्ण ॥

श्रीवासुदेवाय नम ।

Subject Āśvalāyanacāturmāsyahautraprayoga, a Śrauta-prayoga treatise giving the duties of the Hotr priest in Cāturmāsya sacrifice, according to the Āśvalāyana school in Rg Veda

This work is composed of the following important sections -

1	वैश्वदेवपर्व	Sheets	1—5
2	वरुणप्रघासः	,,	5—8
3	साकमेधः	,,	8—16
a	प्रथमेष्टि		8
b	सान्तपनेष्टि		8
c	गृहमेधीयेष्टि		9
d	क्रीळनेष्टि	,,	9
e	महाहवि		10
f	पित्र्येष्टि.	,,	12

8 आदित्येष्टि Sheets 16

9 शुनासीरीयम् ,, 16

Remarks—The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बचातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2265. ĀPASTAMBACĀTURMĀSYAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3827 Page 21 Left column.
Substance—Paper Size—11⅜×4. inches Sheets—39.
Lines—10 to a Page Script—Devanāgari No of Granthas—900 Author—Tryambakabhatta Complete

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा गणेशपादाब्जं गुरुनाथमहाशयान् ।
कुर्वे त्र्यम्बकनामाहं चातुर्मास्याख्यमादरात् ॥
प्रयोगं सर्वथा ग्रन्थाननुसृत्यैव सिद्धये ।

अक्षय्यं ह वै चातुर्मास्ययाजिनः सुकृतं भवति ।
फाल्गुन्यां पौर्णमास्यां चैत्र्यां वा वैश्वदेवेन यजेत ।
ऋतुयजनपक्षे वसन्ते कस्मिंश्चित्पर्वणि वैश्वदेवेन यजेत ।
वर्षासु वरुणप्रघासैः । शरदि साकमेधैरिति ज्ञायते ।
पञ्चाहिकानां कालस्तु बोधायनेनोक्तः । उदगयना-
पूर्यमाणपक्षे देवनक्षत्रे । कृत्तिकाः प्रथमं विशाखे
उत्तमम् । तानि देवनक्षत्राणि । तत्र वैश्वदेवस्य
सद्यस्कालेनोक्तः । पक्षे तस्मिन्नेवाहनि अन्वारम्भणीया ।
न पूर्वेद्युः ।

अथ प्रयोगः । करिष्यमाणानां निर्विघ्नतासिद्ध्यर्थं गणपतिपूजनं स्वस्तिपुण्याहवाचनं करिष्ये । इति सङ्कल्प्य पुण्याहवाचनान्तं कृत्वा । दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाण पत्न्या सह प्राणानायम्य यथाप्रयोगपक्षमाश्रित्यैष्टिकैश्चातुर्मास्यैर्यक्ष्य इति सङ्कल्प ॥

End

चातुर्मास्यैरिष्ट्वा सोमेन पशुना वा(य)जते । सवनेष्ट्या वा(य)जते । चातुर्मास्यानि वा पुनश्चातुर्मास्यानि वा पुनः । पञ्चहोतान्वारम्भणीया च आवर्तते पुनः पुनरित्यापस्तम्ब मतेन । आश्वलायनमते तु नावृत्ति । इति समाप्तानि चातुर्मास्यानि ॥

शुभमस्तु ॥

चिरकालमाधानोत्तरं प्रथमसंवत्सरे चातुर्मास्या[म]नारम्भे सति विश्रष्टेष्टिः कर्तव्या । ततश्चातुर्मास्यारम्भः । इदं प्रायश्चित्तं प्रतिसंवत्सर कर्तव्यताबुद्धिश्चेत्तदानीमेव भवति ॥

* * * *

स नो बोधि० सखिभ्यः । इति सर्वप्रायश्चित्तसंस्थाजपयोर्निवृत्ति । नैमित्तिकप्रायश्चित्तेषु होममन्त्रा भवेयु. । जपमन्त्राणां निवृत्तिः । अभिमर्शनादि क्रियामात्रमेव । तत्र निदर्शनं हविषां स्कन्नमभिमृशेद्देवाञ्जनमगन्निति । नैमित्तिकप्रायश्चित्तन्तु प्राकृताहवनीय एव । पित्र्याहवनीयानुगमने योनित[त]स्तूर्ष्णीं प्रणीयान्वाहितप्रायश्चित्तम् अन्वाधानात्प्राग्योनितः प्रणीय सर्वप्रायश्चित्तमेव ।

Colophon

इति श्रीमोल्होपनामकृष्णभट्टात्मजत्र्यम्बकेन कृतोऽयं

चातुर्मास्यप्रयोग ॥

सवत् १७३३ कार्तिकशुक्लभृगुवासरे लिखितम् । ग्रन्थ. ९००

Subject Āpastambacāturmāsyaprayoga, belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda, giving the general prayoga of the Cāturmāsyayāga

This work contains the following important sections -

1	वैश्वदेवम् ॥	sheet	3
(1)	अग्निमन्थनम् ॥		9
2	वरुणप्रघासः ॥	,,	12
3	साकमेधम् ॥		22
(a)	त्रियम्बकेष्टि ॥	,	3[illegible]
(b)	आदित्येष्टि ॥	,,	33
4	शुनासीरीयम् ॥		34
5	यज्ञानिभ्रष्टेष्टिः (चातुर्मास्यप्रायश्चित्तम्)		35
(a)	प्रधानम् ॥		
(6)	अवभृथ ॥		
(7)	उपस्थानम् ॥		

Remarks —The Ms is in a very good condition Dr Burnell has by mistake observed that this work is by Annādikṣita But the first introductory verse in this Ms attributes the authorship of this work to (Mohla) Tryambakabhaṭṭa, the author of the Ādhāna, Darśapūrṇamāsa and other prayogas This Ms is dated Samvat 1733 or 1679 A D

॥ आपस्तम्बचातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2266. ĀPASTAMBACĀTURMĀSYAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 887 Page 24 Left column.

Substance—Paper Size—11¾ × 5¼ inches Sheets—56 Lines—9 or 10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—1200 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

चातुर्मास्यानां प्रयोगः ॥

अक्षय्यं ह वै चातुर्मास्ययाजिनः सुकृतं भवति। यस्मिन् संवत्सरे अतिमासो न विद्यते तस्मिन् संवत्सरे पर्वचतुष्टयस्यापराह्ण पर्वसन्धिः । तस्मिन्नेवेति केचित् । फाल्गुन्यां पौर्णमास्यां चैत्र्यां वा वैश्वदेवेन यजेत । तयो पूर्वस्यां चतुर्दश्यां प्रातरग्निहोत्रं कृत्वा प्राणानायम्य सङ्कल्पं करोति। देशकालौ सङ्कीर्त्य ममोपा त्त० परमेश्वरप्रीत्यर्थं० चातुर्मास्यैर्यक्ष्ये । अक्षय्यं मे तु सुकृतं स्यात् । केचिच्चातुर्मास्यारम्भे इत्याहुः। उत्तरतो दर्भान्निरस्य । अप उपस्पृश्य ततः प्राचीनप्रवणां भूमिं कृत्वा । एषु चातुर्मास्येषु अध्वर्युं त्वामहं वृणे । वृतोऽस्मि करिष्यामीत्यध्वर्युः । एवं ब्रह्मादीनां वरणम् । अध्वर्युं आहवनीयं विहृत्य पञ्चहोतारं मनसानु-द्रुत्य(नुद्रुत्य) आहवनीयम(?)पृह जुहोति ।

End

तेनाहमस्य ब्रह्मणा निवर्तयामि जीवसे । अग्नि-

स्तिग्मेनेत्यादि ब्राह्मण एकहोतेत्यनुवाक सर्वञ्च मे भूयादित्यन्तम् ॥

समाप्तः शुनासिरीयः ॥

चातुर्मास्यैरिष्ट्वा सोमेन पशुना वा यजते । अनन्तरे पर्वणि चातुर्मास्याङ्गभूतेनैन्द्राग्नेन निरूढपशुबन्धेन यक्ष्य इति सङ्कल्पः । षड्ढोत्रादि समानम् । सोमश्चेदग्निष्टोम-तुल्यः । हरि ॐ ॥ समाप्तानि चातुर्मास्यानि ॥ फाल-(ल्गु)न्या उ(?)ष्टे होमाय दीक्षते उ(?)ष्टः शुक्लपक्षः

❀ ❀ ❀ एव बोधाय-नेन भगवतोक्तं द्वादशाहादिकल्प उक्तः । संवत्सरेणैव कर्तु मशक्तस्य द्वादशाहेन चातुर्मास्यसमाप्ति । यथाप्रयो-गेण वा अशक्तस्य नित्यत्वादेष कल्प आश्रयणीयः । न शक्तस्य ॥

Colophon

चातुर्मास्यानि समाप्तानि ।

Subject Āpastambacāturmāsyaprayoga, containing the following important sections —

1	वैश्वदेवपर्व	1–15
2	वरुणप्रघासः	15–31
3	साकमेधः	31–52
a	महाहवि	35–39
b	पितृयज्ञ	39–48
4	शुनासीरीयः	52–55
5	चातुर्मास्याङ्गानि (सोमपश्वादीनि)	55—56

Remarks —The Ms is in a very good condition

॥ आपस्तम्बचातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2267 ĀPASTAMBACĀTURMĀSYAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3838 Page 21 Left column
Substance—Paper Size—11¼ × 5¼ inches Sheets—37
Lines—12 or 13 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—1300 Author—Anantadeva Complete

Beginning

श्रीगणाधिपतये नमः।

श्रीगोपालो विजयतेतराम्‌ अथ चातुर्मास्यानि।
तत्प्रयोगे प्रकारद्वयमुक्तमापस्तम्बेन। फाल्गुन्यां चैत्र्यां वा वैश्वदेवेनेष्ट्वा ततश्चतुर्षु चतुर्षु मासेष्वेकैकं पर्वेत्येकः। वसन्ते वैश्वदेवेन प्रावृषि वरुणप्रघासैः शरदि साकमेधैरिति द्वितीयः। अस्मिन्पक्षे तत्तदृत्वन्तर्गते यस्मिन् कस्मिंश्चित्पर्वणि वैश्वदेवाद्यनुष्ठानं न चैत्र्याद्यादरः। तत्रापि फाल्गुन्यामुत्तराफल्गुनीयोग एव वैश्वदेवं न पूर्वायोगे।

End

अग्रेणान्वाहार्यपचनं सञ्चरमवशिष्यैष इतिकराविन्दः। तस्य पुरस्तादष्टतिलोनषट्त्रिंशदधिकशताङ्गुलदेशे शङ्कुः। स उत्तरतः स पण्णवत्यङ्गुलाद्विगुणां रज्जुमुभयतः पाशां मध्ये चिह्नवतीं कृत्वा शङ्क्वोः पशौ प्रतिमुच्य दक्षिणत उत्तरतश्चाकृष्य शङ्कू। ते दक्षिणोत्तरश्रोणीपदे पञ्चदश। त्रिपदस्त्रिपदो वा प्रक्रमः। पृथोत्तरयुगे त्रयोदशिके। द्वादशप्रादेशः। द्वौ प्रादेशावरत्निः। चतुर्दशाणवः चतुरस्रिश्चत्तिलाः पृथुमांश्लिष्टास्त्वाङ्गुलम्। यजमानस्याम्ब-

र्योर्वाङ्गुल ग्राह्यम् । प्रमाणं तृतीयेन वर्धयेत्तच्चतुर्थेनात्मन-

श्चतुर्विंशांनेनेत्यक्ष्णा लक्षणम् ॥

Colophon

इति श्रीमदापदेवसूनुनाऽनन्तदेवेन कृतश्चातुर्मास्यप्रयोग सम्पूर्ण ॥

श्रीयज्ञेशो विजयतेतराम् ॥ ग्रन्थसङ्ख्या । ११०० ॥

Sheet No 34

इत्यापदेवपुत्रेण चातुर्मास्यनिरूपणम्

अकार्यनन्तदेवेन यज्ञेशस्तेन तुष्यतु ।

Subject Āpastambacāturmāsyaprayoga belonging to the Āpstamba school of the Black Yajur Veda

This work is composed of the following important sections —

1	वैश्वदेवपर्व	Sheet	1—10
1	वरुणप्रघास.		10—21
a	अवभृथ		18
2	साकमेधः		21—32
3	शुनासीरीयम्		32—34
4	प्राकृतविहारः		34—36
5	वरुणप्रघासविहार		36—37
6	पैतृकविहारः		37

Remarks —The Ms is in a fairly good condition On the title page is given ' श्रीशामाजीनायकपुण्ड्योपनाम्नाम् ' ॥ i e the Ms originally belonged to one Puṇḍyaśāmājīnāyaka The author of this work is Anantadeva, son of Āpadeva

॥ आपस्तम्बचातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2268 ĀPASTAMBACĀTURMĀSYAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 9131 c

Substance—Palm leaf Size—11 × 1½ inches Leaves—34 (21-40) Lines—6 to a Page Script—Grantha No of Granthas—360 Author—(?) Complete

Beginning

फाल्गुन्यां पौर्णमास्यां चैत्र्यां वा वैश्वदेवेन यजते । तयाः पूर्वस्यां चतुर्दश्यां प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा प्राणानायम्य सङ्कल्प्य । चातुर्मास्यैर्यक्ष्ये । अक्षय्यं मे सुकृतं स्यात् । चातुर्मास्यान्यारभमाणः पञ्चहोतारं होष्यामीति सङ्कल्पं कृत्वा । अध्वर्युवरणं कर्तव्यम् । * * *

अनुमन्त्रणं तन्त्रेण इन्द्राग्निभ्यामिदम् । इन्द्राग्न्योरहमिन्द्रियाव्यन्नादः ॥

चातुर्मास्यान्युच्यन्ते । तत्र प्रथममन्वारम्भणीया । नमः प्रवक्त्र इत्यादि पञ्चदश सामिधेन्य । आवाहनकाले आज्यभागावावाह्य अग्निं वैश्वानरमावाह्य पर्जन्यमावह । उत्तमप्रयाजे ये + हे स्वाहाग्निं स्वाहा । सोमं स्वाहा । अग्निं वैश्वानरं स्वाहा । पर्जन्यं स्वाहा दे + वौ । आज्यभागौ पौर्णमासवत् ।

End

अग्निना रयिमश्नवत् । पोषमेव दिवे दिवे । यशसं वीरवत्तमोम् । ये । हेऽग्निजुषाणो अग्निराज्यस्य हविषो वेतवौ गतस्थाने अमी वः वसुवित्पुष्टिवर्धनम् । सुमित्र-

स्मो मनोभवोम् । ये । हे सोमं जुषाणस्सोम आज्यस्य हविषो वेतवो । उत त्वामदिते । सुमृडीकामभिष्टयोम् । ये । हे अदितिर्महीमृष्टमातरं । सम्प्रणीर्ति वो । प्रेञ्यो अग्ने दीर्धिः पुरो नोजस्रजया सूर्म्याय विष्टु त्वां शश्वन्त उपयान्ति वाजोम् । ये । हेग्निवरिस्वष्टकृतमथावेग्निरग्ने प्रियायामान्यया । सोमस्य । प्रियतया मान्यया ल(अ)दित्या । प्रियाया मान्यया जुषतां हविरिमे । अग्ने वीततमानि सुरभीणि न्थ वो । वाचस्पतिनेत्यादिमूक्तवाके । अग्निरिद० । अदितिरिद० । देवा आज्यपा इत्यादि । संस्था जपान्तम् ।

Colophon

समाप्ता साकमेधाः ॥

Subject Cāturmāsya prayoga, belonging to the Āpastamba school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a decaying condition It is full of scriptorial errors For the other works contained herein see the list under Remarks on No 2097. This work is not however noticed by Dr Burnell under this Ms In the beginning of this work, the Cāturmāsyayājamāna also is given

॥ बोधायनचातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2269. BODHĀYANACĀTURMĀSYAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3719 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11¼ × 5¼ inches. Sheets—56

Lines—8 to 9 to a Page Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—1300 Author—Bālādīkṣita (?) Complete

Beginning

करकलितकीरशावां कटितटसशोभिकनककौशेयाम् ।
करुणापूर्णकटाक्षां कलये हृदये सदैव कामाक्षीम् ॥
स्मृत्वा बोधायनपदपद्म तत्प्रोक्तसूत्ररीत्याहम् ।
श्रीशिवभूपतिनोक्तश्चातुर्मास्यप्रयोगमातन्वे ॥

चातुर्मास्यानां प्रयोगा उच्यन्ते। तानि चतुर्धा—यावज्जीविकानि । सांवत्सरिकानि । द्वादशाहिकानि । यथाप्रायोगिकानि चेति ॥ सांवत्सरिकः प्रयोगो निरूप्यते । फाल्गुन्यां वा चैत्र्यां वा पौर्णमास्यां वैश्वदेवहविर्भिर्यजते तैर्यक्ष्यमाण उपकल्पयते । त्रिश्वेतां शललीं लोहितायस क्षुर चतुष्टयानि पुरोडाशकपालानि च तिस्रश्चरुस्थालीरेकामामिक्षाकुम्भीं तावन्ति भ(मे)क्षणानि द्वयं पयः पृषदाज्याय दधि हविरातञ्चनाय च कार्ष्मर्यमयान् परिधीन् त्रीन् प्रसूमय प्रस्तर द्वयमिध्माबर्हिर्हिरण्य धेनुञ्चारम्भणीयादक्षिणां द्वादश गाः प्रथ(म)ज वत्स वा वैश्वदेवदक्षिणां चरुपुरोडाशीयान्व्रीहीन् पिष्टानि तण्डुलान्याज्यञ्चेति ॥

End

अन्यान्येव सर्वाणि पाणिहृवन्ती सुधच्च देव्याय पित्र्येत्यादिधर्मभेदात् महापितृयज्ञेन प्रचर्य त्रियम्बकै(?) प्रचर्ति हस्तपादान्प्र(दम्भ)क्षाल्य एतेनैव यथैतमेत्येत्यन्त अग्नम् प्रथास्नाम इत्यादिरग्निमोकान्ते वाजिनचर्या वैश्वदेव वारुणवाजिनाभ्यां संसृष्टाभ्यामध्वर्युः प्रचरति मारुती

वाजिनेनप्रतिप्रस्थाता पत्ना(त्नी ?)संयाजा दिवौ देवा मनु
ष्येषु अवभृथेन प्रचर्या व्रतविसर्गादिब्राह्मणतर्पणान्तम् ।
अथ पौर्णमासस्य वैमृधाभ्यामिष्ट्या यज्ञुमं पर्यवर्तयादिति
निच(?) वर्तयते परिजवपते(?) नानांते संवत्सरीणां स्वस्ति-
माशास्ते । परिवत्सरीणां स्वस्तिमाशास्ते । इदावत्सरीणां
स्वस्तिमाशास्ते । अनुवत्सरीणां स्वस्तिमाशास्ते । इति
चतुष्टयं वदेत् ।

Colophon

इत्यैकाहिकेष्टिकचातुर्मास्यप्रयोग समाप्त ॥

Subject Bodhāyanacāturmāsyaprayoga, giving the details of Cāturmāsya sacrifice, according to the Bodhā yana school of the Black Yajur Veda

This work contains the following —

Remarks —The Ms is in a very good condition It is full of scriptorial blunders In one of the introductory verses, the author of this work (perhaps Bālādīksita) says that he has written this prayoga tract on the request of Śivājı, the last Mahratha ruler of Tanjore between 1833—1855 A D

॥ बोधायनचातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2270 BODHĀYANACĀTURMĀSYAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3722 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10 × 4¼ inches. Sheets—25 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—620 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीवेङ्कटेशपरमगुरवे नमः ॥

वैश्वदेवाः(व्याः) हविर्यक्ष्यमाणो भवति फाल्गुन्यां वा चैत्र्यां पौर्णमास्यां नक्षत्रप्रयोग इत्याहुः उदगयन आपूर्यमाणपक्षस्य पुण्याहे प्रयुञ्जीतेति सङ्कल्पयते श्रेणीं शलल्लीं लोहितायसस्पय(स्य) च क्षुर चतुष्टयानि पुरोडाशकपालानि चतस्रं चरुस्थालीस्तावन्ति मेक्षणानि दूयं पयः पृषदाज्याय दधिहाविरातञ्चनाय च त्रेधा बर्हिस्सन्नद्ध तदेकया पुनस्सन्नद्ध प्रसूमयं प्रस्तरमित्यथोपवसथीयेहनि द्वि हविषमारम्भणीयामिष्टीं निर्वपति वैश्वानरं च द्वादशकपाल पार्जन्यञ्चरु सा प्रसिद्धेष्टिस्सन्तिष्ठते ॥

End

तेन शकेयन्तेन राध्यासमिति पुरस्ताद्देवाग्रेऽथ दक्षिणतोऽथ पश्चादथोत्तरतोऽथोपरिष्टात्सन्तिष्ठते शुनासीरी(रीय)हवींषि अनुवत्सरीणां स्वस्तिमाशास्त इत्याशास्ते ॥ १७ ॥

Colophon

चातुर्मास्य समाप्तम् ॥

श्रीवेङ्कटेशाय परमगुरवे नमः ॥

Subject Caturmāsyaprayoga, (1-17 Khaṇḍas)—based on 1—17 Khaṇḍas of Cāturmāsya praśna of Bodhāyana Śrauta Sūtras

Remarks —The Ms is in good condition Before the colophon the index of Khaṇḍas is given as follows —

वैश्वदेवहविर्यक्ष्यमाणो भवति + अथातश्च त्रिषु मासेषु शुनासीरहविर्यक्ष्यमाणो भवति । सप्तदश ॥

॥ चातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2271 CĀTURMĀSYAPRAYOGAḤ

T S Collection No 191 Substance—Paper Size—9¾×4½ inches Sheets—9 Lines—12 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—200 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ चातुर्मास्यान्युच्यन्ते ।

चातुर्मास्यानीति कर्मसमुदायनाम । तेषां चतुर्धा प्रयोगः । यावज्जीव सांवत्सरिक द्वादशाहं यथाप्रयोग इति । तेषु पूर्वेषु पूर्वः पक्षः श्रेयान् । तत्र यावज्जीव-सांवत्सरिकयोर्वैश्वदेववरुणप्रघाससाकमेधशुनासीरीयाणां यथाक्रम फाल्गुन्याषाढीकार्तिकीफाल्गु(नी)पौर्णमासीषु, चैत्रीश्रावणीमार्गशीर्षीचैत्रीषु वा प्रयोगः ।

* * * *

अपरा फाल्गुनी न व्यपेयादिति वचनात् । अथ प्रयोगः ।

पूर्वे नान्दीमुखं कृत्वा रात्रावुदकशान्तिं प्रतिसरबन्धञ्च कृत्वा परेद्युः प्रातः स्नानादिपञ्चकं कुर्यात् ॥

End

अथ वरुणप्रघासप्रयोगः ।

तत्रैते सम्भाराः । त्रिश्वेतशलली । लोहितक्षुरः ॥ द्वात्रिंशत्कपालानि । आमिक्षास्थाल्यौ । तिस्रश्च चरुस्थाल्यः । पञ्च मेक्षणानि ॥

  

याः पुरस्तादित्यादि वरुणप्रघासहविर्भिर्यक्ष्य इति सङ्कल्प्य देवतासङ्कल्पं कुर्यात् । अग्नीषोमावाज्यभागौ । आग्नेयोऽष्टाकपालः पुरोडाशः । सौम्यश्चरुः । सावित्रो द्वादशकपालः पुरोडाशः । सारस्वतश्चरुः । पौष्णश्चरु । ऐन्द्राग्न एकादशकपालः पुरोडाश । मारुत्यामिक्षा । वारुण्यामिक्षा । काय एककपाल । देवा आज्यपा इत्यादि वैश्वदेववत् । सविता क इत्युपांशु यः सद्यो यक्ष्ये । अध्वर्युः इडाहूरित्यादि । .. . ॥

Colophon Nil

Subject Cāturmāsyaprayoga, giving the full details of Vaiśvadevaparvan and the beginning of the Varuṇapraghāsaparvan

Remarks — The Ms is in good condition It breaks off in the beginning of the Second Parvan—Varuṇapraghāsa—of the Cāturmāsya The Mantras given in this Ms are accented

॥ चातुर्मास्यप्रयोगः ॥

2272 CĀTURMĀSYAPRAYOGAH

T S Collection No 186 Substance—Paper Size—8½ × 4⅛ inches Sheets—39 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—660 Author—(?) Incomplete

Beginning

श्रीरस्तु ।

अथ वरुणप्रघासप्रयोगः ।

तत्रैते सम्भाराः । त्रिश्वेतशलली । लोहितक्षुरः । द्वात्रिंशत्कपालानि । आमिक्षास्थाल्यौ । तिस्रश्चरुस्थाल्यः । पञ्च मेक्षणानि । द्विशताधिकानि शमीपर्णानि । * * * प्रस्तर प्रसूमय केचिदिच्छन्ति । एतानि सम्भृत्योदवसाय । यजमान अग्नीनरण्यो समारोप्योदवसाय मथित्वा विहृत्य गार्हपत्ये स्रातवदाज्य सस्कृत्य स्रुचि चतुर्गृहीत गृहीत्वाऽऽहवनीये मनस्वत्या जुहोति—'मनो ज्योतिर्जुषता'मिति ॥

End

सन्तिष्ठते साकमेधपर्व ॥ अथ शुनासीरीयप्रयोगः ॥ श्वा. पुरस्तादित्यादि शुनासीरीयहविर्भिर्यक्ष्य इति सकल्प्य + अग्नीन्विहृत्यान्वाधाय शाखामाहृत्येध्माबर्हिस्सन्नहनादि वैश्वदेववत्करोति ॥

Colophon Nil

Subject Cāturmāsyaprayoga containing two parvans—Varuṇapraghāsa and Śākamedha only

Remarks — The Ms is in good condition It breaks off in the beginning of the fourth parva Śunāsīrīya

॥ आश्वलायनपशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2273 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3988 Page 23 Right column. Substance—Paper Size—10⅜ × 5 inches Sheets—3 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—40 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

पशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोगप्रारम्भः ॥

यजमानपत्नीभ्यां सहा॰॰यगारं प्रविश्योत्तरेण विहार प्राङ्मुख उपविशति । तन्म ऋध्यतामित्युक्ते । तत्र ऋध्यतां तत्ते समृध्यतां तच्च सम्पद्यतां कामः इति प्रतिब्रूयात् । अग्निन्निरूढपशुबन्धे ब्रह्माण त्वां वृणे इत्युक्ते । वृतोऽस्मि करिष्यामीत्युक्त्वा । आग्नावैष्णवेष्ट्यां सर्वं दर्शपूर्णमासवत् ॥

End

यथागृहीतं अग्नेः समिदसि तेजोऽसि तेजो मेदा स्वाहा । सोमस्य समिदसि दुरिष्टेर्मा पाहि स्वाहा पितॄणां समिदसि मृत्योर्मा पाहि स्वाहा प्रथमं होताऽद्ध्यात्ततो ब्रह्मा एकैकस्मिन् । ततः संस्थाजपः ; ओं च मेस्वरश्च मे॰ तस्मै ते नमः ॥

Colophon

इति पशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोग सम्पूर्णं ॥

Subject Āśvalāyanapaśubandhabrahmatvaprayoga

belonging to the Āśvalāyana bahvṛcas

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2274 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3989 Page 23 Right column Substance—Paper Size—10¾ × 4⅞ inches Sheets—3 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—40 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2273

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोगः ॥

2275 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-BRAHMATVAPRAYOGAḤ

J L Collection No 239 Substance—Paper Size—10 × 4¼ inches Sheets—2 Lines—11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—24 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय परमगुरवे नमः ।

आश्वलायनसूत्रोक्तपशुब्रह्मत्वप्रयोगक्रम ।

पश्विष्टौ प्रकृतिवत् । अग्निप्रणयने स्थानाचमने कृत्वा

तीर्थेन प्रपद्य विहारस्य दक्षिणतः स्थित्वाध्वर्य्वादिषु

व्रजत्सु स्वयं दक्षिणतो व्रजञ्जपेत् । ' आशुः शिशान ' इति दशर्चं स्रुक्व्रजने समाप्ते सूक्तं समापयेत् ॥

End

प्रथम होतास्दध्यात् ततो ब्रह्मा तत इतरे एकैक इति वचनात् । तत सस्थाजप' यद्यादित इतीष्टिः(?) । पशुमयत तदा तत्समाप्तौ संस्थाजपः ॥

Colophon

इति पशोराश्वलायनोक्तब्रह्मत्वप्रयोगपद्धति ।

श्रीमद्दिव्यलक्ष्मीनृसिंहार्पणमस्तु ॥

Subject Paśubandhabrahmatvaprayoga, according to the Āśvalāyana bahvṛcas giving the duties of the Brahman priest in Paśubandha sacrifice

Remarks —The Ms is in a fairly good condition

* *

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2276 ĀSVALĀYANAPASŪBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 5958 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10 × 4 inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ओं ॥

पश्वाविष्टिरुभयतोऽन्यतरतो वाग्नेयी वाऽग्नावैष्णवी वोभे वान्यतरा पुरस्तात् । अस्या इष्टेः पञ्चदश सामिधेन्यः ।

नाग्नेयावाज्यभागौ । अग्नाविष्णू प्रधानदेवते । स्विष्टकृत्प्रयाजादयोऽन्यदेवताः । देवा आज्यपाश्च । नम प्रवक्ष इत्यादि आवह । देवान्यजमानाय । अग्निमग्न आवह सोममावह । अग्नाविष्णू आवह । देवां आज्यपामित्यादि उत्तमप्रयाजे । ये यजामहे स्वाहाग्निं स्वाहा सोम स्वाहाऽग्नाविष्णू स्वाहा देवा आज्यपा इत्यादि ।

End

अग्ने समिदसि तेजोऽसि तेजो मे धेहि इति प्रथमाम् । एधोऽसि एधिषीमहीति द्वितीयाम् । समिदसि समेधिषीमहीति तृतीयाम् । एत्योपतिष्ठते आ(अ?)पो अद्यान्वचारिषम् ० सृज च वर्चसा तत समिधोऽभ्याद धाति । यथागृहीतम् । अग्ने समिदसि । तेजोऽसि तेजो मेदा स्वाहा । सोमस्य समिदसि दुरिष्टेर्मा पाहि स्वाहा । पितॄणां समिदसि मृत्योर्मा पाहि स्वाहा । प्रथमं होताऽदध्या(त्) । ततो ब्रह्म एकैकस्मिन् ततः संस्थाजपः । ॐ च मे स्वरश्च मे तस्मै ते नमः ।

Colophon

इति पशुहौत्र सम्पूर्णम् ॥

Subject Āśvalāyanapaśuhautraprayoga, belonging to the Āśvalāyana bahvṛcas, giving the duties of the hotṛ priest in the Paśubandha sacrifice

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2277. ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3959 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10 × 4¾ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2278 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3960 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10½ × 4¾ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2279 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3961 Page 24 Left column.

Substance—Paper Size—10¾ × 4¾ inches Sheets—9,

RESEARCH I STITUTE.
84, R.H ROAD MADRAS-4

Lines—8 to a page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2280 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3962 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10⅝ × 5¼ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2281 ĀSVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3963 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10½ × 4⅝ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2282 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ.

Burnell's Catalogue No 3964 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10½ × 5¼ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2283 ĀŚVALĀYANAPASUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAH

Burnell's Catalogue No 3965 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{4}{5} \times 4\frac{2}{5}$ inches Sheets—9 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2284 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAH.

Burnell's Catalogue No 3966 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{3}{8} \times 5\frac{1}{8}$ inches. Sheets—8.

Lines —9 to a page Script—Devanāgarī No of Granthas —150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2285 ĀSVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3967 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{4} \times 4\frac{5}{8}$ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2286 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3968 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{4} \times 4\frac{7}{8}$ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2287 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3967 Page 24 Left column.

Substance—Paper Size—10¼ × 4¾ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2288 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3970 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 4¾ inches Sheets—10 Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2289. ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3971 Page 24 Left column.

Substance—Paper Size—10¼ × 4½ inches Sheets—11.

Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2290 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3972 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{4} \times 4\frac{7}{8}$ inches Sheets—10

Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276.

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2291 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3973 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches Sheets—10

Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2292 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAH.

Burnell's Catalogue No 3974 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 4¾ inches Sheets—10 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2293 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3975 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 4¾ inches Sheets—10 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2294 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3976 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 5¼ inches Sheets—11

Lines—10 to a Page Script—Telugu No of Granthas —150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2295 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3977 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{8} \times 4\frac{7}{8}$ inches Sheets—12 Lines—10 to a Page Script—Telugu No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2296 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3978 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{4} \times 5\frac{3}{8}$ inches Sheets—12 Lines—9 to a Page Script—Telugu No of Granthas —150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2297 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3979 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10½ × 5⅛ inches Sheets—14
Lines—10 to a Page Script—Telugu No of Granthas
—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2276

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2298 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA HAUTRAPRAYOGAḤ

T S Collection No 203 Substance—Paper Size—11 × 5¼
inches Sheets—5 Lines—12 to 14 to a Page Script—
Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end and subject—Same as No 2276

Colophon

इति पशुहौत्रप्रयोगस्सम्पूर्णं ॥
साम्बसदाशिवार्पणमस्तु ॥ राक्षसभुवनकर० ॥

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2299 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4079 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{8}$ inches Sheets—10 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ पशुमैत्रावरुणप्रयोगः ।

होत्रा प्रशास्तस्तीर्थेन प्रपन्नस्त्वेन्युक्ते चात्वालोत्करावन्तरेणागत्य मित्रावरुणयोस्त्वा बाहुभ्यां प्रशास्तोः प्रशिषा प्रतिगृह्णाम्यवक्रो विधुरो भूयासम् । प्रत्यङ्मुखो दक्षिणोत्तराभ्यां पाणिभ्यां दण्ड प्रतिगृह्योत्तरेण होतारमतिव्रजेत् । दक्षिणेन दण्ड हरेन्न चानेन संस्पृशेदात्मानं वान्य वा प्रैषवचनात् । दक्षिणो होतृषदनात्प्रह्वोऽवस्थाय समिध्यः प्रेष्य इत्युक्ते वेद्यां दण्डमवष्टभ्य ब्रूयात् । होता यक्षदग्निं समिधा सुषमिधा समिद्ध नाभा पृथिव्यास्सङ्गथे वामस्य । वर्ष्मं दिव इळस्य देवे त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ १ ॥

End

एत्याहवनीयमुपतिष्ठते । आ(अ?,पो अद्यान्वचारिष रसेन समगस्म(न्म)हि पयस्वानग्न आगहि तं मा मसृज वर्चसा तत समिधोऽभ्यादधाति यथा गृहीतमग्नेः समिदसि तेजोऽसि तेजो मेदा स्वाहा । सोमस्य समिदसि दुरिष्टेर्मा पाहि स्वाहा । पितॄणां समिदसि मृत्योर्मा पाहि स्वाहा । तत· संस्थाजपः । ॐ च मे० ॥

Colophon

इति पशुमैत्रावरुण समाप्त ।

Subject Āśvalāyanapaśumaitrāvaruṇaprayoga, belonging to the Āśvalāyanabahvṛcas, giving the prescribed duties

of the Maitrāvaruṇa priest in Hotṛgaṇa in the Paśubandha sacrifice

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2300 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4080 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11¼ × 4¼ inches Sheets—10 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2301 ĀSVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4081 Page 24 Left column

Substance—Paper. Size—10⅜ × 5 inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299.

Remarks — The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2302 ĀSVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4082 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11⅛ × 4¹ inches Sheets—9 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks — The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2303 ĀŚVALĀYANAPASUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4083 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 4⅜ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2304 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4084 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 5 inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject - Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2305 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4085 Page 24 Right column

Substance—Paper Size—10¼ × 4⅞ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject —Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोग. ॥

2306 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4086 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 4⅞ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2307 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4087 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¾ × 4¾ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2308 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4088 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 5⅜ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2309 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4089 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10½ × 5⅛ inches Sheets—8

Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2310 ĀSVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUNAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4090 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{2}\times 5$ inches Sheets—8 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2311 ĀSVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4091 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{2}\times 5$ inches Sheets—7 Lines—9 or 10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2312 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4092 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10 × 4¾ inches Sheets—6
Lines—9 to a Page Script—Devanāgari No of Granthas—115 Author—(?) Incomplete

Beginning and subject—Same as No 2299

End

देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीरिळा सरस्वती भारती यां भा-
रत्यादित्यैरस्पृक्षत्सरस्वतीम रुद्रैर्यज्ञमावीदिहैवेळया वसुम-
त्या सदमाद पदेम (वसुवने वसुधेयस्य व्यन्तु यज ॥७॥)

Colophon Nil

Remarks —The Ms is in good condition It breaks off towards the end

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2313 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4093 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—9⅞ × 4⅞ inches Sheets—14
Lines—8 to a Page Script—Telugu No of Granthas—180 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

|| आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ||

2314 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-

MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4094 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10⅞ × 4¼ inches Sheets—13

Lines—8 to a Page Script—Telugu No of Granthas —130 Author—(?) Complete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

|| आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ||

2315 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA

MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4095 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10⅜ × 4½ inches Sheets—12

Lines—8 to a Page Script—Telugu No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

|| आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ||

2316 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA

MAITRĀVARUṆAPRAYOGAH

Burnell's Catalogue No 4096 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¼ × 4⅝ inches Sheets—13

Lines—8 or 9 to a Page Script—Telugu No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2317 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4097 Page 24 Left column Substance—Paper Size—10¼ × 5¼ inches Sheets—10 Lines—10 to a page Script—Telugu No of Granthas —130 Author—(?) Complete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2318 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ.

J L Collection No 210 Substance—Paper Size—10¼ × 4⅛ inches Sheets—6 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is in a fairly good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2319 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

T S Collection No 181 Substance—Paper Size—9½ × 4 inches Sheets—7 Lines—8 to 12 to a page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

मित्रावरुणयोस्त्वा बाहुभ्यां प्रशास्तोः प्रशिषा प्रतिगृह्णाम्यवक्रो विधुरो भूयासम् । उत्तरेण होतारमतिव्रजे(त्) । दक्षिणेन दण्ड हस्त चानेन सस्पृशेदात्मानं वान्य वा प्रेषवचनात् । + आज्यस्य होतर्यज ॥ १ ॥

End and subject—Same as No 2299

Colophon

इति पशुमैत्रावरुण समाप्त ।

सर्वजित्संवत्सरज्येष्ठशुद्ध ४ भौमवासरे समाप्त ॥

Remarks —The Ms is in good condition The date of this Ms is probably Tuesday 30th June 1767 A D

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2320 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ.

T S Collection No 182 Substance—Paper Size—10 × 4

inches Sheets—9 Lines—7 or 8 to a page Script—Devanāgarī No of Granthas—130 Author—(?) Complete

Beginning, end and subject—Same as No 2299

Colophon

इति पशुमैत्रावरुणास्समाप्ता ॥

Remarks —The Ms is old and is in good condition

॥ आश्वलायनपशुबन्धमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2321 ĀŚVALĀYANAPAŚUBANDHA-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

J L Collection No 241 Substance—Paper Size—8½ × 3¾ inches Sheets—7 Lines—7-9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—50 Author—? Incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

मित्रावरुणयोस्त्वा बाहुभ्या etc —Same as No. 2299

End

एष मे देवेषु वसुवार्यायक्ष्यत इति + सूक्तवाकाय सूक्ता

ब्रूहि ॥ समाप्य दण्डमग्नौ प्रहरेत् । शुगसि०स्तमभि-

शोच(?) ॥

Colophon Nil

Subject—Same as No 2299

Remarks —The Ms is old and is in a fairly good condition It breaks off in the middle

॥ आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगः ॥

2322 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 2824 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11 × 5¼ inches Sheets—32 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—500 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

पशुबन्धप्रयोग उच्यते । सर्वांल्लोकान्पशुबन्धया-ज्यभिजयति तेन यक्ष्यमाणः संवत्सरे संवत्सरे प्रावृषि पौर्णमास्याममावास्यायां वा संवत्सरे संवत्सरे यस्मिन्क स्मिंश्चित्पर्वणि वा प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा अपरेण गार्हपत्य दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाण पत्न्या सह यजमान उपविश्य इष्टदेवतां ध्यात्वा सङ्कल्पं करोति । परमेश्वरप्रीत्यर्थं पशुबन्धमारप्स्ये। तेन संवत्सरे संवत्सरे प्रावृषि यक्ष्ये। संवत्सरे संवत्सरे यक्ष्य इति वा । पुनः सङ्कल्प्य । ऐन्द्राग्नेन निरूढपशुबन्धेन यक्ष्ये। सर्वांल्लोकानभिजीयास इति सङ्कल्पः ॥

End:

सन्तिष्ठते निरूढ, पशुबन्धः । तेन संवत्सरे संवत्सरे यजेत । षट्सु षट्सु मासेस्वि(ष्वि)त्येके । ऋतुष्वावृत्तौ सूयवसे(?) आवृत्तिमुखे आवृत्तिमुखे वा मां सी(?)यन्ति ह वा अग्न यो जुह्वतो यजमानस्य ते यजमानमेव ध्यायन्ति यजमानं सङ्कल्पयन्ति पचन्ति ह वा अभ्येष्वग्निषु वृथा

मांसं(?)मथेतेषां नान्या मीमांसा विद्यते यस्य चैते भवन्ति तं ततो नानीदानं(?) पशुना संवत्सरोऽतीयादायुष्यो ह्वा वा अस्यैष आत्मनिष्क्रयण इति । वाजसनेयक भवति भवति । हरिः ॐ ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambipaśubandhaprayoga according to the Āpastamba school of the Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in a worn out condition It is full of scriptorial errors

॥ आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगः ॥

2323 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3826 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¾ × 4⅞ inches Sheets—28 Lines —9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—500 Author—Aṇṇādīkṣita Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नम ॥

आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगप्रारम्भ ॥ सर्वाँल्लोकान् पशुबन्धयाज्याभिजयति । तेन यक्ष्यमाणोऽमावास्यायां पौर्णमास्यां वाऽपरेण गार्हपत्य दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाण' पत्नीमिस्स(ह) प्राणानायम्य परमेश्वरप्रीत्यर्थं पशुबन्धमारप्स्ये । तेन संवत्सरे यक्ष्य इति प्रथमं सङ्कल्प्य पुन प्राणानायम्यादि परमेश्वरप्रीत्यर्थमैन्द्राग्नेन निरूढपशुबन्धेन यक्ष्य इति सङ्कल्प्य वत्सा(पत्न्या)न्वारब्धोऽय·

न्ते योनिर्ऋत्विय (य)इत्यरण्योरग्निं समारोप्य यागोपक्र-
रणे सहोदव ाय मथित्वोपावरोहेति निर्वर्तमानमभि-
मन्त्र्योद्धृत्यात्रोक्ष्य गार्हपत्यायतनेऽग्निं निधाय विष्णु
दसीत्यप उपस्पृश्याग्निनिरूढपशुबन्धेऽध्वर्युं त्वां वृण
इति अध्वर्युं वृणीते ॥

End

अयोऽसीत्यादि पञ्चो आदित्यमुपस्थायैधेन(धो?)स्यै
धिषीमहीत्याहवनीये समिधमादा(धा)यापो अन्ववेति ॥

* * * *

यस्य चै(स्माचै?)ते भवन्ति तन्ततो नाग्नीजान(?) पशुना
संवत्सरो तीयादायुष्यो ह वा अस्यैष आत्मनिष्क्रयण
इति वाजसनेयक भवति भवति ॥ २८ ॥

Colophon

इति दर्शपूर्णम ास(?)(पशुबन्ध)प्रयोगे षष्ठ (सप्तम) प्रश्न समाप्त ॥

Subject Āpastambapaśubandhaprayoga 1-28 Khandas

Remarks —The Ms is in good condition It is full of scriptorial errors On the title page and also after the colophon is given 'अण्णादीक्षितकृतम् ॥' i e the author of this Prayoga tract is Aṇṇādīkṣita

---

॥ आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगः ॥

2324 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-PRAYOGAH

Burnell's Catalogue No 9135 d

Substance —Palm leaf Size—15½ × 11½ inches Leaves —

31 (23-53) Lines—5 or 6 to a Page Script—Grantha
No of Granthas—540 Author—(?) Complete

Beginning

पशुबन्धमारप्स्ये ॥ तेन प्रावृषि सवत्सरे संवत्सरे यक्ष्ये । ऐन्द्राग्नेन निरूढपशुबन्धेन यक्ष्ये सर्वान् लोकानभिजीयाम अयं ते योनिर्ऋत्वियो यतो जातोऽरोचथाः । त जानन्नग्न आरोह अथानो वर्धया रयिम् । अरणिं समारोप्य यज्ञोपकरणैः सह देवयजनं गत्वा देवय जनमुकृत्यापो(वो)क्ष्याग्निं मथित्वा । उपावरोह जातवेदः पुनस्त्व देवेभ्यो हव्य वहनः प्रजानन् । आयुः प्रजां रयिमस्मासु धेह्यजस्रो दीदिहिनो दुरोणो गार्हपत्यायतने निधाय । विद्युदसि । अध्वर्युवरणम् । आहवनीय प्रणीय । पञ्चोतार मनमानुद्धृत्य आहवनीये सगृ(प्र)ह जुहोति ॥

End

बृहस्पतिना राया स्वगा कृतो मह्य यजमानाय तिष्ठ यज्ञ ञ्च म उपचम आयुश्च मे बलञ्च मे यज्ञशिवेन मे सन्तिष्ठस्व । यज्ञस्विष्टे मे सन्तिष्ठस्व । यज्ञारिष्टो मे सन्तिष्ठस्व । • च मे पाप्मानमृतात्सत्यमुपागाम् । ब्राह्मणांस्तर्पयत वै । यासर(?)पुष्टिमति • ••• ब्रह्म समिष्टयजुस्त्रयामिष्टं बर्हिरनुप्रहने(?) निजकाले चाभ्युपवेषमुदस्य तिल का दि च गोमानत्र नमः स्वरूयज्ञक्रमादि । हरिः ओम् ।

Colophon

पशुबन्ध समाप्त ॥

Subject Āpastambapaśubandhaprayoga, according to the

Āpastamba schoo' in the Taittirīya recension of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a fairly good condition It is full of scriptorial errors For the other works contained herein see the list under Remarks on No 2095 After the colophon the following verse is given —

' . मे तु हुते प्रताप्ये
सवृक्षशाखे तु वपाश्रपण्यौ
निष्प्रमित्याहवनीय एव
मुख्याभिषेकश्री प्रतिपन्नवर्ता ॥
श्रीसीतारामप्रभो ॥ '

Dr Burnell observes on page 23 b of his catalogue that 9153 b (contains) 53 leaves (and it is) Āpastambādhānaprayoga Evidently it contains four works See the list under Remarks on No 2095

॥ आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगः ॥

2325 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 9152 (b) Substance- Palm leaf. Size—12¼ × 1¼ inches Leaves—10 (1-10) Lines—6 to a Page Script—Grantha No of Granthas—120 Author —(?) Incomplete (wants end)

Beginning

सर्वान् लोकान् पशुबन्धयाज्यभिजयति । तेन यक्ष्यमाणोऽमावास्यायां पौर्णमास्यां वाऽपरेण गार्हपत्यं

दर्भेष्वासीनो दर्भान्धारयमाणः पत्नीभिः सह प्राणा-
नायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य परमेश्वरप्रीत्यर्थं पशुबन्धमा
रप्स्ये। तेन संवत्सरे सवत्सरे यक्ष्य इति प्रथम सङ्कल्प्य
पुनः प्राणायामादि परमेश्वरप्रीत्यर्थमैन्द्राग्नेन निरूढपशु
बन्धेन यक्ष्य इति सङ्कल्प्य पत्न्यान्वारब्धोऽयन्ते योनि
र्ऋत्विय इत्यरण्योऽरग्निं मपारोप्य यागोपकरणे सहोद्
वसाय मथित्वोपावरोहेति ।

* * *

पुनरग्नीन्विहृत्य आग्नावैष्णवमेकादशकपालं निर्वपत्य
ग्न्यन्वाधानस्य प्रत्याम्नायो भवति ॥

End

भग्नशृङ्गं छिन्नकर्णं चक्षुषा हीन भग्नदन्त छिन्नपुच्छ
पादहीन स्फोटयुक्त वा सप्तशफमपतितोत्थितदन्तश्च
वर्जयित्वा च्छाग पशु अध्वर्युब्रह्मयजमाना स्नापयन्ति ।

अवमदग्ने वयाति कूटादिर्वैत्र लभ्यत
सर्वप्रायश्चित्तपूर्वं तदुपाकृतिरिष्यते ॥

अग्निर्मूर्धेत्यृगेषा स्यादग्नाविष्णू सजोषसा ।
इन्द्र विश्वास्तता वायो शतमेषा ऋगिष्यते ॥

प्रजापते नेति पशोरङ्गवर्णविपर्यये ।
हुत्वा तमेवोपाकुर्यादिति बोधायनो जगौ ॥

मुख्यजुह्वाभ्योर्वृतायां जुहु अद्वितीयया ।
अप्राकृता आहुतय आज्यनिर्वा . ।

Colophon Nil

Subject Āpastambapaśubandhaprayoga 1—12 Khaṇḍas

Remarks —The Ms is in good condition This Ms abruptly ends in the middle of the 12th Khaṇḍa The works contained in this Ms are

1	बोधायनप्रायश्चित्तप्रदीप	L L	1- 176
2	आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगः	,,	1—10
3	पुरुषोनिविष्टप्रयोग	,,	1—12
4	Do	,,	1—5

Dr Burnell observes on page 25 b that this Ms contains '180 leaves' and it is 'Baudhāyanīyaprāyaścittapradīpa' Evidently this Ms contains on the whole 208 leaves and four works as described above

॥ आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोगः ॥

2326 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-PRAYOGAH

Burnell's Catalogue No 9171 a Page 24 Left column

Substance—Plain leaf Size—15½ × 1½ inches Leaves—16 (1-16) Lines—6 to 7 to a Page. Script—Grantha No of Granthas—320 Author—(?) Incomplete

Beginning

अग्ने बाधस्व विमृधोनुदस्वापमिवा · अस्मात् बृहतो दिवो नो

  

सर्वजीवलोकाश्शुन्धन्तु शुचयः शुचिम् । यूप प्रक्षाल्य अथैन यवमतीभि प्रोक्षति । पृथिव्यै त्वा मूलम् । अन्तरिक्ष मध्य । दिवे त्वा अग्रम् । प्राचीनावीती ।

शुन्धतां लोकः पितृषदनः। प्रोक्षणीशेषमवटेऽवनीय। अप

उपस्पृश्य यज्ञोपवीती। यवोऽसि यवयास्मद्द्वे यवया

रातिः। यवमवास्य। पितृणां सदनमसि। प्राचीनावीती।

अवाग्र बर्हिषावस्तीर्य। अप उपस्पृश्य यज्ञोपवीती।

* * * * *

अथैनमसंस्कृतेनाज्येन यजमानोऽग्रतः शकलेनानक्ति ॥

End

यूप यजमान उपतिष्ठते। यज्ञश्रम इत्यादि ब्राह्म

णतर्पणान्तम्। अयन्ते योनिर्ऋत्विय +रयिम्। पुनस्स

मारोप्याग्न्यगार प्रविश्य मथित्वायतने निधाय। उपा

वरोह्य। वृष्ट्यादानादि ॥

Colophon

पशुबन्धप्रयोग समाप्त ॥

हरि ॐ। श्रीगुरुभ्यो नम। श्रीरामाय नम।

श्रीरामचन्द्रार्पणमस्तु ॥

Subject Paśubandhaprayoga, probably belonging to the Āpastamba school of Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in a decaying condition, since the leaves are much injured The works contained herein are —

(1)	आपस्तम्बपशुबन्धप्रयोग ॥	L L	1—16
(2)	,, महाग्निचयनप्रयोग ॥	,,	1—8
(3)	,, मृगारेष्ट्यादिप्रयोग।	,,	1—17

Dr Burnell observes that this Ms contains 30 leaves much injured and it is Āpastambapaśuprayoga But it contains 41

leaves only and besides Paśuprayoga, two more works are found in this Ms as given in the list above

॥ आपस्तम्बपशुबन्धयाजमानप्रयोगः ॥

2327 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 9134 b

Substance—Palm leaf Size—14×1¼ inches Leaves—10 (16-25) Lines—6 to a Page Script—Grantha No of Granthas—220 Author (?) Incomplete

Beginning

पशुबन्धमारप्स्ये । तेन संवत्सरे संवत्सरे प्रावृषि यक्ष्ये । ऐन्द्राग्नेन निरूढपशुबन्धेन यक्ष्ये । सर्वाल्लोकान भिजीयासम् । अय ते योनिर्ऋत्वियो यतो जातो अरोचथाः । त जानन्नग्न आरोहाथानो वर्धया रयिम् । याग देश गत्वा अग्निं मथित्वा उपावरोह जातवेदः पुनस्त्व + दुरोणे अध्वर्युवरणादि । विष्णव इदम । वनस्पतय इदम् । अपादानभूताय अग्नय इदम । अग्नये सप्तवत इदम् । अग्नय इदम् । वायव इदम् । सूर्यायेदम् । विष्णव इदम् ।

End

यद्ग्रामे यदरण्ये यत्सभायां यदिन्द्रिये ॥ यच्छूद्रे यदर्ययेनश्चकृमा वयम् । यदेकस्याधि धर्माणि तस्यावयजनमसि स्वाहा । इन्द्रायेदम् । अक्षन् कर्म कर्मकृतः सह वाचा मयोभुवा । देवेभ्यः कर्म कृत्वास्त प्रेत सुदानव. । विपक्त्र(?)यत्र जपति तम् । अत्र दक्षिणमग्निं

सम्मार्ष्टि । क्रमेणान्वारम्भः । देवा पितर इति । सकृत् । उभयत्रोद्देशत्यागः । अनुमन्त्रण तन्त्रेण । इन्द्राग्निभ्या-मिदम् । इन्द्राग्न्योरहमिन्द्रियाव्यन्नादः ॥

Colophon Nil

Subject Āpastambapaśubandhayājamānaprayoga, giving the duties of the Yajamāna in the Paśubandha sacrifice

Remarks —The Ms is in a decaying condition The leaves are very much injured Dr Burnell observes on page 23 b, that this Ms contains 82 leaves and it is Āpastambadarśapūrṇamāsaprayoga Evidently it contains on the whole 97 leaves and six separate works See the list under Remarks on No 2097

॥ आपस्तम्बपशुबन्धचातुर्मास्यहौत्रप्रयोगः ॥

2328 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-CĀTURMĀSYAHAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 9145 (b)

Substance—Palm leaf Size—15¼ × 1¼ inches Leaves—6 (23-28) Lines—7 or 8 to a Page Script—Grantha No of Granthas—200 Author—(?) Complete

Beginning

॥ हौत्र पशौ ॥ अग्नये प्रणीयमानायानुब्रूहीत्युक्ते प्रदेव देव्येति सप्रणवमपां श्रुतिः परिदधाति । अयमुष्ये-त्युच्चैः प्राणसन्तानमनुगच्छति । पश्चात्पाशुबन्धिका-या वेदेस्तिष्ठति । न हितेऽग्नौ कुलायिनामिति प्रतिपद्यते । त्वन्दूत इति परिधानीयाः त्रि. यूपायाज्य(?)मानायानुब्रू-

हीत्युक्ते अञ्जन्ति त्वेति तृतीयाया अभ्यर्चे विरम्य उ-
न्नीयमाणायानुब्रूहीत्युक्ते यदूर्ध्व इति प्रतिपद्यते ॥

End

इन्द्र वो विश्वतस्परीन्द्रन्नर इत्यैन्द्रस्य । प्र णो देव्या नो दिव इति सरस्वत्याः । पूषा गा अन्वेतु नश्शुक्रन्ते अन्य दिति पौष्णस्य । इन्द्राग्नी रोचनादिवश्नथद्वृत्रमित्यैन्द्राग्नस्य । विश्वेदेवा विश्वेदेवा इति वैश्वदेवस्य । परिपठिते शुनासीरीयस्य । वायो शत मयाहि(?)रिति वायो । अन्य द्वैश्वदेववत् । वायोर्निर्गुणस्यापि सगुणे याज्यानुवाक्ये य-स्मान्निर्गुणस्यापि परिपठिता श्वेतवत्यः ॥

Colophon

समाप्त पशुचातुर्मास्ययोर्हौत्रम् ॥ हरि ॐम् ॥

Subject Paśucāturmāsyahautraprayoga dealing with

(1) आपस्तम्बपशुहौत्रम् ॥ (L L 23—26)

(2) „ चातुर्मास्यहौत्रम् ॥ („ 26—28)

Remarks —The Ms is in a fairly good condition For the other works contained herein see the list under Remarks on No 2147 Dr Burnell divided this Ms into two and called the first (9145 a containing 57 leaves) 'Agnihotraprayoga and Prāyaścitta' But a close examination of the contents of these leaves gives us three separate works —

(1) आपस्तम्बश्रौतसूत्रव्याख्या (चातुर्मास्यम्—8th Praśna)

(2) आपस्तम्बपशुचातुर्मास्यहौत्रम् ॥

(3) आपस्तम्बश्रौतप्रायश्चित्तम् ॥ (9th Praśna)

Again, Dr Burnell called the second work in this Ms (9145 b according to him, containing 64 leaves) Agnihotra-

prāyaścitta which is none other than the Agnihotrarakṣāmaṇi-vyākhyā See No 2147 at the end of the Agnihotra section

॥ आपस्तम्बपशुबन्धहौत्रप्रयोगः ॥

2329 ĀPASTAMBAPAŚUBANDHA-HAUTRAPRAYOGAH

Burnell's Catalogue No 9110 k Substance—Palm leaf Size—16½ × 1½ inches Leaves—7 (3-9) Lines—7 or 8 to a Page Script—Telugu No of Granthas—200 Author—(?) Complete

Beginning

पश्चाद्दर्शपूर्णमासिकयोर्वेदेर्निरसनोपवेशने कृत्वा प्रेषितो हिङ्कृत्य अग्नेः प्रणयनीया(?)न्वाह प्रदेव देव्या धियाक्षदा नुषां त्रिः । इत्युपांशूक्त्यावसाय गच्छन्नुपोधाय द्वितीया ध्या(?) अन्वाह । उत्तरा अनुसृज्य । अयमुष्य प्रदेवय होता यज्ञाय॰ चेततित्म(?) मयमग्निर्ऋष्यन्यमृता॰ जीवातवे कृतो मिळायास्त्वापदे वयं ॰ हव्याय व्याळव्यामग्ने विश्वभिन्नानि क(?) देवेरूणावन्त प्रथम(?)निदयोनिम् ॥

End

अपो अद्या अन्वचारिषं रसेन समगन्महि । पयस्वा-नग्न आगम त मा सम्रज वर्चसेत्याहवनीयमुप-स्थाय । तस्मिन्गृहीतक्रमेण । अग्ने समिदसि तेजोऽसि तेजो मेदा स्वाहा । सोमस्य समिदसि दुरिष्टेर्मा पाहि स्वाहा । पितृणां समिदसि मृत्योर्मा पाहि स्वाहा । इति त्रिभिर्मन्त्रैस्समिधोऽभ्याधाय ओंत्वम-

इति संस्थाजपेनाहवनीयमुपतिष्ठते ॥

Colophon Nil

श्रीरामचन्द्राय नमः ॥

Subject Āpastambapaśuhautraprayoga giving the duties of the hotr priest in the Paśubandha sacrifice, according to the Āśvalāyana school of Rg Veda

Remarks —The Ms is in a fairly good condition It is full of scriptorial errors For the other works contained herein, see the list under Remarks on No 2099

॥ बोधायनपशुबन्धप्रयोगः ॥

2330 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3710 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¾ × 4¼ inches Sheets—30 Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—480 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

पशुना यक्ष्यमाणो भवति स उपकल्पयते पौत
द्रवान् परिधीन् गुग्गुलुसुगन्धितेजन शुक्लामूर्णास्तुकां या
पेत्वस्यान्तरा शृङ्गे द्वे (दर्भमय्यौ) रशने द्विगुणाश्च द्विव्या-
यामान्त्रिगुणाश्च त्रिव्यायामां द्वे वपाश्रपणी विशाखा
श्चाविशाखाश्च हृदयशूलं काश्मर्यमयान्परिधीनौदुम्बर मै-
त्रावरुणदण्ड यजमानस्य मुखेन सम्मितं इध्माबर्हिरिध्मं

प्रणयनीयं प्लक्षशाखामिडसूनु(न) यवान्यवमतीभ्यः सक्तू-न्सक्तुहोमाय पृषदाज्याय दधि हिरण्यशकलान् कसं चमस वा वसाहोमपात्र पृषदाज्यग्रहणीमन्यामुपभृत पशुकुम्भीं स्वधितीं छाग पशुमन्यूनातिरिक्ताङ्गमन्या(?)तिचार्थवन्त-ति(?) उपकल्पयते पशुः सोपवसथः सद्यस्कालो वा प्रथमे प्रयोगे पूर्वेद्यु(ः) प्रातर्नान्दीश्राद्धमुदकशान्ति रात्रौ प्रदो षान्ते प्रतिसरबन्धञ्च करोति ॥

End

उद्बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृह्येनमिष्टापूर्ते सꣳसृजेथामयञ्च । पुनः कृण्वꣳस्त्वा पितर युवानमन्वाताꣳसीत्वयितन्तुमेत-मिति द्वाभ्यां मध्यममग्निमुपसमाधाय मध्यमेऽग्नावपूर्वा-त्पूर्णाहुतिं जुहोति सप्त ते अग्ने० घृतेन स्वाहेत्यग्नये सप्त-वत इदम् । पूर्णाहुतौ वर ददात्यध्वर्यो धेनु ते ददामीत्य-नड्वाहं ते ददामीति वा धेनुवर वानड्वहं वा दद्यादिति स ह स्माह बोधायनः ॥

वरे दत्ते भवेद्यज्ञो बभूवापि च गोमती ।
ब्राह्मणाꣳस्तर्पयेत वै स्वस्थान प्रतियात्यथ ॥

प्रत्यक्षमरणीभ्यां वा यथापूर्वमिहागतः ।
सन्तिष्ठते पशुबन्धः सन्तिष्ठते पशुबन्धः ।

Colophon

इति बौधायनपशुबन्धप्रयोग सम्पूर्ण ॥

श्रीशिवार्पणमस्तु । यज्ञेश्वरार्पणमस्तु ।

Subject Bodhāyanapaśubandhaprayoga, belonging to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda 1-14 Khaṇḍas

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धप्रयोगः ॥

2331 BODHĀYANAPASUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3711 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10⅛ × 4⅞ inches Sheets—26 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—480 Author—(?) Complete

Beginning —Same as No 2330

End

दक्षिणेन दार्शिकविहार पुनरालम्भादि यज्ञो बभूव०
तर्पयत वा इति ब्राह्मणतर्पण सम्प्रेष्य विष्णुक्रमणादि
वा प्रदक्षिणनमस्कारादिकर्मेश्वरार्पण कृत्वाऽय ते योनिरि-
ति समारोपितैरजस्रैर्वा शालाप्रवेशवदग्निभिः स्वान्याय
तनान्यध्यवस्यत्यथाकालेऽन्न सस्कृत्य शतावरान्ब्राह्मणा
न्भोजयति सन्तिष्ठते पशुबन्धः सन्तिष्ठते पशुबन्धः ॥ १६ ॥

Colophon

इति बोधायनीयपशुप्रयोग समाप्त ॥

Subject Bodhāyanapaśubandhaprayoga 1—16 Khaṇḍas

Remarks —The Ms is in good condition At the end of this Ms an index is given containing the beginning of each Khaṇḍa, as follows —

पशुना यक्ष्यमाण ॥ १ ॥ अथ याचत्याज्यस्थालीम ॥ २ ॥ अथा
स्यैषा ॥ ३ ॥ + मनोतायै ॥ १४ ॥ वयस्सोम ॥ १५ ॥ अथ
याचतिस्रुच० ॥ १६ ॥

The readings of this Ms are slightly different from those given in No 2330

॥ बोधायनपशुबन्धप्रयोगः ॥

2332 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3712

Substance—Paper Size—1⅛ × 4¼ inches Sheets—30
Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—480 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2330

Remarks —The Ms is in good condition This No is not however found in Dr Burnell's Catalogue

॥ बोधायनपशुबन्धप्रयोगः ॥

2333 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3713

Substance—Paper Size—10⅓ × 5 inches Sheets—37
Lines—10 to a Page Script—Telugu No of Granthas —480 Author—(?) Complete

Beginning end, colophon and subject—Same as No 2330

Remarks —The Ms is in good condition This No is not however found in Dr Burnell's Catalogue

॥ बोधायनपशुबन्धप्रयोगः ॥

2334 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3714

Substance—Paper Size—10½ × 5⅛ inches Sheets—28 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—480 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2330

Remarks —The Ms is in good condition This No is not however found in Dr Burnell s Catalogue

---

॥ बोधायनपशुबन्धप्रयोगः ॥

2335 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3715 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10½ × 5⅛ inches Sheets—30 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—480 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2330

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धप्रयोगः ॥

2336 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3763 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10⅜ × 5¼ inches Sheets—18 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—340 Author—(?) Complete

Beginning

पशुना यक्ष्यमाणेन वृतोऽध्वर्युः आहवनीयं प्रणीय जुह्वां सकृद्गृहीत्वा सूर्यन्ते चक्षुरिति षड्ढोतारं मनसाऽनुद्रुत्याहवनीये मगृ(ग्र)ह जुहोति । सूर्यं ते चक्षु । वात प्राण । द्यां पृष्ठम् । अन्तरिक्षमात्मा । अङ्गैर्यज्ञम् । पृथिवीं शरीरैः ॥

End

आदित्यमुपस्थाय त्रि एधोस्येधिषीमहि समि(मि)दसि । तेजोऽसि तेजो मयि धेहि प्रतिमन्त्रमाहवनीये तिस्र समिध आधाय । अपो(अद्या) अनु(अन्व)चारिष रसेन समसृक्ष्महि । पयस्वां अग्न आगमं तं मा संसृज वर्चसा उपतिष्ठते । सन्तिष्ठते पशुबन्धः ॥ २६ ॥

Colophon

इति पशुबन्धस्समाप्त ॥

Subject Paśubandhaprayoga, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda 1—26 Khaṇḍas

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2337 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-MANTRĀNUKRAMAṆIKĀ

J L Collection No 242 Substance—Paper Size—9¾ × 4 inches Sheets—22 Lines—6 to a Page Script—Deva-

nāgarī No of Granthas—200 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीयज्ञेशाय नम. ॥

गणानान्त्वा० भूर्भुवः स्व । इन्द्राग्नी प्रीयेतां । यज्ञा धिदैवत० या पुरस्तात्० निविष्ट । श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं स्वर्गकामः पशुना यक्ष्ये । तन्म ऋध्यतां तत्र ऋध्यतामों तथा ॥

End

उद्बुध्यस्वाग्ने प्रतिजागृह्येनमिष्टापूर्ते मꣳसृजेथामय ञ्च । पुनः कृण्वꣳस्त्वा पितर युवानमन्वाताꣳसीत्वायि तन्तुमेतम् ॥ सप्त ते अग्ने ० सप्तवत इद ० । अध्वर्यो धेनु ते ददामि । यज्ञो बभूव ० गोमान् ब्राह्मणाꣳस्तर्पयत वै । अयं ते योनिः ० मनो ज्योतिः ० पुनस्त्वा ० ॥

Colophon

इति पशुबन्ध(मन्त्र)ानुक्रमणिका समाप्ता बोधायनसूत्रानुसारिणी ॥

अग्निचिद्गङ्गाधरदीक्षितानामिदम् ॥

Subject Bodhāyanapaśubandhamantrānukramaṇikā—an index of mantras to be pronounced in the Paśubandha sacrifice according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda

Remarks —The Ms is in a fairly good condition The Mantras are partly accented in this Ms The Ms belonged originally to Agnicit Gangādhara Dīkṣita

॥ बोधायनपशुबन्धयाजमानप्रयोगः ॥

2338 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3814 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11¼ × 4½ inches Sheets—9 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—180 Author—(?) Complete

Beginning—Same as No 2330

End

आशासनस्सुवीर्यं रायस्पोषस्वश्वियं बृहस्पतिना राया स्वगा कृतो मह्यं यजमानाय तिष्ठ । पूर्णाहुतौ । अग्नये समवत इदं० पूर्णाहुतौ वर ददाति । अध्वर्यो वरन्ते ददामि धेनुवरं वा अनडुहरं वा । यज्ञो बभूवेत्यादि समान प्रकृतिवत् ॥ सन्तिष्ठते पशुबन्ध ॥

Colophon

इति बोधायनपशुबन्धयाजमान सम्पूर्ण ॥

Subject Bodhāyanapaśubandhayājamānaprayoga—giving the duties of Yajamāna in Paśubandha sacrifice

Remarks—The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धयाजमानप्रयोगः ॥

2339 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-YĀJAMĀNAPRAYOGAḤ

J L Collection No 243 Substance—Paper Size—10 × 4¼ inches Sheets—12 Lines—8 or 9 to a Page Script—

Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?)
Complete

Beginning

श्रीगणपतिगुरुलक्ष्मीनृसिंहेभ्यो नमः ।

बोधायनमुनीन्द्रोक्तकल्पसूत्रानुसारतः ।
निरूढपशुबन्धे च लिख्यते याजमानकम् ॥

पशुः सोपवसथः सद्योयज्ञो वा । सोपवसथत्वे उपवसथात्पूर्वेद्यु, सद्योयज्ञत्वे यागदिनात्पूर्वेद्युर्नान्दीमुखोदकशान्तिप्रतिसरबन्धान्कृत्वा श्वोभूते प्रातरग्निहोत्रं हुत्वा स्नानपवनमन्त्राचमनमन्त्रप्रोक्षणानि कृत्वा इन्द्राग्नी प्रीयेतामिति पुण्याहं वाचयित्वा याः पुरस्तादित्यादि निविष्टमित्यन्तमुक्त्वा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थमैन्द्राग्नेन निरूढपशुना यक्ष्य इति त्रिरुपांशु त्रिरुच्चैः सङ्कल्प्य तन्म ऋध्यतामिति ऋत्विग्वरण अस्मिन्निरूढपशुबन्धे ब्रह्माणं त्वामहं वृणे । अस्मि० घे होतारं त्वा० णे । अस्मि० घे अध्वर्युं त्वा० णे ॥

End

प्रत्यक्षनयने पूर्ववदानीयायतनेषु निदध्युः । उद्धरणपक्षे गार्हपत्यस्यैव समारोपणम् । सद्योयज्ञत्व उद्धरणकालात्ययेऽपि पशुं समाप्यैवोद्धृत्य सायं होमः नचानुद्धरणप्रायश्चित्तम् ।

सद्यस्काले पशोस्तन्त्रे होमकाल उपस्थिते ।
समाप्यैव च होतव्य काल एव जुहोति वा ॥
पाशुके वितते तन्त्रे होमकाल उपस्थिते ।
अपरे तु विहारे स्थानत्वे(?) चौत्तरवेदिके ॥

Colophon

सौम्ये नभसि सौम्येह्नि षष्ठ्या हस्ते सिते पक्षे ।
लिखितं विश्वनाथेन सम्पूर्णं याजमानकम् ॥
इति श्रीबौधायनीयपशुयाजमान सम्पूर्णम् ॥
वृकोपनामकाग्निचिद्गङ्गाधरभट्टानामिदं पुस्तकम् ॥

Subject Bodhāyanapaśubandhavājamānaprayoga, giving the duties of yajamāna in the Paśubandha sacrifice, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in a very good condition The Ms is dated Wednesday—sixth day after new moon—in Nabhas in Saumya year which corresponds to Śaka 1771 or 25th July 1849 A D The scribe of this Ms is one Viśvanātha The Ms originally belonged to (Vrka) Agnicit Gangādhara bhatta (dīkṣita)

॥ बोधायनपशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोग ॥

2340 BODHĀYANAPAŚUBANDHA-BRAHMATVAPRAYOGAH

Burnell's Catalogue No 3717 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—10⅜ × 5 inches Sheets—3 Lines—10 or 11 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—40 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नम ॥

पशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोगप्रारम्भः । यजमानपत्नीभ्यां सहाग्न्यगारं प्रविश्योत्तरेण विहारं प्राङ्मुख उपविशति । तन्म आप्यतामित्युक्ते । तत्त आप्यतां तत्ते समृध्यतां तं-

चे सम्पद्यतां कामः इति प्रतिब्रूयात् । अग्निमिरूढपशु
बन्धे ब्रह्माणं त्वां वृण इत्युक्ते । वृतोऽस्मि करिष्यामीत्यु
क्त्वाऽऽग्नावैष्णवेष्ट्यां सर्वं दर्शपूर्णमासवत् ॥

End

अग्नेः समिदसि तेजोऽसि तेजो मेदा स्वाहा । सोमस्य
समिदसि दुरिष्टेर्मा पाहि स्वाहा । पितॄणां समिदसि मृ-
त्योर्मा पाहि स्वाहा । प्रथम होताऽध्यासतो ब्रह्मा एकै-
कस्मिन् । ततः सस्थाजपः । ॐच मे स्वरश्च मे० तस्मै ते
नमः ।

Colophon

इति पशुबन्धब्रह्मत्वप्रयोग ॥

Subject Paśubandhabrahmatvaprayoga, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda, giving the duties of the Brahman priest in the Paśubandha sacrifice

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2341 BODHĀYANAPAŚUBANDHĀ-GNĪDHRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3765 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{3}{8} \times 5\frac{3}{8}$ inches Sheets—9 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रप्रयोगः ॥

पशुबन्धे आग्नीध्रः स्नात्वाचम्य प्राणानायम्य पवन-
मन्त्रप्रोक्षणानि कृत्वा तस्य ऋध्यतामित्युक्ते तत्र ऋध्यता-
मित्यादि दर्शपूर्णमासप्रकृतिकेषु प्रकृतिवत् । चात्वाल
मुद्धृत्य अग्नीदितस्त्रिर्हरेत्युक्ते तत्राग्निराग्नीध्रश्चात्वाला-
त्किञ्चित्किञ्चिन्मृद हृत्वोत्तरवेद्यां निवपति ॥

End

एषोऽस्येविषीमहि प्रति समिन्मन्त्रः एत्याहवनीयेऽभ्या-
दधाति यथागृहीत समिदसि स्वाहा । तेजोऽसि स्वाहा० ।
तेजोऽसि मयि धेहि स्वाहा । सर्वत्राग्न इद० । अथाह
वनीयमुपतिष्ठते । अपो(अद्या अ)न्वचारिष रसेन समसृ
क्ष्महि । पयस्वाऽग्न आगम तं मा सꣳसृज वर्चसा ॥

Colophon Nil

Subject Bodhāyanapaśubandhāgnīdhraprayoga, giving the duties of the Āgnīdhra priest in the Brahmagaṇa, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur-Veda

Remarks — The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2342 BODHĀYANAPAŚUBANDHĀ-GNĪDHRAPRAYOGAḤ

Burnell s Catalogue No 3769 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—$10\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{4}$ inches Sheets—10 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2341

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2343 BODHĀYANAPAŚUBANDHĀ-GNĪDHRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3772 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—7¼ × 4¾ inches Sheets—10 Lines—8 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2341

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रप्रयोगः ॥

2344 BODHĀYANAPASUBANDHĀ-GNĪDHRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3773 Page 24 Left column
Substance—Paper Size—11⅛ × 4⅜ inches Sheets—10 Lines—8 or 9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—150 Author—(?) Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2341

Remarks —The Ms is in good condition

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2345 BODHĀYANAPAŚUBANDHĀ-GNĪDHRAMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ

Burnell's Catalogue No 3770 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¾ × 4¾ inches Sheets—4 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—55 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

तच्चं ऋध्यतामृ० वृतोऽस्मि करिष्यामि । इदमापः प्रवं हतावद्यञ्चं मलञ्च यत् । यच्चाभिदुद्रोहानृत यच्च शेपेऽभीरुणम् । निर्मां मुञ्चामि शपथान्निर्मा वरुणादुत । निर्मा यमस्य ड्(?)वीशात्सर्वस्माद्देवकिल्बिषादथो मनुष्यकिल्बिषात् । पशुपुरोडाशनिर्वापः । इमौ प्राणापानौ यज्ञस्याङ्गानि सर्वशः । आप्यायन्तौ सञ्चरत पवित्रे हव्यशोधने । पवित्रस्थो वैष्णवीस्थो यज्ञियेस्थो वायुपूतस्थो विष्णोर्मनसा पूतेस्थो यज्ञस्य पवनेस्थ । यजमान वाच यच्छ । वेषाय त्वा । प्रत्युष्टं रक्षः प्रत्युष्टा अरातयः ॥

End

देवस्य त्वा० । रुद्रायग्नेन्तनामृतत्वमृ० । धाम्नो धाम्नो राजन्नितो वरुण नो मुञ्च । यदा यो अघ्निया वरुणेति शपामहे ततो वरुण नो मुञ्च । एधोऽस्येधिषीमहि । समिदसि स्वाहा । तेजोऽसि स्वाहा । तेजो मयि धेहि स्वाहा । अपो (अद्य अ)न्वचारिषं रसेन समसृक्ष्महि । पयस्वाꣳ अग्न आगमं तं मा सꣳसृज वर्चसा ॥

Colophon

बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रप्रयोगमन्त्रानुक्रमणिका सम्पूर्णा ॥

Subject Bodhāyanapaśubandhāgnīdhraprayogamantrānukramaṇikā, an index of the mantras to be pronounced by the Āgnīdhra priest in the Paśubandha sacrifice,

according to the Bodhāyana school of the Black Yajur-Veda

Remarks — The Ms is in good condition It is accented

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2346 BODHĀYANAPAŚUBANDHĀGNĪDHRAMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ

Burnell's Catalogue No 3771 Page 24 Left column

Substance—Paper Size —$10\frac{1}{2} \times 4\frac{3}{4}$ inches Sheets—4 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—55 Complete

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2345

Remarks —The Ms is in good condition and it is unaccented

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2347 BODHĀYANAPASUBANDHĀGNĪDHRAMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ

Burnell's Catalogue No 3810 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11 × 5 inches Sheets—3 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—55 Complete

Beginning—इदमापः ० Same as No 2345

End, colophon and subject—Same as No 2345

Remarks.—The Ms is in a fair condition and it is unaccented

RESEARCH INSTITUTE
84, R.H ROAD, MADRAS-4

॥ बोधायनपशुबन्धाग्नीध्रमन्त्रानुक्रमणिका ॥

2348 BODHĀYANAPAŚUBANDHĀ-GNĪDHRAMANTRĀNUKRAMAṆIKĀ

T S Collection No 204 Substance—Paper Size—11×5½ inches Sheets—3 Lines—12 to 13 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—55 Author—(?) Complete.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 2345

Remarks —The Ms is in good condition The Mantras in this Ms are accented

---

॥ पशुबन्धप्रयोगः ॥

2349 PAŚUBANDHAPRAYOGAḤ

J L Collection No 244 Substance -Paper Size—9×8¾ inches Sheets—6 (30-35) Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—90 Author—(?) Incomplete (wants beginning)

Beginning

मेदसा स्रुचौ प्रावृत्य हिरण्यशकलमुपरिष्टात्कृत्वा-ऽऽघ्यायतामभिघारयति । द्विरभिघार्य न हविः प्रत्यभि-घारयति ।

End

बृहस्पतिना राया स्वगा कृतो मह्यं यजमानाय तिष्ठ । यजमानो यूपमुपस्थाय वायवेपते वायो यज्ञश्रम इति जपति । इष्टिरसि । अग्ने नयेत्यादि ॥

Colophon

इति पशुबन्ध समाप्त ॥

मौद्गल्यसूनुगुरुणा लिखितं पशुबन्धकम् ।
इदं मिच्छन्ति ये मूढास्तेषां वंशक्षयो भवेत् ॥
सराडिगिमुद्दिभट्टस्य सुत(तेन) गुरुणा लिखितम् ॥

Subject Paśubandhaprayoga

Remarks —The Ms is in a fairly good condition The scribe is Guru, son of one Maudgalya Saraḍigī muddibhatta

॥ पशुबन्धमन्त्राः ॥

2350 PAŚUBANDHAMANTRĀḤ

J L Collection No 945 Substance—Paper Size—9¾ × 3¾ inches Sheets—4 Lines—9 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—55 Author—? Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

षड्ढोतारं जुहोति । सूर्यं ते चक्षुः । वातं प्राणः । द्यां पृष्ठ । अन्तरिक्षमात्मा । अङ्गैर्यज्ञं पृथिवीꣳशरीरैः ॥

End

सप्त ते अग्ने सꣳघृतेन स्वाहा ॥ अग्नये सप्तवत इदम् ॥

Colophon

इति पशुबन्धमन्त्राः ॥

Subject Paśubandhamantras to be pronounced in the Paśubandha sacrifice, probably belonging to the Bodhāyana school of the Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in a fairly good condition The Mantras in this Ms are accented After the colophon the following is given —

"अग्निं समिधा तनूनपा नराशसमग्निमीळ बर्हिसुष्टुरस्तू(?)स्वा उषासा

दैव्याहो तिस्रो देवी त्वष्टारमचिष्टुवनस्पतिमग्निं स्वाहेत्यादि प्रयाजा
(। अ)थानुयाजा । बर्हिस्सुदेव द्वार सह्नाते उषासा नक्ता धाजोष्ट्री
वसु ऊर्जाहुती दैव्या होतारा तिस्र तिस्रो नराशंसो वनस्पति-
र्बर्हिवा(?) तीनामग्निस्विष्टत्सु इत्यनुयाजा ॥

पशुपुरोडाशपात्राणि— स्फयेकादशकपालानि शूर्पं कृष्णाजिन तथा ।
शम्यामुलूखले चैव मुसल दृषद् तथा ॥
उपला च प्रणीता प्राशित्रहरण तथा ।
मेक्षण पिष्टपात्रञ्च दारुपात्रमदान्तिकम् ॥

इति सादयेत् ॥

॥ आश्वलायनसौत्रामणीहौत्रप्रयोगः ॥

2351 ĀŚVALĀYANASAUTRĀMAṆĪ-HAUTRAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3954 Page 24 Left column
Substance—Paper Size -10⅜×5½ inches Sheets—4
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—70 Author—(?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नम ॥

सौत्रामणीहौत्रप्रयोगारम्भः । अस्यां सौत्रामण्यामाग्नावैष्णवेष्टिः निरूढपशुवत् तदनन्तर अग्निप्रणयन निरूढवत् । यूपाञ्जन पूर्ववत् । अग्निमन्थनात्पूर्वं देवतानिर्देशः । एषां पशूनां सप्तदश सामिधेन्य । वार्त्रघ्नावाज्यभागौ । अश्विनौ सरस्वतीन्द्रश्च पशुदेवताः ॥

End

तत आजा(चा)मति । भक्षस्यावभृथोऽसि । भक्षित स्यावभृथोऽसि । भक्ष कृतस्यावभृथोऽसि । प्रोष्य प्रथमेन प्र(प्लव)न्ति । प्रगिरन्त्युत्तराभ्याम् । तत आचम्य प्लवन्ते । अपो अस्मान्० पूत एमि । इदमापः० उतानृतम् । सुमि-त्र्यान० वय द्विष्मः । उद्वय तमस० उत्तमम् ॥ इत्युदेत्य । अग्ने समिदसीत्यादि संस्थाजपान्त समानम् ॥

Colophon

सौत्रामणिहौत्रप्रयोगस्सम्पूर्ण ॥

Subject Āśvalāyanasautrāmaṇīhautraprayoga giving the duties of the Hotṛ priest in the Sautrāmaṇī sacrifice, according to the Āśvalāyana school of Ṛg Veda

Remarks — The Ms is in good condition

॥ आश्वलायनसौत्रामणीमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2352 ĀŚVALĀYANASAUTRĀMAṆĪ-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 4098 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—10¾ × 5½ inches Sheets—3 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—50 Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

सौत्रामणीमैत्रावरुणप्रयोगप्रारम्भः । प्राङ्मुखो यज्ञोपवीत्याचम्य चात्वालोत्करावन्तरेणागत्य मित्रावरु-

णयोस्त्वा बाहुभ्यां प्रशास्तो प्रसि(शि)षा प्रतिगृह्णाम्यवक्रो विधुरो भूयासम् । इति दण्ड प्रतिगृह्योत्तरेण होतारमतिव्र- जेद्दक्षिणेन दण्डं हरेत्प्रदक्षिणतो होतृसदनात्प्रह्वोऽवस्थाय समिद्ध प्रेष्य(इ)त्युक्ते । होता यक्षदग्निमित्यादि आ- ज्यभागान्तं निरूढपशुवत् । वपायागे विशेष ॥

End

अग्नय आज्येन सोमायाज्येनाश्विभ्यां छागेन सर स्वत्या इन्द्राय मेषाभ्यामश्विभ्यां सरस्वत्या इन्द्राय सुत्राम्णे ग्रहैरक्षस्ताम्मे इस्त प्रतिपचताग्र(?)भीषुरवीवृधन्त ग्रहपुरोडाशैस्त्वामद्य ऋष आर्षेय ऋषीणां ० सूक्ता ब्रूहि । नात्र दण्डप्रहरणमवभृथात् । सूक्तोद्रासनादि होतृवत् ॥

Colophon

सौत्रामणीमैत्रावरुणप्रयोग सम्पूर्ण ॥

Subject Āśvalāyanasautrāmaṇīmaitrāvaruṇaprayoga, giving the duties of the Maitrāvaruṇa priest of the Hotṛ gaṇa in Sautrāmaṇī sacrifice

Remarks —The Ms is in good condition It is full of scriptorial errors

॥ आश्वलायनसौत्रामणीमैत्रावरुणप्रयोगः ॥

2353 ĀŚVALĀYANASAUTRĀMAṆĪ-MAITRĀVARUṆAPRAYOGAḤ

T S Collection No 189 Substance—Paper Size—9¼ × 4 inches Sheets—2 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—35 Author—(?) Incomplete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ सौत्रामणीमैत्रावरुणप्रयोग । आज्यभागा

न्तं पशुवत् । वपायागे आपश्चाताश्वासत्या पुरस्तादाश्विना·

यातमधरादुदक्तात् । आ विश्वतः पाञ्चजन्येन राया यूयं

पात स्वतिभिः सदा नो है ॥

End

अग्निमद्य होतारमवृ० गृह्णत्सोमायाज्य बध्नन्नश्विभ्यां

छाग बध्नत्सरस्वत्या इन्द्राय मेषौ गृह्णन्नश्विभ्यां सरस्वत्या

इन्द्राय सुत्राम्णे ग्रहान्सूपस्था० अग्नय आज्ये०नाश्विभ्यां

छागेन सरस्वत्या इन्द्राय मेषाभ्यामश्विभ्यां ।

Colophon Nil

Subject Āśvalāyanasautrāmaṇīmaitrāvaruṇaprayoga, according to the Āśvalāyana Bahvṛcas

Remarks —The Ms is in good condition

॥ आपस्तम्बसौत्रामणीप्रयोगः ॥

2354 ĀPASTAMBASAUTRĀMAṆĪ-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 9156 (c)

Substance—Palm leaf Size—11¼ × 1 inches Leaves—22 (26-47) Lines—6 to a Page Script—Grantha No of Granthas—330 Author—(?) Incomplete

Beginning

ध्यहे पुरस्तात्सीसेन कृत्वा शष्पाणि कृत्वा क्षौमे

वासस्युपनह्य निधाय सौत्रामण्यास्तन्त्र प्रक्रमयाति ।

आदावनुज्ञां कृत्वा गणपतिं सम्पूज्य पुण्याहं वाचयि

त्वा अपरेण गार्हपत्यं प्रागग्रान्दर्भान् संस्तीर्य तेषु पत्न्या सह यजमानः प्राङ्मुख उपविश्य यज्ञोपवीती पवित्रं दर्भान्धारयमाणः प्राणानायम्य सङ्कल्पं करोति। अपवित्रः पवित्रो वेत्यादिवर्षायनर्तुमासपक्षतिथिवासरनक्षत्राणि सङ्कीर्त्य, अस्यां शुभतिथौ परमेश्वरप्रीत्यर्थं सौत्रामण्या यक्ष्ये। पत्नी एवमुक्त्वा उत्तरतो दर्भाग्निर स्थाप उपस्पृश्य + अस्यां सौत्रामण्यां अध्वर्युं त्वा वृणीमहे ॥

End

निर्वपणकाले वरुणाय जुष्टं निर्वपामि। वरुण हव्यं रक्षस्व। वरुणाय वो जुष्टं प्रोक्षामि। वरुणाय जुष्टमधिवपामि। धान्यमसि। कपालोपधानकाले आग्नेयैककपालमुपधाय। निर्दग्धमिति कृत्वा भृगूणामङ्गिरसान्तपसा तप्यस्व। वेदेन कपालेऽङ्गारानभ्यूह्य मदन्तीराधिश्रयति। वरुणाय जुष्टं सन्नपामि। पिष्टान्युत्पूय कस्मिंश्चित्पात्रे अप आनीय यजुषोत्पूय स्रुवेण ता आदाय वेदेनोपयम्य पिष्टेष्वानयति। अद्भ्यः परिप्रजाता स्थेत्यादि। पिण्डं कृ

Colophon Nil

Subject Sautrāmaṇīprayoga, probably belonging to the Āpastamba school of Black Yajur-Veda

Remarks —The Ms is in good condition There is a loose sheet at the end of this Ms giving a brief version of sautrāmaṇī as follows —

' सौत्रामण्या प्रयोगः। तेनेष्ट्वा सौत्रामण्या यजेत। मैत्रावरुण्या चामि-

क्षया । तेनाप्तवाजपेयेन कुरुवाजपेयेनेष्ट्वा अनन्तरं फर्माणि सौ-
त्रामण्या यजेत ।

* * * *

मैत्रावरुणी । वाजपेयाङ्गभूतया मैत्रावरुण्या वक्ष्ये । त्रिषु ऋत्विग्वरणम् ।
अग्निविहरणम् । अन्वाधानाद् । सर्वमुक्तम् । ब्राह्मणतर्पणान्तम् ॥

This Ms contains the following works

1	वाजपेयप्रयोग	L L	8—15
2	बृहस्पतिसवप्रयोग	,,	16—25
3	सौत्रामणीप्रयोगः	,,	26—47

This work is not however noticed by Dr Burnell under this Ms

॥ बोधायनसौत्रामणीप्रयोगः ॥

2355 BODHĀYANASAUTRĀMAṆĪ-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3815 Page 24 Left column

Substance—Paper Size—11¼ × 5¼ inches Sheets - 16
Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—380 Author—Bālādīkṣita (?) Complete

Beginning

श्रीगणेशाय नमः ॥

लक्ष्मी सा नस्तनुता-
जगत्प्रसूस्सर्वमङ्गला देवी
जयति हरोरपि पदयो
द्वितय श्रुतिशिखरशेखर यस्याः ॥ १ ॥

स्मृत्वा बोधायनपद-
पद्म तत्प्रोक्तसूत्ररीत्याहम् ।
श्रीशिवभूपनियुक्तः
सौत्रामण्याः प्रयोगमातन्वे ॥ २ ॥

सौत्रामण्या वक्ष्यमाणो भवतीति । सा द्विविधा । चरका कौकिली च । अत्र द्वे अपि सौत्रामण्यौ प्रत्येकं द्विविधे । अङ्गभूता स्वतन्त्रा च । अग्निं चित्वा सौत्रामण्या यजेतेत्यादौ अङ्गभूता । सप्तहविर्यज्ञेष्वन्यतमा स्वतन्त्रा । अत्राङ्गत्वे स्वतन्त्रत्वे च चरका कौकिली वा अन्यतराविशेषात् । कौकिलीसूत्रन्तु नष्टमिति भाष्यकारेण भवस्वामिनोक्तम् । तस्मादत्र तु चरकसौत्रामण्या एव प्रयोग उच्यते ।

End

सोमातिपवितादन्यस्य न बार्हस्पत्यपशुर्विद्यते । विद्यत इत्यपरम् । अग्निं चित्वा सौत्रामण्या यजेतेत्याविशेषात् अन्यतरसौत्रामणीवाद । अभिषेकवत्सु क्रतुषु विहिता सौत्रामणी तु चरकैव न कौकिली । सन्तिष्ठते चरकसौत्रामणी ॥

Colophon Nil

Subject Bodhāyanasautrāmaṇīprayoga, according to the Bodhāyana school of the Black Yajur Veda This work deals with the details of Caraka Sautrāmaṇī only

Remarks —The Ms is in good condition The name of the author of this work is not given in this Ms He might be Bālādīkṣita,

From the introductory verse he is known to have written this prayoga tract at the Command of King Śivāji, the last Maharatha ruler of Tanjore between 1833—55 A D

॥ बोधायनसौत्रामणीप्रयोगः ॥

2356 BODHĀYANASAUTRĀMAṆĪ-PRAYOGAḤ

Burnell's Catalogue No 3723 Page 24 Right column

Substance—Paper Size—11¼ × 5 inches Sheets—2 Lines—10 to a Page Script—Devanāgarī No of Granthas—22 Author—? A fragment only

Beginning

सौत्रामण्या यक्ष्यमाणो भवतीति०

Same as No 2355

End

देवो वस्सवितेति क्रमेणोत्पुनाति मखस्य शिरोसि (सि) व्रीहिमयौ द्वौ पुरोडाशौ करोति एकस्यविष्टं ए . ॥

Colophon Nil

Subject Bodhāyanasautrāmaṇīprayoga—a fragment only

Remarks—The Ms is in good condition

ERRATA ET ADDENDA of VOL IV

Page	Line	for	read
1473	Last line	हविषु	हवि षु
1474	10	श्रेण्या	श्रोण्या
„	13	होतुस्थान	होतु स्थान
1476	24	धर्मे	घर्मे
1478	21	इहावाह	इहावह
1481	21	उक्तथ्य	उक्तथ्य
„	22 & 23	द्रप्सरस्याय	द्रप्सस्याय
1483	10	ज्योतिष्टोम	ज्योतिष्टोम
1490	8 & 9	Ānirtīya's	Ānartīya's
1500	19	Author—'	Author—Kātvāyana
1502	18	Before 'Complete'	add 'Author—Kātyāvana'
1503	28	Devanāgarī	Grantha
„	Last line	Complete	Incomplete—(wants beginning)
1509	14	स्वादेवैन	स्वादेवैन
1512	22 & 23	सश्च्यागनौ	सवृश्च्याग्नौ
1514	23	एकविंशी प्रसूत	एकाविंशीं प्रसुत
„	24	प्रसूत	प्रसुत
„	Last line	परिस्रुग्भवति	परिस्रुद्भवति
1515	4	Add द्वितीयो'	after 'बृहस्पतिसवो'

Page	Line	for	read
1515	5	अभिषिठ्येयु	अभिषिञ्चेयु
,	6	भवत्यनुणोमि	भवत्यनु(रु)णोमि
„	8	सत्रेषु	सत्रेषु
,,	8 & 9	ठ्यादश ह्या(?)ज्येप	ठ्याद(दि)शत्याज्येन
„	11	विठ्यस्वेशाथे	दिठ्यस्येशाथे
„	11 & 12	कीरयोन्विवृय	कीरयोन्वि(चि)वृय
„	12	इत्यस्य (?)	इत्यस्य(श्च)
„	13	वा	वा(ता)
„	15	मर्वाश्वा	सर्वाश्वा(वा)
,,	,,	वा	वा
„	16	ठ्यायन्नवा	ठ्याय(ये)न्न वा
„	18 & 19	Eighteenth Praśna containing two parts	(1) Eighteenth Praśna—incomplete (1-6 Khaṇḍas), (2) Nineteenth Praśna—incomplete (2-4 Khaṇḍas) and (3) Twenty-second Praśna—incomplete (the beginning of the 7th Khaṇḍa only)
„	21	at the end of the 5th Khaṇḍa of the 2nd part	at the end of the 7th Khaṇḍa of the 22nd Praśna
1516	6	तथत्रेषा	तथत्रेषा(त्रेष्ठा)
„	„	भवन्त्यप्यूढा	भवन्त्यभ्यूढा.
„	7	तसथा	तसथा(दु तथा) न



Page	Line	for	read
1516	8	तस्यान्यत्रैव	तस्मात्यत्रैव
,,	10	चामिश्रया	चा(वा)मिश्रया
,,	11	अवरोहाणियेन	अवरोहणीयेन
,	12	श्वेतच्छत्री	श्वेतच्छत्री ह
,,	17	under No	under No 1978
,,	Last line	त	तस्या
,,	,,	कल्पा	कल्पा(ल्प)
1517	3	तरसेदपक्ष्मणा	तरसेद(न) पक्ष्मणा
,,	4	स्तोकमान्	स्तोकमान् (नि)
,,		निर्व(प)ति	निर्वपति (कुर्वन्ति)
,,	5	तप्ताचूर्णानि	तप्ताश्चूर्णानि
,,		उदग्वितौ	उदश्वितौ
,,	6	परित स्यात्	परित स्यात् (तस्य(?))
,,	,,	समासास्तेषामेव	समासरस्तेषामेव
,,	7	सनशुद्ध	स नग्नहु( )
1518	8	नशुहुना	नग्नहुना
,,	,,	च	च(सुरा)
,,	,,	सक्थुना	सक्थुना(क्तूना)
,,	9	परि	परी
,,	,	सन्तत	सुतत
,,	10	After परिश्येन,	add परिषिच्यापरेण तृतीयेन परिकीर्यैतयैव तिसृणा दुग्धेन ॥
,,	,,	ससृषा	संसृषा(ष्टा)



Page	Line	for	read
1518	12	मध्यम	मध्यम(मध्ये)
,,	,,	प्रह्रो	प्र ह्रो(सो)
,,	13	कक्ष .	कक्ष(ककुभौ)
,	,	तृते	त्रीते
,,	,,	वाजिनम्तृष	वाजिन(ना)त्रीष
,,	14	सवा	सवा
,,	,,	कर्मणो भाजिग्युरिति	कर्मणो भाजिग्यथुरिति
,,	15	तार्त्य	तार्त्यै
,,	16	दक्षिणेन्द्रा	दक्षिणैन्द्रा
,,	22	Khaṇdas	Khaṇḍas
1517	25	निरूप्य	निरू(रु)प्य
,,	Last line	उपाधाय	उपाधाय(ध्य?)
1518	2	After व्याख्याता ,	add एतेन नाचिकेतो व्याख्यात । अग्निप्रणयनादि पाशुक कर्म । नवम्या वाह्याथाम् ॥
,,	3	कोह	कोऽह(सि)
,,	17	वाध्यश्वा	वाभ्रयश्वा
,,	,,	मित्रयव	मित्र(त्रा)यव
,,	,,	वार्ध्यश्वेति	वाभ्रयश्वेति
,,	18	होतावर्ध्यश्ववात्	होता वाभ्रयश्ववत्
,,	19	पृथिवद्वैतवद्भृगुवति मे	पृथुवद्वैनवद्भृगुवदितीमे
1520	1	ऋग्वेद यजुर्वेदाभ्या	ऋग्वेदयजुर्वेदाभ्यां

Page	Line	for	read
1520	9	शाण्डिलाद्वार्षेयो	शाण्डिलाद्वा(नान्या)र्षेयो
,,	10	त्रियार्षेय	त्रिया(त्र्या)र्षेय ।
,,	,,	श्यार्षेयस्त्वेव	श्यार्षेय(या)स्त्वेव
,,	11	न्यायेन नैकार्षेया	न्यायेनैकार्षेया-
,,	,,	Before एक,	add 'यद्यहसार्ष्टि प्रवृणीरन्'
,,	12	पुरूरवावत	पुरूरवा(वो)वन्
,,	13	येषां	येषामु ह
,,	,,	After मन्त्रकृतो,	add (न स्यु स पुरोहितप्रवरास्ते प्रवृणीरन् । अथ येषा स्युरपुरोहित-प्रवरास्ते । सपुरोहितप्रवरास्त्वे)
,,	,,	वन्त्याये ? न	(प)वन्न्यायेन
,,	,,	कार्षेया	एकार्षेया
,,	13 & 14	वात्सप्रेति	वात्सप्रेति
,,	14	आचार्यमु	आचार्यामुष्या
,,	15	ब्रवीत	(प्र)ब्रवीत
,,	,,	अथ ह	अथ(था)ह
,,	16	मानवे	मानवे(ति)
1521	11	करणे	क(का)रणै
,,	,,	निवर्तेन्ते	निवर्तन्ते(ते)
1528	11	प्रतीचिन	प्रतीचि(ची)न

Page	Line	for	read
1523	13	(त्वबद्येते)	(तत्प्रपद्ये)
,,	15	जुष्टा मध्ये	जुष्टामद्य
,,	16	शश्रूषेण्या	शुश्रूषेण्यां
,	17	प्रपद्ये भय	प्रपद्ये(ऽ)भय
,,	21	पराार्चि	परार्चि(र्चीं)
,,	22	उपहूतेर्डति	उपहूते[ड्रे]ति
,,	Last line	10 14 Khandas	11-14 Khandas
1524	19	विपर्यस्येत रते	विपर्यस्येतरत
,,	20	निह्रासो	निह्रासो
,,	Last line	चतुरार्विंशो	चतुर्विंशो
1525	First line	विश्रषो	विशेषो
,,	4	कङ्कविदलजविविति	कङ्कचिदजलाचिविति
,,	21	श्रातसूत्रमै	श्रौतसूत्रम्
1526	9	छेषण	उच्छेषण
,,	11	त्रिणि	त्रीणि
,,	12	आवहनीये	आहवनीये
,,	,	परिसमूहरन्त्युप	परिसमूहन्त्युप
1526	15	प्राति	प्रति
,,	18	श्रेष्ठतमाय	श्रेष्ठतमाय
1528	5	पशुबन्धम्	पशुबन्ध
,,	7	प्रवर्ग्यम	प्रवर्ग्य
1529	1	बयसो	पयसो
1532	14	एहीरि[री]त्युच्चै	एही[रिरी]त्युच्चै·

Page	Line	for	read
1532	14	उच्चै ह्वयामि	उच्चैस्सत्येन त्वा ह्वयामि
,,	16	इत्याग्न्याधेये	इत्यग्न्याधेये
,,	19	सोमे	सोमेन
,,	,,	सोमेन	सोमे
1534	22	आप्रति	अप्रति
1535	9	पूर्णमास्या	पौर्णमास्या
,,	18	आपाययेत्वा	अपयित्वा
,,	22	प्रावौ	गावौ
1540	3	पृष्ठ्यास्तीर्त्वा	पृष्ठ्यास्तीर्त्वा
,,	12	रात्रि	रात्रिं
,,	15	अष्टाकपालामिति	अष्टाकपालमिति
1541	14	शरदमेव	शरद(इद)मेव
1542	17	अजलोमामि	अजलोमानि
,,	18	मदती	मदन्ती
1546	1	अग्नीत्समारोह्य	अग्नींत्समारोह्य
1547	10	स्थुणा	स्थूणा
1548	8	तदुपा	तदुप
,,	14	जुहीतीय	जुहोतीम
1552	2	Patalas	Khandas
1553	4	पुरस्तात्	पुरस्तात्(त्स)
,,	[illegible]	समरथां	समन्या
,,	8	अहृथानुमत	अहृथनुमत
,,	15	अपयित्वा(त्वा)	अपयित्वा(त्वा)

Page	Line	for	read
1553	22	सन्तिष्ठतेति	सन्तिष्ठतेति(त)
,,	24	उदयनीयान्तो	उदय(वसा)नीयान्तो
1554	1	तया	तया(स तथा)
,,	4	उत्तरां(र्थ्यां)	उत्तरां(राध्र्यां)
,,	6	सन्तिष्ठत	सन्तिष्ठत(एष)
1555	10	अमावास्या	अमावास्याया
1556	5	अहान्यनीष्ठानि	अहानीष्ठानि
1557	14 & 15	पात्नीवते न	पात्नीवतेन
1560	6	After मृत्युग्रह	add तस्त्रेदहीनसत्रे वा चिन्वीत प्रथमेऽह्नि दक्षिणा (प्रथमेऽहनि) यूष्णो मृत्युग्रह ॥'
1561	16	द्विवीती	द्विवीति
,,	22	(दा)	(सदा)
,,	23	उवसथ	उपवसथ
,,	25	उपयादयिषेत	उपपादयिषेत्
1563	3	सस्थिते	संस्थिते
,,	4	बोधायनो दृश्यमान	बोधायनोऽदृश्यमान
,,	5	दृश्यमान ए (इत्ये)	दृश्यमान ए (न इत्ये)
,,	6	त्वमपि	त्वपि
1566	22 & 23	वास्तोष्पति ये	वास्तोष्पति(त)ये
1567	8	अग्न	अग्न(ये)
1568	7 & 8	एववन्येषु	एवमन्येषु

Page	Line	for	read
1568	15	द्रुष्म	द्रव्य
1571	11	द्वादशाप्रदेश	द्वादशप्रादेश
,,	16	श्यामश्च	श्या(या)मश्च
,,	20	Delete (ढ्ढ) before	शेष
1578	Last line	षण्ड	षण्ढ
1579	3	गद्भेज्या	गर्द्भेज्या
1581	Last line	परिग्रहविद्धम्	परिग्रहविद्ध(त्व ?)म्
1582	14	योगापत्य	योगापत्ति
1585	12	(था)ऽम्नाय	(चा)ऽम्नाय
,,	Last line	यास्माभि	योऽस्माभि
1586	1	नमस्कृत	नमस्कृत(त)
,,	3	क्रियात्मन्	क्रियात्मन् (त्मा)
1587	14	षष्ट्यौ श	षष्ट्यौ(षष्ठौ)श्च
1590	7	व्याख्या	वृत्तिः
,,	8	Vyākhyā	Vṛttiḥ
1592	15	हव्यको	हव्यको (वार्धुको)
,,	16	इत्यपरोऽर्थे	इति । अपरोऽर्थे
1594	15	2038	2037
1603	22	(No)	(No 28)
1638	19	वा वैनर्चनेति	देवा वै नर्चनेति
1639	25	65	80
1640	22	इद–कश्च	(इव)
,,	23	बोधकप्राप्ता	चोदकप्राप्त्या
,,	,,	विपचे	विपचे

Page	Line	for	read
1640	24	शीर्षण्वन्त	(शीर्षण्वन्त)
1641	2	साहश्यप्रकृते	साहश्ये प्रकृतित
,,	,,	प्राप्ते	प्राप्तेऽपि
,,	,	श्येनप्राप्ति	श्येनकृप्ति
,,	3	तत्रिवृते	तत्र त्रिवृते
,,	5	मत्वा नोवा शब्द	मन्वानो वाशब्द
,,	6	नाकारे	नाकारात्
,,	21 & 22	On the last twelfth Sūtra ofthe sixth Patala	On the twelfth sūtra cf the first Patala from the end
1643	5	सङ्ख्येव	सङ्ख्यैव
1646	16	Complete	Śulbasūtravyākhyā only
1648	7	प्रकृत(तिः)	प्रकृत
1650	19	,, 2	(Second Adhyāya)
1667	4	Maha	Mahā
,,	22	मर्वस्तोमातिरात्रौ	सर्वस्तोमातिरात्रे
1668	14	अनुवध्या	अनुबन्ध्या
1674	17	ऋद्धिकाम	ऋद्धिकामा
1681	10	चिकष	चिकिष
1847	10	आश्वला	आश्वलायना
1938	7	8-15	1-31 & 5-15